

Zamówienia publiczne w Ukrainie praktyczny przewodnik

Mateusz Posieczek

Zamówienia publiczne w Ukrainie praktyczny przewodnik

Urząd Zamówień
Publicznych

Warszawa 2023

**Zamówienia publiczne w Ukrainie
praktyczny przewodnik**

Autor:

Mateusz Posieczek

Wydawca:

Urząd Zamówień Publicznych

www.gov.pl/uzp

e-mail: uzp@uzp.gov.pl

ISBN: 978-83-67800-05-1

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE DO SYSTEMU PRAWA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UKRAINIE	7
1.1. Podstawy prawne	8
1.1.1. Ustawa Ukrainy o zamówieniach publicznych.....	8
1.1.2. Akty wykonawcze.....	12
1.1.3. Decyzje Antymonopolowego Komitetu Ukrainy i orzecznictwo sądów	13
1.1.4. Inne	14
1.2. Zakres przedmiotowy	15
1.2.1. Zamówienia publiczne	15
1.2.2. Podział zamówień publicznych	15
1.2.2.1. Podział ze względu na przedmiot zamówienia	15
1.2.2.2. Podział ze względu na wartość zamówienia	17
1.2.3. Zamówienia wyłączone ze stosowania ustawy	20
1.3. Zakres podmiotowy	22
1.3.1. Wprowadzenie	22
1.3.2. Zamawiający	23
1.3.2.1. Pojęcie zamawiającego.....	23
1.3.2.2. Instytucje zamawiające.....	24
1.3.2.3. Zamawiający sektorowi.....	25
1.3.2.4. Scentralizowane organizacje zamawiające	27
1.3.3. Wykonawca	29
1.3.3.1. Pojęcie wykonawcy.....	29
1.3.3.2. Pojęcie uczestnika	30
1.3.3.3. Pojęcie zwycięzcy postępowania	30
1.4. Organy odpowiedzialne za nadzór i kontrolę w dziedzinie zamówień publicznych	31
1.4.1. Upoważniony organ: Ministerstwo Gospodarki Ukrainy.....	31
1.4.2. Antymonopolowy Komitet Ukrainy	33
1.4.3. Inne istotne organy.....	34
1.4.4. Społeczna kontrola	35

ROZDZIAŁ 2 UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UKRAINIE.....	37
2.1. Elektroniczny system zamówień publicznych	38
2.1.1. System Prozorro.....	38
2.1.2. Główne zasady systemu Prozorro	40
2.1.3. Architektura systemu Prozorro	41
2.1.4. Funkcjonowanie systemu Prozorro w praktyce	42
2.2. Zasady udzielania zamówień.....	43
2.2.1. Wprowadzenie	43
2.2.2. Zasada uczciwej konkurencji pomiędzy uczestnikami.....	45
2.2.3. Zasada maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności	46
2.2.4. Zasada otwartości i transparentności w każdym stadium udzielania zamówień publicznych	47
2.2.5. Zasada niedyskryminacji oraz równego traktowania uczestników	48
2.2.6. Zasada obiektywnego i bezstronnego wyłonienia zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.....	49
2.2.7. Zasada zapobiegania korupcji i innym nadużyciom	49
2.3. Kwalifikacja podmiotowa wykonawców.....	51
2.3.1. Wprowadzenie	51
2.3.2. Kryteria kwalifikacji	52
2.3.2.1. Wprowadzenie	52
2.3.2.2. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii.....	54
2.3.2.3. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, mających niezbędną wiedzę i doświadczenie ..	55
2.3.2.4. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania potwierdzonego stosownymi dokumentami doświadczenia w postaci zrealizowania podobnych zamówień.....	56
2.3.2.5. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania zdolności finansowej potwierdzonej sprawozdaniem finansowym	58
2.3.2.6. Wykazanie spełniania kryteriów kwalifikacyjnych za pośrednictwem innych osób	58
2.3.2.7. Wykazanie spełniania kryteriów kwalifikacyjnych przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia	59
2.3.3. Podstawy do odmowy udziału w postępowaniu.....	61

2.3.3.1. Wprowadzenie	61
2.3.3.2. Obligatoryjne podstawy do odmowy udziału w postępowaniu.....	61
2.3.3.3. Fakultatywne podstawy do odmowy udziału w postępowaniu.....	63
2.3.3.4. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu ...	64
2.3.3.5. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez podwykonawców	66
2.3.3.6. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez konsorcjum	66
2.4. Procedury udzielania zamówień publicznych.....	68
2.4.1. Ogólna charakterystyka procedur udzielania zamówień	68
2.4.1.1. Zamówienia o wartości do 50 tys. UAH	69
2.4.1.2. Zamówienia uproszczone.....	70
2.4.1.3. Zamówienia o wartości powyżej progów stosowania ustawy	71
2.4.1.4. Zamówienia o wartości powyżej progów unijnych.....	72
2.4.2. Procedury udzielania zamówień	73
2.4.2.1. Przetarg otwarty	73
2.4.2.2. Dialog konkurencyjny	77
2.4.2.3. Przetarg ograniczony	80
2.4.2.4. Procedura negocjacyjna	81
2.4.2.5. Procedura uproszczona	84
2.4.2.6. Elektroniczny katalog.....	88
2.4.2.7. Bezpośrednie zawarcie umowy	92
2.4.3. Podsumowanie	94
ROZDZIAŁ 3 UBIEGANIE SIĘ O ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W UKRAINIE W PRAKTYCE	95
3.1. Ogłoszenia o zamówieniu.....	96
3.1.1. Gdzie szukać ogłoszeń.....	96
3.1.2. Terminy publikacji ogłoszenia	98
3.1.3. Treść ogłoszenia.....	99
3.2. Komunikacja zamawiających z wykonawcami.....	103
3.3. Dokumentacja przetargowa	103
3.3.1. Informacje ogólne	103
3.3.2. Publikacja dokumentacji przetargowej.....	104

3.3.3. Zawartość dokumentacji przetargowej	105
3.3.3.1. Informacje ogólne.....	105
3.3.3.2. Specyfikacja techniczna przedmiotu zamówienia.....	109
3.3.3.3. Projekt umowy	110
3.3.4. Wnioski wykonawców co do dokumentacji przetargowej.....	112
3.3.5. Zmiana lub uzupełnienie dokumentacji przetargowej.....	114
3.3.6. Zaskarżenie dokumentacji przetargowej.....	117
3.4. Oferta	119
3.4.1. Treść oferty	119
3.4.2. Składanie ofert	120
3.4.3. Terminy składania ofert.....	123
3.4.4. Wadium.....	126
3.4.5. Okres związania ofertą	127
3.4.6. Badanie oraz ocena ofert	129
3.4.6.1. Ocena ofert na podstawie kryteriów.....	129
3.4.6.1.1. Informacje ogólne.....	129
3.4.6.1.2. Kryteria oceny ofert.....	130
3.4.6.1.2.1. Cena	131
3.4.6.1.2.2. Koszty cyklu życia	131
3.4.6.1.2.3. Kryteria pozacenowe.....	133
3.4.6.1.3. Aukcja elektroniczna.....	138
3.4.6.1.3.1. Otwarcie cen ofertowych.....	139
3.4.6.1.3.2. Przebieg aukcji elektronicznej	139
3.4.6.1.4. Rażąco niska cena.....	141
3.4.6.2. Otwarcie ofert.....	143
3.4.6.3. Badanie ofert pod kątem zgodności z wymogami dokumentacji przetargowej	143
3.4.6.3.1. Przebieg badania.....	144
3.4.6.3.2. Uchybienia formalne.....	145
3.4.6.3.3. Wezwanie uczestnika do usunięcia rozbieżności	145
3.4.6.3.4. Zwrócenie się o potwierdzenie informacji	146
3.4.6.3.5. Odrzucenie oferty	147
3.4.6.3.6. Protokół z czynności badania ofert	149

3.4.7. Przebieg czynności w ramach badania oraz oceny ofert	150
3.5. Zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	151
3.6. Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego	152
3.6.1. Umowa w sprawie zamówienia publicznego.....	152
3.6.2. Zabezpieczenie wykonania umowy.....	153
3.6.3. Zawarcie umowy.....	154
3.6.4. Terminy na zawarcie umowy.....	154
3.6.5. Opublikowanie umowy.....	156
3.7. Unieważnienie postępowania oraz uznanie postępowania za niebyłe	157
3.8. Postępowanie odwoławcze	160
3.8.1. Skarga do Antymonopolowego Komitetu Ukrainy	160
3.8.2. Wniesienie skargi	161
3.8.2.1. Pojęcie skarżącego	161
3.8.2.2. Przedmiot skargi oraz terminy na jej wniesienie	162
3.8.2.3. Elementy skargi.....	164
3.8.2.4. Opłata za wniesienie skargi	165
3.8.2.5. Rejestracja skargi	166
3.8.3. Rozpoznanie skargi.....	167
3.8.4. Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniesionej skargi.....	168
3.8.4.1. Decyzja Komitetu w przedmiocie wniesionej skargi	168
3.8.4.2. Umorzenie postępowania odwoławczego	170
3.8.5. Zaskarżenie rozstrzygnięcia Komitetu do sądu	170
ROZDZIAŁ 4 UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W CZASIE WOJNY	171
4.1. Wprowadzenie	172
4.2. Analiza wprowadzonych zmian	173
4.2.1. Wartości progowe	173
4.2.2. Procedury udzielania zamówień publicznych.....	175
4.2.2.1. Informacje ogólne.....	175
4.2.2.1. Charakterystyka tzw. <i>przetargu otwartego z odrębnościami</i>	175
4.2.2.2. Elektroniczny katalog.....	177
4.2.2.3. Procedura uproszczona	178
4.2.2.4. Bezpośrednie zawarcie umowy	178

4.2.2.5. Podsumowanie.....	179
4.2.3. Ograniczenia w stosunku do podmiotów z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi	179
Wykorzystane źródła	181

ROZDZIAŁ 1
WPROWADZENIE DO SYSTEMU PRAWA ZAMÓWIEŃ
PUBLICZNYCH W UKRAINIE

1.1. Podstawy prawne¹

1.1.1. Ustawa Ukrainy o zamówieniach publicznych

Документ **922-VIII**, чинний, поточна редакція – Редакція від **01.01.2023**, підстава - [850-IX](#)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про публічні закупівлі

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 9, ст.89)

Ustawa Ukrainy z dnia 25 grudnia 2015 r. o zamówieniach publicznych

Źródło: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n1531>

Podstawowym i najważniejszym aktem prawnym regulującym procedury udzielania zamówień publicznych w Ukrainie jest ustawa Ukrainy nr 922-VIII z dnia 25 grudnia 2015 r. o zamówieniach publicznych². Ustawa, która nabrała mocy obowiązującej w stosunku do wszystkich zamawiających w dniu 1 sierpnia 2016 r., określa prawne i ekonomiczne zasady udzielania zamówień na towary, roboty budowlane i usługi dla zaspokojenia potrzeb państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich stowarzyszeń. Celem ustawy ZUPPZ jest zapewnienie efektywnego i przejrzystego udzielania zamówień publicznych, stworzenie konkurencyjnego środowiska i zapobieganie przejawom korupcji w sferze zamówień publicznych oraz rozwijanie uczciwej konkurencji.

Ukraińska doktryna wskazuje, że uchwalenie omawianego aktu normatywnego oraz rozpoczęcie procesu decentralizacji to jedno z najważniejszych kroków podjętych przez państwo w kierunku skutecznego stworzenia pola do działalności gospodarczej i nadania zamówieniom prawdziwie publicznego charakteru, dzięki ich udostępnieniu szerokiemu kręgowi podmiotów, a także poddaniu skrupulatnemu nadzorowi³. Jeśli zaś chodzi o kształt obowiązującej ustawy ZUPPZ oraz zawarte w niej mechanizmy i instytucje prawne, to największy wpływ wywarły w szczególności zobowiązania międzynarodowe Ukrainy.

¹ stan prawny na dzień 1 października 2023 r.

² Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII, (dalej jako: „ustawa ZUPPZ”, „ZUPPZ”, „ukraińska ustawa”)

³ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник* / А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018, s. 5

Konieczność wejścia w życie ukraińskiej ustawy wynikała z kilku istotnych czynników. Po pierwsze, ze względu na potrzebę fundamentalnej zmiany w podejściu do zarządzania finansami publicznymi, w listopadzie 2013 r. uruchomiono projekt "*Harmonizacja systemu zamówień publicznych na Ukrainie ze standardami UE*", który trwał do listopada 2017 r. Wykonywane w jego ramach działania nakierowane były na rozwój silnego i spójnego systemu zarządzania finansami państwa poprzez stworzenie kompleksowej i przejrzystej bazy prawnej, efektywnej infrastruktury instytucjonalnej oraz systemu odpowiedzialnych i uczciwych organów władzy państwowej.

Po drugie, poprzednio obowiązująca *ustawa Ukrainy nr 1197-VII z dnia 10 kwietnia 2014 r. o udzielaniu zamówień publicznych*⁴ w treści swoich regulacji przejściowych wprost nałożyła obowiązek stworzenia i przedłożenia Radzie Najwyższej Ukrainy projektu ustawy, który miał uwzględniać elektroniczną zamówień publicznych.

Wreszcie po trzecie, z dniem 18 maja 2016 r. Ukraina przystąpiła do Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (GPA). Na mocy tej międzynarodowej umowy strony zobowiązują się do stosowania podstawowych reguł w dziedzinie zamówień publicznych, zapewniających przejrzystość, konkurencyjność i dobre zarządzanie. Zakresem Porozumienia GPA objęte są zamówienia publiczne na towary, usługi i główne inwestycje budowlane w zakresie wskazywanym przez każde z państw członkowskich, zaś jego nadrzędnym celem jest zapewnienie możliwie szerokiego otwarcia rynków zamówień publicznych na międzynarodową konkurencję.

Jednocześnie należy zgodzić się z ukraińskimi komentatorami, którzy zgodnie podkreślają, że jednym z najważniejszych wydarzeń w historii kraju naszych wschodnich sąsiadów było podpisanie oraz ratyfikowanie w dniu 16 września 2014 r. *Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony*⁵, na mocy którego Ukraina zobowiązała się do stopniowej harmonizacji istniejącego oraz przyszłego ustawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych z dorobkiem prawnym UE poprzez reformy instytucjonalne oraz wdrożenie do krajowego porządku prawnego definicji i mechanizmów określonych w unijnych dyrektywach dotyczących zamówień publicznych⁶. W celu skutecznego wykonywania zobowiązań wynikających z Umowy stowarzyszeniowej w dniu 24 lutego 2016 r. Gabinet Ministrów Ukrainy uchwalił *Rozporządzenie o strategii reformowania systemu zamówień publicznych* („*mapa*

⁴ Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 № 1197-VII

⁵ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 № 984_011

⁶ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 65); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 243)

drogowa”)⁷, które jest kluczowym dokumentem programowym w zakresie wyznaczenia kierunków reformy, określenia obszarów problemowych, jak również określenia stosownych ram czasowych adaptacji ukraińskiego ustawodawstwa do standardów europejskich, ostatecznie wyznaczonych na lata 2015-2022.

Trzeba także dodać, że *Dekret Prezydenta Ukrainy z dnia 12 stycznia 2015 r. o strategii zrównoważonego rozwoju „Ukraina – 2020”*⁸ w punkcie dotyczącym decentralizacji i reformy administracji publicznej w swoich postanowieniach przewidywał, że działaniem priorytetowym w zarządzaniu finansami publicznymi powinno być zwiększenie przejrzystości i efektywności ich podziału i wydatkowania, zaś sam proces udzielania zamówień publicznych ma charakteryzować się jak największą przejrzystością, uwzględniać ogólne zasady konkurencji oraz dążyć do eliminacji czynników korupcyjnych.

Reasumując, począwszy od 2015 roku, ukraiński system zamówień publicznych konsekwentnie ulega stopniowym i wyraźnym przeobrażeniom, mającym na celu dostosowanie go do *acquis* Unii Europejskiej i międzynarodowych standardów, w tym zapewnienia przestrzegania podstawowych zasad dotyczących udzielania zamówień wywodzących się wprost z prawa unijnego, takich jak zapewnienie uczciwej konkurencji, transparentności, równego traktowania, niedyskryminacji oraz proporcjonalności. Obowiązująca ustawa ZUPPZ, zdaniem wielu komentatorów i praktyków zamówień publicznych, świadczy o znacznych osiągnięciach i postępach Ukrainy w kwestii przeprowadzonych reform oraz rozwoju systemu zamówień publicznych. Szczególnie wprowadzenie obowiązkowej elektronizacji procesu udzielania zamówień przy pomocy systemu ProZorro znacząco rozszerzyło możliwości równego i niedyskryminującego udziału wykonawców, w tym podmiotów zagranicznych, w postępowaniach o udzielenie zamówienia, przyczyniło się do wyraźnego zwiększenia transparentności procedur na każdym etapie oraz zwiększyło możliwości monitorowania ewentualnych nieprawidłowości, co spotkało się z szerokim międzynarodowym uznaniem⁹.

Ukraińska ustawa o udzielaniu zamówień publicznych z 2015 roku podlegała kilkukrotnym nowelizacjom, spośród których szczególną uwagę należy zwrócić na uchwaloną w dniu 19 września 2019 r. ustawę nr 114-IX¹⁰, która nadała ustawie ZUPPZ nowe brzmienie i wprowadziła szereg zauważalnych zmian w systemie zamówień publicznych naszych wschodnich sąsiadów. Celem tej nowelizacji było zwłaszcza: rozwijanie profesjonalizacji w dziedzinie zamówień publicznych

⁷ Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Стратегію реформування системи публічних закупівель («дорожню карту»)» від 24.02.2016 № 175-р

⁸ Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» від 12.01.2015 № 5/2015

⁹ Yukins Ch. R., Kelman S., *Overcoming Corruption and War – Lessons from Ukraine's ProZorro Procurement System*, NCMA Contract Management Magazine, July 2022, s. 22-27

¹⁰ Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель» від 19.09.2019 № 114-IX

(zastąpienie komisji przetargowej upoważnioną osobą), rozwiązanie problemów związanych z zamówieniami o wartości poniżej progów stosowania ustawy (zmiana progów kwotowych oraz wprowadzenie procedury uproszczonej), wprowadzenie nowych narzędzi elektronicznych (katalog elektroniczny ProZorro Market), umożliwienie uczestnikom poprawiania omyłek w złożonych ofertach, walka z nieuczciwymi uczestnikami (sformułowanie nowych podstaw do odmowy udziału w postępowaniu oraz wprowadzenie instytucji rażąco niskiej ceny), usprawnienie procedury odwoławczej, a także zwiększenie odpowiedzialności podmiotów za naruszenia w dziedzinie zamówień publicznych¹¹.

Ustawa ZUPPZ składa się z 10 rozdziałów, które obejmują łącznie 44 artykuły:

- I. Przepisy ogólne (art. 1 - 6)
- II. Państwowe regulacje i kontrola w dziedzinie zamówień publicznych (art. 7 - 9)
- III. Ogólne warunki udzielania zamówień (art. 10 - 19)
- IV. Przetarg otwarty (art. 20 - 33)
- V. Dialog konkurencyjny (art. 34 - 35)
- VI. Przetarg ograniczony (art. 36 - 39)
- VII. Procedura negocjacyjna (art. 40)
- VIII. Umowa w sprawie zamówienia publicznego (art. 41 - 43)
- IX. Odpowiedzialność w obszarze zamówień publicznych (art. 44)
- X. Przepisy końcowe i przejściowe

Źródło: ustawa ZUPPZ

¹¹ Ференц, А., *Нова редакція закону про публічні закупівлі: посібник для замовників*, 2020, s. 6

1.1.2. Akty wykonawcze

Poza ukraińską ustawą o zamówieniach publicznych, przepisy mające istotne znaczenie dla całego systemu zamówień znajdują się również w innych aktach normatywnych, w tym zwłaszcza w aktach wykonawczych wydawanych przez Gabinet Ministrów Ukrainy oraz Ministerstwo Gospodarki, które jest organem odpowiedzialnym za kształtowanie i realizację polityki państwa w dziedzinie zamówień publicznych.

Wśród najważniejszych regulacji wymienić trzeba:

- Rozporządzenie Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 24 lutego 2016 r. nr 175 w sprawie strategii reformowania systemu zamówień publicznych („mapa drogowa”);
- Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 24 lutego 2016 r. nr 166 w sprawie zatwierdzenia funkcjonowania elektronicznego systemu zamówień publicznych oraz przeprowadzaniu autoryzacji platform zakupowych;
- Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 27 grudnia 2018 r. nr 1216 w sprawie specyfiki tworzenia oraz działalności scentralizowanych organizacji zamawiających;
- Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 22 kwietnia 2020 r. nr 292 w sprawie ustanowienia wartości opłaty za wniesienie odwołania i zatwierdzenia porządku uiszczenia zapłaty za wniesienie odwołania do organu odwoławczego za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień publicznych oraz jej zwrotu odwołującemu;
- Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 14 września 2020 r. nr 822 w sprawie porządku tworzenia i korzystania z katalogu elektronicznego;
- Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 12 października 2022 r. nr 1178 w sprawie zatwierdzenia odrębności udzielania zamówień publicznych na towary, roboty budowlane i usługi dla zamawiających określonych w ustawie Ukrainy o zamówieniach publicznych w czasie trwania stanu wojennego w Ukrainie oraz w ciągu 90 dni od dnia jego zakończenia lub odwołania;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 18 marca 2016 r. nr 477 w sprawie zatwierdzenia porządku publikacji informacji o zamówieniach publicznych;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 22 marca 2016 r. nr 490 w sprawie zatwierdzenia formularzy dokumentów w dziedzinie zamówień publicznych;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 13 kwietnia 2016 r. nr 680 w sprawie zatwierdzenia wzorcowej dokumentacji przetargowej;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 18 lutego 2020 r. nr 275 w sprawie zatwierdzenia przykładowej metodyki ustalania szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia;

- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy nr 648 z dnia 7 kwietnia 2020 r. w sprawie portalu internetowego upoważnionego organu w dziedzinie zamówień publicznych;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 15 kwietnia 2020 r. nr 708 w sprawie zatwierdzenia porządku określania przedmiotu zamówienia;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 15 kwietnia 2020 r. nr 710 w sprawie zatwierdzenia listy uchybień formalnych;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 28 września 2020 r. nr 1894 w sprawie zatwierdzenia przybliżonej metodyki określania kosztów cyklu życia;
- Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 14 grudnia 2020 r. nr 2628 w sprawie zatwierdzenia formy i wymagań co do wnoszonego wadium.

Wszystkie akty prawne, w tym wskazane wyżej akty wykonawcze znajdują się na oficjalnej stronie internetowej Najwyższej Rady Ukrainy w zakładce *prawodawstwo Ukrainy* pod następującym adresem:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

Pełną oraz aktualizowaną na bieżąco listę aktów normatywnych w dziedzinie zamówień publicznych prowadzi także na swojej stronie internetowej Ministerstwo Gospodarki Ukrainy pod adresem:
<https://www.me.gov.ua/LegislativeActs/List?lang=uk-UA&id=6e190ba6-3c35-4244-8a3f-bc8733ca97de&tag=NormativnaBaza&sortBy=Date&sortDirection=ascending>

1.1.3. Decyzje Antymonopolowego Komitetu Ukrainy i orzecznictwo sądów

Nie ulega wątpliwości, że skuteczne uzyskiwanie zamówień publicznych zależy nie tylko od znajomości regulacji prawnych, ale także od posiadania praktycznej wiedzy dotyczącej aktualnych interpretacji przepisów oraz wykształconych linii orzeczniczych.

Praktykę stosowania ukraińskich przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych kształtują dorobek decyzyjny Antymonopolowego Komitetu Ukrainy oraz orzecznictwo sądów powszechnych wskazanych do rozstrzygania sporów w obszarze zamówień.

Antymonopolowy Komitet Ukrainy (dalej także jako: „AMKU”, „Komitet”) zgodnie z obowiązującymi regulacjami jest organem odwoławczym w dziedzinie zamówień publicznych powołanym w celu ochrony praw i interesów osób związanych z udziałem w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Decyzje komisji do spraw rozpatrywania

skarg dotyczących naruszeń przepisów zamówień publicznych wydawane w imieniu Komitetu są aktywnie wykorzystywane przez podmioty uczestniczące w rynku zamówień do interpretacji spornych i niejasnych regulacji.

Natomiast jeżeli chodzi o orzecznictwo sądów powszechnych, należy zacząć od tego, że co do zasady, sprawy sądowe dotyczące różnych aspektów zamówień publicznych, w zależności od przedmiotu sporu oraz jego stron, rozpatrywane są przez sądy gospodarcze oraz administracyjne. Jak stwierdził Najwyższy Sąd Ukrainy w Uchwale z dnia 14 maja 2019 r., odwołania od decyzji, działań czy też zaniechań zamawiającego na etapie przed powstaniem umownego stosunku prawnego pomiędzy organizatorem postępowania o udzielenie zamówienia i jego zwycięzcą należą do właściwości sądów administracyjnych. Jednocześnie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia, spór odnośnie do zgodności z prawem podjętych przez zamawiającego decyzji podlega rozpatrzeniu w sądach cywilnych lub sądach gospodarczych, pod warunkiem, że interesy majątkowe zwycięzcy postępowania zostały faktycznie naruszone¹².

1.1.4. Inne

W tym miejscu warto jeszcze wspomnieć o zarządzeniach wydawanych przez przedsiębiorstwo państwowe Proorro w ramach wykonywania obowiązków administratora elektronicznego systemu zamówień, które regulują przede wszystkim kwestie związane z elektronicznym udzielaniem zamówień za pośrednictwem systemu oraz problematykę jego funkcjonowania.

Nie sposób pominąć także licznych i wartościowych merytorycznie opracowań w postaci rekomendacji, wytycznych, czy też metodyk, które wykorzystywane są do interpretacji obowiązujących w systemie zamówień publicznych przepisów.

Na uwagę zasługują materiały edukacyjne oraz odpowiedzi na pytania zadawane przez uczestników rynku, publikowane przez Ministerstwo Gospodarki Ukrainy¹³.

Dodatkowo, wiele przydatnych materiałów dydaktycznych dotyczących ukraińskich zamówień, w postaci licznych artykułów, infografik, prezentacji oraz materiałów wideo, jest dostępnych w języku ukraińskim na stronie internetowej portalu Proorro oraz na stronach autoryzowanych platform zakupowych, które na bieżąco współpracują z uznanymi ekspertami oraz praktykami w dziedzinie ukraińskich zamówień publicznych.

¹² Постанова від 13.05.2019 № 918/843/17 Верховний Суд, Велика Палата

¹³ Odpowiedzi na pytania uczestników rynku publikowane są na bieżąco na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki Ukrainy w zakładce *konsultacje z zamówień publicznych* dostępnej pod adresem: <https://www.me.gov.ua/InfoRez/List?lang=uk-UA&id=7758c77b-e410-44ea-a07d-37f1799e11e5&tag=ZapitiKoristuvachiv>

1.2. Zakres przedmiotowy

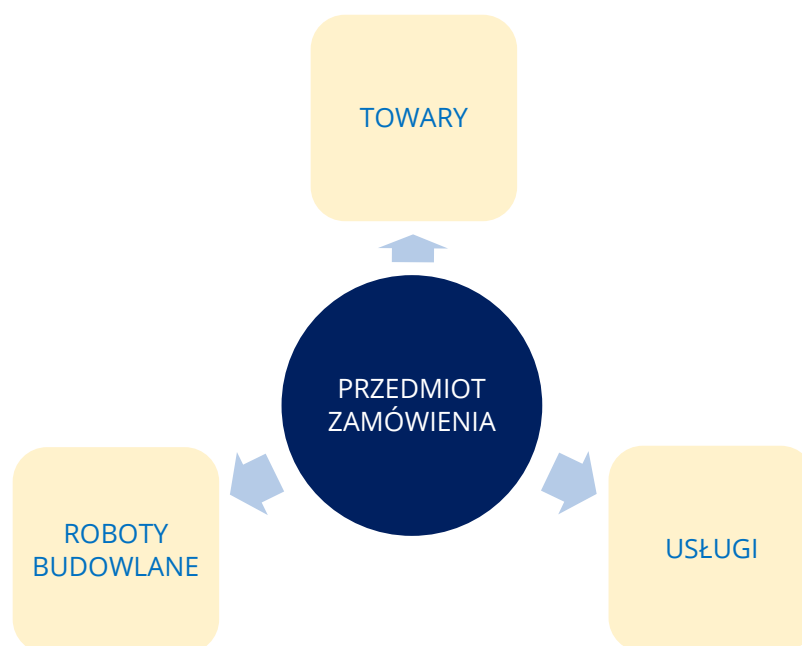
1.2.1. Zamówienia publiczne

Pojęcie zamówienia publicznego, zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 pkt 25 ZUPPZ, oznacza nabywanie przez zamawiającego towarów, robót budowlanych i usług w sposób określony w tej ustawie.

1.2.2. Podział zamówień publicznych

Zgodnie z podziałem przyjętym w prawie unijnym, ukraiński ustawodawca stosuje podział zamówień publicznych zarówno ze względu na ich przedmiot, jak i na szacunkową wartość zamówienia oraz określa dla nich odrębne reżimy prawne ich udzielania.

1.2.2.1. Podział ze względu na przedmiot zamówienia

Na gruncie obowiązującej ustawy przedmiotem zamówienia są towary, roboty budowlane lub usługi nabywane przez zamawiającego w ramach jednolitej, konkurencyjnej procedury przetargowej albo procedury uproszczonej, co do których uczestnicy mogą składać swoje oferty lub propozycje negocjacyjne (w przypadku postępowania w trybie procedury negocjacyjnej).

Z definicji zamówienia publicznego wynika zatem wprost, że w Ukrainie wyróżniamy trzy podstawowe rodzaje zamówień ze względu na ich przedmiot:

- 1) zamówienia publiczne na towary – dotyczą produkcji, przedmiotów dowolnego rodzaju i przeznaczenia, w tym surowców, wyrobów, sprzętu, technologii, przedmiotów w stanie stałym, ciekłym i gazowym, a także usług związanych z dostawą takich towarów jeżeli wartość takich usług nie przewyższa wartości samych towarów;
- 2) zamówienia publiczne na roboty budowlane – dotyczą opracowania dokumentacji projektowej dla obiektów budowlanych, dokumentacji naukowo-projektowej dla renowacji zabytków architektury i urbanistyki, budowy nowych oraz rozbudowy, przebudowy, kapitalnego remontu i renowacji już istniejących obiektów i budowli o charakterze przemysłowym i nieprzemysłowym, budowy obiektów wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej, prac normalizacyjnych w budownictwie, badań geologiczno-poszukiwawczych, technicznego wyposażenia już istniejących przedsiębiorstw oraz usług towarzyszących takim robotom, w tym prac geodezyjnych, odwiertów, badań sejsmicznych, zdjęć lotniczych i satelitarnych oraz innych usług uwzględnionych w wartości szacunkowej robót, jeżeli wartość takich usług nie przewyższa wartości samych robót;
- 3) zamówienia publiczne na usługi – dotyczą dowolnego innego przedmiotu zamówienia niebędącego towarem ani robotą budowlaną, w szczególności usług transportowych, rozwoju technologii, badań naukowych, prac rozwojowych lub prac badawczo-rozwojowych, usług medycznych i konsumenckich, usług najmu (dzierżawy), leasingu, a także usług finansowych i doradczych, bieżącego remontu oraz bieżącego remontu z opracowaniem dokumentacji projektowej.

Szczegółowe zasady dotyczące określania przedmiotu zamówienia ustanawia Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy nr 708 z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia porządku wyznaczenia przedmiotu zamówienia¹⁴.

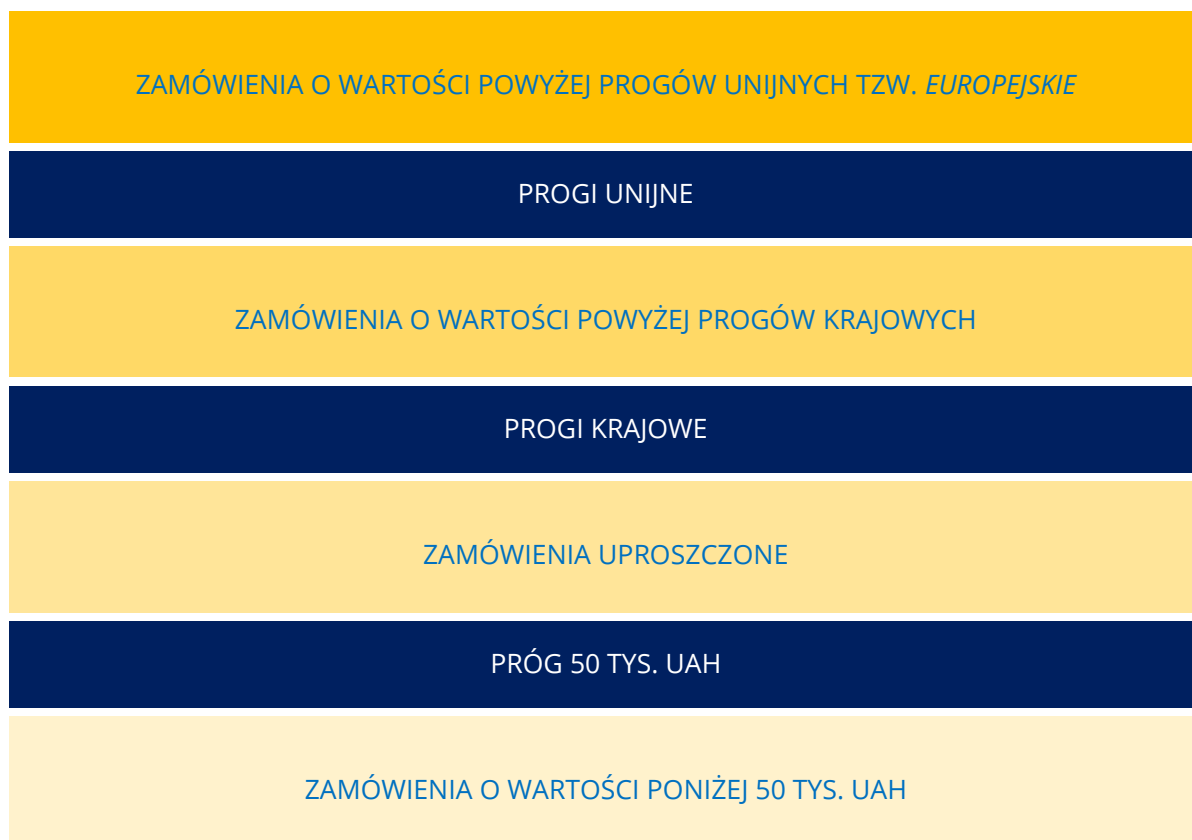
Kolejnym podziałem ze względu na przedmiot zamówienia, wynikającym z unijnych dyrektyw dotyczących udzielania zamówień publicznych, istotnym ze względu na znaczące różnice w kwestii właściwych procedur ich udzielania jest podział na:

- 1) zamówienia klasyczne (udzielane przez instytucje zamawiające);
- 2) zamówienia sektorowe (udzielane przez zamawiających sektorowych);
- 3) zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa (uregulowane odrębnie w ustawie Ukrainy nr 808-IX z dnia 17 lipca 2020 roku o zamówieniach w dziedzinie obronności¹⁵).

¹⁴ Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку визначення предмету закупівлі» від 17.03.2016 № 454

¹⁵ Закон України «Про оборонні закупівлі» від 17.07.2020 № 808-IX

1.2.2.2. Podział ze względu na wartość zamówienia

Źródło: ustawa ZUPPZ

Podział zamówień publicznych dokonywany w odniesieniu do szacunkowej ich wartości ma kluczowe znaczenie dla ukraińskiego systemu, zaś zamawiający w każdym przypadku zobowiązani są dołożyć starań w celu należytego i uzasadnionego oszacowania wartości zamówienia. Podobnie jak na gruncie polskiej ustawy Prawo zamówień publicznych¹⁶, od wartości zamówienia zależy wybór właściwego, przewidzianego przepisami reżimu postępowania o jego udzielenie zgodnie z obowiązującymi progami kwotowymi określonymi w ZUPPZ.

Niezależnie jednak od wartości zamówienia, zgodnie z zasadą maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności, przy udzielaniu zamówień publicznych zamawiający powinni wydatkować środki budżetowe w sposób racjonalny i oszczędny¹⁷.

¹⁶ tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1605, dalej jako: „ustawa Pzp”

¹⁷ Руденко Т., Чому визначення очікуваної вартості предмета закупівлі набуває особливого значення саме зараз, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 26.06.2022
<https://infobox.prozorro.org/articles/chomu-viznachennya-ochikuvanoji-vartosti-predmeta-zakupivli-nabuvaye-osoblivogo-znachennya-same-zaraz>

Szacunkową wartość przedmiotu zamówienia definiuje się jako wartość przedmiotu zamówienia na określonych warunkach dotyczących jego dostawy, wraz z informacją o uwzględnieniu podatku VAT oraz innych podatków i opłat. Problematykę ustalania szacunkowej wartości szczegółowo reguluje *Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki Ukrainy nr 275 z dnia 18 lutego 2020 r.*, które zatwierdza przybliżoną metodę dokonywania tej czynności¹⁸.

Podziału zamówień ze względu na ich wartość dokonuje się na podstawie progów wyrażonych w wartościach pieniężnych określonych wprost w art. 3 ukraińskiej ustawy. Ze względu na ustaloną przez zamawiającego szacunkową wartość zamówienia, wyróżnia się następujące rodzaje zamówień:

- 1) zamówienia o wartości powyżej progów unijnych – wartość szacunkowa zamówienia jest równa lub przekracza wartość progów unijnych, czyli wyrażonych w EUR kwot, od których uzależniony jest obowiązek opublikowania ogłoszenia o zamówieniu dodatkowo w języku angielskim; kurs EUR stanowiący podstawę do przeliczenia wartości zamówienia określa się zgodnie z oficjalnym kursem ustalonym przez Narodowy Bank Ukrainy na dzień opublikowania ogłoszenia o zamówieniu w elektronicznym systemie zamówień;
- 2) zamówienia o wartości powyżej progów krajowych – wartość szacunkowa zamówienia jest równa albo przekracza wartość tzw. progów krajowych, czyli wyrażonych w UAH kwot, od których uzależniony jest obowiązek stosowania konkurencyjnych procedur udzielania zamówień publicznych przewidzianych przepisami ustawy ZUPPZ i jednocześnie niższa niż wartość progów unijnych;
- 3) zamówienia uproszczone – wartość szacunkowa zamówienia jest równa albo przekracza wartość 50 tys. UAH i jednocześnie niższa niż wartość progów krajowych;
- 4) zamówienia o wartości poniżej 50 tys. UAH.

¹⁸ Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі» від 18.02.2020 № 275

RODZAJ ZAMAWIAJĄCEGO	RODZAJ ZAMÓWIENIA	WARTOŚCI PROGOWE			
		ZAMÓWIENIA O WARTOŚCI PONIŻEJ 50 TYS. UAH	ZAMÓWIENIA UPROSZCZONE	ZAMÓWIENIA O WARTOŚCI POWYŻEJ PROGÓW KRAJOWYCH	ZAMÓWIENIA O WARTOŚCI POWYŻEJ PROGÓW UNIJNYCH
INSTYTUCJE ZAMAWIAJĄCE	TOWARY I USŁUGI	od 0,01 UAH do 50 000 UAH	od 50 000 UAH do 200 000 UAH	od 200 000 UAH do 133 000 EUR	od 133 000 EUR
	ROBOTY BUDOWLANE		od 50 000 UAH do 1 500 000 UAH	od 1 500 000 UAH do 5 150 000 EUR	od 5 150 000 EUR
ZAMAWIAJĄCY SEKTOROWI	TOWARY I USŁUGI		od 50 000 UAH do 1 000 000 UAH	od 1 000 000 UAH do 133 000 EUR	od 133 000 EUR
	ROBOTY BUDOWLANE		od 50 000 UAH do 5 000 000 UAH	od 5 000 000 UAH do 5 150 000 EUR	od 5 150 000 EUR

Źródło: ustawa ZUPPZ

1.2.3. Zamówienia wyłączone ze stosowania ustawy

W myśl obowiązujących regulacji, spod mechanizmów ustawy ZUPPZ wyłącza się zamówienia publiczne, których przedmiotem są między innymi:

- 1) towary, roboty budowlane i usługi, których nabycie stanowi tajemnicę państwową lub które zgodnie z ustawodawstwem wymagają specjalnych środków bezpieczeństwa;
- 2) towary, roboty budowlane i usługi nabywane przez zagraniczne przedstawicielstwa dyplomatyczne Ukrainy;
- 3) usługi finansowe świadczone w związku z emisją, zakupem, sprzedażą lub przekazaniem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- 4) nabycie, dzierżawa gruntów, budynków lub innych nieruchomości albo praw majątkowych do gruntów, budynków i innych nieruchomości;
- 5) usługi międzynarodowych sądów arbitrażowych świadczone w celu rozpatrywania i rozwiązania sporów, w których uczestniczy zamawiający;
- 6) towary, roboty budowlane i usługi, które nabywane są na podstawie umów pomiędzy centralnym organem władzy wykonawczej odpowiedzialnym za kształtowanie i realizację polityki państwa w zakresie bezpieczeństwa narodowego, w sferze wojskowej, sferze obrony i infrastruktury wojskowej a wyspecjalizowanymi organizacjami, które udzielają zamówień;
- 7) usługi związane z prowadzeniem działalności naukowej i naukowo-technicznej finansowane na zasadach konkursowych;
- 8) umowy o pracę;
- 9) usługi przygotowania i rozpowszechniania materiałów audiowizualnych oraz reklam na potrzeby prowadzonej kampanii wyborczej;
- 10) towary i usługi związane z projektowaniem i produkcją zabezpieczonego papieru, banknotów, monet i odznaczeń państwowych;
- 11) usługi niezbędne do zarządzania długiem publicznym i długiem gwarantowanym, zaciągania, obsługi i regulowania zaciągniętych zobowiązań;
- 12) towary i usługi związane z działalnością Narodowego Banku Ukrainy w zakresie zarządzania rezerwami dewizowymi;
- 13) usługi prawne nabywane przez Narodowy Bank Ukrainy w celu reprezentowania swoich interesów przed organami państw obcych, a także usługi prawne związane z ochroną jego praw i interesów przy rozpatrywaniu i rozwiązaniu sporów zagranicznych w których Narodowy Bank Ukrainy uczestniczy;
- 14) usługi instytucji finansowych w zakresie udzielania pożyczek, gwarancji, a także usługi niezbędne do przygotowania i realizacji projektów inwestycyjnych, projektów partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym projektów realizowanych na warunkach koncesyjnych udzielanych przez międzynarodowe organizacje finansowe;
- 15) usługi nabywane przez banki w celu świadczenia usług bankowych i prowadzenia działalności zgodnie z przepisami prawa;
- 16) usługi świadczone przez Narodowy Bank Ukrainy zgodnie z przepisami prawa;

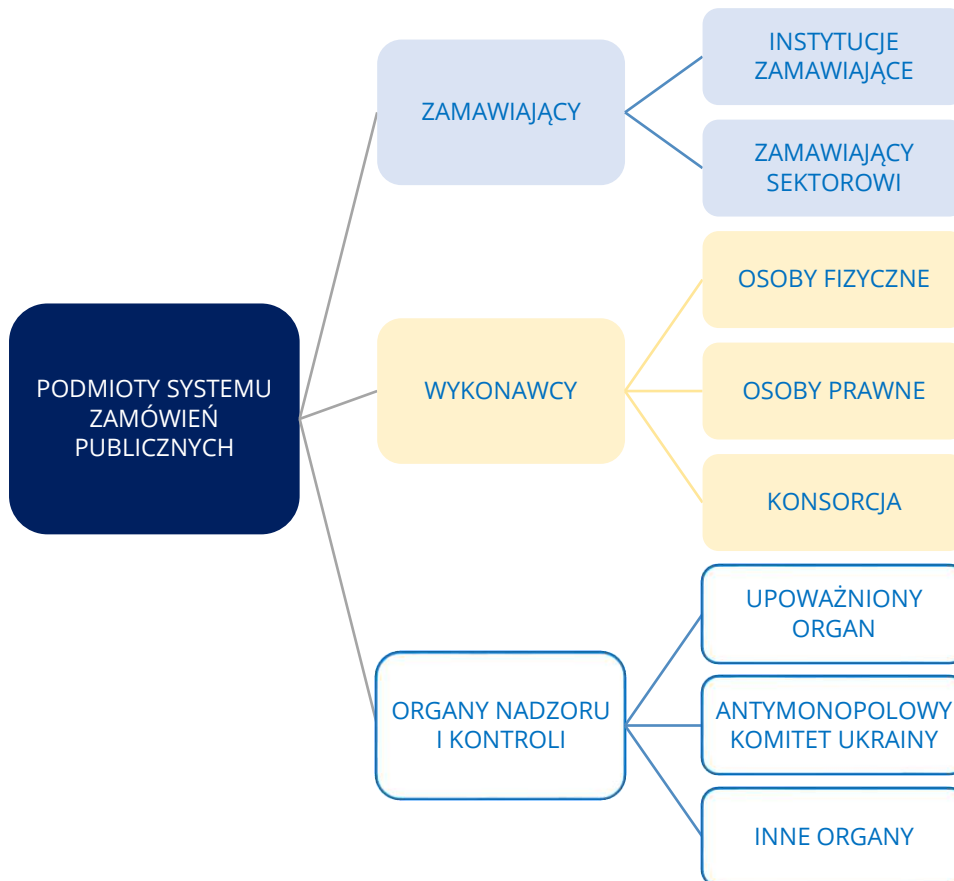
- 17) wzory dokumentów potwierdzających tożsamość i obywatelstwo Ukrainy, paszporty, formularze dokumentów potwierdzających tożsamość osoby lub jej szczególny status, wzory innych dokumentów, które zgodnie z ustawodawstwem Ukrainy wymagają zastosowania specjalnych elementów ochrony, karty do głosowania w wyborach prezydenta Ukrainy i/lub deputowanych Ukrainy, znaki akcyzy produkowane przez przedsiębiorstwa należące do obszaru zarządzania centralnego organu wykonawczego, który realizuje politykę państwa w zakresie organizacji i kontroli produkcji papierów wartościowych, dokumentów ścisłego zarachowania, a także towarów i usług niezbędnych do ich produkcji;
- 18) usługi wynikające z umów o świadczenie opieki medycznej nad ludnością zgodnie z przepisami prawa;
- 19) gaz ziemny, którego zakupu dokonują podmioty rynku gazu ziemnego na giełdach towarowych, których działalność reguluje odrębna ustawa;
- 20) roboty budowlane (wraz z usługami towarzyszącymi) dotyczące Wielkiej Obwodnicy wokół miasta Kijowa;
- 21) krwiotwórcze komórki macierzyste oraz roboty budowlane i usługi związane z ich nabywaniem.

Wyczerpujący katalog wyłączeń został zawarty w przepisie art. 3 ust. 5 ukraińskiej ustawy. Należy zgodzić się z ukraińskimi komentatorami, którzy zauważają, że omawiane wyłączenia dotyczą towarów, robót budowlanych i usług, których nabywanie przy pomocy procedur określonych w ustawie byłoby z powodu obiektywnych i uzasadnionych przyczyn niecelowe lub wręcz niemożliwe, a co najmniej utrudnione. Ponadto, katalog wyłączeń z art. 3 ust. 5 ZUPPZ jest zasadniczo zbieżny z regulacjami europejskich dyrektyw¹⁹.

¹⁹ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій «Публічні закупівлі»*, Харків: Харківський державний ун-т харчування та торгівлі, 2018, s. 19-20

1.3. Zakres podmiotowy

1.3.1. Wprowadzenie

Źródło: Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Васи́лець К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 25

Najważniejsze podmioty, które aktywnie uczestniczą w ukraińskim systemie zamówień publicznych, zgodnie z ustaleniami krajowej doktryny, zasadniczo możemy podzielić na trzy główne grupy:

- 1) zamawiający;
- 2) wykonawcy;
- 3) organy nadzoru i kontroli.

1.3.2. Zamawiający

1.3.2.1. Pojęcie zamawiającego

Kluczowym pojęciem, które decyduje o tym, czy nabywanie towarów, robót budowlanych i usług odbywa się w ramach uregulowanych na gruncie przepisów ustawy ZUPPZ procedur, jest pojęcie zamawiającego.

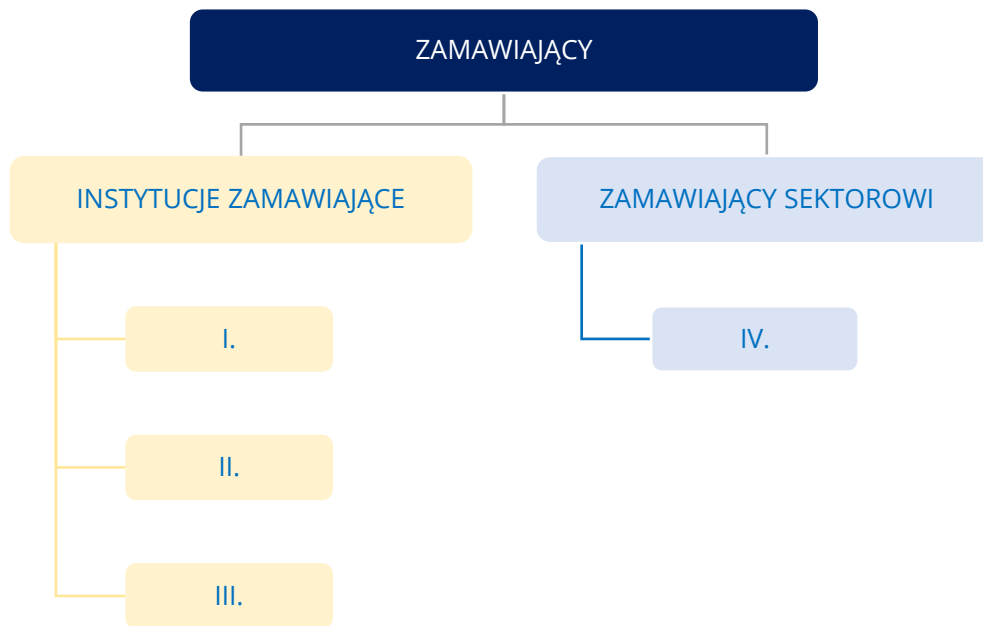
Zgodnie z definicją zawartą w art. 1 ust. 1 pkt 11 ukraińskiej ustawy, zamawiającymi są podmioty wskazane w art. 2 tej ustawy, które dokonują nabycia towarów, robót budowlanych i usług w sposób określony w tej ustawie.

Ukraiński prawodawca wskazuje na cztery kategorie zamawiających:

- I. organy władzy państwowej i organy samorządu terytorialnego wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy ZUPPZ;
- II. organy ubezpieczeń społecznych wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- III. przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy ZUPPZ;
- IV. osoby prawne i/lub podmioty gospodarcze prowadzące działalność w odrębnych sektorach gospodarki wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy ZUPPZ.

Należy jednocześnie mieć na względzie, co podkreśla Ministerstwo Gospodarki w swoim piśmie z dnia 21 maja 2020 r.²⁰, że w ramach harmonizacji przepisów dotyczących zamówień publicznych z ustawodawstwem Unii Europejskiej oraz ze względu na przyjętą praktykę ich stosowania, w szczególności udzielania zamówień za pośrednictwem elektronicznego systemu Prozorro, dokonano przyporządkowania wymienionych wyżej kategorii zamawiających do dwóch głównych grup, tj. instytucji zamawiających oraz zamawiających sektorowych.

²⁰ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо визначення замовників № 3304-04/32275-06 від 21.05.2020

Źródło: ustawa ZUPPZ

1.3.2.2. Instytucje zamawiające

Do instytucji zamawiających należą podmioty wymienione przez ustawodawcę w treści regulacji art. 2 ust. 1 pkt 1-3 ZUPPZ, tj.:

- 1) organy władzy państwowej (ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej) oraz organy ścigania, organy władzy Autonomicznej Republiki Krymu, organy samorządu terytorialnego, stowarzyszenia wspólnot terytorialnych;
- 2) Fundusz Emerytalny Ukrainy, celowe fundusze ubezpieczeniowe w związku z czasową niezdolnością do pracy, wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi, ubezpieczeniem medycznym i ubezpieczeniem na wypadek bezrobocia (zwane organami ubezpieczeń społecznych);
- 3) osoby prawne, które są przedsiębiorstwami, instytucjami, organizacjami (z wyjątkiem tych określonych w pkt 1 i 2) i ich stowarzyszenia, które zaspokajają potrzeby państwa lub wspólnoty terytorialnej, jeżeli ich działalność nie ma charakteru przemysłowego lub handlowego oraz przy spełnieniu jednego z poniższych kryteriów:
 - a. osoba prawna jest zarządcą lub beneficjentem środków budżetowych;
 - b. organy władzy państwowej lub organy samorządu terytorialnego albo inni zamawiający posiadają większość głosów w organie zarządzającym tej osoby prawnej;
 - c. udział państwowy lub komunalny w akcjach (udziałach, jednostkach) przewyższa 50 % kapitału zakładowego tej osoby prawnej.

1.3.2.3. Zamawiający sektorowi

Zamawiającymi sektorowymi zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ukraińskiej ustawy są osoby prawne i/lub podmioty gospodarcze prowadzące działalność w co najmniej jednym albo w kilku z odrębnych sektorów gospodarki określonych w art. 2 ust. 2 ustawy (działalność sektorowa), które spełniają przynajmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) udział organów władzy państwowej, organów władzy Autonomicznej Republiki Krymu, organów samorządu terytorialnego lub innych zamawiających przewyższa 50 % kapitału zakładowego takiej osoby prawnej i/lub podmiotu gospodarczego albo wymienione wyżej organy lub inni zamawiający posiadają większość głosów w organie zarządzającym takiej osoby prawnej i/lub podmiotu gospodarczego lub prawo do powoływania ponad połowy członków organu wykonawczego lub rady nadzorczej takiej osoby prawnej i/lub podmiotu gospodarczego;
- b) wykonują działalność na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych, które należy rozumieć jako prawa przyznane w granicach uprawnień przez organ państwowy lub organ samorządu terytorialnego na podstawie dowolnego aktu prawnego i/lub indywidualnego aktu działania, które ograniczają prowadzenie działalności w obszarach określonych w niniejszej ustawie dla jednej lub kilku osób, co znacząco wpływa na możliwość prowadzenia działalności w tych obszarach przez inne osoby. Nie są uznawane za specjalne lub wyłączne prawa, które zostały przyznane w wyniku konkursów (przetargów, postępowań o udzielenie zamówienia), o wszczęciu których informacje wraz z kryteriami wyboru zostały uprzednio ujawnione i podane do publicznej wiadomości, możliwość udziału w takich konkursach (przetargach, postępowaniach o udzielenie zamówienia) nie została ograniczona i jeżeli przyznanie takich praw nastąpiło w oparciu o obiektywne kryteria.

W myśl przepisów ZUPPZ jako działalność sektorową należy rozumieć prowadzenie działalności w następujących sektorach gospodarki:

- 1) zapewnienie transportu, dystrybucji, magazynowania (zatłaczanie, selekcja) i dostarczania gazu ziemnego na rzecz osób trzecich (odbiorców), produkcja gazu ziemnego oraz świadczenie usług instalacji LNG;
- 2) zapewnienie produkcji, przesyłu i dostarczania energii cieplnej do odbiorców;
- 3) zapewnienie wytwarzania, przesyłania, dystrybucji, zakupu i sprzedaży, dostarczania energii elektrycznej do odbiorców, sterowania procesem i zapewnienia przepływu energii elektrycznej do/z systemu przesyłowego/dystrybucyjnego oraz zapewnienie funkcjonowania rynku dnia następnego energii elektrycznej i rynku dnia bieżącego energii elektrycznej oraz bilansującego rynku energii elektrycznej, a także organizowanie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej na tych rynkach;
- 4) zapewnienie produkcji, transportu i zaopatrzenia w wodę pitną, zapewnienie funkcjonowania scentralizowanego odprowadzania wody;

- 5) prowadzenie nawadniających, osuszających lub nawadniająco-osuszających działań melioracyjnych, jeżeli ilość wody, która ma być wykorzystana do zaopatrzenia w wodę pitną, przekracza 20% całkowitej ilości wody uzyskanie jakiej zapewniają systemy nawadniające czy osuszające;
- 6) świadczenie usług w zakresie korzystania z infrastruktury publicznego transportu kolejowego, zapewnienie funkcjonowania miejskiego transportu elektrycznego, w tym metra, oraz eksploatacja jego urządzeń w celu świadczenia usług przewozowych, a także świadczenie usług autobusowego transportu pasażerskiego na terenie miast, na warunkach określonych przez właściwe organy władzy wykonawczej i organy samorządu terytorialnego na wyznaczonych przez nie trasach;
- 7) świadczenie usług w zakresie dworców autobusowych, portów morskich i lotniczych, usług nawigacji lotniczej dla lotów statków powietrznych;
- 8) świadczenie usług pocztowych;
- 9) gospodarowanie złożami ropy naftowej i gazu ziemnego, złożami węgla kamiennego i innych rodzajów paliw stałych, wydobywanie ropy naftowej, węgla kamiennego i innych rodzajów paliw stałych.

Jednocześnie w rozumieniu ukraińskich regulacji działalność sektorowa nie obejmuje:

- 1) wytwarzania i dostarczania energii cieplnej i gazu do sieci publicznych, jeżeli ich wytwarzanie jest następstwem innej działalności produkcyjnej odbiorcy, z wyjątkiem działalności sektorowej w rozumieniu ustawy, przy czym dostarczanie energii cieplnej odbywa się wyłącznie w celu ekonomicznej eksploatacji urządzeń produkcyjnych odbiorcy, a przychód z tej działalności nie przekracza 20% średniego rocznego przychodu za poprzednie trzy lata, łącznie z przychodem za rok bieżący;
- 2) wytwarzania, przesyłania i dostarczania energii elektrycznej do sieci publicznych, jeżeli takie wytwarzanie, przesyłanie i dostarczanie jest niezbędne do zużycia przez odbiorcę na potrzeby innej działalności produkcyjnej, z wyjątkiem działalności sektorowej w rozumieniu ustawy, a ilość energii elektrycznej dostarczanej przez odbiorcę do sieci publicznych zależy od poziomu jego własnego zużycia, pod warunkiem że to zużycie własne wynosi nie mniej niż 70% całkowitej ilości energii elektrycznej wytworzonej przez odbiorcę, obliczonej na podstawie średniego rocznego wskaźnika produkcji za poprzednie 3 lata, łącznie ze wskaźnikiem za rok bieżący;
- 3) produkcji, transportu i dostarczania wody pitnej do sieci publicznych, jeżeli taka produkcja, transport i dostarczanie są niezbędne do zużycia przez odbiorcę w celu prowadzenia innej działalności produkcyjnej, z wyjątkiem działalności sektorowej w rozumieniu ustawy, a ilość wody pitnej dostarczanej przez odbiorcę do sieci publicznych zależy od poziomu jego własnego zużycia, pod warunkiem że zużycie własne nie jest mniejsze niż 70% całkowitej ilości wody pitnej wyprodukowanej przez odbiorcę, obliczonej na podstawie średniego rocznego wskaźnika produkcji za poprzednie 3 lata, łącznie ze wskaźnikiem za rok bieżący.

1.3.2.4. Scentralizowane organizacje zamawiające

W ukraińskim systemie prawa dotyczącym zamówień publicznych funkcjonuje instytucja centralnych zamawiających, na gruncie krajowych regulacji nazywanych scentralizowanymi organizacjami zamawiającymi. Zgodnie z treścią art. 1 pkt 38 ustawy ZUPPZ są nimi osoby prawne będące własnością państwową albo komunalną, wyznaczone przez Gabinet Ministrów Ukrainy, Radę Ministrów Autonomicznej Republiki Krymu albo organy samorządu terytorialnego jako zamawiający, którzy organizują i prowadzą postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowania mające na celu zawarcie umowy ramowej w interesie zamawiających w rozumieniu ustawy.

Centralni zamawiający wstępują we wszystkie prawa i obowiązki zamawiających określone w ukraińskiej ustawie oraz podlegają odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szczegóły dotyczące porządku tworzenia, celów oraz samej działalności scentralizowanych organizacji zamawiających określa *Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 27 grudnia 2018 r. nr 1216*²¹.

Jak stanowi wskazana uchwała, do głównych funkcji centralnych zamawiających należy przede wszystkim sprzyjanie profesjonalizacji oraz standaryzacji ukraińskiego systemu zamówień publicznych. Organizacje prowadzą w sposób kompleksowy postępowania w interesie i na rzecz zamawiających oraz zajmują się opracowywaniem, ujednocinaniem i standaryzacją specyfikacji technicznych, wymogów, a także dokumentacji przetargowej i projektów umów dotyczących zamawianych towarów i usług.

Scentralizowane organizacje zamawiające w ramach swojej działalności dokonują następujących czynności w interesie i na rzecz zamawiających:

- 1) publikują informacje dotyczące zamówień;
- 2) wybierają odpowiednią procedurę udzielania zamówienia;
- 3) rozpatrują oraz podejmują decyzje w przedmiocie wnoszonych w postępowaniu skarg (odwołań);
- 4) odpowiadają na wnioski w sprawie udzielenia wyjaśnień lub usunięcia naruszeń dotyczących dokumentacji przetargowej;
- 5) badają i oceniają złożone w ramach prowadzonego postępowania oferty uczestników, zwracają się o potwierdzenie informacji przedstawionych przez uczestnika do odpowiednich organów władzy państwowej, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, stosownie do ich kompetencji;
- 6) dokonują wyznaczenia zwycięzcy postępowania oraz podejmują decyzję o zamiarze zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego;

²¹ Постанова Кабінету Міністрів України «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій» від 27.12.2018 № 1216

- 7) podejmują decyzję o unieważnieniu postępowania lub uznaniu postępowania za niebyłe.

Z powyższego wynika zatem, że centralny zamawiający zapewnia *de facto* kompleksowe przeprowadzenie każdego etapu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, z wyjątkiem zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Umowę w sprawie zamówienia publicznego zamawiający zawiera samodzielnie.

Współpraca zamawiających publicznych z omawianymi organizacjami może być realizowana na następujących podstawach:

- 1) Gabinet Ministrów Ukrainy zobowiązuje określonych zamawiających i/lub wyznacza listę określonych towarów czy też usług przeznaczonych do udzielania zamówień za pośrednictwem scentralizowanych organizacji zamawiających; w takiej sytuacji udzielanie zamówień za pośrednictwem organizacji ma charakter obligatoryjny i odbywa się bezpłatnie;
- 2) zamawiający publiczni z własnej woli mogą podjąć decyzję o przekazaniu swojego zamówienia do organizacji; w takim przypadku prowadzenie postępowań na rzecz zamawiających odbywa się za opłatą²².

Co istotne, jednym z zadań centralnych zamawiających, które wynika wprost z przepisów ustawy ZUPPZ, jest pełnienie funkcji administratora *e-katalogu* Prozorro Market. W ramach działalności prowadzonej w tej sferze, scentralizowane organizacje zamawiające określają kategorie towarów oraz strukturę katalogu, tworzą stosowne profile oraz rozpatrują składane wnioski i dokonują kwalifikacji potencjalnych dostawców, którzy oferują swoje towary ukraińskim zamawiającym w ramach funkcjonalności Prozorro Market²³.

²² *Методичний посібник з публічних закупівель*: ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна" у співпраці з ДП «Прозорро» за підтримки Європейського Союзу і його держав-членів Данії, Estonii, Німеччини, Польщі та Швеції в рамках Програми «U-LEAD з Європою», 2020, s. 12

²³ Informacje zawarte na stronie internetowej Prozorro Market w zakładce *dla wykonawcy* dostępnej pod adresem: <https://prozorro.gov.ua/postachalnyky-prozorro-market>

1.3.3. Wykonawca

1.3.3.1. Pojęcie wykonawcy

Na mocy obowiązujących w Ukrainie przepisów praktycznie każdy zainteresowany, mający status osoby fizycznej lub prawnej, może brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Warto dodać, że w odniesieniu do osób fizycznych nie przewiduje się wymogu, aby taka osoba była zarejestrowana jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, w związku z czym wykonawcą może być dowolna osoba fizyczna, włącznie z cudzoziemcami oraz bezpaństwowcami z prawem do legalnego pobytu na terytorium Ukrainy. Z kolei jeżeli chodzi o osoby prawne, należy zauważyć, że przedsiębiorstwa zależne, oddziały i/lub filie spółek nieposiadające statusu osoby prawnej nie mogą uczestniczyć w postępowaniach o udzielenie zamówienia we własnym imieniu, lecz wyłącznie w imieniu swojego samodzielnego podmiotu prawnego, innymi słowy *spółki-matki*. To samo ograniczenie dotyczy stowarzyszeń (konsorcjów) osób prawnych bez tworzenia nowego podmiotu prawnego²⁴.

W ukraińskich procedurach udzielania zamówień publicznych dla wykonawców, którzy gotowi są dostarczać towary, wykonywać roboty budowlane oraz świadczyć usługi na rzecz zamawiających stosuje się inne określenia w zależności od etapu postępowania. Przede wszystkim, w stosunku do wykonawcy, który skutecznie uzewnętrznił swoją wolę uczestniczenia w postępowaniu, ustawodawca operuje pojęciem uczestnika postępowania o udzielenie zamówienia. Wreszcie, wskutek przeprowadzonej procedury, uczestnik postępowania może zostać zwycięzcą, czyli wykonawcą, który został wybrany przez zamawiającego do zawarcia z nim umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Źródło: opracowanie własne

²⁴ Шатковський О., Шимко Т., *Як брати участь в тендерах: Постачальник, Замовник, процедури закупівлі*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-brati-uchast-u-publichnih-zakupivlyah-v-ukrajini-osnovni-fakti>

1.3.3.2. Pojęcie uczestnika

Stosownie do treści art. 1 ust. 1 pkt 5 ZUPPZ uczestnikiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (lub procedury uproszczonej) jest osoba fizyczna, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą oraz osoba prawna (rezydent albo osoba spoza Ukrainy), w tym stowarzyszenie uczestników, która złożyła ofertę lub wzięła udział w negocjacjach w przypadku zastosowania procedury negocjacyjnej.

Ustawa ZUPPZ precyzuje ponadto, że pojęcie stowarzyszenia uczestników obejmuje:

- 1) odrębny podmiot prawny utworzony poprzez połączenie osób prawnych będących rezydentami Ukrainy;
- 2) odrębny podmiot prawny utworzony poprzez połączenie osób prawnych będących rezydentami Ukrainy oraz osób prawnych spoza Ukrainy;
- 3) stowarzyszenie osób prawnych spoza Ukrainy wraz z utworzeniem lub bez utworzenia odrębnego podmiotu prawnego.

Jak wynika z przedstawionej w tym miejscu definicji ustawowej, status uczestnika postępowania o udzielenie zamówienia nabywa się w momencie skutecznego wyrażenia zainteresowania danym zamówieniem publicznym poprzez dokonanie czynności złożenia oferty lub podjęcia negocjacji z zamawiającym w przypadku postępowania prowadzonego w trybie procedury negocjacyjnej. Uczestnik postępowania traci zaś swój status z chwilą podjęcia przez zamawiającego decyzji o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu, odrzucenia jego oferty, z upływem terminu związania złożoną ofertą oraz w sytuacji otrzymania w systemie statusu zwycięzcy postępowania²⁵.

1.3.3.3. Pojęcie zwycięzcy postępowania

Przepis art. 1 ust. 1 pkt 18 ZUPPZ stanowi, że zwycięzcą postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest uczestnik, którego oferta spełnia wszystkie kryteria i warunki określone w dokumentacji przetargowej oraz została uznana za najkorzystniejszą ekonomicznie i którego zamawiający poinformował o zamiarze zawarcia z nim umowy (albo uczestnik, którego zamawiający poinformował o zamiarze zawarcia z nim umowy w wyniku przeprowadzenia postępowania w trybie procedury negocjacyjnej).

²⁵ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель - Відповідь на запит 2725/2020

1.4. Organy odpowiedzialne za nadzór i kontrolę w dziedzinie zamówień publicznych

Kwestie związane z nadzorem oraz kontrolą nad zamówieniami publicznymi są przedmiotem szczegółowych regulacji przepisów rozdziału II ukraińskiej ustawy. Jak wskazuje część ukraińskich autorów, nadrzędnym celem funkcjonowania określonych mechanizmów kontrolnych jest zapewnienie przejrzystego i efektywnego udzielania zamówień publicznych, rozwijanie konkurencyjnego środowiska oraz sprzyjanie uczciwej konkurencji w dziedzinie zamówień, a także przeciwdziałanie korupcji²⁶.

Ustawodawca w treści przepisów ZUPPZ wymienia organy i instytucje, które realizują swoje kompetencje w zakresie wybranych czynności nadzorczych oraz kontrolnych. Jednocześnie, szczególną uwagę należy zwrócić na Ministerstwo Gospodarki Ukrainy oraz Antymonopolowy Komitet Ukrainy, ponieważ na podstawie obowiązujących w Ukrainie przepisów są one wiodącymi instytucjami właściwymi w sprawach funkcjonowania systemu zamówień publicznych.

1.4.1. Upoważniony organ: Ministerstwo Gospodarki Ukrainy

Jednym z najważniejszych organów odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie ukraińskiego systemu zamówień publicznych jest upoważniony organ, czyli w rozumieniu przepisów ustawy ZUPPZ, centralny organ władzy wykonawczej, który ma zapewniać kształtowanie i realizację polityki państwa w dziedzinie zamówień publicznych (art. 1 ust. 1 pkt 38). Wskazaną rolę pełni w kraju naszych wschodnich sąsiadów Ministerstwo Gospodarki Ukrainy. Swoje zadania wypełnia na podstawie przepisów art. 9 ustawy ZUPPZ oraz szeregu odrębnych regulacji.

Kluczowe dla sprawnego funkcjonowania systemu zamówień publicznych kompetencje upoważniony organ realizuje w czterech głównych obszarach działalności:

- 1) legislacyjnym;
- 2) analitycznym;
- 3) organizacyjnym; oraz
- 4) reprezentacyjnym i doradczo-metodologicznym²⁷.

W ramach działań legislacyjnych Ministerstwo samodzielnie opracowuje, a także aktywnie uczestniczy w opiniowaniu i zatwierdzaniu aktów prawnych oraz regulacji w dziedzinie zamówień publicznych.

²⁶ Русін В., *Контроль у сфері публічних закупівель*, Ефективна економіка, 2020. № 12, <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8454>

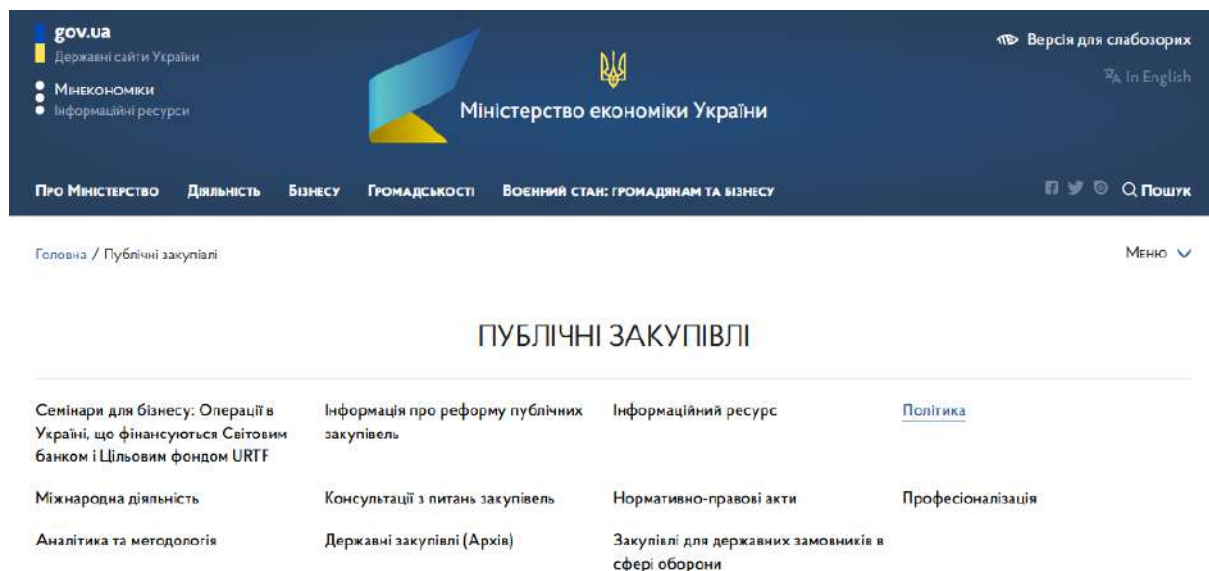
²⁷ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства України про державні закупівлі*, Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС, 2016, s. 27-28,

Do działań analitycznych należy regularne prowadzenie analiz i opracowywanie statystyk dotyczących funkcjonowania systemu zamówień publicznych oraz składanie corocznych sprawozdań z funkcjonowania systemu Gabinetowi Ministrów, Najwyższej Radzie Ukrainy i Izbie Obrachunkowej.

Z kolei w kwestiach organizacyjnych Ministerstwo Gospodarki przede wszystkim zapewnia prawidłowe funkcjonowanie elektronicznego systemu zamówień publicznych ProZorro, organizuje różnorakie spotkania, seminaria, czy też konferencje związane z tematyką zamówień publicznych, a także opracowuje programy edukacyjne i szkoleniowe dla specjalistów w dziedzinie zamówień.

Natomiast do działalności reprezentacyjnej i doradczo-metodologicznej zalicza się prowadzenie współpracy i dialogu społecznego w zakresie udoskonalenia ukraińskiego systemu zamówień publicznych, prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami, udzielanie bieżących informacji i odpowiedzi o charakterze doradczym w zakresie stosowania przepisów ustawy ZUPPZ oraz szeroko pojętą działalność edukacyjno-informacyjną dla uczestników rynku zamówień.

Realizacją wszystkich wyżej wymienionych zadań zajmuje się Departament Zamówień Publicznych i Polityki Konkurencji. Ministerstwo Gospodarki Ukrainy publikuje również na swojej oficjalnej stronie internetowej różnorodne informacje na temat aktualnych przepisów dotyczących zamówień publicznych i proponowanych zmian do nich, a także odpowiednie metodyki, zalecenia oraz przydatne statystyki.

The screenshot shows the website gov.ua, Ministry of Economy of Ukraine. The header includes the logo, navigation menu, and search bar. The main content area is titled 'ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ' (Public Procurement) and contains several links and information items:

- Семінари для бізнесу: Операції в Україні, що фінансуються Світовим банком і Цільовим фондом URTF
- Міжнародна діяльність
- Аналітика та методологія
- Інформація про реформу публічних закупівель
- Консультації з питань закупівель
- Державні закупівлі (Архів)
- Інформаційний ресурс
- Нормативно-правові акти
- Закупівлі для державних замовників в сфері оборони
- Політика
- Професіоналізація

Strona internetowa Ministerstwa Gospodarki Ukrainy, zakładka dotycząca zamówień publicznych

Źródło: <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=d4b4ca89-6635-454b-8a57-a5a2a9b5de4f&tag=PublichniZakupivli>

1.4.2. Antymonopolowy Komitet Ukrainy

Antymonopolowy Komitet Ukrainy jest organem państwowym o szczególnym charakterze, którego nadrzędnym celem jest zapewnienie ochrony konkurencji w szeroko pojętej działalności gospodarczej oraz w dziedzinie zamówień publicznych.

Szczególny charakter, o którym mowa powyżej, wynika z zadań i uprawnień Komitetu określonych w odrębnej *Ustawie Ukrainy o Antymonopolowym Komitecie Ukrainy*²⁸ i innych aktach normatywnych, a także z doniosłej roli jaką organ ten pełni w kształtowaniu szeroko pojętej polityki konkurencyjności w kraju naszych wschodnich sąsiadów.

W dziedzinie zamówień publicznych wskazuje się na dwa główne zadania Komitetu.

Po pierwsze, AMKU prowadzi działania kontrolne, nakierowane na zwalczanie przypadków naruszeń uczciwej konkurencji, w szczególności zmów przetargowych między uczestnikami rynku zamówień publicznych.

Niemniej jednak z punktu widzenia całego systemu, jak również praktyki zamówieniowej, najważniejszą okolicznością jest bezsprzecznie fakt, że na mocy regulacji art. 18 ust. 1 ustawy ZUPPZ Antymonopolowy Komitet Ukrainy został wyznaczony do pełnienia funkcji organu odwoławczego, który ma czuwać nad bezstronną i skuteczną ochroną praw i interesów wykonawców biorących udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

W celu skutecznego wykonywania swoich uprawnień wynikających z przepisów ustawy ZUPPZ, w strukturach AMKU wyznacza się komisję (lub kilka komisji) do spraw rozpatrywania skarg dotyczących naruszeń przepisów zamówień publicznych. Uprawnienia, sposób tworzenia oraz zasady dotyczące funkcjonowania ww. komisji są ustalane zgodnie z ustawą ZUPPZ oraz ustawą o AMKU.

Decyzje komisji dotyczące rozpatrywania skarg są wydawane w imieniu Komitetu Antymonopolowego Ukrainy i podlegają zaskarżeniu na drodze sądowej.

²⁸ Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 № 3659-XII (dalej również jako: „ustawa o AMKU”)

Оскарження публічних закупівель

Опубліковано 21 вересня 2020 року о 12:05

- Інформація щодо електронних підписів
- Зведені відомості щодо спотворення результатів торгів
- Щодо внесення плати за подання скарги
- Комісія з розгляду скарг
- Проекти порядку денного засідання Органу оскарження
- Узагальнена практика Колегії АМКУ з оскарження публічних закупівель

Strona internetowa Antymonopolowego Komitetu Ukrainy, zakładka dotycząca procedury odwoławczej w zamówieniach publicznych

Źródło: <https://amcu.gov.ua/napryami/oskarzhennya-publichniih-zakupivel>

1.4.3. Inne istotne organy

Do pozostałych organów, które aktywnie uczestniczą w działaniach związanych z nadzorem oraz kontrolą nad zamówieniami publicznymi, zaliczamy także:

- 1) Państwową Służbę Audytu Ukrainy, czyli centralny organ władzy wykonawczej, który realizuje państwową politykę w sferze kontroli finansowej. W dziedzinie zamówień publicznych organ ten realizuje swoje kompetencje poprzez działania kontrolne oraz monitorowanie postępowań o udzielenie zamówienia. Ustawa ZUPPZ stanowi, że poprzez pojęcie monitorowania należy rozumieć analizę przestrzegania przez zamawiających przepisów regulujących zamówienia publiczne podczas przeprowadzania procedury, zawierania umowy, a także w czasie jej obowiązywania, w celu zapobiegania potencjalnym naruszeniom (art. 1 ust. 14 ZUPPZ). Szczegółowe regulacje oraz porządek czynności związanych z monitorowaniem zamówień publicznych przez Państwową Służbę Audytu Ukrainy określa art. 8 ustawy ZUPPZ;
- 2) Państwową Służbę Skarbową Ukrainy, której głównym zadaniem jest bieżąca obsługa środków budżetu państwa oraz zapobieganie ich niegospodarnemu wydatkowaniu. W odniesieniu do zamówień organ ten podejmuje stosowne czynności kontrolne związane z rejestracją umów w sprawie zamówień publicznych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 2 ustawy ZUPPZ, Państwowa Służba Skarbowa do momentu zrealizowania płatności wynikającej z umowy

- weryfikuje dokumenty zamówienia oraz w przewidzianych przepisami prawa sytuacjach nie zezwala na dokonanie płatności z rachunku zamawiającego;
- 3) Izba Obrachunkowa Ukrainy, która w imieniu Najwyższej Rady Ukrainy sprawuje kontrolę w zakresie poprawności oraz efektywności wykorzystywania środków budżetu państwa. W dziedzinie zamówień publicznych Izba Obrachunkowa Ukrainy realizuje szereg kompetencji powiązanych z audytem finansowym, w szczególności dokonuje oceny efektywności udzielanych zamówień oraz weryfikuje przestrzeganie obowiązujących zasad i procedur;
 - 4) Banki, które mimo że nie są organami władzy, to jednak na podstawie przepisów obowiązującej ustawy sprawują funkcje kontrolne w systemie zamówień publicznych. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ukraińskiej ustawy, podczas realizacji transakcji wynikających z umów w sprawie zamówienia publicznego banki każdorazowo weryfikują dostępność informacji o wyniku przeprowadzonego postępowania. W przypadku jej braku, zlecenie płatności uznaje się za nieprawidłowe nie może ono zostać wykonane;
 - 5) sądy powszechne;
 - 6) organy ścigania²⁹.

1.4.4. Społeczna kontrola

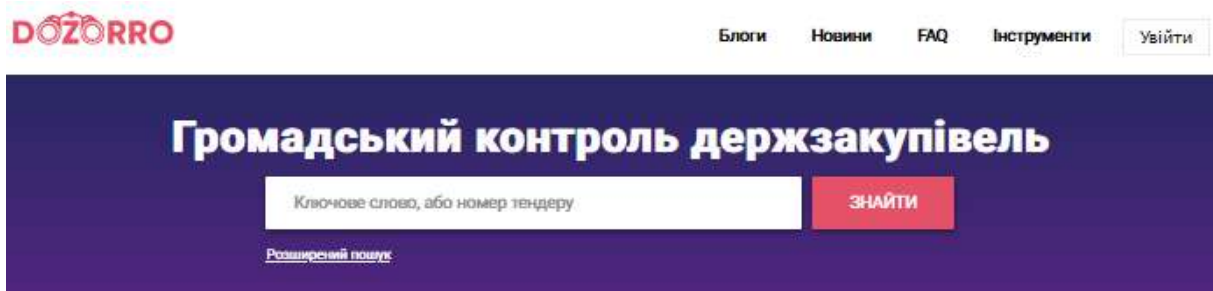
Na uwagę zasługuje również kontrola społeczna w zakresie zamówień publicznych, która znalazła swoje umocowanie w regulacjach ustawy. Jak stanowi art. 7 ust. 5 ZUPPZ ten rodzaj kontroli jest realizowany poprzez swobodny dostęp do wszelkich informacji dotyczących zamówień publicznych podlegających publikacji zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy ZUPPZ, w szczególności przy pomocy analizy oraz monitorowania informacji zamieszczonych w elektronicznym systemie zamówień, a także poprzez informowanie za pośrednictwem elektronicznego systemu lub pisemnie stosownych organów upoważnionych do sprawowania kontroli o wykrytych potencjalnych naruszeniach przepisów prawa zamówień publicznych.

W Ukrainie istnieje szereg organizacji społecznych, których działalność koncentruje się na zwalczaniu korupcji oraz monitorowaniu prawidłowości i efektywności wykorzystywania środków budżetowych, także w odniesieniu do systemu zamówień publicznych.

Jednym z najbardziej przydatnych narzędzi w sferze społecznej kontroli zamówień publicznych jest portal Dozorro, będący oddzielnym modułem systemu Prozorro, służącym do gromadzenia informacji zwrotnych o prowadzonych postępowaniach. Portalem zarządza organizacja Transparency International Ukraine. Przy pomocy platformy Dozorro praktycznie każdy użytkownik (wykonawca, zamawiający, organ kontrolujący, osoba fizyczna, itd.) może przekazywać informacje zwrotne zamawiającemu, wykonawcom, uczestnikom postępowania, weryfikować i oceniać

²⁹ Русін В., *Контроль у сфері публічних закупівель*, *op. cit.*

warunki konkretnego postępowania, analizować zamówienia udzielone przez konkretnego zamawiającego, a także formułować i składać oficjalne zawiadomienia do organów kontrolnych. Dozorro daje ponadto możliwość omawiania i analizowania zarówno trwających jak i już zakończonych postępowań z potencjalnymi i faktycznymi wykonawcami, uzyskiwać opinie co do poprawności formułowania dokumentacji przetargowej, a także stanowi swego rodzaju bazę danych, dzięki której monitorowanie procedur oraz wykrywanie możliwych naruszeń prawa stało się proste i szeroko dostępne dla wszystkich zainteresowanych³⁰.

Strona internetowa portalu Dozorro

Źródło: <https://dozorro.org/>

³⁰ Informacje zawarte na stronie internetowej portalu Dozorro pod adresem: <https://dozorro.org/>

ROZDZIAŁ 2

UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UKRAINIE

2.1. Elektroniczny system zamówień publicznych

2.1.1. System Prozorro

prozorro

Новини Prozorro Market Інфобокс Тестування уповноважених осіб Локалізація Зареєструватися

Тендери Плани Відбори Товари

Назва або код товару, номер закупівлі, назва або ЄДРПОУ компанії

Замовник Учасник Закупівельник ДК021:2015 Статус Вид закупівлі Регіон Усі фільтри

prozorro+
НАЙКРАЩІЙ АРМІЇ - НАЙКРАЩІЙ ТИЛ

Новачок у закупівлях? Дізнайтеся про перші кроки

Постачальникам Замовникам Громадськості

Категорії закупівель

Будівництво Медицина Меблі Комп'ютерна техніка
Канцелярія та господарські товари Транспорт та запчастини Енергетика, нафтопродукти та паливо Метали

Strona główna systemu Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Jeszcze do 2016 roku system zamówień publicznych w Ukrainie był w wysokim stopniu praktycznie zamknięty dla osób z zewnątrz. Informacje i ogłoszenia o planowanych procedurach drukowano w gazecie *Biuletyn zamówień publicznych* w formie papierowej, w nakładzie zaledwie trzystu egzemplarzy, który następnie był wykupowany przez osoby bezpośrednio związane z rynkiem zamówień w celach bezprawnego ograniczania wykonawcom możliwości składania ofert. Co więcej,

nawet w przypadku możliwości zapoznania się z ogłoszeniem oraz wyrażenia chęci udziału w przetargu, wykonawcy nie zawsze mogli być pewni uczestnictwa w postępowaniu, ponieważ często ich oferty nie docierały ostatecznie do zamawiającego³¹.

Dlatego też podstawą reformy zamówień publicznych miała być elektroniczna procesa ich udzielania oraz stworzenie nowoczesnego, przejrzystego elektronicznego systemu, dostępnego dla wszystkich zainteresowanych, który skutecznie ograniczałby możliwość podejmowania niekontrolowanych przez nikogo arbitralnych decyzji, zmniejszając ryzyko korupcji i bezprawnego wpływania na wynik postępowań. Do prac nad nim zaangażowano szerokie grono podmiotów, w tym przedstawiciele biznesu, Ministerstwo Gospodarki, jak również organizacje pozarządowe, na czele z renomowaną antykorupcyjną organizacją Transparency International Ukraine. Jeżeli natomiast chodzi o kwestie czysto techniczne, zostały one powierzone ukraińskiej firmie informatycznej Quintagroup. Istotny okazał się także wkład Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz licznych niezależnych ekspertów.

W efekcie tego wspólnego przedsięwzięcia ostatecznie opracowano elektroniczny system zamówień publicznych Prozorro, którego nazwa pochodzi od ukraińskiego słowa *przejrzysty*. W lutym 2015 roku rozpoczęto testowanie systemu w ramach projektów pilotażowych, natomiast z momentem wejścia w życie obowiązującej ustawy ZUPPZ, czyli od dnia 1 sierpnia 2016 roku, nastąpiło pełne przejście do obowiązkowego udzielania zamówień przy pomocy systemu Prozorro. Systemem zarządza przedsiębiorstwo państwowe Prozorro, które wraz z całością systemu, jest w pełni własnością państwa ukraińskiego i podlega Gabinetowi Ministrów Ukrainy³².

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że ukraiński system Prozorro jest powszechnie uznawany za przełomowe i unikatowe osiągnięcie, sprzyjające efektywnemu udzielaniu zamówień publicznych i efektywnej walce z korupcją. Potwierdzają to zarówno liczne nominacje, jak i otrzymane prestiżowe nagrody w dziedzinie zamówień publicznych, m.in. nagroda za najlepszą inicjatywę sektora publicznego przyznana w Londynie w 2016 r. w ramach World Procurement Awards³³.

³¹ Неклеса О. В., Юр'єв Д. С., *Корупція в сфері публічних закупівель та шляхи її подолання*, Збірник тез міжнародної конференції «Протидія злочинності і корупції: міжнародні стандарти та досвід України», (м. Харків, 22 вересня 2021 р.), Харків: Юрайт, 2021, s. 228

³² Informacje zawarte na stronie internetowej systemu Prozorro w zakładce *o nas* w sekcji *historia Prozorro* pod adresem: <https://prozorro.gov.ua/about>

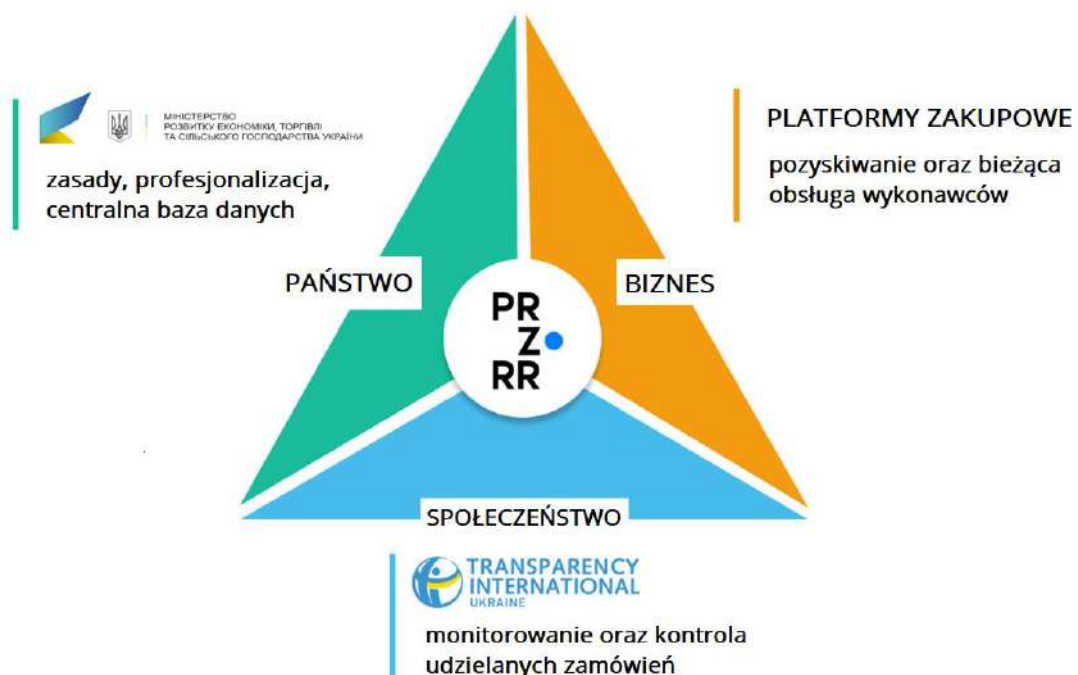
³³ Informacje zawarte na stronie internetowej systemu Prozorro w zakładce *o nas* w sekcji *nagrody Prozorro* pod adresem: <https://prozorro.gov.ua/about>

2.1.2. Główne zasady systemu Prozorro

Do nadrzędnych celów funkcjonowania systemu jego twórcy zaliczają podtrzymywanie zdrowego ekosystemu zamówień publicznych oraz dążenie do zachowania przejrzystości, zwiększania konkurencyjności wśród uczestników rynku, wspieranie profesjonalizacji w sferze zamówień, a także dalszy rozwój oraz dzielenie się doświadczeniami w dziedzinie *e-zamówień* ze swoimi partnerami zagranicznymi.

Główne zasady systemu Prozorro:

- 1) „Wszyscy widzą wszystko” – system umożliwia wgląd w całą procedurę udzielenia zamówienia, od momentu zamieszczenia ogłoszenia aż do wyboru zwycięzcy postępowania;
- 2) „Przede wszystkim konkurencja” – dzięki Prozorro ukraiński rynek zamówień publicznych stał się rynkiem konkurencyjnym, otwartym dla szerokiego grona wykonawców, w tym wykonawców zagranicznych, z korzyścią dla rozwoju uczciwej konkurencji oraz racjonalnego wydatkowania środków budżetowych;
- 3) „Złoty trójkąt partnerstwa” – system łączy i uwzględnia interesy państwa, biznesu oraz społeczeństwa obywatelskiego.

Tzw. „złoty trójkąt partnerstwa”

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

2.1.3. Architektura systemu Prozorro

Ustawowe umocowanie do obligatoryjnego korzystania z systemu Prozorro wynika wprost z art. 12 ust. 2 ukraińskiej ustawy, który stanowi, że zamawiający przeprowadza postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego z wykorzystaniem elektronicznego systemu zamówień, tj. systemu teleinformatycznego, który zapewnia przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia, tworzenie, zamieszczanie, publikowanie oraz wymianę informacji i dokumentów w postaci elektronicznej, w skład którego wchodzi:

- 1) portal internetowy upoważnionego organu, który za pomocą stosownego modułu ma umożliwiać przeprowadzanie aukcji elektronicznych oraz zawierać bazę danych dla tworzenia, przechowywania i publikowania wszelkich informacji związanych z zamówieniami; oraz
- 2) autoryzowane elektroniczne platformy zakupowe, za pośrednictwem których dokonuje się rejestracji osób, które umożliwiają automatyczne zamieszczanie, otrzymywanie i przekazywanie informacji oraz dokumentów podczas postępowania o udzielenie zamówienia;

pomiędzy którymi funkcjonuje automatyczna wymiana informacji i dokumentów oraz dostęp do których odbywa się za pośrednictwem sieci Internet (art. 1 ust. 1 pkt 1, 5 i 7 ustawy ZUPPZ).

Z powyższego wynika zatem, że system Prozorro jest środkiem elektronicznego administrowania zamówieniami publicznymi, zaś jego podstawową funkcją, która została zaakcentowana przez ukraińskiego ustawodawcę, jest prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia, komunikacja elektroniczna z wykonawcami, składanie ofert w formie elektronicznej, oraz bezpieczeństwo wymienianych w jego trakcie informacji.

Prozorro pełni również funkcję miejsca publikacji wszelkich dokumentów związanych ze wszczęciem, przebiegiem i wynikiem prowadzonych postępowań.

System elektroniczny obecnie zrzesza ponad 35 tys. ukraińskich zamawiających oraz ponad 250 tys. wykonawców, którzy prowadzą aktywną działalność w dziedzinie zamówień publicznych.

Zgodnie z obowiązującymi wymogami określonymi w treści ustawy ZUPPZ, system Prozorro składa się z dwóch powiązanych ze sobą komponentów, mianowicie:

- 1) z portalu internetowego www.prozorro.gov.ua, stanowiącego centralną bazę danych wraz z modułem aukcji; oraz
- 2) podłączonych do niego autoryzowanych platform zakupowych;

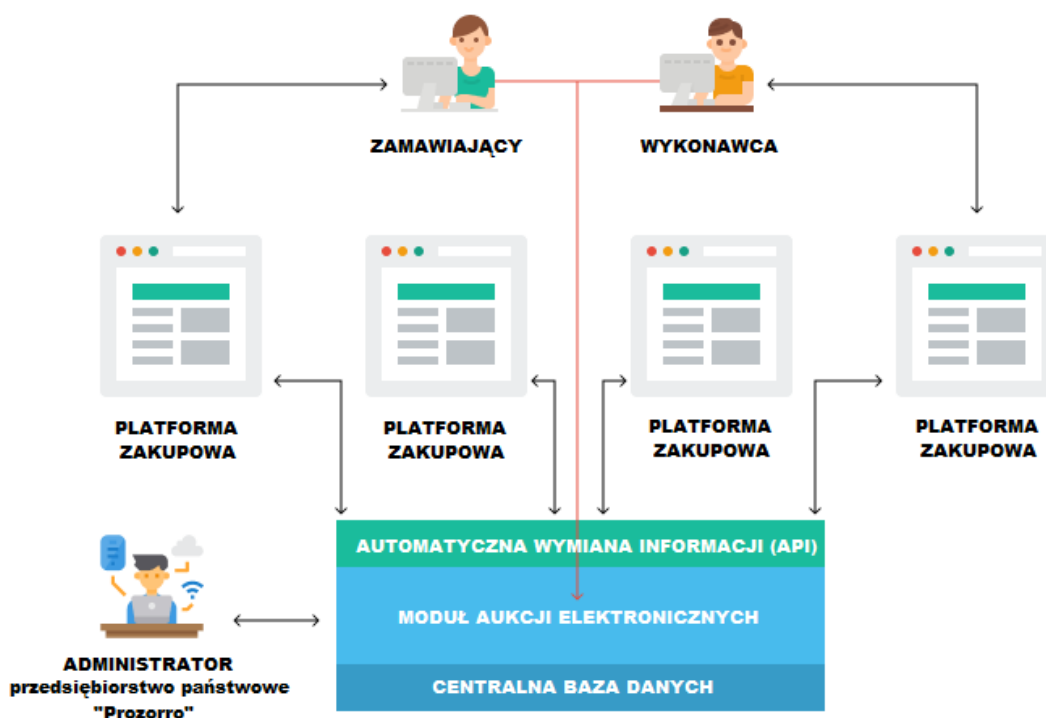
pomiędzy którymi funkcjonuje bieżąca wymiana danych. Taka architektura oraz sposób budowy systemu elektronicznego nazywana jest systemem dwupoziomym lub hybrydowym.

2.1.4. Funkcjonowanie systemu Prozorro w praktyce

Z czysto praktycznego punktu widzenia, w ramach prowadzonych w systemie Prozorro postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający publikują ogłoszenia, w odpowiedzi na które wykonawcy składają swoje oferty. Następnie w portalu, poprzez aktywację odpowiedniego modułu, odbywa się aukcja elektroniczna.

System nie przewiduje możliwości bezpośredniego dostępu do portalu. Zarówno zamawiający jak i wykonawcy uzyskują go tylko i wyłącznie za pośrednictwem platform zakupowych, z których korzystają. Niemniej jednak sposób funkcjonowania systemu jest przejrzysty i w pełni ustandaryzowany, przede wszystkim w kontekście funkcjonalności poszczególnych platform zakupowych, formatu danych i dokumentów oraz procedur przetargowych.

Wszelkiego rodzaju informacje, decyzje oraz dokumenty dotyczące postępowań trafiają automatycznie do centralnej bazy danych, zaś dzięki modułowi automatycznej wymiany informacji są jednocześnie udostępniane na portalu Prozorro oraz wszystkich autoryzowanych platformach zakupowych.³⁴

Schemat przedstawiający funkcjonowanie systemu Prozorro

Źródło: www.prozorro.gov.ua

³⁴ Informacje zawarte na stronie internetowej systemu Prozorro w zakładce o nas w sekcji jak działa system Prozorro pod adresem: <https://prozorro.gov.ua/about>

2.2. Zasady udzielania zamówień

2.2.1. Wprowadzenie

UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W UKRAINIE ODBYWA SIĘ ZGODNIE
Z NASTĘPUJĄCYMI ZASADAMI:

ZASADA UCZCIWEJ KONKURENCJI POMIĘDZY UCZESTNIKAMI

ZASADA MAKSYMALNEJ GOSPODARNOŚCI, EFEKTYWNOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI

ZASADA OTWARTOŚCI I TRANSPARENTNOŚCI W KAŻDYM STADIUM UDZIELANIA
ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ZASADA NIEDYSKRYMINACJI ORAZ RÓWNEGO TRAKTOWANIA UCZESTNIKÓW

ZASADA OBIEKTYWNEGO I BEZSTRONNEGO WYŁONIENIA ZWYCIĘZCY
POSTĘPOWANIA O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

ZASADA ZAPOBIEGANIA KORUPCJI I INNYM NADUŻYCIOM

Źródło: ustawa ZUPPZ

Najważniejsze zasady dotyczące udzielania zamówień publicznych, które trzeba mieć na uwadze i których należy przestrzegać przy dokonywaniu wszystkich czynności związanych z przygotowaniem i udzielaniem zamówień, zostały wymienione w treści art. 5 ukraińskiej ustawy. Stanowią one główny fundament, którego poszanowanie jest kluczem do gospodarnego i efektywnego udzielania zamówień publicznych.

Nadrzędną funkcją naczelnych zasad jest określenie swego rodzaju wektora regulacji normatywnych, ponieważ zawierają w sobie podstawowe założenia, pomysły oraz wzorce, odzwierciedlające treść, istotę i społeczny cel zamówień publicznych. Ukraińscy autorzy zwracają przy tym uwagę na fakt, że między zasadami istnieje ścisły związek, zaś wszystkie razem tworzą uporządkowany system. Na jego szczycie znajdują się tzw. zasady uniwersalne, określające cel, jaki ustawodawca pragnie

osiągnąć poprzez regulację w dziedzinie zamówień publicznych i które są typowe dla regulacji działalności gospodarczej państwa jako całości. Do tych zasad zaliczamy zasadę uczciwej konkurencji pomiędzy uczestnikami oraz zasadę maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności. Natomiast pozostałe zasady są przede wszystkim narzędziem służącym do zapewnienia przestrzegania zasad uniwersalnych i pełnią w stosunku do nich funkcję pomocniczą³⁵.

Podkreślić trzeba, że w celu spełnienia warunków umowy stowarzyszeniowej pomiędzy Ukrainą a Unią Europejską, zamówienia publiczne powinny być otwartym, przejrzystym i publicznym procesem, w którym zapewniona jest równość wszystkich jego uczestników. Sektor zamówień publicznych naszych wschodnich sąsiadów jest zatem regulowany nie tylko przez krajowe akty prawne, lecz także przez ustawodawstwo międzynarodowe, dlatego też kwestia zgodności z zasadami zamówień publicznych zarówno w krajowych, jak i międzynarodowych ramach prawnych ma szczególne znaczenie³⁶.

Naruszenie naczelných zasad pociąga za sobą szereg negatywných konsekwencji dla zamawiającego, począwszy od pociągnięcia do przewidzianej przepisami prawa odpowiedzialności, a skończywszy na poważnych problemach związanych z realizacją przedmiotu zamówienia przez wybranego wykonawcę. Niemniej jednak zauważyć należy, że w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego czynności i decyzje podejmowane są zarówno przez zamawiających, jak i przez wykonawców, wobec czego obowiązek przestrzegania naczelných zasad dotyczy tak naprawdę wszystkich uczestników tego procesu. W związku z tym, podczas omawiania naczelných zasad należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ich praktyczny wymiar w funkcjonowaniu ukraińskiego systemu zamówień publicznych.

Do naczelných zasad systemowych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy ZUPPZ należą: zasada uczciwej konkurencji pomiędzy uczestnikami, zasada maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności, zasada otwartości i transparentności, zasada niedyskryminacji i równego traktowania uczestników, zasada obiektywnego i bezstronnego wyłonienia zwycięzcy postępowania oraz zasada zapobiegania korupcji i innym nadużyciom.

³⁵ Костенко О. М., *Принципи здійснення публічних закупівель та їх структура*, «Актуальна Юриспруденція», Науково-практична Інтернет-конференція 28.02.2018 - СЕКЦІЯ №2, legalactivity.com.ua

³⁶ Здирко Н.Г., *Принципи здійснення публічних закупівель в Україні*, Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2020. Т. 31 (70). № 1., s. 231–237

2.2.2. Zasada uczciwej konkurencji pomiędzy uczestnikami

Zasada uczciwej konkurencji pomiędzy uczestnikami ma w kraju naszych wschodnich sąsiadów charakter uniwersalny, zaś w odniesieniu do zamówień publicznych, ustanawia wymóg stworzenia odpowiednich, konkurencyjnych warunków dla uczestników postępowania o udzielenie zamówienia, którzy potencjalnie będą dostarczać towary, świadczyć usługi i wykonywać roboty budowlane na rzecz zamawiającego.

Jak słusznie zauważają przedstawiciele ukraińskiej doktryny, powołując się przy tym na doświadczenia innych krajów, w dzisiejszych realiach społeczno-ekonomicznych najbardziej optymalnym sposobem organizacji systemu zamówień publicznych z korzyścią dla wszystkich zaangażowanych podmiotów jest oparcie go o konkurencyjność, co sprzyja nie tylko budowie i rozwojowi efektywnego rynku zamówień publicznych, lecz także stymuluje wzrost gospodarczy kraju³⁷.

Koncepcja pojęcia *uczciwej konkurencji* opiera się na takich fundamentalnych cechach jak dobra wiara, racjonalność i sprawiedliwość, zaś jej rozumienie na gruncie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wśród jego uczestników, wyływa z przepisów *Ustawy Ukrainy o ochronie przed nieuczciwą konkurencją*³⁸. Wskazany w tym miejscu akt normatywny definiuje nieuczciwą konkurencję jako wszelkie działania, które są sprzeczne z praktykami handlowymi i innymi uczciwymi praktykami prowadzonej działalności gospodarczej. Tym samym należy dojść do wniosku, że istotą omawianej zasady jest wymóg, aby wykonawcy uczestniczący w postępowaniu, w ramach prowadzonej między sobą rywalizacji, nie podejmowali jakichkolwiek działań, które zaprzeczałyby idei uczciwej konkurencji³⁹.

Mimo że ustawa ZUPPZ nie zawiera konkretnych zapisów dotyczących praktycznego wdrożenia realizacji tej zasady, to zauważyć należy, że sama konstrukcja procedur udzielania zamówień oraz określonych mechanizmów i instytucji prawnych ma na celu, analogicznie jak w polskim systemie, stworzenie konkurencyjnego środowiska, w którym wykonawcy rywalizują ze sobą na uczciwych zasadach. Przede wszystkim chodzi tutaj o wykluczenie możliwości zaistnienia wszelkiego rodzaju porozumień i zmów przetargowych (zarówno horyzontalnych – pomiędzy wykonawcami, jak i wertykalnych – pomiędzy zamawiającymi i wykonawcami).

³⁷ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 14

³⁸ Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР

³⁹ Карабін Т.О., *Принципи здійснення публічних закупівель*, Закарпатські правові читання. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2021 р., м. Ужгород) За редакцією Я.В. Лазура, М.В. Савчина, М.В. Менджул, І.В. Хохлової. Том 2., Ужгород: ПІК-У, 2021., s. 212-216

2.2.3. Zasada maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności

Drugą z uniwersalnych zasad jest zasada maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności, która proklamuje obowiązek racjonalnego wykorzystywania środków budżetowych. Ustanowienie tej zasady podyktowane zostało przede wszystkim problemami gospodarczymi, z którymi mierzy się Ukraina na obecnym etapie swojego rozwoju⁴⁰.

Maksymalna gospodarność jest bezpośrednio związana ze starannym, przemyślanym i oszczędnym wydatkowaniem środków publicznych, natomiast maksymalna efektywność oznacza osiąganie pożądaných i możliwie jak najlepszych rezultatów w stosunku do ponoszonych kosztów. Swoistym dowodem na efektywność zamówienia publicznego jest bowiem pełne zaspokojenie potrzeb publicznych i racjonalne gospodarowanie środkami przy jego realizacji. W rezultacie, przestrzeganie omawianej zasady ma prowadzić do skutecznego udzielania zamówień przy możliwie jak najmniejszym wydatkowaniu środków publicznych, z jednoczesnym osiągnięciem maksymalnego rezultatu końcowego przeprowadzonego postępowania⁴¹.

Z praktycznego punktu widzenia ukraińscy zamawiający często borykają się z dylematem, czy ważniejsze jest udzielenie zamówienia publicznego z zachowaniem maksymalnej gospodarności, czy też maksymalnej efektywności. Bezspornie przy wydatkowaniu środków budżetowych należy kierować się w pierwszej kolejności zasadą gospodarności, jednakże podkreślić trzeba, że w sytuacji braku odpowiednio wyważonego podejścia do formułowania wymogów technicznych przedmiotu zamówienia, kurczowe i restrykcyjne trzymanie się jedynie samej gospodarności może przynieść skutki odwrotne od zamierzonych. Przykładowo, sugerując się jedynie niską ceną, zamawiający nabywa przedmiot zamówienia gorszej jakości, co w konsekwencji prowadzi do niższej efektywności, a w dalszej perspektywie do pojawienia się dodatkowych kosztów związanych chociażby z jego eksploatacją i utrzymaniem⁴².

Dlatego też, w myśl zasady maksymalnej gospodarności, efektywności i proporcjonalności niezwykle ważną kwestią dla każdego zamawiającego jest prawidłowe określenie wymagań technicznych oraz sformułowanie opisu przedmiotu zamówienia w taki sposób, aby zachować optymalną proporcję pomiędzy ceną i jakością. Praktycznym odzwierciedleniem tej zasady będzie także fakt, że na mocy ustawy ZUPPZ zamawiający mogą skorzystać z możliwości ustanowienia pozacenowych kryteriów oceny ofert.

⁴⁰ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 11

⁴¹ Карабін Т.О., *Принципи здійснення публічних закупівель...*, *op. cit.*

⁴² Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 39

2.2.4. Zasada otwartości i transparentności w każdym stadium udzielania zamówień publicznych

Zasada otwartości i przejrzystości, podobnie jak na gruncie naszych krajowych regulacji, dotyczy przede wszystkim kwestii związanych z właściwym informowaniem o zamówieniach publicznych. Nakłada ona na zamawiających obowiązek transparentnego oraz terminowego przekazywania i publikowania stosownych informacji oraz dokumentów dotyczących zamówienia, zapewnienia swobodnego i bezpłatnego dostępu do nich, jak również zagwarantowania ich kompletności, spójności oraz wiarygodności na każdym etapie udzielania konkretnego zamówienia.

W myśl art. 10 ust. 1 ukraińskiej ustawy, zamawiający samodzielnie i bezpłatnie, za pośrednictwem autoryzowanych platform elektronicznych, publikuje w elektronicznym systemie zamówień, zgodnie z procedurą ustanowioną przez uprawniony organ oraz przepisami ustawy ZUPPZ, wymienione enumeratywnie w treści przepisu informacje dotyczące zamówienia. Natomiast przepis art. 10 ust. 6 ZUPPZ zdanie pierwsze wyraźnie stanowi, że dostęp do informacji opublikowanych przez zamawiającego jest swobodny i bezpłatny.

W celu praktycznej realizacji zasady otwartości i transparentności na każdym stadium udzielania zamówień publicznych, w Ukrainie wdrożono elektroniczną zamawianie zamówień publicznych za pośrednictwem systemu Prozorro⁴³.

W tym miejscu należy zaakcentować niezwykle istotną rolę praktycznej realizacji tej zasady w systemie zamówień publicznych naszych wschodnich sąsiadów. Wielu komentatorów bowiem podkreśla, że w warunkach ukraińskich sprzyja ona, po pierwsze, tworzeniu i rozwojowi świadomości społeczeństwa obywatelskiego w zakresie wydatkowania środków publicznych. Po drugie, wpływa pozytywnie na aspekty ilościowe i jakościowe wykonawców uczestniczących w postępowaniach, przez co stymuluje rozwój uczciwej konkurencji, a także przeciwdziała korupcji oraz niegospodarności zamawiających.

⁴³ Карабін Т.О., *Принципи здійснення публічних закупівель...*, *op. cit.*

2.2.5. Zasada niedyskryminacji oraz równego traktowania uczestników

W ramach zasady niedyskryminacji oraz równego traktowania uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ukraiński ustawodawca tworzy zakaz nieuzasadnionego odmiennego traktowania, które może przejawiać się poprzez sformułowanie wszelkiego rodzaju rozróżnień, ustanowienie określonych wyjątków, ograniczeń, czy też przywilejów w odniesieniu do wykonawców znajdujących się w takiej samej sytuacji⁴⁴.

Innymi słowy, analogicznie jak w przypadku polskich regulacji, zgodnie z omawianą zasadą, głównym zadaniem zamawiającego jako gospodarza prowadzonego postępowania, jest zagwarantowanie wszystkim wykonawcom zainteresowanym ubieganiem się o określone zamówienie publiczne równych i niedyskryminujących szans na jego udzielenie. Niedopuszczalne jest jakiegokolwiek, świadome lub nieświadome, bezpośrednie albo pośrednie faworyzowanie lub defaworyzowanie wykonawców znajdujących się w identycznej sytuacji.

ZUPPZ zawiera liczne przepisy jednoznacznie zakazujące przejawów dyskryminacji, między innymi w odniesieniu do formułowania wymogów stawianych wykonawcom w treści dokumentacji przetargowej. Dodatkowo, co istotne z punktu widzenia wykonawców zagranicznych, w myśl omawianej zasady ukraiński prawodawca zakazuje otwartej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową i miejsce siedziby wykonawcy. Regulacja art. 5 ust. 2 ZUPPZ stanowi bowiem, że uczestnicy (zarówno ukraińscy jak i spoza Ukrainy, niezależnie od formy własności i formy organizacyjno-prawnej) biorą udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz w procedurze uproszczonej na równych warunkach.

Niemniej jednak zauważyć należy, że nie każda odmienność w traktowaniu uczestników postępowania o udzielenie zamówienia stanowi automatycznie naruszenie zasady zakazu niedyskryminacji i równego traktowania. Przede wszystkim z dyskryminacją nie będziemy mieć do czynienia w sytuacji, kiedy kryteria różnic, czy też odmienności, są ustalone w sposób racjonalny i obiektywny w celu osiągnięcia określonego rezultatu. Dlatego też w każdym przypadku nieodzowne jest ocenianie kryteriów i warunków, które ustanowił zamawiający, przez pryzmat ich racjonalności oraz proporcjonalności w stosunku do przedmiotu danego zamówienia i zaspokojenia uzasadnionych potrzeb zamawiającego⁴⁵.

⁴⁴ *Ibidem*

⁴⁵ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 14

2.2.6. Zasada obiektywnego i bezstronnego wyłonienia zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Omawiana w tym miejscu zasada jest niejako szczególnym przypadkiem opisanej w punkcie powyżej zasady niedyskryminacji oraz równego traktowania uczestników. Odgrywa przy tym kluczową rolę z punktu widzenia uzyskania optymalnego rezultatu prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁴⁶.

W myśl tej zasady wyłonienie zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego musi w każdym przypadku zostać dokonane z zapewnieniem równego, niedyskryminującego i bezstronnego stosunku zamawiającego do wszystkich uczestników postępowania.

Z praktycznego punktu widzenia zasada ta polega na wnikliwym i starannym badaniu wszystkich ofert złożonych przez uczestników postępowania, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa. Szczególną uwagę należy zwrócić zwłaszcza na proces oceny ofert, który to zamawiający zobowiązany jest zawsze przeprowadzać w sposób obiektywny, niezależnie od swoich ewentualnych preferencji, działając w oparciu o wcześniej ustalone przez siebie kryteria oceny ofert.

W związku z powyższym należy dojść do wniosku, że omawiana zasada ma na celu przede wszystkim uniemożliwienie zamawiającemu arbitralnego działania w postaci, przykładowo, odrzucenia oferty uczestnika z jakichkolwiek subiektywnych przyczyn niezwiązanych bezpośrednio z zamówieniem, jak również zapewnienie zachowania uczciwej konkurencji w ramach prowadzonej procedury⁴⁷.

2.2.7. Zasada zapobiegania korupcji i innym nadużyciom

Jak słusznie zauważają ukraińscy autorzy, jednym z najważniejszych celów rozwoju i wdrażania mechanizmów konkurencyjnych oraz elektronizacji zamówień publicznych jest przeciwdziałanie wszelkiego rodzaju praktykom korupcyjnym. Jest to możliwe dzięki odpowiedniemu poziomowi przejrzystości i dostępności informacji o zamówieniach publicznych, a także kompleksowej kontroli w tym obszarze⁴⁸.

Praktyczne zastosowanie tej zasady znajduje odzwierciedlenie w zapisach obowiązującej ustawy ZUPPZ, która przewiduje m.in. obowiązek publikacji maksymalnej możliwej ilości dokumentów zamówienia publicznego, sporządzanie stosownych protokołów z dokonywanych czynności, odpowiedzialność zamawiającego i uczestników postępowania za naruszenie obowiązujących przepisów prawa, czy też niedopuszczanie do udziału w zamówieniach publicznych wykonawców wcześniej skazanych za dokonane przestępstwa korupcji oraz inne przestępstwa

⁴⁶ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 40

⁴⁷ Карабін Т.О., *Принципи здійснення публічних закупівель...*, *op. cit.*

⁴⁸ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 15

związane z czynami korupcyjnymi, których rejestr jest jawny i powszechnie dostępny⁴⁹.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fundamentalną rolę, jaką w tej sferze odgrywa system Prozorro. Piśmiennictwo zgodnie podkreśla, że przed wprowadzeniem elektronicznych zamówień publicznych w Ukrainie jedną z najbardziej skorumpowanych dziedzin, powodującą ogromne i niepowetowane straty w budżecie państwa, sięgające rokrocznie kwoty nawet 50 mld UAH. Co więcej, konstrukcja ukraińskiego systemu zamówień publicznych przed pojawieniem się platformy w praktyce wyłączała jakiejkolwiek przejawy kontroli społecznej, gdyż śledzenie postępowań było utrudnione, natomiast ujawnienie czynów korupcyjnych było możliwe jedynie ze strony fachowców dysponujących odpowiednią wiedzą i kompetencjami do przeprowadzenia antykorupcyjnej ekspertyzy zamówień publicznych⁵⁰.

Prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego za pomocą systemu Prozorro stworzyło warunki, w których wszystkie zainteresowane podmioty mają możliwość bieżącego monitorowania zamówień oraz reagowania na jakiegokolwiek podejrzenia zaistnienia czynów o charakterze korupcyjnym, natomiast organy państwowe odpowiedzialne za kontrolę finansową, przeciwdziałanie korupcji oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów antymonopolowych mogą znacznie skuteczniej realizować swoje kompetencje. Tym samym, platforma Prozorro jest jednym z najważniejszych elementów zapewniających realizację omawianej zasady oraz zapobiegających korupcji w ukraińskich zamówieniach publicznych⁵¹.

⁴⁹ rejestr dostępny pod adresem: <https://corruptinfo.nazk.gov.ua/>

⁵⁰ Potapenko K., *Przeciwdziałanie korupcji w zamówieniach publicznych i nowy system e-zamówień „Prozorro” na Ukrainie*, Zeszyty naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ, nauki społeczne nr 17 (2/2017), s. 9-27

⁵¹ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 15

2.3. Kwalifikacja podmiotowa wykonawców

2.3.1. Wprowadzenie

Dokonanie przez zamawiającego kwalifikacji podmiotowej uczestnika, podobnie jak na gruncie polskiego systemu zamówień publicznych, stanowi kluczowy element postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Poprzez kryteria kwalifikacji należy rozumieć określone warunki lub cechy, które musi spełniać każdy wykonawca ubiegający się o realizację zamówienia publicznego. Odpowiednie oraz racjonalne ustalenie kryteriów kwalifikacji podmiotowej prowadzi do zmniejszenia ryzyka wyboru wykonawcy niezdolnego do wykonania zamówienia publicznego lub w stosunku do którego, ze względu na określoną sytuację podmiotową, zachodzi prawdopodobieństwo nienależytego wykonania zamówienia.

Na podstawie obowiązującej ustawy ZUPPZ wyróżniamy dwa elementy, które wspólnie stanowią kryteria kwalifikacji podmiotowej:

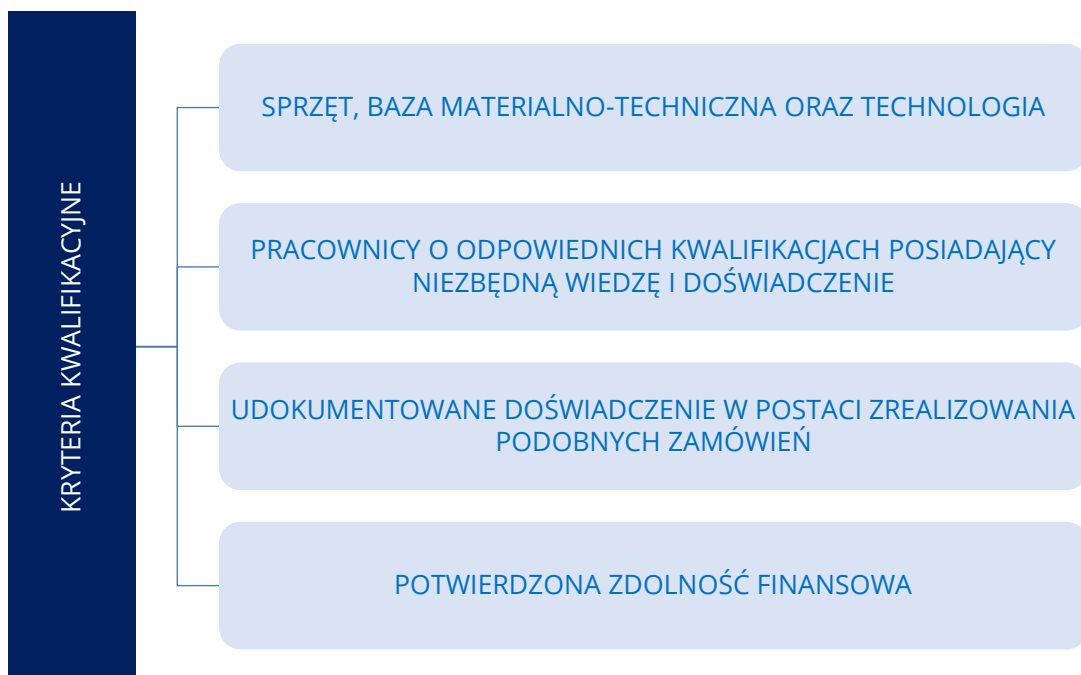
- 1) kryteria kwalifikacji wymienione w treści art. 16 ukraińskiej ustawy;
- 2) wymagania co do sytuacji podmiotowej wymienione w treści art. 17 ukraińskiej ustawy.

Jak wynika ze wskazanych wyżej przepisów, kryteria kwalifikacji dotyczą zdolności technicznej, zawodowej i finansowej (odpowiadają warunkom udziału w postępowaniu określonym w polskiej ustawie Pzp), natomiast wymagania co do sytuacji podmiotowej tak naprawdę sprowadzają się do wykazania braku istnienia przesłanek wykluczenia wykonawcy z postępowania (ukraiński ustawodawca operuje tutaj pojęciem *podstaw do odmowy uczestnictwa w postępowaniu*) w znacznej mierze przypominających podstawy wykluczenia określone w naszym rodzimym systemie.

2.3.2. Kryteria kwalifikacji

2.3.2.1. Wprowadzenie

Kryteria kwalifikacji to wymagania, które zamawiający ustanawia w stosunku do wykonawców. Są one narzędziem pełniącym dwie główne funkcje. Po pierwsze, kryteria kwalifikacji służą zamawiającemu do oceny i weryfikacji zdolności technicznych, zawodowych oraz finansowych wykonawcy do należytego i terminowego wykonania zamówienia. Po drugie, przy ich pomocy zamawiający ogranicza dostęp do zamówienia wykonawcom, którzy pod względem technicznym, zawodowym i finansowym nie posiadają wystarczających kwalifikacji do zrealizowania przedmiotu zamówienia.

Zgodnie z treścią art. 16 ust. 1 ukraińskiej ustawy, zamawiający wymaga od uczestników postępowania złożenia potwierdzonej stosownymi dokumentami informacji o spełnianiu przez nich kryteriów kwalifikacji. Na podstawie ust. 2 wskazanego przepisu, zamawiający ustanawia jedno albo kilka spośród następujących kryteriów kwalifikacji:

- 1) posiadanie przez uczestnika postępowania odpowiedniego sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii;
- 2) posiadanie przez uczestnika postępowania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, mających niezbędną wiedzę i doświadczenie;
- 3) posiadanie przez uczestnika postępowania potwierdzonego stosownymi dokumentami doświadczenia w postaci zrealizowania podobnych zamówień;
- 4) posiadanie przez uczestnika postępowania zdolności finansowej potwierdzonej sprawozdaniem finansowym.

Wskazana wyżej lista ma charakter wyczerpujący, a zatem na mocy obowiązujących regulacji zamawiający nie może sformułować kryteriów kwalifikacji innych, niż wymienione w art. 16 ZUPPZ.

Ponadto z brzmienia przepisu jednoznacznie wynika powinność każdorazowego ustanowienia wymienionych wyżej kryteriów. Jednakże w tym miejscu podkreślić należy, że o ile ukraińska ustawa nie zezwala na całkowitą rezygnację z dokonania tej czynności, to jednak zamawiający co do zasady dysponuje prawem do dokonania samodzielnego wyboru jednego (dowolnego) lub kilku (dowolnych) spośród kryteriów kwalifikacji. Zamawiający dokonuje takiego wyboru przede wszystkim w zależności od przedmiotu zamówienia, jego charakterystyki, stopnia jego złożoności, warunków jego dostawy, jak również swoich własnych uzasadnionych potrzeb i oczekiwań⁵².

Wyjątkiem od tej reguły jest prowadzenie postępowania w trybie przetargu ograniczonego, ponieważ w razie skorzystania przez zamawiającego z tej procedury, zgodnie z treścią art. 16 ust. 4 ZUPPZ zamawiający jest zobligowany do ustanowienia wszystkich czterech kryteriów kwalifikacji.

Określając swoje wymagania co do wykonawców, zamawiający z jednej strony powinien zapewnić jak najszerszy dostęp do zamówienia oraz promować konkurencję, z drugiej zaś strony powinien ograniczyć ten dostęp do podmiotów, które faktycznie dysponują możliwościami realnego wykonania zamówienia. Dlatego też przy dokonywaniu czynności ustalania kryteriów kwalifikacji oraz dokumentów potwierdzających ich spełnianie fundamentalne znaczenie w każdym przypadku będzie miała zgodność z naczelnymi zasadami systemowymi. W szczególności, w świetle zasady niedyskryminacji i równego traktowania uczestników, niedopuszczalne jest określanie nieproporcjonalnych, nadmiernych i nieuzasadnionych wymogów, które ograniczają konkurencję i stwarzają nierówne warunki udziału w postępowaniu⁵³.

Szczegółowe informacje odnośnie do sposobu oraz warunków potwierdzenia przez uczestników postępowania ustanowionych w postępowaniu kryteriów kwalifikacji, w myśl regulacji art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy ZUPPZ, zawarte są zawsze w treści dokumentacji przetargowej. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że obowiązująca ustawa nie określa wymogów dotyczących dokumentów potwierdzających spełnianie kryteriów kwalifikacji. Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Gospodarki Ukrainy z dnia 7 lutego 2017 r., dotyczącymi opracowania dokumentacji przetargowej⁵⁴, zamawiający obowiązkowo wskazuje w jej treści informacje o sposobie potwierdzenia zgodności uczestników z ustalonymi przez siebie kryteriami.

⁵² Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 62

⁵³ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 53

⁵⁴ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо розробки тендерної документації № 3302-06_3812-06 від 07.02.2017

Co się tyczy składania dokumentów, Ministerstwo Gospodarki Ukrainy zwraca uwagę, że zamawiający samodzielnie określają listę wymaganych dokumentów, za pomocą których uczestnik postępowania potwierdza zgodność z wymogami kwalifikacyjnymi, mając na względzie specyfikę przedmiotu zamówienia, zgodność z naczelnymi zasadami dotyczącymi udzielania zamówień oraz obowiązującymi przepisami⁵⁵.

Niewykazanie przez uczestnika spełniania kryteriów kwalifikacji, o czym wyraźnie stanowi art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy ZUPPZ, skutkuje obligatoryjnym odrzuceniem jego oferty przez zamawiającego.

2.3.2.2. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii

Celem tego kryterium jest potwierdzenie, że wykonawca jest w posiadaniu szeroko pojętych niezbędnych zasobów, które umożliwią mu wywiązywanie się z obowiązków wynikających z umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz należyte wykonywanie czynności związanych z jego realizacją.

Praktyka pokazuje, że jest to jedno z kryteriów najszerszej stosowanych przez ukraińskich zamawiających, zwłaszcza w przypadku zamówień na świadczenie usług oraz wykonanie robót budowlanych⁵⁶. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że w celu prawidłowego, proporcjonalnego i niedyskryminującego ustalenia omawianego kryterium, zamawiający w każdym przypadku musi być świadomy, jaki konkretnie sprzęt, baza materialna oraz techniczna, czy też technologia będą wykonawcy faktycznie niezbędne w celu zrealizowania zamówienia. Stąd też formułując to kryterium, trzeba zawsze mieć na względzie przedmiot danego zamówienia oraz jego specyfikę⁵⁷.

Posiadanymi zasobami mogą być różnego rodzaju składniki mienia ruchomego oraz nieruchomości – w szczególności pojazdy, maszyny, urządzenia, sprzęt, jak również inny ekwipunek, magazyny do przechowywania towarów, itd. – przy pomocy których wykonawca będzie realizował zamówienie. Stosownie do omawianego kryterium, zamawiający może również wymagać od wykonawców posiadania odpowiedniej technologii dotyczącej przykładowo produkcji i wytwarzania towarów, czy też technologii wykonywania robót budowlanych.

W celu potwierdzenia spełnienia wymagań ustalonych w ramach tego kryterium, zamawiający przeważnie żądają zwykłego oświadczenia (w ustalonej przez siebie formie) o posiadaniu przez uczestnika wskazanych w dokumentacji przetargowej

⁵⁵ *Ibidem*

⁵⁶ Тендерне агентство «Радник», *Кваліфікаційний критерій «наявність обладнання, матеріально-технічної бази та технологій»*, Блог про публічні закупівлі, 22.01.2021, <https://goszakupka.com.ua/blog/kvalifikacijnij-kriterij-nayavnist-obladnannya-materialno-tehnicnoyi-bazi-ta-tehnologij>

⁵⁷ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 53

zasobów oraz technologii. Zamawiający mają także prawo zażądać przedłożenia dokumentów potwierdzających informacje zawarte w złożonym oświadczeniu. Mogą nimi być, w szczególności, kopie dokumentów poświadczających prawo własności (dowody rejestracji pojazdów, sprzętu i maszyn, umowy sprzedaży, akty notarialne), albo prawo do użytkowania określonych zasobów (umowa najmu, umowa leasingu, umowa użyczenia lub inne umowy, które przewidują przekazanie rzeczy ruchomych i nieruchomości do czasowego użytkowania uczestnikowi postępowania), a także wykaz środków trwałych zgodnie z danymi księgowymi. Natomiast dokumentem, który potwierdza posiadanie określonej technologii, może być certyfikat, świadectwo, patent, jak również umowa transferu technologii, i inne.

W praktyce sugeruje się zamawiającym, aby w treści dokumentów przetargowych jak najbardziej rozszerzali katalog akceptowanych przez nich dokumentów, składanych na potwierdzenie spełniania kryterium posiadania sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii, ze względu na znaczne ułatwienie wykonawcom potwierdzenia spełniania wymogów tego kryterium, co bezpośrednio przekłada się na konkurencyjność⁵⁸.

W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że na podstawie art. 16 ust. 3 akapit drugi ustawy ZUPPZ, jeżeli zamawiający ustanowi kryterium posiadania sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii dla zamówienia publicznego na roboty budowlane lub usługi, to wówczas w celu potwierdzenia spełniania warunków, uczestnik może korzystać z zasobów innych podmiotów jako podwykonawców lub współwykonawców.

2.3.2.3. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, mających niezbędną wiedzę i doświadczenie

Na podstawie tego kryterium zamawiający weryfikuje zdolność wykonawcy przez pryzmat posiadania niezbędnych zasobów ludzkich w postaci określonej liczby wysoko wykwalifikowanych pracowników, skierowanych do realizacji przedmiotu zamówienia publicznego.

Zamawiający najczęściej ustanawiają omawiane kryterium w przypadku, gdy przedmiotem zamówienia jest dostawa konkretnych towarów wraz z usługą ich montażu i uruchomienia, jak również świadczenie określonych usług i wykonywanie

⁵⁸ Нікітенков О., *Матеріально-технічна база. Як правильно користуватися цим кваліфікаційним критерієм?*, Радник у сфері публічних закупівель, 30.04.2020 <https://radnuk.com.ua/zhurnaly/materialno-tekhnichna-baza-ia-k-pravylno-korystuvatysia-tsym-kvalifikatsijnym-kryteriiem/>

robót budowlanych przez pracowników, od których wymaga się stosownych kwalifikacji⁵⁹.

W celu potwierdzenia spełnienia wymagań ustalonych w ramach kryterium posiadania przez uczestnika pracowników, podobnie jak w przypadku poprzedniego kryterium, zamawiający co do zasady żądają oświadczenia (w ustalonej przez siebie formie) zawierającego informacje dotyczące pracowników, w szczególności listy pracowników wraz z zajmowanymi przez nich stanowiskami, ich wykształceniem, specjalnościami, doświadczeniem zawodowym w danej specjalności oraz posiadaniem określonych dyplomów, świadectw, czy certyfikatów. W uzasadnionych przypadkach zamawiający może zażądać przedstawienia kopii dokumentów potwierdzających wiedzę i doświadczenie osób wskazanych przez wykonawcę (dyplomów, świadectw, certyfikatów, zaświadczeń o ukończonych kursach, itd.), a także dokumentów zaświadczających istnienie stosunku pracy pomiędzy wskazanymi pracownikami a uczestnikiem postępowania (np. umowa o pracę, umowa cywilno-prawna)⁶⁰.

W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że na podstawie art. 16 ust. 3 akapit drugi ustawy ZUPPZ, jeżeli zamawiający ustanowi kryterium posiadania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, mających niezbędną wiedzę i doświadczenie dla zamówienia publicznego na roboty budowlane lub usługi, to wówczas w celu potwierdzenia spełnienia warunków uczestnik może korzystać z zasobów innych podmiotów jako podwykonawców lub współwykonawców.

2.3.2.4. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania potwierdzonego stosownymi dokumentami doświadczenia w postaci zrealizowania podobnych zamówień

Jednym z najważniejszych kryteriów w ukraińskim systemie zamówień publicznych z punktu widzenia zamawiającego jest kryterium posiadania przez wykonawcę doświadczenia w realizacji podobnych (analogicznych) zamówień. Wskazane kryterium jest kluczowym i szeroko stosowanym elementem w procesie weryfikacji zdolności wykonawcy do należytego i terminowego wykonania przedmiotu zamówienia.

Jednocześnie, jak wynika z praktyki, jest to kryterium najbardziej problematyczne, będące przedmiotem największej ilości skarg ze strony wykonawców w związku z naruszaniem przez ukraińskich zamawiających naczelných zasad systemowych⁶¹.

⁵⁹ Коріненко Т., *Наявність в учасника працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід: практика замовників*, Радник у сфері публічних закупівель, 24.09.2021

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/naiavnist-v-uchasnyka-pratsivnykiv-vidpovidnoi-kvalifikatsii-i-aki-maiut-neobkhidni-znannia-ta-dosvid-praktyka-zamovnykiv/

⁶⁰ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 54

⁶¹ Гавриш О., *Стаття 16. Кваліфікаційні критерії: що змінилось, як і коли їх установлювати та які документи вимагати?*, Радник у сфері публічних закупівель, 05.08.2016

Wynika to z dwóch głównych trudności, z którymi mierzą się zamawiający podczas jego formułowania: po pierwsze, ukraińska ustawa nie precyzuje, co należy rozumieć pod pojęciem analogicznej umowy; po drugie, w praktyce stosowania omawianego kryterium istnieje szereg wątpliwości co do tego, jakimi dokumentami należy skutecznie potwierdzić doświadczenie w postaci wcześniejszej realizacji analogicznych zamówień⁶². W odniesieniu do podobieństwa umów doktryna wskazuje, że wśród zamawiających istnieją rozbieżności dotyczące tego, czy za zamówienia analogiczne należy uznawać zamówienia podobne ze względu na ich przedmiot, czy może na konkretny produkt lub usługę w zakresie wykonanego zamówienia, czy należy przy tym uwzględniać wielkość dostawy, czy też rozmiar wykonanych robót budowlanych. W rezultacie prowadzi do licznych sytuacji spornych⁶³.

W związku z tym sugeruje się zamawiającym, aby w treści dokumentacji przetargowej jasno i precyzyjnie określać jakie konkretnie zamówienia uznają za analogiczne, przy czym punktem wyjścia powinno być zawsze podobieństwo przedmiotu zamówienia⁶⁴. Powyższe ustalenia doktryny potwierdza Ministerstwo, które w ramach udzielanych wyjaśnień wskazuje, że zamówieniami podobnymi są zamówienia tożsame pod względem przedmiotu zamówienia określonego zgodnie z kodem CPV oraz definicją ustawową zawartą w art. 1 ust. 1 pkt 22 ukraińskiej ustawy⁶⁵.

Celem potwierdzenia spełnienia omawianego kryterium, zamawiający najczęściej żądają oświadczenia (w ustalonej przez siebie formie) zawierającego informacje dotyczące umowy o wykonanie analogicznego zamówienia publicznego wraz z przedstawieniem jej kopii. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że sama tylko umowa zawarta z zamawiającym nie jest wystarczającym dowodem, który potwierdzałaby faktyczne wykonanie zamówienia publicznego. Trzeba bowiem mieć na względzie, że realizacja zamówienia mogła być przeprowadzona przez wykonawcę w sposób nienależyty, z przekroczeniem ustalonych terminów, czy nawet zapłatą kar umownych. Dlatego też zamawiający dysponują pełnym prawem żądania dodatkowych dokumentów, na podstawie których zweryfikują doświadczenie oraz rzetelność wykonawcy, w zależności od przedmiotu wcześniej wykonanych zamówień, przykładowo listów przewozowych, protokołów przejęcia i przekazania towaru, protokołów oddania robót budowlanych, referencji wystawionych przez

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/stattia-16-kvalifikatsijni-kryterii-shcho-zminylos-iak-i-koly-ikh-ustanovliuvaty-ta-iaki-dokumenty-vymahaty/

⁶² Ключник Ю., *Поняття «аналогічний договір» у закупівлях*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.05.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/dohovir/poniattia-analohichnyj-dohovir-u-zakupivliakh/

⁶³ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 63

⁶⁴ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 54

⁶⁵ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель - Відповідь на запит 1126/2020

zamawiających oraz innych dokumentów jednoznacznie wskazujących na należyte wykonanie umowy⁶⁶.

2.3.2.5. Kryterium posiadania przez uczestnika postępowania zdolności finansowej potwierdzonej sprawozdaniem finansowym

Celem określenia kryterium posiadania przez uczestnika określonej zdolności finansowej jest zapewnienie, aby o wykonanie zamówienia ubiegali się tylko wykonawcy, którzy dysponują odpowiednimi środkami finansowymi, pozwalającymi na niezakłócone wykonanie zamówienia. Dokumentem składanym na potwierdzenie posiadania wskazanej przez zamawiającego zdolności finansowej jest sprawozdanie finansowe.

Dodać trzeba, że w myśl przepisu art. 16 ust. 3 ZUPPZ w przypadku ustalania kryterium kwalifikacji wypłacalności finansowej, zamawiający nie jest uprawniony do żądania potwierdzenia wysokości rocznego przychodu (dochodu) w kwocie, która przekraczałaby szacunkową wartość przedmiotu zamówienia (lub szacunkową wartość jego części, w przypadku podziału przedmiotu zamówienia na części).

2.3.2.6. Wykazanie spełniania kryteriów kwalifikacyjnych za pośrednictwem innych osób

W przypadku gdy wykonawca nie jest w stanie samodzielnie wykazać spełnienia kryteriów kwalifikacji, obowiązujące w Ukrainie regulacje umożliwiają spełnienie przez niego kryteriów wymaganych przez zamawiającego przy pomocy innego podmiotu. Zgodnie z treścią art. 16 ust. 3 akapit drugi ustawy ZUPPZ, jeżeli dla zamówienia na roboty budowlane lub usługi zamawiający ustanowi kryterium kwalifikacji dotyczące posiadania sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii i/lub posiadania pracowników mających niezbędną wiedzę i doświadczenie, to wówczas w celu potwierdzenia spełniania warunków uczestnik może korzystać z zasobów innych podmiotów jako podwykonawców lub współwykonawców zamówienia.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że ukraińska ustawa definiuje podwykonawcę jako podmiot gospodarczy wskazany przez wykonawcę do wykonania robót budowlanych, natomiast współwykonawcę jako podmiot gospodarczy wskazany przez wykonawcę do wykonywania świadczenia usług.

Z brzmienia omawianej regulacji wynikają zatem dwie istotne zasady. Przede wszystkim, wykazanie przez wykonawcę spełniania kryteriów kwalifikacyjnych za pośrednictwem podwykonawców i współwykonawców możliwe jest jedynie w sytuacji zamówień na roboty budowlane i usługi. Ustawa nie przewiduje takiej możliwości w przypadku zamówień na dostawy towarów. Po drugie, przepis wyraźnie stanowi, że skorzystanie przez zamawiającego z omawianej instytucji obejmuje tylko i

⁶⁶ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 55

wyłącznie dwa z czterech kryteriów kwalifikacji, mianowicie: posiadanie sprzętu, bazy materialno-technicznej oraz technologii i posiadania pracowników mających niezbędną wiedzę i doświadczenie. Obowiązująca ustawa ZUPPZ nie dopuszcza możliwości wykazania przez wykonawcę za pośrednictwem innych podmiotów spełniania kryteriów dotyczących doświadczenia w realizacji podobnych zamówień oraz posiadania wymaganej zdolności finansowej.

Jeśli chodzi o sposób potwierdzenia przez uczestnika spełniania kryteriów przy pomocy zasobów podwykonawców lub współwykonawców, trzeba zaznaczyć, że przepis art. 16 ust. 3 zdanie drugie ukraińskiej ustawy ma charakter imperatywny, natomiast sama ustawa nie obliguje zamawiających do tworzenia odrębnych, szczególnych warunków dla dokonania omawianej czynności⁶⁷. Tym samym uznać należy, że wykonawca w przypadku korzystania z zasobów innych podmiotów potwierdza spełnianie wymagań ustalonych w ramach kryteriów na zasadach ogólnych, ustalonych przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej, w sposób analogiczny jak w przypadku korzystania ze swoich własnych zasobów.

2.3.2.7. Wykazanie spełniania kryteriów kwalifikacyjnych przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia

Ukraińska ustawa w art. 16 ust. 4 stanowi, że w przypadku udziału podmiotów wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, czynność potwierdzenia spełniania kryteriów kwalifikacyjnych przeprowadzana jest z uwzględnieniem uogólnionych połączonych wskaźników każdego z członków konsorcjum, na podstawie informacji przedstawionych przez konsorcjum jako całość. Z powyższego wynika, że w ukraińskim systemie zamówień publicznych ogólną zasadą jest wspólne wykazanie spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych (sumowanie potencjałów).

Obowiązujące regulacje, co podkreślają praktycy zamówień, tworzą dla wykonawców bardzo szerokie możliwości łączenia posiadanych przez nich zasobów finansowych, materialno-technicznych, technologicznych, pracowniczych, jak również doświadczenia zawodowego w celu efektywnego ubiegania się o zamówienie publiczne. Dopuszczalne jest także swoiste dzielenie wymaganych kryteriów kwalifikacji pomiędzy członków konsorcjum: przykładowo jeden z wykonawców może potwierdzić posiadanie sprzętu oraz odpowiedniej bazy materialno-technicznej, drugi może potwierdzić stosownymi dokumentami doświadczenie w postaci zrealizowania podobnych zamówień, a trzeci może przedłożyć sprawozdanie finansowe⁶⁸. Taka konstrukcja daje wykonawcom możliwość znacznego zwiększenia swojej

⁶⁷ Шевчук Л., *Субпідрядники/співвиконавці у новому законі*, Радник у сфері публічних закупівель, 23.04.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/subpidriadnyky-spivvykonavtsi-u-novomu-zakoni/

⁶⁸ Редакція, *Кваліфікаційні критерії за новим Законом України «Про публічні закупівлі»*, Радник у сфері публічних закупівель, 22.05.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/kvalifikatsijni-kryterii-za-novym-zakonom-ukrainy-pro-publichni-zakupivli/

konkurencyjności oraz zdobycia doświadczenia poprzez udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia w roli członków konsorcjum i spełnianie kryteriów kwalifikacyjnych, które w przeciwnym razie nie byłyby osiągalne dla każdego z nich z osobna⁶⁹.

W kwestii wykazania spełniania kryteriów kwalifikacyjnych przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia, na podstawie przepisu art. 22 ust. 2 pkt 2 akapit drugi ukraińskiej ustawy, zamawiający ma obowiązek określić w dokumentach przetargowych warunki oraz szczegóły dotyczące dokonania tej czynności, mając na względzie uogólnione, połączone wskaźniki każdego z członków konsorcjum.

⁶⁹ Шевчук Л., *Особливості участі об'єднання учасників у закупівлях: що нового з 19 квітня?*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.03.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/osoblyvosti-uchasti-ob-jednannia-uchasnykiv-u-zakupivliakh-shcho-novoho-z-19-kvitnia-2/

2.3.3. Podstawy do odmowy udziału w postępowaniu

2.3.3.1. Wprowadzenie

Na mocy ukraińskich regulacji w każdym przypadku konieczne jest spełnienie przez wykonawcę ubiegającego się o zamówienie określonych wymogów co do sytuacji podmiotowej, które odgrywają fundamentalną rolę w procesie kwalifikacji. Przepisy art. 17 ustawy ZUPPZ wymieniają podstawy do odmowy udziału w postępowaniu, które zasadniczo przypominają podstawy wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia, określone w polskiej ustawie Pzp. Związane są one m.in. z zaległościami podatkowymi, prawomocnym skazaniem za określone kategorie przestępstw, w szczególności korupcji oraz przestępstw popełnionych w celu uzyskania korzyści majątkowej, a także z upadłością i likwidacją wykonawcy.

2.3.3.2. Obligatoryjne podstawy do odmowy udziału w postępowaniu

Jak stanowi przepis art. 17 ust. 1 ustawy ZUPPZ, zamawiający podejmuje decyzję o odmowie wykonawcy udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia i jest zobowiązany odrzucić jego ofertę albo odmówić uczestnictwa w procedurze negocjacyjnej (z wyjątkiem sytuacji wskazanych w art. 40 ust. 2 pkt 2, 4 i 5 ustawy) w przypadku, gdy:

- 1) zamawiający posiada niepodważalne dowody na to, że uczestnik postępowania oferuje, wręcza lub zgadza się wręczyć bezpośrednio lub pośrednio osobie reprezentującej zamawiającego lub inny organ państwowy wynagrodzenie w jakiegokolwiek formie (propozycja zatrudnienia, wartościowy przedmiot, przysługa, itp.) w celu wpłynięcia na decyzję o wyłonieniu zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia lub zastosowaniu określonej procedury udzielania zamówienia przez zamawiającego;
- 2) informacje o osobie prawnej będącej uczestnikiem postępowania zostały zamieszczone w Jednolitym państwowym rejestrze osób, które dopuściły się przestępstwa korupcji lub czynów o charakterze korupcyjnym;
- 3) osoba upoważniona przez uczestnika do reprezentowania jego interesów w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia, osoba fizyczna będąca uczestnikiem postępowania, została pociągnięta do przewidzianej przepisami prawa odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa korupcji lub czynu o charakterze korupcyjnym;
- 4) uczestnik postępowania w ciągu ostatnich trzech lat został pociągnięty do odpowiedzialności za przestępstwo w postaci uzgodnionych niekonkurencyjnych działań mających na celu wypaczenie wyników postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- 5) osoba fizyczna będąca uczestnikiem postępowania została skazana za przestępstwo popełnione w celu uzyskania korzyści majątkowej (w szczególności związane z przekupstwem i praniem pieniędzy), a wyrok skazujący nie został unieważniony lub skazanie nie uległo zatarciu zgodnie z przepisami prawa;

- 6) osoba upoważniona przez uczestnika postępowania, która podpisała ofertę przetargową (lub jest upoważniona do podpisania umowy w przypadku postępowania prowadzonego w procedurze negocjacyjnej), została skazana za przestępstwo popełnione w celu uzyskania korzyści majątkowej (w szczególności związane z przekupstwem, oszustwem i praniem pieniędzy), a wyrok skazujący nie został unieważniony lub skazanie nie uległo zatarciu zgodnie z przepisami prawa;
- 7) oferta została złożona przez uczestnika postępowania lub w procedurze negocjacyjnej bierze udział uczestnik, który jest osobą powiązaną z innymi uczestnikami i/lub z osobą upoważnioną (osobami upoważnionymi) i/lub z kierownikiem zamawiającego;
- 8) uczestnik postępowania zgodnie z przepisami prawa został objęty postępowaniem upadłościowym i prowadzone jest wobec niego postępowanie likwidacyjne;
- 9) w Jednolitym państwowym rejestrze osób prawnych, przedsiębiorców indywidualnych i organizacji pożytku publicznego nie znajduje się informacja o beneficjencie rzeczywistym osoby prawnej, w tym o beneficjencie rzeczywistym będącym założycielem w sytuacji, gdy założycielem jest osoba prawna – przesłanka nie dotyczy uczestników spoza Ukrainy;
- 10) osoba prawna będąca uczestnikiem postępowania nie posiada programu przeciwdziałania korupcji lub osoby upoważnionej do realizacji programu przeciwdziałania korupcji, jeżeli wartość zamówienia na towary, usługi lub roboty budowlane jest równa lub przekracza kwotę 20 mln UAH (w tym na część zamówienia) – przesłanka nie dotyczy uczestników spoza Ukrainy;
- 11) uczestnikiem postępowania jest osoba, na którą została nałożona sankcja w postaci zakazu wykonywania zamówień publicznych na towary, roboty budowlane i usługi zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 12) osoba upoważniona przez uczestnika do reprezentowania jego interesów w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia, osoba fizyczna będąca uczestnikiem postępowania, została pociągnięta do przewidzianej przepisami prawa odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa związanego z wykorzystywaniem pracy dzieci lub jakąkolwiek formą handlu ludźmi;
- 13) uczestnik postępowania zalega z uiszczeniem podatków i opłat (płatności obowiązkowych), chyba że uczestnik ten podjął środki w celu rozłożenia na raty i odroczenia spłaty zaległości zgodnie z zasadami i na warunkach określonych przez ustawodawstwo kraju rejestracji takiego uczestnika.

Zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu, wystąpienie którejkolwiek ze wskazanych wyżej sytuacji w każdym przypadku obliguje zamawiającego do odmowy uczestnikowi udziału w postępowaniu oraz odrzucenia jego oferty.

Nie sposób przy tym nie zauważyć, że identycznie jak na gruncie polskiej ustawy Pzp, przesłanki sformułowane przez ukraińskiego prawodawcę pełnią funkcję prewencyjną

i represyjną⁷⁰. Stanowią bowiem sankcję za łamanie prawa przez wykonawcę lub osoby sprawujące u wykonawcy funkcje kierownicze. Obligatoryjne podstawy wykluczenia mają zatem na celu zniechęcać do popełniania niektórych przestępstw, zwłaszcza korupcyjnych i popełnianych w celu uzyskania korzyści majątkowej, a także uchylania się od uiszczania obowiązkowych płatności.

2.3.3.3. Fakultatywne podstawy do odmowy udziału w postępowaniu

Stosownie do treści art. 17 ust. 2 ukraińskiej ustawy zamawiający może podjąć decyzję o odmowie wykonawcy udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia i może odrzucić jego ofertę w przypadku gdy wykonawca nie wywiązał się ze swoich zobowiązań wynikających z wcześniej zawartej umowy o zamówienie publiczne z tym samym zamawiającym, co doprowadziło do jej przedwczesnego rozwiązania i nałożenia na wykonawcę sankcji w postaci kar umownych i/lub odszkodowania za poniesione straty – w terminie 3 lat od daty przedwczesnego rozwiązania tej umowy.

W przeciwieństwie do wymienionych w art. 17 ust. 1 ZUPPZ obligatoryjnych podstaw, omawiana w tym miejscu przesłanka charakteryzuje się fakultatywnością, ponieważ daje zamawiającemu prawo, nie zaś obowiązek odmowy uczestnikowi udziału w postępowaniu w przypadku jej zaistnienia. To, czy zamawiający zdecyduje się na jej zastosowanie czy też nie, zależy wyłącznie od jego swobodnego uznania.

Ponadto, należy zwrócić uwagę na akapit drugi przepisu art. 17 ust. 2 ZUPPZ, w myśl którego uczestnik postępowania o udzielenie zamówienia, który znajduje się w okolicznościach, o których mowa w części drugiej niniejszego artykułu, może przedstawić dowód podjęcia środków w celu udowodnienia swojej wiarygodności, pomimo faktu zaistnienia przesłanki do odmowy udziału w postępowaniu. W tym celu uczestnik musi udowodnić, że zapłacił lub zobowiązał się zapłacić odpowiednie zobowiązania i odszkodowania za poniesione straty. Jeżeli zamawiający uzna potwierdzenie za wystarczające, wówczas takiemu uczestnikowi nie można odmówić udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Omawiany w tym miejscu instrument prawny nie jest w praktyce niczym innym jak transponowaną do ukraińskiego systemu zamówień unijną instytucją *samooczyszczenia* (ang. *self-cleaning*) wykonawcy, ustanowioną również w polskiej ustawie Pzp, przewidującą odstąpienie przez zamawiającego od obowiązku wykluczenia wykonawcy pomimo zaistnienia określonych podstaw wykluczenia w sytuacji, kiedy wykonawca udowodni zamawiającemu, że podjął właściwie działania we wskazanych przepisami prawa obszarach.

To, czy uczestnikowi ostatecznie zostanie przywrócona zdolność do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zależy wyłącznie od decyzji zamawiającego,

⁷⁰ Nowak H., Winiarz M. (red.), *Prawo Zamówień Publicznych. Komentarz. Wydanie II.*, Warszawa 2023, s. 377

który ocenia, czy przedłożone dowody na potwierdzenie spłaty wymaganych zobowiązań oraz ewentualnych odszkodowań są w jego opinii wystarczające.

2.3.3.4. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu

Regulacja art. 17 ust. 3 ukraińskiej ustawy stanowi, że uczestnik postępowania o udzielenie zamówienia w elektronicznym systemie zamówień w momencie składania swojej oferty potwierdza brak podstaw do odmowy udziału w postępowaniu, o których mowa w ust. 1 pkt 5, 6, 12 i 13 (przesłanki obligatoryjne) oraz ust. 2 (przesłanka fakultatywna) przywołanego artykułu. Sposób potwierdzenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu, o których mowa powyżej, określa sam zamawiający celem przedłożenia stosownych dokumentów za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień wyłącznie przez zwycięzcę postępowania o udzielenie zamówienia.

Ponadto, zgodnie z treścią art. 17 ust. 4 ZUPPZ, zamawiający nie wymaga od uczestników postępowania, w tym od zwycięskiego uczestnika dokumentów potwierdzających brak podstaw do odmowy udziału w postępowaniu określonych w ust. 1 pkt 1 i 7 omawianego przepisu. Istnienie tudzież nieistnienie wskazanych wyżej przesłanek, ze względu na ich specyfikę, jest bowiem dokonywane przez samego zamawiającego w trakcie prowadzonego postępowania⁷¹.

Zamawiający nie wymaga również udokumentowanego potwierdzenia informacji publicznych opublikowanych w formie otwartych danych zgodnie z *Ustawą Ukrainy o dostępie do informacji publicznej*⁷² i/lub zawartych w otwartych stosownych rejestrach państwowych, do których dostęp jest bezpłatny lub informacji publicznych, które są dostępne w ramach elektronicznego systemu zamówień. Stąd też w odniesieniu do przesłanek określonych w art. 17 ust. 1 pkt 2-4 i 8-11 ZUPPZ ich weryfikacja dokonywana jest samodzielnie przez zamawiającego w trakcie prowadzonego postępowania⁷³.

Natomiast co się tyczy zwycięskiego uczestnika postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, to na podstawie art. 17 ust. 6 ukraińskiej ustawy, w terminie nieprzekraczającym 10 dni od dnia publikacji w elektronicznym systemie zamówień zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy, jest on zobowiązany doręczyć zamawiającemu dokumenty potwierdzające brak podstaw do odmowy udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 5, 6, 8, 12 i 13 (przesłanki obligatoryjne) oraz ust. 2 (przesłanka fakultatywna) ustawy ZUPPZ.

⁷¹ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування статті 17 Закону № 3304-04_34835-06 від 03.06.2020

⁷² Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI

⁷³ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування статті 17 Закону № 3304-04_34835-06 від 03.06.2020, *op. cit.*

Co istotne, ukraińska ustawa nie formułuje katalogu dokumentów, jakie należy przedłożyć zamawiającemu. Rodzaj oraz formę wymaganych dokumentów określa sam zamawiający w treści dokumentacji przetargowej, przy czym jeżeli obowiązujące przepisy prawa wskazują na konkretne formy dokumentów, które mogą zawierać informacje istotne dla weryfikacji przesłanek oraz jeżeli ustanowiono organ uprawniony do ich wydawania, wskazane jest, aby zamawiający określił w dokumentacji przetargowej wymóg dostarczenia właśnie takich dokumentów⁷⁴. Najczęściej, analogicznie jak w postępowaniach prowadzonych w Polsce, mamy do czynienia przede wszystkim z wyciągami ze stosownych rejestrów oraz zaświadczeniami odpowiednich organów państwowych.

Jak wynika z analizy przytoczonych wyżej regulacji prawnych, w odniesieniu do potwierdzenia braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu, ukraińska ustawa co do zasady przewiduje instytucję nazwaną na gruncie systemu naszych wschodnich sąsiadów *postkwalifikacją uczestników*. Oznacza to, że w toku postępowania o udzielenie zamówienia, w momencie składania ofert zamawiający wymaga od uczestników jedynie zwykłego oświadczenia, w którym wskazują oni, że nie podlegają określonym przesłankom odmowy udziału, przy czym takie oświadczenie może być złożone w dowolnej, przeważnie określonej przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej, formie⁷⁵. Jeżeli zaś chodzi o dokumenty składane na potwierdzenie braku istnienia podstaw do odmowy uczestnictwa w postępowaniu, to do ich złożenia w określonym przepisami ustawy terminie zobowiązany jest tylko i wyłącznie uczestnik, którego oferta została uznana przez zamawiającego za najkorzystniejszą⁷⁶.

⁷⁴ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Васи́лець К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 57

⁷⁵ ДП "Прозорро", *Довідка по статті 17*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/dovidka-po-statti-17>

⁷⁶ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Васи́лець К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 56

2.3.3.5. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez podwykonawców

Stosownie do regulacji art. 17 ust. 7 ukraińskiej ustawy zamawiający dokonuje weryfikacji podwykonawców/współwykonawców na okoliczność braku istnienia obligatoryjnych podstaw do odmowy udziału w postępowaniu określonych w ust. 1 wskazanego przepisu w sytuacji, kiedy w celu wykazania spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych uczestnik postępowania w złożonej przez siebie ofercie powołuje się na ich potencjał w wysokości nie mniejszej niż 20% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego.

W takim przypadku w treści dokumentacji przetargowej zamawiający ustanawia wymóg potwierdzenia braku istnienia przesłanek o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 5, 6, 12 i 13 ZUPPZ w odniesieniu do każdego z podmiotów, które zostały wskazane przez uczestnika jako podwykonawca/współwykonawca. Rodzaj oraz formę wymaganych dokumentów określa sam zamawiający⁷⁷.

2.3.3.6. Potwierdzenie braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez konsorcjum

Ustawa ZUPPZ w art. 22 ust. 2 akapit drugi stanowi, że w odniesieniu do podmiotów wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, zamawiający w dokumentach przetargowych wskazuje warunki dotyczące przedstawienia informacji oraz sposób potwierdzenia braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu.

Jak wynika z powyższej regulacji, o ile stanowisko ukraińskiego ustawodawcy w kwestii wykazania spełniania kryteriów kwalifikacyjnych, które odbywa się z uwzględnieniem uogólnionych połączonych wskaźników każdego z członków konsorcjum jest klarowne i nie nastrocza problemów interpretacyjnych, o tyle obowiązujące aktualnie przepisy tak naprawdę nie precyzują metody potwierdzenia braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu w odniesieniu do podmiotów wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia.

W związku z tym, to do zamawiającego należy określenie sposobu i metody weryfikacji okoliczności, o których mowa w treści art. 17 ZUPPZ. W praktyce możliwe są dwa warianty dokonania omawianej czynności:

- 1) potwierdzenie braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez konsorcjum jako całość;
- 2) potwierdzenie braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przez każdego z członków wchodzących w skład konsorcjum.

⁷⁷ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування статті 17 Закону № 3304-04_34835-06 від 03.06.2020, *op. cit.*

Zdaniem ukraińskich autorów najbardziej optymalnym podejściem, w szczególności mając na względzie analogię do przepisów dotyczących kryteriów kwalifikacyjnych, jest weryfikacja nie tylko w odniesieniu do konsorcjum jako całości, lecz również w odniesieniu do wszystkich uczestników, którzy są jego członkami⁷⁸.

Jednocześnie, w przypadku udziału w postępowaniu konsorcjum złożonego z uczestników niebędących rezydentami, zamawiający może określić w dokumentach przetargowych warunki przekazywania informacji oraz sposób potwierdzenia braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu, biorąc pod uwagę ustawodawstwo kraju w którym konsorcjum ma swoją siedzibę⁷⁹.

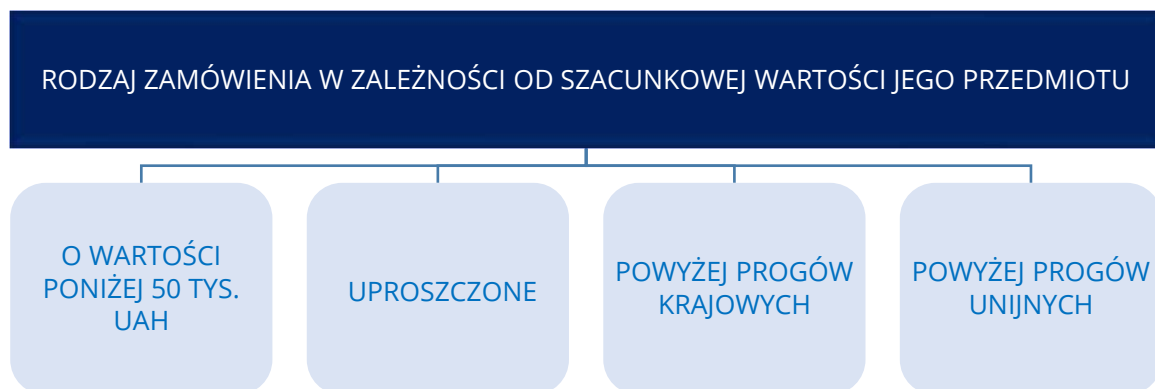
⁷⁸ Качуровський В., *Участь об'єднання учасників у тендерах: що треба знати замовнику*, Електронний журнал «Держзакупівлі» № 3 Березень 2020 року, марзес 2020, <https://edz.mcfrr.ua/797279>

⁷⁹ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування статті 17 Закону № 3304-04_34835-06 від 03.06.2020, *op. cit.*

2.4. Procedury udzielania zamówień publicznych

2.4.1. Ogólna charakterystyka procedur udzielania zamówień

Postępowanie o udzielenie zamówienia, czyli sformalizowana, uregulowana przepisami prawa procedura, w wyniku której następuje wybór wykonawcy danego zamówienia publicznego, ma na celu zapewnienie zamawiającemu dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty, przy jednoczesnym zachowaniu naczelnych zasad udzielania zamówień publicznych, zwłaszcza zasady konkurencji. Przy wyborze każdego z przewidzianych przepisami prawa trybów udzielania zamówień publicznych konieczne jest, aby zamawiający spełniał wszystkie wymagania oraz warunki przewidziane przepisami ZUPPZ dla zastosowania odpowiedniej procedury udzielania zamówień. Jak zostało już szczegółowo opisane w punkcie 1.2.2.2. tego przewodnika, w ukraińskim systemie zamówień publicznych funkcjonują cztery progi, w zależności od których zamawiający podejmuje decyzję o zastosowaniu odpowiedniej, uregulowanej obowiązującymi przepisami procedury udzielenia zamówienia.

Jednocześnie zaznaczenia wymaga fakt, że w ukraińskim systemie zamówień, procedurami konkurencyjnymi *sensu stricto* w rozumieniu przepisów ustawy ZUPPZ są tylko i wyłącznie procedury przewidziane dla zamówień, których wartość przewyższa progi krajowe. Zostały one enumeratywnie wskazane w treści art. 13 ust. 1 i 2 ZUPPZ i należą do nich: przetarg otwarty; przetarg ograniczony; dialog konkurencyjny oraz procedura negocjacyjna. Stąd też procedura uproszczona, mimo że została uregulowana na gruncie art. 14 ukraińskiej ustawy oraz wbrew przekonaniu niektórych podmiotów uczestniczących w ukraińskich zamówieniach, nie jest konkurencyjną procedurą udzielenia zamówienia publicznego w myśl obowiązujących przepisów. Wiąże się z tym szereg konsekwencji, m.in. dotyczących skorzystania z przewidzianych prawem środków odwoławczych⁸⁰.

⁸⁰ Груба О., Міфи Замовника щодо спрощених закупівель, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 06.08.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/mifi-zamovnika-shchodo-sproshchenih-zakupivel>

2.4.1.1. Zamówienia o wartości do 50 tys. UAH

Ukraińska ustawa w treści art. 3 ust. 3 stanowi, że w przypadku zamówień na dostawę towarów, wykonanie robot budowlanych oraz świadczenie usług, których wartość nie przekracza kwoty 50 tys. UAH, zamawiający ma obowiązek przestrzegać zasad udzielania zamówień publicznych oraz może korzystać z elektronicznego systemu zamówień, w tym z *e-katalogu* Prozorro Market dla nabywania towarów.

Specyfiką tego rodzaju zamówień jest okoliczność, że nie są one regulowane w sposób bezpośredni mocą ustawy, ukraiński prawodawca wskazuje jedynie na konieczność przestrzegania naczelných zasad systemowych, nie ustanawia natomiast powinności korzystania z elektronicznego systemu zamówień.

Co do zasady, w przypadku zamówień o wartości do 50 tys. UAH zamawiający zawiera umowę bezpośrednio z wybranym przez siebie wykonawcą. Natomiast jeżeli z pewnych względów dobrowolnie zdecyduje o udzieleniu takiego zamówienia z wykorzystaniem systemu, wówczas może skorzystać z elektronicznego katalogu do nabywania towarów, a także, co wynika ze stosownego Zarządzenia⁸¹ przedsiębiorstwa państwowego Prozorro, udzielić zamówienia w trybie procedury uproszczonej.

Zamawiający zgodnie z własnym życzeniem może dokonać wyboru w jaki sposób udzielić zamówienia o wartości do 50 tys. UAH, przy czym może tego dokonać na jeden z podanych niżej sposobów:

- 1) poprzez bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą;
- 2) z wykorzystaniem elektronicznego katalogu do nabywania towarów;
- 3) w trybie procedury uproszczonej.

⁸¹ Наказ ДП "Прозорро" «Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах 2 та 3 частини 1 статті 2 ЗУ «Про публічні закупівлі» № 10 від 19.03.2019

2.4.1.2. Zamówienia uproszczone

W odniesieniu do zamówień, których wartość jest równa albo przewyższa kwotę 50 tys. UAH i jednocześnie jest niższa niż progi stosowania procedur konkurencyjnych przewidzianych przepisami ZUPPZ, ukraiński prawodawca posługuje się terminem zamówień uproszczonych (art. 1 ust. 1 pkt 28 ustawy) i mocą art. 3 ust. 2 przywołanej ustawy wskazuje, że zamawiający udziela ich za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień zgodnie z procedurami określonymi w ustawie.

Zasadniczo, trybem właściwym dla omawianych zamówień jest procedura uproszczona, która, co zostało już podkreślone, nie jest procedurą konkurencyjną w rozumieniu przepisów ukraińskiej ustawy, jednakże przewiduje wybór oferty najkorzystniejszej w warunkach konkurencyjnych i w oparciu o wyniki aukcji elektronicznej.

Przy udzielaniu zamówień uproszczonych zamawiający dysponują także możliwością wykorzystania katalogu elektronicznego Prozorro Market.

Wreszcie, po spełnieniu jednej z dodatkowych enumeratywnie wymienionych ustawowych przesłanek, mogą udzielić zamówienia bez wykorzystania elektronicznego systemu poprzez bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą.

Zamówień, których wartość jest równa albo przewyższa kwotę 50 tys. UAH i jednocześnie jest niższa niż progi stosowania procedur konkurencyjnych przewidzianych przepisami ZUPPZ, zamawiający mogą udzielić na jeden z podanych niżej sposobów:

- 1) w trybie procedury uproszczonej;
- 2) z wykorzystaniem elektronicznego katalogu do nabywania towarów;
- 3) poprzez bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek).

2.4.1.3. Zamówienia o wartości powyżej progów stosowania ustawy

Zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 oraz 2 ustawy ZUPPZ, zamówień publicznych, których wartość przewyższa progi stosowania ustawy i jednocześnie jest niższa niż progi unijne, w ukraińskim systemie udziela się z wykorzystaniem dwóch głównych procedur konkurencyjnych, mianowicie przetargu otwartego oraz dialogu konkurencyjnego.

Ponadto, ustawodawca wskazuje, że w ramach wyjątku, przy jednoczesnym spełnieniu dodatkowych przesłanek, zamawiający mogą skorzystać z procedury negocjacyjnej.

Wszystkie wymienione wyżej procedury zamawiający zobligowany jest przeprowadzać za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień.

Zamówień, których wartość jest równa albo przewyższa progi stosowania procedur konkurencyjnych przewidzianych przepisami ZUPPZ i jednocześnie jest niższa niż progi unijne, zamawiający mogą udzielić na jeden z podanych niżej sposobów:

- 1) w trybie przetargu otwartego;
- 2) w trybie dialogu konkurencyjnego;
- 3) w trybie procedury negocjacyjnej (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek).

2.4.1.4. Zamówienia o wartości powyżej progów unijnych

Treść art. 10 ust. 3 ukraińskiej ustawy stanowi, że ogłoszenia o wszczęciu postępowania prowadzonego w trybie jednej z procedur konkurencyjnych dodatkowo publikuje się w elektronicznym systemie zamówień w języku angielskim w sytuacji, kiedy szacunkowa wartość zamówienia przekracza równowartość progów unijnych.

Omawiany przepis ma niebagatelne znaczenie, ponieważ, jak słusznie zauważa część komentatorów, wprowadza na grunt ukraińskiego systemu *de facto* dwa odrębne rodzaje procedur, które zamawiający stosuje w zależności od wartości przedmiotu zamówienia.

Szczególną uwagę należy zwrócić na przetarg otwarty. Po pierwsze, jest on głównym i fundamentalnym trybem udzielenia zamówienia publicznego i jednocześnie nieodłącznym elementem pozostałych trybów konkurencyjnych. Po drugie, jego tzw. europejska wersja różni się od wariantu krajowego nie tylko koniecznością dokonania przez zamawiającego dodatkowej publikacji ogłoszenia w języku angielskim, lecz także określonymi aspektami proceduralnymi⁸².

Dodatkowo, w przypadku gdy wartość zamówienia przekracza progi unijne a zamawiający ma potrzebę przeprowadzenia uprzedniej kwalifikacji podmiotowej uczestników przy pomocy selekcji, może udzielić zamówienia w trybie przetargu ograniczonego.

Wreszcie, analogicznie jak w przypadku zamówień, których wartość przewyższa progi stosowania ustawy, w ramach wyjątku, przy jednoczesnym spełnieniu dodatkowych przesłanek, zamawiający mogą skorzystać z procedury negocjacyjnej.

Zamówień, których wartość przewyższa progi unijne, zamawiający mogą udzielić na jeden z podanych niżej sposobów:

- 1) w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim;
- 2) w trybie dialogu konkurencyjnego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim
- 3) w trybie przetargu ograniczonego (z publikacją ogłoszenia w języku angielskim)
- 4) w trybie procedury negocjacyjnej (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek).

⁸² Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 26-27

2.4.2. Procedury udzielania zamówień

Ukraiński system zamówień publicznych przewiduje następujące sposoby i procedury ich udzielania:

- 1) przetarg otwarty
 - przetarg otwarty ukraiński
 - przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim
- 2) dialog konkurencyjny
 - dialog konkurencyjny ukraiński
 - dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim
- 3) przetarg ograniczony
- 4) procedura negocjacyjna
 - procedura negocjacyjna standardowa
 - procedura negocjacyjna skrócona
- 5) procedura uproszczona
- 6) elektroniczny katalog
- 7) bezpośrednio zawarcie umowy

2.4.2.1. Przetarg otwarty

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 i 2 ukraińskiej ustawy przetarg otwarty jest głównym i najszerzej stosowanym rodzajem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym prawo do wzięcia udziału i złożenia swojej oferty mają wszyscy zainteresowani wykonawcy. Ukraińscy komentatorzy zgodnie stoją na stanowisku, że poprzez prowadzenie postępowania w tym najbardziej konkurencyjnym i transparentnym trybie zamawiający, w myśl naczelnych zasad udzielania zamówień, demonstruje promowanie swobodnej konkurencji oraz tworzenie równych i niedyskryminacyjnych warunków dla wszystkich wykonawców, którzy chcieliby dostarczać towary, świadczyć usługi czy też wykonywać roboty budowlane dla zamawiającego w ramach tego konkretnego zamówienia⁸³. Ponadto, nie bez znaczenia pozostaje fakt, że podjęcie decyzji o wyborze tej procedury nie wymaga uzasadnienia, a także spełnienia jakichkolwiek przewidzianych przepisami prawa szczególnych warunków.

Na podstawie obowiązujących regulacji ustawy ZUPPZ, co zostało już zasygnalizowane w poprzednim podrozdziale, należy wyróżnić dwa rodzaje przetargu otwartego. Pierwszym z nich jest przetarg otwarty zwykły, nazywany też przez uczestników rynku przetargiem otwartym *ukraińskim*, który zamawiający stosują

⁸³ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 57

w przypadku, kiedy szacunkowa wartość zamówienia nie przewyższa progów unijnych. Cechą charakterystyczną tego postępowania jest przeprowadzenie w pierwszej kolejności aukcji elektronicznej, a następnie badanie oferty i oceny kwalifikacji podmiotowej uczestnika, którego oferta w wyniku przeprowadzonej aukcji została uznana za najkorzystniejszą ekonomicznie. Przetarg krajowy wyróżnia się ponadto skróceniem niektórych terminów na dokonywanie określonych czynności w porównaniu ze swoim europejskim odpowiednikiem.

Drugim rodzajem jest przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim, w praktyce występujący także pod nazwą przetargu otwartego *europejskiego*, *europretargu* lub *europocedury*, który zamawiający stosują w przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych. W swoim głównym zamyśle taka forma postępowania ma być jak najbardziej zbliżona do koncepcji przetargu otwartego wyrażonej na gruncie europejskich dyrektyw dotyczących zamówień publicznych. Procedura *europejska* charakteryzuje się przede wszystkim standardowymi terminami na dokonywanie określonych czynności w trakcie prowadzonego postępowania oraz, co kluczowe, przewiduje uprzednią kwalifikację podmiotową uczestników i badanie ofert na podstawie wymagań określonych w dokumentacji przetargowej, a dopiero w dalszej kolejności przeprowadzenie oceny ofert z wykorzystaniem aukcji elektronicznej.

Z perspektywy praktyki, na co zwracają uwagę komentatorzy, w przetargu *europejskim*, zarówno zamawiający jak i uczestnicy mogą być pewni, że do etapu aukcji elektronicznej dopuszczone zostały już zbadane i zweryfikowane oferty, spośród których zostanie wyłoniona oferta najkorzystniejsza ekonomicznie, a w konsekwencji zwycięzca postępowania. Natomiast w przetargu krajowym istnieje ryzyko, że oferta najkorzystniejsza ekonomicznie może zostać odrzucona z powodu nieprawidłowości czy też innych niezgodności z dokumentacją przetargową⁸⁴.

Przetarg otwarty ukraiński

Zamawiający wszczyna postępowanie poprzez publikację ogłoszenia oraz dokumentów przetargowych, w odpowiedzi na które, w terminie nie krótszym niż 15 dni, licząc od dnia publikacji, oferty może składać nieograniczona liczba wykonawców. We wskazanym wyżej 15-dniowym okresie zamawiający jest uprawniony do wnoszenia zmian do dokumentacji przetargowej, natomiast wykonawcy (z wyjątkiem ostatnich 10 dni do dnia upływu terminu na składanie ofert) mogą zwracać się do zamawiającego z wnioskami o udzielenie wyjaśnień, dokonanie zmian, czy też usunięcie naruszeń, celem uzyskania informacji potrzebnych do prawidłowego sporządzenia oferty.

⁸⁴ Загребельська А., *Пастки «евроторгів»*, Радник у сфері публічних закупівель, 08.06.2018
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/pastky-ievrotorhiv/

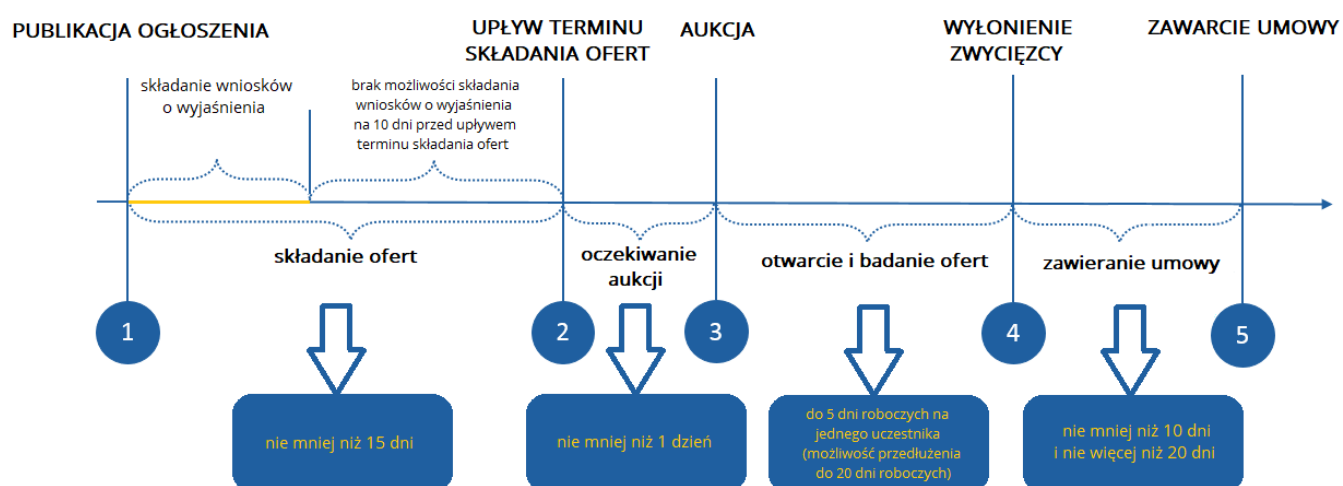
Podkreślenia wymaga, że jeżeli w postępowaniu złożono mniej niż 2 oferty, to wówczas zostaje ono automatycznie unieważnione przez system Prozorro.

Następnie, nie wcześniej niż po upływie 1 dnia od dnia upływu terminu na składanie ofert, następuje etap ich oceny, który prowadzi do wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Ocena ofert dokonywana jest automatycznie przez elektroniczny system zamówień na podstawie kryteriów i metody, ustalonych przez zamawiającego, z obowiązkowym wykorzystaniem aukcji elektronicznej.

Po zakończeniu aukcji elektronicznej system automatycznie otwiera oferty, a zamawiający rozpoczyna proces ich weryfikacji pod kątem spełniania wymogów określonych w dokumentacji przetargowej oraz kryteriów kwalifikacji podmiotowej uczestników. Zamawiający bada oferty rozpoczynając od tej, która w wyniku aukcji została wyłoniona jako najkorzystniejsza. Co do zasady, czynność weryfikacji oferty nie powinna trwać dłużej niż 5 dni roboczych, z jednoczesną możliwością przedłużenia terminu do 20 dni roboczych w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Jeżeli zbadana oferta spełnia wszelkie wymagania określone przez zamawiającego, uczestnik ten zostaje zwycięzcą postępowania, a zamawiający publikuje zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy. W sytuacji gdy zamawiający stwierdzi, że badana oferta nie spełnia wymogów, odrzuca ją i przechodzi do badania następnej w kolejności najkorzystniejszej oferty. Proces ten jest powtarzany aż do momentu wyłonienia zwycięzcy albo odrzucenia wszystkich złożonych ofert.

Umowa w sprawie zamówienia publicznego nie może zostać zawarta wcześniej niż po upływie 10 dni i nie później niż po upływie 20 dni (w szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten można przedłużyć do 60 dni) od dnia podjęcia decyzji o zamiarze zawarcia umowy.

Schemat postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego

Źródło: Методичний посібник з публічних закупівель

Przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim

Postępowanie w trybie *europcedury* zostaje wszczęte analogicznie do swojego ukraińskiego odpowiednika, przy czym ogłoszenie publikowane jest również w anglojęzycznej wersji. Co więcej, zamawiający zobowiązany jest określić języki obce, w których będzie przyjmować pytania oraz udzielać wymaganych wyjaśnień, w związku z tym w części ogłoszenia dotyczącej danych kontaktowych wskazuje się dodatkowo osobę odpowiedzialną za komunikację z obcojęzycznymi wykonawcami⁸⁵. Wyznaczony przez zamawiającego termin na składanie ofert musi wynosić co najmniej 30 dni. Identycznie jak w przetargu *ukraińskim* wykonawcy (z wyjątkiem ostatnich 10 dni do dnia upływu terminu na składanie ofert) mogą zwracać się do zamawiającego z wnioskami o udzielenie wyjaśnień, dokonanie zmian, czy też usunięcie ewentualnych naruszeń.

Następnie, po upływie terminu składania ofert, system dokonuje ich otwarcia (z wyjątkiem ujawnienia propozycji cenowej), a zamawiający przystępuje do czynności badania i weryfikacji złożonych ofert pod kątem spełniania wymogów określonych w dokumentacji przetargowej oraz kryteriów kwalifikacji podmiotowej. Badanie nie powinno trwać dłużej niż 20 dni w odniesieniu do ofert wszystkich uczestników. Wskutek przeprowadzonej prekwalfikacji zamawiający albo dopuszcza uczestnika do kolejnego etapu postępowania, albo odrzuca jego ofertę w sytuacji, kiedy nie spełnia ona wymogów.

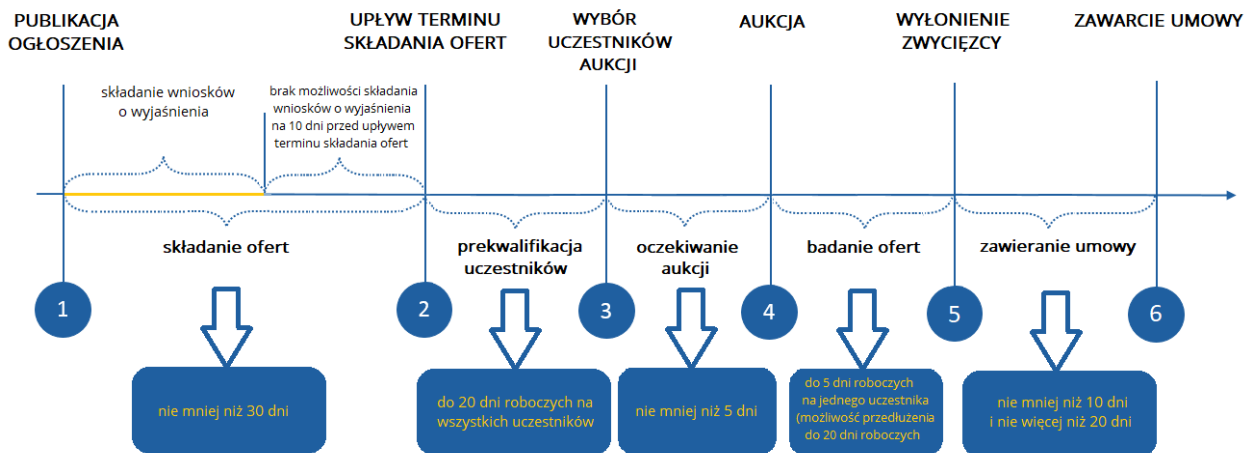
Na kolejnym etapie dokonywana jest ocena zakwalifikowanych ofert z zastosowaniem aukcji elektronicznej, która nie może nastąpić wcześniej niż przed upływem 5 dni od dnia zakończenia prekwalfikacji. Trzeba zaznaczyć, że jeżeli na etapie prekwalfikacji zamawiający nie dopuścił do dalszej części procedury przynajmniej dwóch uczestników, to wówczas aukcja nie odbywa się, a system Prozorro automatycznie unieważnia procedurę.

Po zakończeniu aukcji elektronicznej system automatycznie wybiera ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie. Mimo że ustawa nie stanowi wprost, jaki okres powinien upłynąć pomiędzy zakończeniem aukcji elektronicznej a opublikowaniem ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy, to w praktyce wskazuje się na termin nie dłuższy niż 5 dni roboczych, w trakcie którego zamawiający dokonuje jeszcze dodatkowego badania oferty pod kątem wystąpienia rażąco niskiej ceny⁸⁶.

⁸⁵ДП "Прозорро", *Відкриті торги: строки проведення*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/procedura-vidkriti-torgi>

⁸⁶ Павленко М., *Алгоритм проведення відкритих торгів з публікацією оголошення англійською мовою*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.05.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/alhorytm-provedennia-vidkrytykh-torhiv-z-publikatsiieiu-oholoshennia-anhlijskoiu-movoiu/

Jeżeli cena oferty nie jest rażąco niska, uczestnik zostaje zwycięzcą postępowania, a zamawiający publikuje zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy. Umowa w sprawie zamówienia publicznego, identycznie jak w przypadku przetargu otwartego *ukraińskiego*, nie może zostać zawarta wcześniej niż po upływie 10 dni i nie później niż po upływie 20 dni (w szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten można przedłużyć do 60 dni) od dnia podjęcia decyzji o zamiarze zawarcia umowy.

Schemat postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim, tzw. przetargu otwartego europejskiego

Źródło: Методичний посібник з публічних закупівель

2.4.2.2. Dialog konkurencyjny

Zamawiający może zastosować omawiany tryb w sytuacji, gdy nie jest możliwe określenie wymaganych parametrów technicznych i jakościowych (specyfikacji) robót budowlanych lub rodzaju usług, a do podjęcia decyzji o udzieleniu zamówienia niezbędne jest przeprowadzenie negocjacji z uczestnikami.

Stosownie do art. 34 ust. 2 ukraińskiej ustawy, zamawiający może udzielić zamówienia publicznego w trybie dialogu konkurencyjnego w sytuacji wystąpienia co najmniej jednej z wymienionych poniżej przesłanek:

- 1) zamawiający nie może określić wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia ze względu na jego charakter lub złożoność, w szczególności w przypadku zamówień na usługi prawnicze, opracowanie i wdrożenie systemów informatycznych, oprogramowania, przeprowadzenia badań naukowych, eksperymentów lub prac rozwojowych;
- 2) realizacja zamówienia wiąże się z opracowaniem projektu wykonania robót budowlanych (świadczenia usług) lub zastosowaniem nowych innowacyjnych technologii;

- 3) zamawiający nie może określić dokładnej specyfikacji technicznej z wykorzystaniem już istniejących standardów technicznych.

Dialog konkurencyjny jest zatem procedurą nastawioną na opracowanie optymalnej, przede wszystkim pod względem technicznym i jakościowym, charakterystyki przedmiotu zamówienia przy użyciu negocjacji z uczestnikami postępowania⁸⁷.

Obowiązujące ukraińskie regulacje nie dopuszczają przeprowadzenia postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego w przypadku udzielania zamówień na wykonanie robot budowlanych i świadczenie usług z gotowym projektem ich realizacji. Dodatkowo z konstrukcji i brzmienia przepisów wynika, że zamawiający nie dysponuje możliwością zastosowania dialogu konkurencyjnego w przypadku zamówień na dostawy towarów.

Dialog konkurencyjny ukraiński

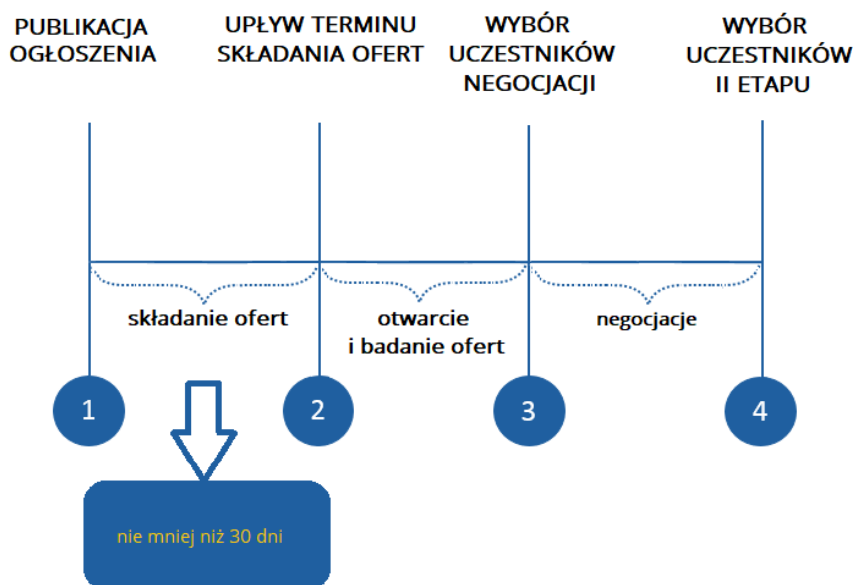
Omawiana procedura dzieli się na dwa etapy. Pierwszy etap jest poświęcony opracowaniu specyfikacji technicznej przedmiotu zamówienia w oparciu o rozwiązania proponowane przez uczestników. Zamawiający, poprzez ogłoszenie o wszczęciu postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego, zaprasza nieograniczoną liczbę wykonawców do składania swoich ofert wstępnych, w których wykażą spełnianie przez nich kryteriów kwalifikacji, wymogów określonych w dokumentacji przetargowej oraz zaproponują odpowiednie rozwiązania odnośnie do przedmiotu zamówienia bez określania ceny. Termin składania ofert wynosi nie mniej niż 30 dni. Następnie zamawiający dokonuje badania złożonych ofert. W dalszej kolejności, po dokonaniu oceny kwalifikacji uczestników, zamawiający zaprasza zakwalifikowanych wykonawców (w liczbie nie mniej 3) do udziału w negocjacjach, przedmiotem których mogą być co do zasady wszelkie aspekty zamówienia w celu określenia odpowiednich środków i rozwiązań dotyczących zamawianych robót budowlanych lub usług. Negocjacje nie podlegają jednak minimalne wymagania co do przedmiotu zamówienia oraz kryteria oceny ofert. W przypadku zakwalifikowania przez zamawiającego mniej niż 3 uczestników, etap negocjacji nie odbywa się, a postępowanie zostaje unieważnione. Po zakończeniu negocjacji zamawiający wprowadza zmiany do dokumentacji w zakresie wymogów technicznych i jakościowych przedmiotu zamówienia, a następnie zaprasza wszystkich uczestników dialogu konkurencyjnego, którzy brali udział w negocjacjach, do wzięcia udziału w drugim etapie prowadzonej procedury.

⁸⁷ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 102

Drugi etap dialogu konkurencyjnego prowadzi do ostatecznego wyłonienia zwycięzcy postępowania z wykorzystaniem aukcji elektronicznej. Uczestnicy składają swoje ostateczne oferty, dostosowane do zmodyfikowanej dokumentacji przetargowej, wraz ze wskazaniem propozycji cenowych. Na podstawie przepisu art. 35 ust. 3 zdanie trzecie ZUPPZ zamawiający dokonuje badania i oceny ofert zgodnie z zasadami właściwymi dla przetargu otwartego ukraińskiego.

Dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim

Europejska wersja dialogu konkurencyjnego różni się od swojego krajowego odpowiednika dwoma zasadniczymi aspektami. Po pierwsze, ogłoszenie o wszczęciu postępowania publikuje się dodatkowo w języku angielskim. Jednakże, co ważniejsze, główne różnice proceduralne dotyczą drugiego etapu dialogu konkurencyjnego. O ile w przypadku krajowej wersji postępowania prowadzonego w omawianym trybie zamawiający dokonuje badania i oceny ofert zgodnie z zasadami właściwymi dla przetargu otwartego ukraińskiego, o tyle w dialogu konkurencyjnym z publikacją ogłoszenia w języku angielskim zastosowanie znajdują zasady regulujące przetarg otwarty europejski, w szczególności prekwalifikacja uczestników⁸⁸.

Schemat pierwszego etapu postępowania prowadzonego w trybie dialogu konkurencyjnego

Źródło: Методичний посібник з публічних закупівель

⁸⁸ ДП "Прозорро", *Конкурентний діалог*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020
<https://infobox.prozorro.org/articles/procedura-konkurentniy-dialog>

2.4.2.3. Przetarg ograniczony

Jest to stosunkowo nowa, bowiem wprowadzona na grunt ustawy ZUPPZ w 2020 roku, procedura konkurencyjna. Ukraińscy zamawiający mogą skorzystać z przetargu ograniczonego wyłącznie w przypadku zamówień, których szacunkowa wartość przewyższa progi unijne. Omawiana procedura dzieli się na dwa główne etapy: do złożenia oferty uprawniony jest wyłącznie uczestnik postępowania, który pomyślnie przejdzie proces selekcji kwalifikacyjnej, będący cechą charakterystyczną postępowania prowadzonego w tym trybie.

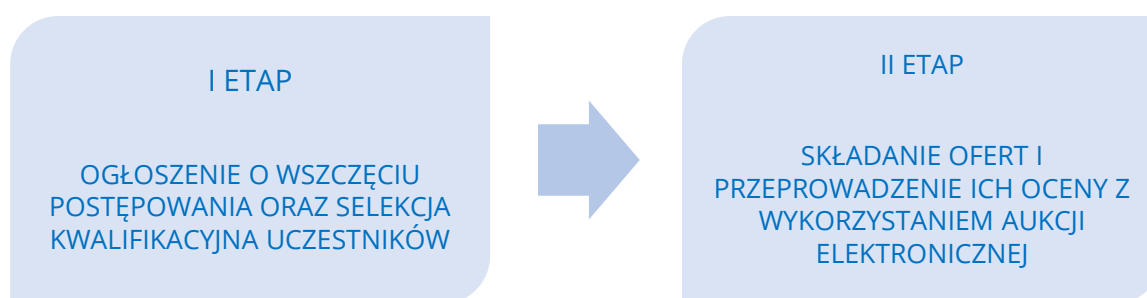
Z powyższego wynika zatem, że w ramach przetargu ograniczonego ukraiński ustawodawca przewiduje dokonanie przez zamawiającego czynności kwalifikacji podmiotowej uczestników na pierwszym etapie prowadzonego postępowania w ramach prekwalfikacji. Co istotne, w odróżnieniu od pozostałych procedur konkurencyjnych uregulowanych w ustawie ZUPPZ, w ramach kwalifikacji podmiotowej na zamawiającym ciąży obowiązek ustanowienia wszystkich czterech kryteriów kwalifikacyjnych wymienionych w art. 16 ust. 2 ZUPPZ.

Pierwszy etap rozpoczyna się od publikacji przez zamawiającego ogłoszenia o zamówieniu, które obligatoryjnie zawiera informację co do liczby uczestników, którzy zostaną zaproszeni do udziału w kolejnym etapie prowadzonej procedury. Jednocześnie zamawiający jest uprawniony do wysłania zaproszenia do udziału w postępowaniu wykonawcom, którzy jego zdaniem mogą spełniać wymagania określone w dokumentacji przetargowej.

Następnie, w odpowiedzi na opublikowane ogłoszenie (lub otrzymane zaproszenie) wykonawcy doręczają zamawiającemu dokumenty dotyczące ich kwalifikacji podmiotowej, zawierające informacje o spełnianiu wymagań odnośnie do kryteriów kwalifikacji zgodnie z art. 16 ustawy ZUPPZ oraz braku istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu zgodnie z art. 17 ustawy ZUPPZ. Termin na złożenie wskazanych wyżej dokumentów nie powinien być krótszy niż 30 dni, licząc od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu, natomiast sprawdzenie ich przez zamawiającego pod kątem zgodności z wymogami określonymi w dokumentacji oraz ocena kwalifikacji podmiotowej uczestników powinny zostać dokonane w terminie nieprzekraczającym 20 dni roboczych od dnia ich otwarcia. Jeżeli na pierwszym etapie postępowania swoje dokumenty złożyło mniej niż 4 wykonawców, postępowanie zostaje automatycznie unieważnione przez system Prozorro. Z dokonanej czynności selekcji kwalifikacyjnej sporządza się protokół.

Drugi etap przetargu ograniczonego odbywa się pod warunkiem, że liczba uczestników, którzy pomyślnie przeszli pierwszy etap selekcji kwalifikacyjnej odpowiada liczbie określonej przez zamawiającego w opublikowanym ogłoszeniu o zamówieniu albo wynosi nie mniej niż 3 uczestników. Celem jest ostateczne wyłonienie zwycięzcy postępowania z którym następnie zostanie zawarta umowa.

Wszyscy uczestnicy dopuszczeni do tego etapu w odpowiedzi na zaproszenie zamawiającego, składają swoje oferty zawierające informacje co do zgodności z parametrami technicznymi, jakościowymi i innymi wymaganiami przedmiotu zamówienia, z warunkami dostawy, terminem i miejscem wykonania robót budowlanych czy też świadczenia usług, wraz ze wskazaniem swoich propozycji cenowych. Termin na złożenie ofert nie może być krótszy niż 25 dni, licząc od dnia otrzymania od zamawiającego zaproszenia do składania ofert. Na podstawie przepisu art. 39 ust. 5 ZUPPZ zamawiający dokonuje badania i oceny ofert zgodnie z zasadami właściwymi dla przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim.

Ogólny schemat postępowania prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego
Źródło: *Методичний посібник з публічних закупівель*

2.4.2.4. Procedura negocjacyjna

W ukraińskim systemie zamówień publicznych procedura negocjacyjna jest procedurą niekonkurencyjną, a co za tym idzie, stwarza szerokie pole dla różnego rodzaju nadużyć i niepożądanych zachowań, w postaci chociażby dyskryminacji wykonawców. Wobec tego, jak podkreślają przedstawiciele piśmiennictwa, zamawiający stosują ją w ramach wyjątku, tylko i wyłącznie w przypadku wyraźnego i bezdyskusyjnego spełnienia enumeratywnie wymienionych przez ukraińskiego prawodawcę przesłanek oraz szczegółowego i obiektywnego uzasadnienia konieczności zastosowania tej procedury jako jedynej możliwej w przypadku konkretnego zamówienia⁸⁹.

Zgodnie z treścią art. 40 ust. 2 ustawy ZUPPZ, zamawiający udziela zamówienia w trybie procedury negocjacyjnej w przypadku gdy:

- 1) uprzednio prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego postępowanie zostało dwukrotnie unieważnione (w tym w odniesieniu do jednej z części zamówienia) z powodu niezłożenia wystarczającej liczby ofert, przy czym przedmiot zamówienia, jego parametry techniczne i jakościowe oraz wymogi co

⁸⁹ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 89

- do uczestników postępowania nie mogą różnić się od wymogów określonych przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej;
- 2) roboty budowlane, dostawa towarów lub świadczenie usług mogą być zrealizowane wyłącznie przez wskazanego wykonawcę ze względu na to, że:
 - a. przedmiotem zamówienia jest stworzenie lub nabycie dzieła sztuki albo artystycznego wykonania;
 - b. umowa zostanie zawarta ze zwycięzcą konkursu architektonicznego lub artystycznego;
 - c. z przyczyn technicznych, które muszą zostać udokumentowane przez zamawiającego, na rynku właściwym dla przedmiotu zamówienia nie istnieje konkurencja;
 - d. jest to konieczne dla ochrony praw własności intelektualnej;
 - e. umowa zostanie zawarta z tzw. *sprzedawcą rezerwowym* energii elektrycznej lub gazu ziemnego;
 - 3) po stronie zamawiającego wystąpiła pilna potrzeba udzielenia zamówienia spowodowana:
 - a. szczególnymi okolicznościami gospodarczymi lub społecznymi związanymi z natychmiastową likwidacją skutków sytuacji nadzwyczajnych, co uniemożliwia zamawiającemu dotrzymania terminów określonych dla przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych;
 - b. świadczeniem przez Ukrainę pomocy humanitarnej na rzecz innych państw zgodnie z przyjętymi procedurami;
 - c. rozwiązaniem umowy o zamówienie publiczne z winy wykonawcy na okres wystarczający do przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych, w wysokości nieprzekraczającej 20 % kwoty wartości zamówienia określonej w rozwiązanej umowie. W takim przypadku zastosowanie procedury negocjacyjnej odbywa się na mocy decyzji zamawiającego w odniesieniu do każdego postępowania;
 - d. wniesieniem odwołania od decyzji, działań lub zaniechań zamawiającego w ramach trwającego postępowania po dokonaniu czynności badania i oceny ofert uczestników, w wysokości nieprzekraczającej 20 % szacunkowej wartości zamówienia w postępowaniu będącym przedmiotem odwołania;
 - e. przeprowadzaniem zamówień na potrzeby obronności w czasie trwania reżimu prawnego stanu wojennego w Ukrainie lub w niektórych jej regionach przez zamawiających wymienionych w *Ustawie Ukrainy o zamówieniach w dziedzinie obronności*;
 - 4) po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego wystąpiła konieczność dodatkowej dostawy towarów od tego samego wykonawcy, w przypadku gdy zmiana wykonawcy zmusiłaby zamawiającego do nabycia towarów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność związaną z użytkowaniem i obsługą techniczną. Zamówienie na dostawę dodatkowych towarów od tego samego wykonawcy odbywa się w ciągu trzech lat od zawarcia umowy w sprawie

zamówienia publicznego, jeżeli całkowita wartość takiej dostawy nie przekracza 50 % ceny wskazanej w umowie;

- 5) po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego wystąpiła konieczność wykonania dodatkowych podobnych robót budowlanych lub świadczenia dodatkowych podobnych usług przez tego samego wykonawcę. Możliwość oraz warunki, na jakich odbywać się będą takie dodatkowe roboty czy usługi, mogą zostać przewidziane w umowie w sprawie zamówienia publicznego zawartej w wyniku przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych. Zamówienie na wykonanie dodatkowych podobnych robót budowlanych lub świadczenie dodatkowych podobnych usług przez tego samego wykonawcę odbywa się w ciągu trzech lat od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli całkowita wartość takich robót budowlanych czy usług nie przekracza 50 % ceny wskazanej w umowie zawartej w wyniku przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych;
- 6) zamówienie dotyczy nabycia towarów w ramach procedury przywracania wypłacalności dłużnika zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 7) zamówienie dotyczy usług prawnych związanych z ochroną praw i interesów Ukrainy, w tym w celu ochrony bezpieczeństwa oraz obrony narodowej podczas rozstrzygania sporów w sprawach z udziałem Ukrainy i podmiotu zagranicznego przez organy jurysdykcji zagranicznych, na podstawie decyzji Gabinetu Ministrów Ukrainy lub decyzji Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Ukrainy podjętych zgodnie z procedurą przewidzianą przepisami prawa, a także nabycia towarów, wykonania robót budowlanych i świadczenia usług w przypadku udziału zamawiającego w międzynarodowych wystawach i targach na podstawie decyzji Gabinetu Ministrów Ukrainy.

Procedura negocjacyjna zwykła

W ramach procedury negocjacyjnej zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego po przeprowadzeniu negocjacji co do ceny oraz innych warunków zamówienia z jednym lub kilkoma uczestnikami postępowania. Podczas negocjacji zamawiający ustala szacunkową wartość zamówienia, dokonuje kwalifikacji podmiotowej uczestników oraz weryfikuje zgodność towarów w wymaganiach technicznych, jakościowych i swoimi pozostałymi uzasadnionymi potrzebami⁹⁰.

Po przeprowadzeniu negocjacji zamawiający podejmuje decyzję o zamiarze zawarcia umowy z wybranym przez siebie uczestnikiem, którą potwierdza publikacją stosownego zawiadomienia w elektronicznym systemie zamówień. Obowiązujące regulacje wskazują na obligatoryjne elementy, jakie powinno zawierać zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy, spośród których należy zwrócić szczególną uwagę na obowiązek zamieszczenia przez zamawiającego wyczerpującego uzasadnienia

⁹⁰ *Методичний посібник з публічних закупівель...*, *op. cit.*, s. 42

prawnego i faktycznego podjętej decyzji o przeprowadzeniu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (art. 40 ust. 6 pkt 7-8 ustawy ZUPPZ). Następnie, nie wcześniej niż po upływie 10 dni od dnia publikacji zawiadomienia w systemie Prozorro, zamawiający zawiera umowę z wybranym uczestnikiem.

Procedura negocjacyjna skrócona

Ukraińska ustawa przewiduje również tzw. *wersję skróconą* procedury negocjacyjnej, która w porównaniu z wersją standardową charakteryzuje się skróceniem terminu na zawarcie umowy z wybranym wykonawcą.

Stosownie do regulacji art. 40 ust. 7 ukraińskiej ustawy, zamawiający ma prawo zawrzeć umowę z wybranym uczestnikiem nie wcześniej niż po upływie 5 dni od dnia publikacji zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- 1) procedura negocjacyjna została wybrana przez zamawiającego na podstawie przesłanki wskazanej w art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy ZUPPZ (wystąpienie pilnej potrzeby udzielenia zamówienia spowodowanej wymienionymi w treści przepisu okolicznościami);
- 2) zamówienie dotyczy nabycia ropy naftowej, produktów ropopochodnych, energii elektrycznej, usług związanych z ich przesyłem i dystrybucją, scentralizowanego zaopatrzenia w energię cieplną, zaopatrzenia w gorącą wodę, scentralizowanych usług grzewczych, usług telekomunikacyjnych w tym nadawania sygnałów radiowych i telewizyjnych, scentralizowanych usług wodociągowych i/lub kanalizacyjnych oraz usług publicznego transportu kolejowego.

2.4.2.5. Procedura uproszczona

Zasadniczo omawiana procedura jest swego rodzaju uproszczonym odpowiednikiem przetargu otwartego. Składa się ona bowiem z podobnych etapów oraz przewiduje wybór oferty najkorzystniejszej z wykorzystaniem aukcji elektronicznej.

Natomiast uproszczenia, od których przyjęła swoją nazwę, polegają w głównej mierze na skróceniu niektórych terminów na dokonywanie określonych czynności związanych z jej przeprowadzeniem oraz zmniejszenie wymogów proceduralnych, co w rezultacie umożliwia znacznie szybsze udzielenie zamówienia.

Przede wszystkim w ramach omawianego trybu zamawiający nie jest zobligowany do tworzenia dokumentacji przetargowej ani do ustalania wymogów co do kwalifikacji podmiotowej uczestników na podstawie art. 16 oraz art. 17 ZUPPZ. Zamawiający określa takie wymagania samodzielnie i według własnych potrzeb, biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu zamówienia.

Kolejne etapy postępowania o udzielenie zamówienia prowadzonego w tym trybie szczegółowo reguluje art. 14 ustawy ZUPPZ.

Stosownie do obowiązujących przepisów, zamawiający wszczyna procedurę uproszczoną poprzez publikację ogłoszenia oraz projektu umowy w sprawie zamówienia publicznego nie później niż na 6 dni przed terminem wyznaczonym jako koniec składania ofert. W ogłoszeniu zamawiający obowiązkowo wskazuje termin na składanie wniosków o wyjaśnienia (nie krótszy niż 3 dni robocze od dnia publikacji ogłoszenia) oraz termin na składanie ofert (nie krótszy niż 2 dni robocze od dnia zakończenia terminu wyjaśnień). Analogicznie jak w przetargu otwartym oferty może składać nieograniczona liczba wykonawców.

Następnie, jeżeli złożone zostały co najmniej 2 oferty, rozpoczyna się aukcja elektroniczna, na zasadach i w trybie analogicznym do procedury przetargu otwartego.

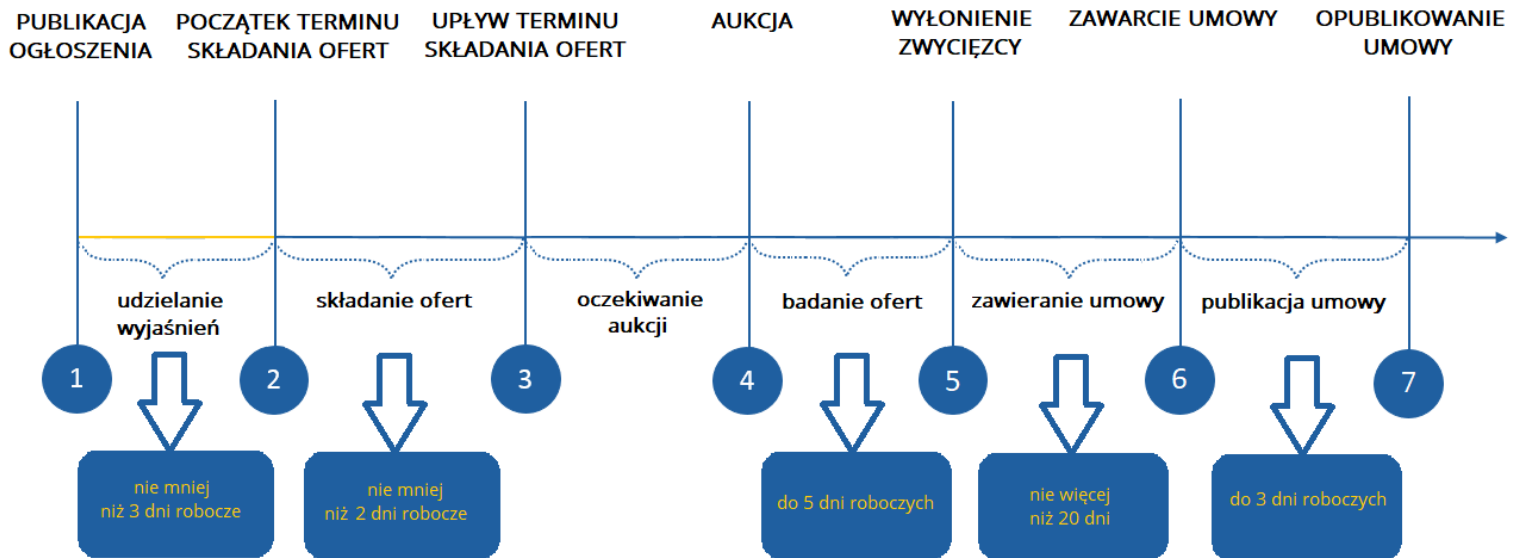
W przypadku kiedy ofertę złożył tylko jeden uczestnik, aukcja nie odbywa się a Prozorro automatycznie przenosi zamawiającego do etapu badania oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, która to czynność nie powinna trwać dłużej niż 5 dni roboczych.

Jeżeli zbadana oferta spełnia wszelkie wymagania określone przez zamawiającego w ogłoszeniu o wszczęciu procedury uproszczonej, uczestnik ten zostaje zwycięzcą postępowania, a zamawiający publikuje zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy.

Umowa w sprawie zamówienia publicznego powinna zostać zawarta w ciągu 20 dni od dnia publikacji ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy, przy czym w odróżnieniu od przetargu otwartego, omawiany tryb postępowania nie przewiduje żadnego okresu zawieszenia, w trakcie którego umowa nie może zostać zawarta, wobec czego zamawiający może dokonać jej zawarcia niezwłocznie, np. trzeciego dnia, licząc od dnia publikacji ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy⁹¹.

Umowa oraz załączniki do niej podlegają obowiązkowej publikacji w ciągu 3 dni roboczych od dnia jej zawarcia.

⁹¹ Кулик Л., Що таке спрощені закупівлі і чим вони відрізняються від допорогових, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 11.02.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/shcho-take-sproshcheni-zakupivli-i-chim-voni-vidriznyayutsya-vid-doporogovih>

Schemat postępowania prowadzonego w trybie procedury uproszczonej

Źródło: Методичний посібник з публічних закупівель

Jak zostało już wcześniej podkreślone, zasadniczo ukraiński ustawodawca w odniesieniu do zamówień, których wartość nie przewyższa progów stosowania ustawowych trybów konkurencyjnych, ustanowił dla zamawiających podstawowy tryb ich udzielania z wykorzystaniem procedury uproszczonej. Jednakże tej ogólnej zasady ukraińskie regulacje przewidują wyjątki, które są w gruncie rzeczy odpowiednikiem przesłanek do zastosowania procedury negocjacyjnej w przypadku zamówień, których szacunkowa wartość przewyższa progi stosowania ustawy ZUPPZ. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 7 ukraińskiej ustawy zamawiający udziela zamówienia bez wykorzystania procedury uproszczonej w sytuacji, kiedy:

- 1) procedura uproszczona została dwukrotnie unieważniona (w tym w odniesieniu do jednej z części zamówienia) z powodu braku uczestników, przy czym przedmiot zamówienia, jego parametry techniczne i jakościowe oraz wymogi co do uczestników postępowania nie mogą różnić się od wymogów określonych przez zamawiającego w ogłoszeniu;
- 2) roboty budowlane, dostawa towarów lub świadczenie usług mogą być zrealizowane wyłącznie przez wskazanego wykonawcę ze względu na to, że:
 - a. przedmiotem zamówienia jest stworzenie lub nabycie dzieła sztuki albo artystycznego wykonania;
 - b. umowa zostanie zawarta ze zwycięzcą konkursu architektonicznego lub artystycznego;
 - c. z przyczyn technicznych, które muszą zostać udokumentowane przez zamawiającego, na rynku właściwym dla przedmiotu zamówienia nie istnieje konkurencja;

- d. jest to konieczne dla ochrony praw własności intelektualnej;
 - e. umowa zostanie zawarta z tzw. *sprzedawcą rezerwowym* energii elektrycznej lub gazu ziemnego;
- 3) po stronie zamawiającego wystąpiła pilna potrzeba udzielenia zamówienia spowodowana:
- a. zaistnieniem obiektywnych okoliczności, które uniemożliwiają zamawiającemu dotrzymania terminów określonych dla przeprowadzenia postępowania w trybie procedury uproszczonej;
 - b. wniesieniem odwołania od decyzji, działań lub zaniechań zamawiającego w ramach trwającego postępowania po dokonaniu czynności badania i oceny ofert uczestników, w wysokości nieprzekraczającej 20 % szacunkowej wartości zamówienia w postępowaniu będącym przedmiotem odwołania;
 - c. rozwiązaniem umowy o zamówienie publiczne z winy wykonawcy na okres wystarczający do przeprowadzenia postępowania w trybie procedury uproszczonej, w wysokości nieprzekraczającej 20 % kwoty wartości zamówienia określonej w rozwiązanej umowie;
- 4) po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego wystąpiła konieczność dodatkowej dostawy towarów od tego samego wykonawcy, w przypadku gdy zmiana wykonawcy zmusiłaby zamawiającego do nabycia towarów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność związaną z użytkowaniem i obsługą techniczną. Zamówienie na dostawę dodatkowych towarów od tego samego wykonawcy odbywa się w ciągu trzech lat od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli całkowita wartość takiej dostawy nie przekracza 50 % ceny wskazanej w umowie;
- 5) po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego wystąpiła konieczność wykonania dodatkowych podobnych robót budowlanych lub świadczenia dodatkowych podobnych usług przez tego samego wykonawcę. Możliwość oraz warunki, na jakich odbywać się będą takie dodatkowe roboty czy usługi, mogą zostać przewidziane w umowie w sprawie zamówienia publicznego zawartej w wyniku przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych/w trybie procedury uproszczonej. Zamówienie na wykonanie dodatkowych podobnych robót budowlanych lub świadczenie dodatkowych podobnych usług przez tego samego wykonawcę odbywa się w ciągu trzech lat od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli całkowita wartość takich robót budowlanych czy usług nie przekracza 50 % ceny wskazanej w umowie zawartej w wyniku przeprowadzenia postępowania w jednym z trybów konkurencyjnych/w trybie procedury uproszczonej;
- 6) zamówienie dotyczy usług prawnych;
- 7) nabycie towarów odbywa się z wykorzystaniem katalogu elektronicznego;
- 8) zamówienie dotyczy nabycia towarów lub świadczenia usług od przedsiębiorstwa lub organizacji założonej przez publiczną organizację osób

niepełnosprawnych, która otrzymała zezwolenie na korzystanie ze zwolnień podatkowych zgodnie z prawem;

- 9) zamówienie dotyczy świadczenia usług niezbędnych do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury fizycznej i sportu, rehabilitacji oraz zapewnienia przygotowania i udziału reprezentacji narodowych Ukrainy w międzynarodowych wydarzeniach sportowych ujętych w jednolitym kalendarzu wydarzeń sportowo-rekreacyjnych oraz sportowych Ukrainy.

W przypadku zaistnienia którejkolwiek z wymienionych wyżej przesłanek zamawiający udziela zamówienia poprzez bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą, a następnie obowiązkowo publikuje informację o zawarciu umowy w systemie Prozorro.

2.4.2.6. Elektroniczny katalog

facebook slideshare youtube twitter instagram

prozorro

Eng · Укр

Новини · Prozorro Market · Інфобокс

Prozorro Market

Ефективні закупівлі

[Замовникам](#) [Постачальникам](#)

Прості закупівлі
При закупівлі через каталог, замовнику не потрібно:
Готувати тендерну документацію,
готувати технічні вимоги, проводити кваліфікацію постачальника

Швидкі закупівлі
Середня тривалість закупівель через е-каталог така:
Запит ціни пропозицій – 8 днів

Перевірені товари
Всі постачальники вже пройшли відбір.
Кваліфікацію постачальників у каталог проводять централізовані закупівельні організації: ДУ «Професійні закупівлі», ДП «Медичні закупівлі України» та філія "Централізована закупівельна організація Державного підприємства "Українські спеціальні системи"

Strona główna katalogu elektronicznego Prozorro Market

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/ProzorroMarket>

Українська ustawa w treści art. 1 ust. 1 pkt 8 definiuje elektroniczny katalog jako usystematyzowaną bazę aktualnych ofert, utworzoną i prowadzoną przez scentralizowane organizacje zamawiające w ramach elektronicznego systemu zamówień, którą zamawiający wykorzystują w celu wyboru dostawcy towarów, których wartość jest niższa niż kwota wskazana w art. 3 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy.

Z powyższej regulacji wynikają dwie kluczowe kwestie. Po pierwsze, za pośrednictwem elektronicznego katalogu zamawiający może nabywać jedynie towary. W ramach Prozorro Market nie ma możliwości zamawiania robót budowlanych ani usług.

Po drugie, wartość zamawianych towarów nie może być wyższa od kwoty 200 tys. UAH dla zamawiających publicznych oraz 1 mln. UAH dla zamawiających sektorowych.

Dostęp do katalogu Prozorro Market zapewniają autoryzowane platformy zakupowe, z których korzystają ukraińscy zamawiający. Jednakże trzeba mieć na uwadze, że nie wszystkie, a jedynie kilka wybranych spośród nich gwarantuje możliwość skorzystania z omawianej funkcjonalności. Listę platform połączonych z *e-katalogiem* można sprawdzić na stronie jego stronie internetowej.

Щоб долучитися, зареєструйтеся на одному з майданчиків

Logotypy platform zakupowych, które umożliwiają korzystanie z funkcjonalności katalogu elektronicznego Prozorro Market

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/ProzorroMarket>

Ukraińska doktryna wskazuje, że z praktycznego punktu widzenia Prozorro Market jest tak naprawdę czymś w rodzaju „sklepu internetowego” dla zamawiających, którego największymi zaletami są przede wszystkim brak konieczności formułowania dokumentacji przetargowej, czy też wymogów odnośnie do potencjalnych dostawców, wygodny dostęp do pewnych i zweryfikowanych uprzednio ofert wykonawców oraz szybki i intuicyjny sposób dokonywania zakupów⁹².

E-katalog przewiduje dwie możliwości nabycia towarów. Po pierwsze, w sytuacji kiedy wartość zamówienia nie przewyższa kwoty 50 tys. UAH, zamawiający może dokonać bezpośredniego zakupu. W tym celu wybiera odpowiedni towar oraz dostawcę, od którego chce go nabyć, następnie umieszcza towar w koszyku zakupowym i składa na niego zamówienie. Po złożeniu zamówienia system automatycznie generuje projekt

⁹² Методичний посібник з публічних закупівель..., *op. cit.*, s. 30

informacji o zawartej umowie, natomiast wybrany przez zamawiającego dostawca otrzymuje stosowne powiadomienie o złożeniu zamówienia na jego towar. Następnie, w terminie 2 dni roboczych, dostawca powinien skontaktować się z zamawiającym w celu zawarcia umowy.

Drugim sposobem nabywania towarów za pośrednictwem Prozorro Market jest zapytanie ofertowe. Zamawiający dokonują zakupu towarów w ramach zapytania ofertowego w sytuacji, kiedy wartość zamówienia jest równa lub przewyższa kwotę 50 tys. UAH. Aby udzielić zamówienia w ten sposób, zamawiający wybiera profil potrzebnego mu towaru, a następnie publikuje stworzone przez siebie zapytanie, które musi zawierać informacje dotyczące wymaganej ilości konkretnego towaru, warunki i miejsce dostawy (w postaci harmonogramu dostaw), warunki dotyczące płatności oraz wyznaczony termin na składanie ofert. Zamawiający może również załączyć swój projekt umowy albo skorzystać z gotowego szablonu. Następnie wykonawcy otrzymują powiadomienie i składają swoje oferty, spośród których system automatycznie wybierze ofertę najkorzystniejszą dostawcy, z którym w dalszej kolejności zamawiający zawrze umowę⁹³.

Wyboru dostawców, którzy oferują określone towary w ramach Prozorro Market, dokonują wyłącznie scentralizowane organizacje zamawiające, poprzez publikację stosownych ogłoszeń o kwalifikacji do *e-katalogu* w systemie Prozorro.

⁹³ Нос О., *Prozorro Market - інтернет магазин для державних замовників*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/e-katalog-v-prozorro-internet-magazin-dlya-derzhavnih-zamovnikiv>

Комп'ютерне обладнання

UA-F-2023-05-25-000006 • 7739f8d931cc456dbe1401fa70af217d

Кваліфікація до каталогу **активний**

Електронний підпис накладено. [Перевірити](#)

Інформація про адміністратора

Найменування:

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "УКРАЇНСЬКІ СПЕЦІАЛЬНІ СИСТЕМИ"

Код ЄДРПОУ:

32348248

Місцезнаходження:

04119, Україна, м. Київ, м. Київ, ВУЛИЦЯ ЮРІЯ ІЛЛЕНКА, будинок 83Б

Контактна особа:

Сергій Лозинський, +380932022749, catalog@uss.gov.ua

Категорія:

Юридична особа, яка забезпечує потреби держави або територіальної громади (ЦЗО)

Інформація про відбір

Дата оприлюднення:

25 травня 2023 · 19:34

Звернення за роз'ясненнями:

до 25 квітня 2026 · 00:00

Вимоги щодо критеріїв відбору:

до 25 травня 2023 · 19:34

Кінцевий строк подачі заявок:

25 квітня 2026 · 00:00

Строк дії оголошення:

25 травня 2026 · 00:00

Przykładowe ogłoszenie o kwalifikacji dostawców do e-katalogu w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua>

Żeby zostać dostawcą, w odpowiedzi na zamieszczone w systemie ogłoszenie należy za pośrednictwem platformy elektronicznej złożyć stosowny wniosek o zakwalifikowanie do e-katalogu. Warunkiem koniecznym dla pomyślnego przejścia procesu kwalifikacji jest przedstawienie wymaganych w treści ogłoszenia dokumentów potwierdzających doświadczenie w dostarczaniu towarów w kategorii, o którą ubiega się wykonawca. W terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku administrator katalogu dokonuje jego rozpatrzenia i publikuje informację o wyniku przeprowadzonej kwalifikacji.

W przypadku niezakwalifikowania wykonawcy, obowiązujące regulacje dopuszczają możliwość ponownego złożenia wniosku w ramach tego samego ogłoszenia, które jest ważne przez aż 3 lata od dnia jego publikacji w systemie Prozorro⁹⁴.

Протокол розгляду

Учасник	Рішення	Опубліковано
ТОВ "ДІСТРІ ІНВАЙТ ІТ"	Відхилено	18 липня 2023 16:20
інформація o zakwalifikowaniu ФОП "БІЛОЗЕРСЬКИЙ ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ"	Допущено	18 липня 2023 16:20
ФОП "Сахно Сергій Олександрович"	Допущено	11 липня 2023 14:09
ФОП "АНИЩЕНКО АРТУР СЕРГІЙОВИЧ" інформація o niezakwalifikowaniu	Допущено	11 липня 2023 14:07
ТОВ Партнерська Бізнес Група Чернігів	Відхилено	06 липня 2023 13:10

< 1 2 3 4 5 ... 26 >

Przykładowa informacja o wyniku przeprowadzonej kwalifikacji w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua>

2.4.2.7. Bezpośrednie zawarcie umowy

Najprościej rzecz ujmując, zamawiający nabywa potrzebny mu towar lub usługę, czy też robotę budowlaną w sposób bezpośredni od konkretnego, wybranego przez siebie wykonawcy, a następnie w elektronicznym systemie zamówień publikuje informację o zawarciu umowy z tym wykonawcą⁹⁵. Zamawiający co do zasady dysponuje taką możliwością wyłącznie w sytuacji, gdy wartość zamówienia nie przewyższa kwoty 50 tys. UAH. W przypadku zamówień o wyższej wartości szacunkowej, wymaga to spełnienia dodatkowych przesłanek.

Zgodnie z przepisami ustawy informacja o zawartej umowie powinna zawierać elementy wymienione w treści art. 3 ust. 3 akapit drugi pkt 1-8 ukraińskiej ustawy, wśród których wymienić należy m.in. datę zawarcia oraz numer umowy, dane identyfikujące zarówno zamawiającego, jak również wybranego przez niego wykonawcę, nazwę i szczegóły dotyczące przedmiotu zamówienia, cenę oraz termin na jego wykonanie.

⁹⁴ Informacja zawarta na stronie Prozorro Market w zakładce *dla wykonawcy* pod adresem: <https://prozorro.gov.ua/postachalnyky-prozorro-market>

⁹⁵ *Методичний посібник з публічних закупівель...*, *ор. cit*, s. 21

ФАРБА ФАСАДНА З КОЛЬБОРОМ ТА ЛАК
АЛКІДНИЙ

ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ

UA-2020-06-02-001417-a•636521a2feda48c7b9d043c7f9f1322b

1 095,66

UAH

Закупівля без використання електронної системи

Завершена

Електронний цифровий підпис накладено. [Перевірити](#)

Всі закупівлі замовника

? На що звернути увагу потенційному
постачальнику

КОНТАКТИ

ОЛЬГА

+380000000000
UK@META.UA

DOZORRO

Відгук про закупівлю на Дозорро

Оголошення про проведення

Дата оприлюднення: 02 червня 2020

Друкувати звіт про договір про закупівлю [PDF](#) • [HTML](#)

[Перейти до плану закупівлі UA-P-2020-06-02-006598-b](#)

Przykładowa informacja o bezpośrednim zawarciu umowy z wykonawcą opublikowana w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

2.4.3. Podsumowanie

ZAMAWIAJĄCY PUBLICZNI	ZAMAWIAJĄCY SEKTOROWI	PROCEDURA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA
<p>od 133 000 EUR (towary i usługi)</p> <p>od 5 150 000 EUR (roboty budowlane)</p>		<p>Przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim</p> <p>Dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim</p> <p>Przetarg ograniczony (z publikacją ogłoszenia w języku angielskim)</p> <p>Procedura negocjacyjna (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek)</p>
<p>od 200 000 UAH do 133 000 EUR (towary i usługi)</p> <p>od 1 500 000 UAH do 5 150 000 EUR (roboty budowlane)</p>	<p>od 1 000 000 UAH do 133 000 EUR (towary i usługi)</p> <p>od 5 000 000 UAH do 5 150 000 EUR (roboty budowlane)</p>	<p>Przetarg otwarty ukraiński</p> <p>Dialog konkurencyjny</p> <p>Procedura negocjacyjna (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek)</p>
<p>od 50 000 UAH do 200 000 UAH (towary i usługi)</p> <p>od 50 000 UAH do 1 500 000 UAH (roboty budowlane)</p>	<p>od 50 000 UAH do 1 000 000 UAH (towary i usługi)</p> <p>od 50 000 UAH do 5 000 000 UAH (roboty budowlane)</p>	<p>Procedura uproszczona</p> <p>Prozorro Market (tylko towary)</p> <p>bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą (przy spełnieniu odrębnych przewidzianych prawem przesłanek)</p>
<p>od 0,01 UAH do 50 000 UAH</p>		<p>Bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą</p> <p>Procedura uproszczona</p> <p>Prozorro Market (tylko towary)</p>

Źródło: opracowanie własne

ROZDZIAŁ 3
UBIEGANIE SIĘ O ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
W UKRAINIE W PRAKTYCE

3.1. Ogłoszenia o zamówieniu

3.1.1. Gdzie szukać ogłoszeń

Schemat przedstawiający funkcjonowanie systemu Prozorro w odniesieniu do publikacji ogłoszeń o zamówieniach
Źródło: www.prozorro.gov.ua

W myśl zasady transparentności ogłoszenie o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego musi zostać opublikowane w taki sposób, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mieli równą szansę dowiedzenia się o wszczęciu tego postępowania oraz przygotowania i złożenia odpowiedniej oferty. Mocą art. 10 ust. 6 ustawy ZUPPZ ukraiński ustawodawca gwarantuje uczestnikom rynku zamówień swobodny i bezpłatny dostęp do wszelkich informacji związanych z zamówieniami publicznymi, które zamieszczane są na portalu Prozorro.

Zgodnie z regulacjami ukraińskiej ustawy zamawiający publikują ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień publicznych za pośrednictwem autoryzowanych platform zakupowych. Moduł automatycznej wymiany informacji zapewnia jednoczesne udostępnienie ogłoszenia w portalu Prozorro oraz wszystkich autoryzowanych platformach zakupowych. Warto nadmienić, że na podstawie przepisu art. 10 ust. 4 ZUPPZ zamawiający mogą również dodatkowo publikować informacje o prowadzonym postępowaniu, w tym ogłoszenia o jego wszczęciu, w innych środkach masowego przekazu, na stronie internetowej zamawiającego albo na stronach internetowych odpowiednich organów państwowych i samorządowych.

W związku z powyższym, najbardziej efektywnym sposobem znalezienia interesujących zamówień publicznych jest regularne sprawdzanie nowo opublikowanych ogłoszeń na portalu Prozorro, uważne monitorowanie autoryzowanych platform zakupowych, z których korzystają ukraińscy zamawiający, jak również stron internetowych administrowanych przez organy państwowe.

Нерегулярні пасажирські перевезення (Послуги з перевезення денного персоналу Трипільської ТЕС за маршрутом "м.Обухів-Трипільська ТЕС, Трипільська ТЕС-м.Обухів")

Irregular passenger transportation (Services for the transportation of day personnel of Trypilska TPP along the route "Obuhiv-Trypilska TPP, Trypilska TPP-Obuhiv")

UA-2022-10-24-000570-a • 2355539b38a54c71bc411118c704f1aa

Відкриті торги з публікацією англійською мовою **Завершена**

Електронний підпис накладено. [Перевірити](#)

Всі закупівлі замовника

На що звернути увагу потенційному постачальнику

очікувана вартість
432 000,00
UAH

Як працює модуль Аукціон

[Перейти на аукціон](#)
Завершений

08 грудні 2022 • 13:23

[Протокол розкриття](#)

[Контакти](#)

Орлова Ірина
380445209320
orlova@tptes.kvo.energy.gov.ua

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Знайшли порушення законодавства у сфері закупівель?

[Інформувати про порушення](#)

У яких випадках інформувати Держаудитслужбу

DOZORRO

Відгук про закупівлю на Дозорро

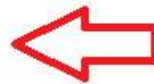
Оголошення про проведення

Tender notice

[Друквати оголошення PDF • HTML](#)

[Друквати звіт про результати проведення процедури PDF • HTML](#)

[Перейти до плану закупівлі](#)

Przykład ogłoszenia o zamówieniu z publikacją w języku angielskim na portalu Prozorro z możliwością pobrania i podglądu dokumentu ogłoszenia w formacie PDF oraz html

Źródło: www.prozorro.gov.ua

3.1.2. Terminy publikacji ogłoszenia

RODZAJ PROCEDURY PRZETARGOWEJ	OPUBLIKOWANIE OGŁOSZENIA
Procedura uproszczona	nie później niż na 6 dni roboczych przed upływem terminu składania ofert
Przetarg otwarty	nie później niż na 15 dni przed upływem terminu składania ofert
Przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	nie później niż na 30 dni przed upływem terminu składania ofert
Dialog konkurencyjny	nie później niż na 15 dni przed upływem terminu składania ofert
Dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	nie później niż na 30 dni przed upływem terminu składania ofert
Przetarg ograniczony	nie później niż na 30 dni przed upływem terminu składania dokumentów do udziału w selekcji kwalifikacyjnej

Źródło: ustawa ZUPPZ

3.1.3. Treść ogłoszenia

Ustawa ZUPPZ w treści swoich przepisów przewiduje określone obligatoryjne elementy, w zależności od procedury wybranej przez zamawiającego, które musi zawierać ogłoszenie o zamówieniu. Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono obowiązkowe elementy ogłoszenia o zamówieniu prowadzonego w trybach najczęściej wybieranych przez ukraińskich zamawiających.

OGŁOSZENIE O ZAMÓWIENIU UDZIELANYM W TRYBIE PRZETARGU OTWARTEGO

Opublikowane w systemie Prozorro nie później niż na 15 dni (30 dni w przypadku przetargu otwartego *europskiego*) przed upływem terminu na składanie ofert oraz zawiera następujące informacje:

nazwa, siedziba, kod identyfikacyjny zamawiającego w Jednolitym państwowym rejestrze osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i organizacji pożytku publicznego oraz kategoria zamawiającego

nazwa przedmiotu zamówienia wraz z kodem CPV oraz nazwy odpowiednich klasyfikatorów przedmiotu zamówienia

ilość i miejsce dostawy towarów, zakres i miejsce wykonania robót budowlanych i świadczenia usług

szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia

termin wykonania dostawy, robót budowlanych i usług

termin na składanie ofert

warunki płatności

język lub języki w jakich należy składać oferty

wartość, rodzaj i warunki dotyczące wniesienia wadium (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie wadium)

data i godzina czynności otwarcia ofert – w przypadku przetargu otwartego europejskiego

wysokość minimalnego stopnia obniżenia ceny na etapie aukcji elektronicznej w przedziale od 0,5 % do 3 % szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia albo w kwotach pieniężnych

wzór matematyczny do obliczenia obniżonej ceny (w przypadku jego zastosowania)

OGŁOSZENIE O ZAMÓWIENIU UDZIELANYM W TRYBIE PRZETARGU OGRANICZONEGO

Opublikowane w systemie Prozorro nie później niż na 30 dni przed upływem terminu na składanie dokumentów oraz zawiera następujące informacje:

nazwa, siedziba, kod identyfikacyjny zamawiającego w Jednolitym państwowym rejestrze osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i organizacji pożytku publicznego oraz kategoria zamawiającego

nazwa przedmiotu zamówienia wraz z kodem CPV oraz nazwy odpowiednich klasyfikatorów przedmiotu zamówienia

ilość i miejsce dostawy towarów, zakres i miejsce wykonania robót budowlanych i świadczenia usług

szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia

termin wykonania dostawy, robót budowlanych i usług

wszystkie kryteria kwalifikacji zgodnie z art. 16 ustawy ZUPPZ wraz z informacjami dotyczącymi sposobu potwierdzenia spełniania kryteriów stosownymi dokumentami, minimalne dopuszczalne poziomy spełnienia każdego z kryteriów, waga kryteriów oraz

metoda oceny wartości przewyższających dopuszczalne minimalne wartości w celu dokonania selekcji kwalifikacyjnej uczestników, którzy zostaną następnie dopuszczeni do złożenia swoich ofert na drugim etapie przetargu ograniczonego

ilość uczestników, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia swoich ofert na drugim etapie przetargu ograniczonego po dokonaniu selekcji kwalifikacyjnej

termin na składanie dokumentów do udziału w selekcji kwalifikacyjnej

data i godzina dokonania czynności otwarcia dokumentów do udziału w selekcji kwalifikacyjnej

warunki płatności

język lub języki w jakich należy składać oferty

wartość, rodzaj i warunki dotyczące wniesienia wadium (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie wadium)

wysokość minimalnego stopnia obniżenia ceny na etapie aukcji elektronicznej w przedziale od 0,5 % do 3 % szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia albo w kwotach pieniężnych oraz wzór matematyczny, który ma być zastosowany w aukcji elektronicznej na drugim etapie przetargu ograniczonego w celu określenia wskaźników pozostałych kryteriów oceny

OGŁOSZENIE O ZAMÓWIENIU UDZIELANYM W TRYBIE PROCEDURY UPROSzcZONEJ

Opublikowane w systemie Prozorro wraz z projektem umowy w sprawie zamówienia publicznego nie później niż na 6 dni roboczych przed upływem terminu na składanie ofert oraz zawiera następujące informacje:

nazwa, siedziba, kod identyfikacyjny zamawiającego w Jednolitym państwowym rejestrze osób prawnych, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i organizacji pożytku publicznego oraz kategoria zamawiającego

nazwa przedmiotu zamówienia wraz z kodem CPV oraz nazwy odpowiednich klasyfikatorów przedmiotu zamówienia

charakterystyki techniczne, jakościowe oraz inne parametry przedmiotu zamówienia

ilość i miejsce dostawy towarów, zakres i miejsce wykonania robót budowlanych i świadczenia usług

termin wykonania dostawy, robót budowlanych i usług

warunki płatności

szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia

termin na składanie wniosków o wyjaśnienia (nie krótszy niż 3 dni robocze od dnia publikacji ogłoszenia)

termin na składanie ofert (nie krótszy niż 2 dni robocze od dni zakończenia terminu wyjaśnień)

lista kryteriów oraz metoda oceny ofert wraz ze wskazaniem wagi poszczególnych kryteriów

wartość i warunki dotyczące wniesienia wadium (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie wadium)

wartość i warunki dotyczące wniesienia zabezpieczenia wykonania umowy (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie zabezpieczenia)

wysokość minimalnego stopnia obniżenia ceny na etapie aukcji elektronicznej w przedziale od 0,5 % do 3 % szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia albo w kwotach pieniężnych

Źródło: ustawa ZUPPZ

3.2. Komunikacja zamawiających z wykonawcami

W ramach prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego komunikacja między zamawiającym a wykonawcami odbywa się za pośrednictwem systemu Proorro. Wszelkiego rodzaju informacje, dokumenty, wnioski, czy też pytania doręczane są zamawiającemu poprzez wypełnianie stosownych formularzy elektronicznych. Taki rodzaj komunikacji pomaga uniknąć niejednoznacznych interpretacji, a także zapewnia przestrzeganie zasady transparentności oraz równego traktowania uczestników postępowania.

Niemniej jednak doktryna wskazuje, że pytania oraz kwestie, które nie dotyczą bezpośrednio prowadzonej procedury, niemające wpływu na jej przebieg i ewentualne działania uczestników, mogą być zadawane w dowolnej formie, chociażby telefonicznie, czy też za pomocą poczty elektronicznej. Obowiązująca ustawa nie przewiduje bowiem i nie nakłada innych ograniczeń niż te, które dotyczą obowiązku przestrzegania zasad udzielania zamówień publicznych wymienionych w art. 5 ZUPPZ oraz sprzyjania uczciwej konkurencji⁹⁶.

3.3. Dokumentacja przetargowa

3.3.1. Informacje ogólne

Jak stanowi art. 1 ust. 1 pkt 31 ukraińskiej ustawy, dokumentacją przetargową jest dokumentacja, która dotyczy warunków przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, opracowywana i zatwierdzana przez zamawiającego, a następnie publikowana w elektronicznym systemie zamówień dla swobodnego dostępu wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Jest ona głównym źródłem informacji dla potencjalnych wykonawców, ponieważ zawiera wszelkie okoliczności, które będą miały znaczenie dla wykonania zamówienia. Dlatego też kompletność dokumentacji, jasne i precyzyjne określenie wymagań, brak wewnętrznych rozbieżności oraz sformułowanie szczegółowych informacji dotyczących przedmiotu konkretnego zamówienia mają decydujące znaczenie dla przygotowania przez wykonawców prawidłowych ofert odpowiadających wszystkim warunkom i wymogom ustalonym przez zamawiającego.

⁹⁶ Мішта Т., *Чи можна замовникам спілкуватися з ринком (потенційними учасниками процедур закупівель і потенційними контрагентами) та на якому етапі?*, Радник у сфері публічних закупівель, 16.07.2019 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/chy-mozhna-zamovnykam-spilkuvatysia-z-rynkom-potentsiinymy-uchasnykamy-protsedur-zakupivel-i-potentsiinymy-kontrahentamy-ta-na-iakomu-etapi/

Ukraińscy komentatorzy zwracają także uwagę, że opracowanie dokumentacji przetargowej jest jednym z najważniejszych przejawów praktycznej realizacji naczelnych zasad systemowych. Zapewnienie uczciwej konkurencji, obiektywnej oceny ofert oraz skuteczne osiągnięcie celu prowadzonego postępowania, którym jest wyłonienie zwycięzcy z najkorzystniejszą ekonomicznie propozycją, w znacznej mierze zależy od jakości sporządzonej przez zamawiającego dokumentacji⁹⁷.

Ukraińskiej dokumentacji przetargowej, w polskim prawie zamówień publicznych odpowiadają dokumenty zamówienia.

3.3.2. Publikacja dokumentacji przetargowej

Zgodnie z treścią art. 22 ust. 1 ustawy ZUPPZ dokumentacja przetargowa jest co do zasady publikowana przez zamawiającego wraz z ogłoszeniem o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia w elektronicznym systemie zamówień.

Zamawiający dokonują tej czynności za pośrednictwem autoryzowanych platform zakupowych, natomiast moduł automatycznej wymiany informacji zapewnia jednoczesne udostępnienie dokumentów przetargowych na portalu Prozorro oraz wszystkich autoryzowanych platformach zakupowych. Niemniej jednak obowiązujące przepisy zezwalają na późniejsze dołączenie dokumentacji przetargowej, mianowicie:

- w przypadku procedury uproszczonej – do upływu terminu na składanie wniosków o wyjaśnienia;
- w przypadku zamówień o wartości przewyższającej progi stosowania ustawy – do upływu terminu składania ofert, przy czym termin od dnia publikacji do dnia upływu terminu składania ofert nie powinien być krótszy niż terminy przewidziane przepisami ustawy⁹⁸.

Wskazane jest publikowanie dokumentów w formacie umożliwiającym bezpośrednią edycję oraz kopiowanie niezbędnych informacji (np. pliki programu MS Word, itp.), gdyż w praktyce podczas sporządzania swojej oferty wykonawcy bardzo często korzystają z odpowiednich fragmentów oraz formularzy przygotowanych przez zamawiającego w opublikowanej w systemie dokumentacji.

Jednocześnie ukraińskie regulacje nie przewidują wymogu sporządzania dokumentacji przetargowej dla zamówienia publicznego udzielanego w trybie procedury uproszczonej – decyzja o jej sporządzeniu zależy od swobodnego uznania zamawiającego. Ponadto dokumentacji przetargowej nie sporządza się dla procedury negocjacyjnej.

⁹⁷ Одарченко А.М., Лісниченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 51

⁹⁸ ДП "Прозорро", *Тендерна документація*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020
<https://infobox.prozorro.org/articles/tenderna-dokumentaciya>

Тендерна документація

🔗 Як учасник може впливати на якість тендерної документації

Критерії вибору переможця

Ціна: 100%

Підстави для відмови в участі у процедурі закупівлі: [Переглянути](#)

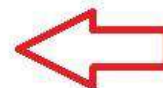
Вимоги до тендерної пропозиції: [Переглянути](#)

🕒 04 вересня 2023
• 22:03

[Файл з підписом](#)

🕒 04 вересня 2023
• 22:00

[ТД ПЕРЕВЕЗЕННЯ ДЕРЕВИНИ.doc](#)

Przykład dokumentacji przetargowej opublikowanej na portalu Prozorro

Źródło: www.prozorro.gov.ua

3.3.3. Zawartość dokumentacji przetargowej

3.3.3.1. Informacje ogólne

W pierwszej kolejności trzeba zaznaczyć, że treść, zakres oraz stopień skomplikowania dokumentacji przetargowej są silnie zróżnicowane i w każdym przypadku zależą od specyfiki przedmiotu zamówienia, a co za tym idzie, od charakterystyki, zakresu i typu zamawianych towarów, usług lub robót budowlanych. Przy pomocy dokumentacji przetargowej zamawiający tak naprawdę opisuje wszystko, czego oczekuje od potencjalnego wykonawcy, jego oferty oraz przyszłej realizacji zamówienia, w związku z czym, na co zwracają uwagę autorzy, zobligowany jest poświęcić szczególną uwagę rzetelnemu przygotowaniu dokumentów oraz dołożyć należytych starań podczas dokonywania tej czynności, mając na względzie konkretny przedmiot zamówienia, a także zgodność informacji zawartych w dokumentach z wymogami ustawy ZUPPZ⁹⁹.

⁹⁹ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василець К.К., *Опорний конспект лекцій...*, op. cit., s. 52

Dokumentacja przetargowa skrupulatnie określa warunki, jakie musi spełnić wykonawca celem udziału w postępowaniu, jak również wymogi co do przedmiotu zamówienia, określone przez zamawiającego w zgodzie z naczelnymi zasadami systemowymi. Stąd też, co dodatkowo podkreśla ustawodawca w treści przepisu art.22 ust. 4 ZUPPZ, kryteria udzielenia zamówienia zawarte w dokumentacji przetargowej muszą być sformułowane w taki sposób, aby nie dyskryminowały ani nie faworyzowały określonych wykonawców kosztem innych i w żaden w inny sposób nie zakłócały uczciwej konkurencji.

Na mocy art. 22 ust. 2 ustawy ZUPPZ ukraiński prawodawca ustanawia obligatoryjne elementy dokumentacji przetargowej. Przepisy dają także zamawiającemu możliwość zawarcia w dokumentach przetargowych innych informacji, które w myśl obowiązujących regulacji nie mają obligatoryjnego charakteru, lecz których zamieszczenie zamawiający uzna za niezbędne. Ponadto, dokumentacja przetargowa może zawierać zasady określania w umowie w sprawie zamówienia publicznego ekwiwalentu pieniężnego w walucie krajowej lub obcej, obliczonego na podstawie oficjalnego kursu wymiany ustalonego przez Narodowy Bank Ukrainy na dzień przeprowadzonej aukcji elektronicznej.

Dokumentacja przetargowa obligatoryjnie musi zawierać informacje dotyczące co najmniej następujących okoliczności:

instrukcja przygotowania ofert

kryterium lub kryteria kwalifikacji zgodnie z art. 16 ustawy ZUPPZ, podstawy do odmowy udziału w postępowaniu zgodnie z art. 17 ustawy ZUPPZ wraz z informacją sposobie potwierdzenia spełniania ustalonych kryteriów oraz braku podstaw do odmowy udziału w postępowaniu

informacje co do niezbędnych parametrów technicznych, jakościowych oraz ilościowych przedmiotu zamówienia, w tym odpowiednia specyfikacja techniczna (w razie potrzeby – plany, szkice, rysunki albo opis przedmiotu zamówienia)

informacje co do etykiet, raportów z badań lub certyfikatów potwierdzających zgodność przedmiotu zamówienia z ustalonymi wymaganiami (w razie potrzeby)

ilość i miejsce dostawy towarów

zakres i miejsce wykonania robót budowlanych i świadczenia usług

terminy dostawy towarów, wykonania robot budowlanych i świadczenia usług

projekt umowy w sprawie zamówienia publicznego wraz z obowiązkowym wskazaniem sposobu zmiany jej warunków

opis części przedmiotu zamówienia, w odniesieniu do których można składać oferty, jeżeli uczestnicy mogą składać oferty częściowe; zamawiający może przewidzieć możliwość zawarcia jednej umowy z uczestnikiem, który zostanie wybrany jako zwycięzca w odniesieniu do kilku części

lista kryteriów oceny ofert wraz ze szczegółową przyjętą metodą oceny oraz wskazaniem wagi poszczególnych kryteriów

okres związania ofertą, w którym ofertę uznaje się za ważną, nie krótszy niż 90 dni od dnia upływu terminu składania ofert

waluta, w której należy wskazać cenę ofertową

język lub języki, w jakich należy przygotować ofertę

termin składania ofert

wartość i warunki dotyczące wniesienia wadium (jeżeli zamawiający przewiduje jego wniesienie)

wartość, rodzaj, termin oraz warunki wniesienia, zwrotu lub zatrzymania zabezpieczenia wykonania umowy (jeżeli zamawiający przewiduje wniesienie zabezpieczenia)

dane osobowe oraz dane kontaktowe osób upoważnionych przez zamawiającego do kontaktu z wykonawcami

wymóg co do wskazania w treści oferty informacji (pełna nazwa oraz siedziba) dotyczących każdego z podmiotów, które wykonawca zamierza zaangażować jako

podwykonawcę/współwykonawcę w wysokości nie mniejszej niż 20% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego – w przypadku zamówienia na roboty budowlane lub usługi

opis oraz przykłady nieistotnych uchybień formalnych, których zaistnienie nie doprowadzi do odrzucenia oferty

Warto zwrócić uwagę, że Ministerstwo Gospodarki Ukrainy na mocy *Zarządzenia nr 680 z dnia 13 kwietnia 2016 r.*¹⁰⁰ zatwierdziło wzorzec przykładowej dokumentacji przetargowej. Mimo że stosowanie tej wzorcowej dokumentacji nie jest dla ukraińskich zamawiających obowiązkowe, to jednak w praktyce, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, stanowi ona swego rodzaju model oraz punkt wyjścia do tworzenia dokumentacji przetargowej konkretnego zamówienia, z uwzględnieniem jego specyfiki.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
економічного розвитку
і торгівлі України
13.04.2016 № 680

ПРИМІРНА ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
для процедури закупівлі - відкриті торги

Szablon wzorcowej dokumentacji przetargowej zatwierdzony przez Ministerstwo Gospodarki Ukrainy

Źródło: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=e2eab02b-d283-4737-9964-ea3bc64d8502>

¹⁰⁰ Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження примірної тендерної документації» від 13.04.2016 №680

3.3.3.2. Specyfikacja techniczna przedmiotu zamówienia

Jednym z najważniejszych obligatoryjnych elementów dokumentacji przetargowej jest informacja o wymaganych parametrach technicznych, jakościowych i ilościowych przedmiotu zamówienia, innymi słowy jego specyfikacja techniczna. Zamawiający określa specyfikację techniczną zgodnie z przepisami art. 23 ustawy ZUPPZ oraz wskazuje na dokumenty, które uczestnicy będą składać wraz z ofertą w celu potwierdzenia zgodności z ustalonymi przez zamawiającego wymogami.

W zależności od przedmiotu zamówienia specyfikacja może opisywać określone funkcje, zawierać pożądane cechy, czy też parametry eksploatacyjne, a także właściwości techniczne, fizyczne oraz jakościowe.

Sporządzona przez zamawiającego specyfikacja techniczna powinna spełniać dwa główne warunki.

Po pierwsze, musi zawierać szczegółowy opis zamawianych towarów, robót budowlanych i usług wraz z precyzyjnym określeniem wymogów co do przedmiotu zamówienia. Praktyka pokazuje bowiem, że sformułowane w sposób jasny oraz dokładnie opisane wymagania techniczne mają fundamentalne znaczenie dla otrzymania przedmiotu zamówienia wysokiej jakości, który odzwierciedlać będzie potrzeby zamawiającego¹⁰¹.

Po drugie, ma zapewnić maksymalną konkurencję pomiędzy uczestnikami w ramach prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹⁰².

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, specyfikacja techniczna powinna zawierać precyzyjny opis wszystkich wymaganych cech i właściwości zamawianych towarów, robót budowlanych i usług, w tym ich parametrów technicznych, funkcjonalnych oraz jakościowych. Charakterystyka przedmiotu zamówienia może zawierać opis konkretnego technologicznego procesu lub technologii wytwarzania czy też dostawy towarów, wykonywania niezbędnych robót budowlanych oraz świadczenia usług.

¹⁰¹ ДП "Прозорро", *Тендерна документація, оп. cit.*

¹⁰² Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій..., оп. cit., s. 58*

Dodatkowo, specyfikacje techniczne mogą mieć formę wykazu wymogów związanych z eksploatacją lub wymogów funkcjonalnych, w tym właściwości środowiskowych, pod warunkiem że takie wymogi będą wystarczająco precyzyjne, żeby zapewnić jednoznaczne zrozumienie przedmiotu zamówienia przez zamawiającego oraz uczestników.

Ustawa stanowi, że jeżeli dokonanie wyczerpującego opisu nie jest możliwe, to wówczas specyfikacje techniczne mogą zawierać odniesienia do standardowych charakterystyk, regulacji, warunków technicznych, wymogów, symboli i terminologii związanych z zamawianymi towarami, robotami budowlanymi lub usługami, przewidzianych w istniejących normach międzynarodowych, normach europejskich, innych wspólnych europejskich standardach technicznych, technicznych systemach odniesienia uznanych przez europejskie organy normalizacyjne albo w normach, standardach i zasadach krajowych. Przy czym każdemu takiemu odniesieniu powinno towarzyszyć wyrażenie "lub równoważne".

Ukraiński prawodawca zwraca także uwagę, że specyfikacje techniczne nie powinny zawierać odniesień do konkretnej marki lub producenta ani do konkretnego procesu, który charakteryzuje produkt lub usługę określonego podmiotu gospodarczego, a także do znaków towarowych, patentów, typów lub konkretnego miejsca pochodzenia lub sposobu wytwarzania. Jeżeli jednak takie odniesienie jest konieczne, musi zostać przez zamawiającego uzasadnione, jak również zawierać wyrażenie "lub równoważne".

Zamawiający może również wymagać od uczestników potwierdzenia, że proponowane przez nich towary, usługi i roboty budowlane spełniają wymogi określone w dokumentacji przetargowej co do ich właściwości środowiskowych lub innych. W takim przypadku, stosownie do przepisów ukraińskiej ustawy, zamawiający powinien precyzyjnie określić w dokumentacji przetargowej, które etykiety, raporty z badań, deklaracje lub certyfikaty (wydawane przez jednostki, których kompetencje są potwierdzone stosowną akredytacją lub w inny sposób określony przez prawo) będą potwierdzać zgodność przedmiotu zamówienia z takimi właściwościami.

3.3.3.3. Projekt umowy

Przepisem art. 22 ust. 2 pkt 8 ukraińskiej ustawy sformułowano zasadę, zgodnie z którą zamawiający obowiązkowo załącza do dokumentacji przetargowej projekt umowy w sprawie zamówienia publicznego wraz z zaznaczeniem porządku wprowadzania zmian do jej warunków.

Jednocześnie regulacje ZUPPZ nie definiują pojęcia *projektu umowy*, ani też nie precyzują konkretnych warunków co do jego sporządzenia oraz zawartości. Tym niemniej praktyka pokazuje, że przeważnie treść projektu umowy sporządza się w oparciu o istniejące i zatwierdzone przepisami prawa standardowe wzorce

umowne¹⁰³. Co do zasady, zamawiający w projekcie umowy zamieszczają zapisy regulujące następujące kwestie:

- 1) dokładnie opisany porządek zmiany ceny przedmiotu zamówienia w przypadkach określonych w ustawie oraz ewentualny wykaz dokumentów składanych na potwierdzenie faktu zmiany ceny jednostki określonego towaru na rynku;
- 2) odpowiedzialność wykonawcy za niewywiązanie się ze zobowiązań umownych, możliwość jednostronnego rozwiązania umowy przez zamawiającego;
- 3) możliwość nakładania kar umownych i innych sankcji przewidzianych przepisami prawa;
- 4) obowiązkowe określenie sytuacji, w których można dokonać zmiany umowy;
- 5) klauzule przewidujące powstanie zobowiązań umownych w zależności od rzeczywistego finansowania (szczególnie istotne dla zamawiających na początku roku, kiedy nie dysponują jeszcze zatwierdzonym budżetem, planami wydatkowania środków budżetowych, itd.)¹⁰⁴.

Z okoliczności, że projekt umowy stanowi integralną część dokumentacji przetargowej, wyływa szereg istotnych konsekwencji zarówno dla zamawiającego jak i dla uczestników postępowania. Zamawiający w każdym przypadku muszą dołożyć należytych starań, aby wszystkie postanowienia oraz zapisy projektu umowy były całkowicie spójne z pozostałymi elementami opracowanej dokumentacji, jak również zbieżne z informacjami publikowanymi w systemie Proorro.

Natomiast uczestnicy postępowania muszą mieć na względzie konieczność zapewnienia pełnej zgodności swojej oferty z projektem umowy, bowiem w przeciwnym wypadku podlegać będzie ona obligatoryjnemu odrzuceniu. Dodatkowo w myśl obowiązujących przepisów wszystkie postanowienia projektu umowy muszą ostatecznie znaleźć się w treści umowy w sprawie zamówienia publicznego, co wynika bezpośrednio z art. 41 ust. 4 ZUPPZ, na podstawie którego warunki umowy zawieranej ze zwycięzcą postępowania nie mogą różnić się od warunków zaproponowanych przez zwycięzcę w ramach oferty złożonej przez niego na podstawie opublikowanej dokumentacji przetargowej.

Dla potwierdzenia, że uczestnik zapoznał się z postanowieniami umownymi, zamawiający może zażądać przedłożenia podpisanego projektu umowy w ramach składanej przez uczestnika oferty¹⁰⁵.

¹⁰³ Редакція, *Проект договору про закупівлю як основна складова тендерної документації*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.10.2022 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/dohovir/proiekt-dohovoru-pro-zakupivliu-ia-ak-osnovna-skladova-tendernoj-dokumentatsii/

¹⁰⁴ *Методичний посібник з публічних закупівель...*, *op. cit.*, s. 63-64

¹⁰⁵ ДП "Прозорро", *Тендерна документація...*, *op. cit.*

3.3.4. Wnioski wykonawców co do dokumentacji przetargowej

W myśl obowiązujących przepisów za modelową sytuację należałoby uznać oczywiście taką, w której dokumentacja przetargowa jest od samego początku przygotowana na tyle szczegółowo i klarownie, że nie wymaga żadnych dodatkowych wyjaśnień, ani interwencji ze strony zamawiającego. Jednakże, podobnie jak w polskiej praktyce zamówieniowej, zamawiający często dopuszczają się różnorodnych błędów i nieścisłości w trakcie jej tworzenia co powoduje konieczność zwrócenia się przez wykonawców o stosowne wyjaśnienia, w celu uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego sporządzenia oferty¹⁰⁶.

Czynności, jakie należy podjąć w przypadku zaistnienia omawianej sytuacji, zostały wskazane przez ukraińskiego ustawodawcę na mocy przepisów art. 24 ust. 1 ZUPPZ. Zgodnie z tą regulacją, osoba fizyczna lub osoba prawna, nie później niż na 10 dni przed upływem terminu składania ofert, może zwrócić się do zamawiającego za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień z wnioskiem o:

- 1) udzielenie wyjaśnień dotyczących dokumentacji przetargowej;
- 2) z wnioskiem o usunięcie naruszeń.

Wszystkie tego rodzaju wnioski publikowane są automatycznie w systemie Prozorro bez ujawniania tożsamości wnioskodawcy. Zamawiający zobowiązany jest udzielić odpowiedzi na otrzymany wniosek w terminie 3 dni roboczych od daty jego otrzymania i jednocześnie, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 ZUPPZ, do zamieszczenia tej odpowiedzi w systemie Prozorro w ciągu 1 dnia od dnia podjęcia decyzji o udzieleniu wyjaśnień.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień lub wnioskiem o usunięcie ewentualnych naruszeń może zwrócić się praktycznie dowolna osoba fizyczna lub osoba prawna. Tym samym ukraiński prawodawca nie uzależnia możliwości skorzystania z tego instrumentu od posiadania statusu uczestnika postępowania. Z treści przepisu wynika także, że elektroniczny system zamówień nie ujawnia żadnych informacji o tym, kto jest autorem danego wniosku, natomiast zgodnie z zasadą przejrzystości jego treść jest dostępna i widoczna dla wszystkich użytkowników. Co istotne, zamawiający rozpatruje i udziela odpowiedzi jedynie na wnioski doręczone w systemie Prozorro, ustawa nie dopuszcza możliwości złożenia wniosku w tradycyjnej formie papierowej, faksem, czy też pocztą elektroniczną¹⁰⁷.

Zamawiający zobligowany jest do udzielenia odpowiedzi na wniosek w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania. W razie braku udzielenia wyjaśnień we wskazanym wyżej terminie, system Prozorro automatycznie blokuje prowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia. Żeby wznowić bieg procedury, zamawiający

¹⁰⁶ Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василиць К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 62-63

¹⁰⁷ ДП "Прозорро", *Тендерна документація*, *op. cit.*

musi opublikować wnioskowane wyjaśnienia w systemie wraz z jednoczesnym dokonaniem czynności przedłużenia terminu składania ofert o co najmniej 7 dni, o czym wyraźnie stanowi art. 24 ust. 2 akapit 4 ustawy ZUPPZ.

	WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIEŃ	WNIOSEK O USUNIĘCIE NARUSZEŃ
TERMIN NA ZŁOŻENIE	nie później niż na 10 dni przed upływem terminu składania ofert	
PRZYCZYNY ZŁOŻENIA	niejasności w dokumentacji przetargowej	zidentyfikowane przez wykonawcę naruszenia
TOŻSAMOŚĆ WNIOSKODAWCY	nie podlega ujawnieniu	
TERMIN NA ODPOWIEDŹ LUB PODJĘCIE STOSOWNEJ DECYZJI	3 dni robocze od dnia otrzymania wniosku	
ZABLOKOWANIE PROCEDURY W RAZIE BRAKU UDZIELENIA ODPOWIEDZI	w razie braku udzielenia wyjaśnień we wskazanym wyżej terminie system automatycznie blokuje prowadzoną procedurę	
OCZEKIWANIA WNIOSKODAWCY	otrzymanie wyjaśnień i informacji niezbędnych do prawidłowego sporządzenia oferty	usunięcie wskazanych naruszeń i dokonanie zmian w dokumentacji przetargowej

Źródło: ustawa ZUPPZ, ДП "Прозорро", Скарги, вимоги: Як впливати на якість тендерної документації, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020

Роз'яснення до процедури

🔗 Як та коли подавати скарги

Запитання до процедури

еквівалент

Дата подання: 🕒 31 серпня 2023 • 14:07

Дата відповіді: 🕒 31 серпня 2023 • 14:28

🔗 Шановний замовнику, чи можна пропонувати вам шини з більшим індексом швидкості?

💬 **Відповідь:** Доброго дня. Відповідно до додатку № 3 тендерної документації, ви можете пропонувати еквівалент, тобто не гірші характеристики. Також прошу взяти до уваги інші характеристики шини.

виробник

Дата подання: 🕒 31 серпня 2023 • 14:43

Дата відповіді: 🕒 31 серпня 2023 • 14:51

🔗 Добрий день. Скажіть, ви просите Pirelli, а країна виробник Україна.. Україна не є виробником цього бренду. Помилка?

💬 **Відповідь:** доброго дня. Дякую що підправили, усунеться відповідно до чинного законодавства

Przykład składanych wniosków o udzielenie wyjaśnień wraz z odpowiedziami zamawiającego opublikowane na portalu Prozorro

Źródło: www.prozorro.gov.ua

3.3.5. Zmiana lub uzupełnienie dokumentacji przetargowej

Obowiązujące ukraińskie regulacje zezwalają zamawiającemu, oprócz wyjaśniania treści dokumentacji przetargowej, także nanosić zmiany i uzupełniać informacje oraz warunki w niej zawarte już po ogłoszeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, aż do upływu terminu składania ofert.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ZUPPZ zamawiający ma prawo ze swojej własnej inicjatywy albo w ramach usunięcia naruszeń przepisów w dziedzinie zamówień publicznych wskazanych w konkluzji państwowego organu kontroli finansowej zgodnie z art. 8 tej ustawy albo w wyniku wniosków wykonawców lub na podstawie decyzji organu odwoławczego, dokonać zmian w dokumentacji przetargowej.

Jak wynika z powyższego przepisu, zmiany do dokumentacji przetargowej mogą zostać wniesione w czterech wymienionych przez ustawę przypadkach:

- 1) z inicjatywy samego zamawiającego – zamawiający samodzielnie zauważa nieprawidłowości w opublikowanej dokumentacji przetargowej i dokonuje stosownych zmian z własnej inicjatywy;
- 2) w ramach usunięcia naruszeń przepisów stwierdzonych przez Państwową Służbę Audytu Ukrainy – procedury związane z monitoringiem zamówień publicznych zostały szczegółowo opisane w art. 8 ustawy ZUPPZ. Stosownie do treści art. 8 ust. 8 ustawy zamawiający w terminie 5 dni roboczych od dnia

publikacji konkluzji Państwowej Służby Audytu Ukrainy zobowiązany jest przedstawić w systemie Prozorro informacje i dokumenty potwierdzające usunięcie naruszeń wskazanych w konkluzji albo uzasadnione zastrzeżenia co do konkluzji albo informacje dotyczące przyczyn niemożności usunięcia stwierdzonych naruszeń;

- 3) na wniosek wykonawców – zamawiający dokonuje zmian w odpowiedzi na wnioski o udzielenie wyjaśnień lub wnioski o usunięcie naruszeń;
- 4) na podstawie decyzji Antymonopolowego Komitetu Ukrainy jako organu odwoławczego.

Ukraińska ustawa stanowi, że w razie wniesienia zmian do dokumentacji przetargowej zamawiający przedłuża termin na składanie ofert w taki sposób, aby od momentu zmiany dokumentacji do upływu terminu składania ofert pozostało nie mniej niż 7 dni. Chodzi rzecz jasna o to, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy dysponowali odpowiednim terminem na dostosowanie treści swoich ofert do wprowadzonych przez zamawiającego modyfikacji, czy też na zaskarżenie ewentualnych niezgodnych z prawem postanowień. Jednocześnie wskazany termin ustawowy jest terminem minimalnym, co oznacza, że w niektórych przypadkach, w zależności od charakteru i ilości dokonanych zmian, zamawiający może dokonać jego proporcjonalnego wydłużenia¹⁰⁸.

W myśl przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy ZUPPZ termin dla zamawiającego na publikację zmian w systemie Prozorro wynosi 1 dzień od dnia podjęcia decyzji o dokonaniu takiej czynności. Ustawa stanowi, że zmiany dokumentacji przetargowej oraz przedłużenia terminu na składanie ofert stosownie do każdej z dokonanych zmian system wyświetla w kolejności chronologicznej. Ustawa ZUPPZ stanowi ponadto, że wszelkie zmiany dokumentacji przetargowej zamawiający publikuje w Prozorro w formie nowej, ujednoliconej wersji dokumentacji. W celu zachowania przejrzystości, zamawiającym rekomenduje się nadawanie nowej nazwy dla zmienionej redakcji dokumentacji oraz oznaczenie daty i numeru protokołu, którym zatwierdzono zmiany. Dodatkowo obowiązująca ustawa nakłada na zamawiającego obowiązek załączenia dokładnego wykazu, uwzględniającego opis zmian redakcyjnych wraz z zaznaczeniem konkretnych rozdziałów, punktów, akapitów, itd., których zmiany dotyczą (przykładowo w formie tabelarycznej), w odrębnym dokumencie¹⁰⁹.

¹⁰⁸ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 58

¹⁰⁹ Редакція, *Внесення змін до тендерної документації за новим Законом*, Радник у сфері публічних закупівель, 15.06.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/vnesennia-zmin-do-tendernoi-dokumentatsii-za-novym-zakonom/

Остання редакція		Історія змін	
07 листопада 2022 · 10:11	Файл з підписом	Друкувати оголошення PDF	
31 жовтня 2022 · 17:15	Файл з підписом	Друкувати оголошення PDF	
07 листопада 2022 · 10:09	Тендерна документація.docx	← нова редакція	
31 жовтня 2022 · 17:14	Тендерна документація.docx		
07 листопада 2022 · 10:09	Додаток 2.docx		
31 жовтня 2022 · 17:14	Додаток 2.docx		
07 листопада 2022 · 10:09	Перелік змін до Тендерної документації.docx	← wykaz zmian	
31 жовтня 2022 · 17:14	Додаток 4.docx		
31 жовтня 2022 · 17:14	Додаток 4.docx		
31 жовтня 2022 · 17:14	Додаток 2.docx		
31 жовтня 2022 · 17:14	Додаток 1.docx		

Przykład zmian dokumentacji przetargowej opublikowanych na portalu Prozorro

Źródło: www.prozorro.gov.ua

Podkreślenia wymaga, że przepisy ukraińskiej ustawy nie ograniczają, ani nie dokonują w sposób wyraźny podziału dokonywanych zmian i uzupełnień na takie, które nie mają istotnego wpływu, oraz takie, które wywierają istotny wpływ na treść dokumentacji przetargowej. Niemniej jednak, co sugerują komentatorzy, należy w każdym przypadku mieć świadomość, że istotna zmiana wymagań oraz warunków co do przedmiotu zamówienia, w szczególności zakresu dostaw, robót i usług, czy też warunków dotyczących realizacji zamówienia, może zostać uznana za świadome działanie zamawiającego mające na celu ograniczenie konkurencji i dyskryminację niektórych wykonawców. Dlatego też w razie konieczności wprowadzenia wielu skomplikowanych zmian, które mogą doprowadzić do znacznej modyfikacji przedmiotu zamówienia, zamawiający powinien rozważyć unieważnienie prowadzonego postępowania i wszczęcie nowej procedury, zawierającej wszystkie zmienione informacje i wymagania niezbędne do prawidłowego złożenia oferty¹¹⁰.

¹¹⁰ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 58

Na zakończenie trzeba nadmienić, że kwestie związane ze zmianami i uzupełnianiem dokumentacji przetargowej nierzadko jawią się problematycznymi dla ukraińskich zamawiających, co w efekcie prowadzi do naruszeń obowiązujących regulacji. Praktyka pokazuje, że czynności dokonywane przez zamawiających na podstawie przepisów art. 24 ust. 2 ustawy ZUPPZ są przedmiotem aktywnego monitoringu prowadzonego przez organy kontrolne oraz licznych skarg wnoszonych do Komitetu¹¹¹.

3.3.6. Zaskarżenie dokumentacji przetargowej

Zgodnie z ogólną zasadą, osoba fizyczna lub prawna w celu ochrony swoich praw i prawnie chronionych interesów, może zwrócić się do organu odwoławczego w związku z decyzjami, działaniami lub zaniechaniami zamawiającego, niezgodnymi z przepisami prawa zamówień publicznych, w wyniku których doszło do naruszenia praw lub prawnie chronionych interesów takiej osoby.

Stosownie do treści art. 18 ust. 8 ustawy ZUPPZ skargi dotyczące dokumentacji przetargowej można składać do organu odwoławczego od momentu opublikowania ogłoszenia o postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie procedury konkurencyjnej, lecz nie później niż na 4 dni przed upływem terminu na składanie ofert, wyznaczonego przed wprowadzeniem zmian w dokumentacji przetargowej. Do skargi należy załączyć stosowne dokumenty oraz dowody.

Wśród głównych naruszeń ustawy ZUPPZ dotyczących formułowania przez zamawiającego dokumentacji przetargowej ukraińskie opracowania wskazują przede wszystkim na:

- 1) ustalanie przez zamawiających wymogów i kryteriów, które ograniczają konkurencję i prowadzą do dyskryminacji uczestników;
- 2) brak lub niewystarczająco jasne określenie obligatoryjnych elementów dokumentacji przetargowej przewidzianych w treści art. 22 ust. 2 ustawy ZUPPZ;
- 3) rozbieżności w poszczególnych zapisach dokumentacji przetargowej, w tym brak spójności pomiędzy postanowieniami projektu umowy w sprawie zamówienia publicznego a postanowieniami zawartymi w dokumentacji;

¹¹¹ Редакція, *Внесення змін до тендерної документації: що слід врахувати замовникам*, Радник у сфері публічних закупівель, 30.07.2022 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/monitoring-zakupivel/vnesennia-zmin-do-tendernoi-dokumentatsii-shcho-slid-vrakhuvaty-zamovnykam/

- 4) brak lub niejasne określenie wymagań dotyczących elementów składowych ceny ofertowej, co w praktyce uniemożliwia obiektywne porównanie cen;
- 5) ustalanie kryteriów oceny ofert niezwiązanych bezpośrednio z przedmiotem zamówienia;
- 6) nieprawidłowe dokonywanie czynności związanych ze zmianą lub uzupełnieniem dokumentacji przetargowej;
- 7) wymóg przedłożenia przez uczestników dokumentów nieprzewidzianych obowiązującym w Ukrainie ustawodawstwem¹¹².

¹¹² Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василиць К.К., *Опорний конспект лекцій...*, *op. cit.*, s. 60

3.4. Oferta

3.4.1. Treść oferty

Należy zacząć od tego, że treść oferty w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zależy w głównej mierze od oczekiwań samego zamawiającego, który, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zamieszcza w treści dokumentacji przetargowej instrukcje niezbędne dla prawidłowego sporządzenia i złożenia oferty. Ukraiński ustawodawca na gruncie ustawy nie wskazuje wprost na obligatoryjne elementy, które powinna zawierać oferta składana w postępowaniu. Niemniej jednak mając na względzie funkcjonalności systemu Prozorro, doświadczenie uczestników ukraińskiego rynku i wreszcie treść przepisów dotyczących składania ofert, należy dojść do wniosku, że oferta musi zawierać odpowiednie dokumenty, dane, dowody oraz pozostałe informacje wskazane przez zamawiającego, potwierdzające spełnienie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia, warunków udziału w postępowaniu i kryteriów kwalifikacji, jak również inne elementy dotyczące samej oferty zawarte w treści dokumentacji przetargowej przygotowanej na potrzeby konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹¹³.

Oferta powinna zawierać następujące elementy:

wskazanie ceny ofertowej oraz innych kryteriów oceny, jeżeli zostały ustalone przez zamawiającego

dokumenty, dane oraz inne informacje potwierdzające spełnianie wymogów odnośnie do przedmiotu zamówienia

dokumenty potwierdzające spełnianie ustalonych przez zamawiającego kryteriów kwalifikacji

dokumenty potwierdzające brak istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu

¹¹³ ДП "Прозорро", *Тендерна пропозиція: як підготувати*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-podati-propozyciyu-yaka-minimizuye-rizik-vidhilennya>

dowód wniesienia wadium, jeżeli zamawiający przewidział taki wymóg

podpisany projekt umowy w sprawie zamówienia publicznego

informacje (pełna nazwa oraz siedziba) dotyczących każdego z podmiotów, które wykonawca zamierza zaangażować jako podwykonawcę/współwykonawcę w wysokości nie mniejszej niż 20% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego – w przypadku zamówienia na roboty budowlane lub usługi

dokument potwierdzający utworzenie stowarzyszenia uczestników (konsorcjum) w przypadku udziału takiego stowarzyszenia w postępowaniu

Źródło: opracowanie własne

Warto zaznaczyć, że w myśl art. 26 ust. 11 ustawy ZUPPZ od uczestników postępowania nie wymaga się składania wraz z ofertą dokumentów nieprzewidzianych obowiązującymi przepisami prawa. Brak złożenia takich dokumentów nie może stanowić podstawy do odrzucenia oferty.

3.4.2. Składanie ofert

Kwestie związane ze składaniem ofert przez uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego szczegółowo reguluje art. 26 ukraińskiej ustawy. Ofertę składa się w formie elektronicznej za pośrednictwem autoryzowanej platformy zakupowej, na której wykonawca uprzednio dokonał rejestracji i utworzył swoje konto.

Sama czynność złożenia oferty polega na wypełnieniu formularza elektronicznego z odrębnymi polami, w których należy wskazać proponowaną cenę za wykonanie zamówienia, informacje co do innych kryteriów oceny ofert (jeżeli zamawiający je ustalił), potwierdzić spełnianie wymaganych kryteriów kwalifikacji oraz brak występowania przesłanek do odmowy udziału w postępowaniu, a także na załączeniu i wgraniu do systemu wszystkich niezbędnych dokumentów, wskazanych przez zamawiającego w treści dokumentacji przetargowej. Informacje oraz zawartość dokumentów elektronicznych i dokumentów załączonych do oferty muszą być zgodne z informacjami wskazanymi przez wykonawcę w polach formularza elektronicznego. W przypadku ewentualnych rozbieżności, za właściwe uznaje się informacje zawarte w formularzu¹¹⁴.

¹¹⁴ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 68

Wykonawca może złożyć zamawiającemu tylko jedną ofertę. Cena ofertowa nie może być wyższa niż szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia wskazana przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu. System Prozorro automatycznie generuje i wysyła wykonawcy stosowne powiadomienie o otrzymaniu i zarejestrowaniu jego oferty wraz z dokładnym wskazaniem daty oraz godziny jej złożenia.

Przepis art. 12 ust. 3 ZUPPZ stanowi, że przy składaniu ofert za pośrednictwem elektronicznego systemu zamówień, dokumenty oraz dane są składane zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi problematykę dokumentów elektronicznych i ich obiegu, w związku z czym od wykonawców wymaga się podpisania oferty przez osobę umocowaną do jej złożenia, za pomocą podpisu elektronicznego, wskazanego przez zamawiającego w treści dokumentacji przetargowej. Jednakże trzeba zauważyć, że w celu poszanowania naczelných zasad systemowych, szczególnie zasady niedyskryminacji osób zagranicznych, wykonawcy zarejestrowani jako podmioty spoza Ukrainy nie podlegają temu obowiązkowi¹¹⁵. Co więcej, ukraińskie przepisy uznają za ważne i zezwalają na posługiwanie się zagranicznymi certyfikatami, poświadczonymi w trybie oraz zgodnie z przepisami państwa ich wydania¹¹⁶.

Jak pokazuje praktyka, typowymi błędami popełnianymi przez wykonawców podczas składania oferty w systemie Prozorro są:

- 1) brak opatrzenia oferty wymaganym przez zamawiającego podpisem elektronicznym;
- 2) niekompletne informacje w zaświadczeniu potwierdzającym brak istnienia podstaw do odmowy udziału w postępowaniu przewidzianych w art. 17 ustawy ZUPPZ lub brak złożenia stosownych zaświadczeń;
- 3) rozbieżność pomiędzy informacjami zawartymi w zaświadczeniach a dokumentami składanymi na potwierdzenie spełnienia kryteriów kwalifikacyjnych z art. 16 ustawy ZUPPZ lub brak złożenia stosownych zaświadczeń albo wymaganych dokumentów;
- 4) brak załączników do gwarancji bankowej składanej w sytuacji kiedy zamawiający wymaga wniesienia wadium¹¹⁷.

¹¹⁵ Кулик Л., *Обов'язковість накладання електронного підпису на пропозицію учасника* Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 24.03.2021 <https://infobox.prozorro.org/articles/obov-yazkovist-nakladannya-elektronного-pidpisu-na-propozyciyu-uchasnika-1>

¹¹⁶ Лісова Ю., *Використання ЕЦП при поданні тендерної пропозиції*, Радник у сфері публічних закупівель, 13.03.2017 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/vykorystannia-etsp-pry-podanni-tendernoї-propozytsii/

¹¹⁷ Драпогуз О., *Особливості підготовки тендерної пропозиції*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/osoblivosti-pidgotovki-tendernoї-propozycji>

W systemie zamówień publicznych kraju naszych wschodnich sąsiadów udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia jest płatny. O ile rejestracja na jednej z autoryzowanych platform zakupowych jest całkowicie darmowa, o tyle za dokonanie czynności złożenia oferty od wykonawców pobierana jest opłata, zgodnie z treścią *Uchwały Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 24 lutego 2016 r. nr 166 o zatwierdzeniu funkcjonowania elektronicznego systemu zamówień publicznych oraz przeprowadzaniu autoryzacji platform zakupowych*¹¹⁸. Wysokość opłaty jest ustalona odgórnie, jednakowa dla wszystkich operatorów i zależy od szacunkowej wartości zamówienia brutto¹¹⁹.

Szacunkowa wartość zamówienia	Wysokość opłaty za złożenie oferty
do 20 000 UAH	20,40 UAH
20 001 – 50 000 UAH	142,80 UAH
50 001 – 200 000 UAH	408,00 UAH
200 001 – 1 000 000 UAH	612,00 UAH
1 000 001 – 4 000 000 UAH	2040,00 UAH
od 4 000 000 UAH	4080,00 UAH

Źródło: *Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 24 lutego 2016 r. nr 166*, ДП "Прозорро", *Оновлені тарифи у тендерах відповідно до змін в Постанові КМУ №166*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 14.07.2023

W przypadku unieważnienia postępowania lub uznania go za niebyte na etapie do momentu otwarcia ofert, dokonana opłata podlega zwrotowi.

¹¹⁸ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» від 24.02.2016 № 166

¹¹⁹ ДП "Прозорро", *Оновлені тарифи у тендерах відповідно до змін в Постанові КМУ №166*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 14.07.2023 <https://infobox.prozorro.org/articles/onovleni-tarifi-u-tenderah-vidpovidno-do-zmin-v-postanovi-kmu-166>

3.4.3. Terminy składania ofert

Termin na złożenie oferty jest w każdym przypadku ustalany indywidualnie przez zamawiającego w odniesieniu do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Określenie terminu na składanie ofert jest obligatoryjnym elementem zarówno ogłoszenia o zamówieniu, jak i dokumentacji przetargowej. Ze względu na to, że złożenie oferty jest czynnością kluczową, zamawiający powinien dołożyć szczególnych starań, aby przy jego wyznaczaniu zawsze brać pod uwagę charakter przedmiotu zamówienia oraz ustalone przez siebie wymagania odnośnie do kryteriów kwalifikacyjnych w taki sposób, żeby wyznaczony przez niego termin był terminem proporcjonalnym i dającym wykonawcom możliwość właściwego przygotowania swoich ofert. Ukraiński ustawodawca daje zamawiającemu pewne wskazówki, ustanawiając na gruncie obowiązujących regulacji minimalne terminy ustawowe.

Stosownie do regulacji kodeksu cywilnego Ukrainy, bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po określonej dacie kalendarzowej lub po wystąpieniu zdarzenia stanowiącego początek jego biegu. Elektroniczny system Prozorro daje zamawiającym możliwość wyznaczenia końcowego terminu na składanie ofert ze wskazaniem dnia i godziny.

W kontekście przepisów regulujących dokonywanie czynności składania ofert szczególną uwagę należy zwrócić na art. 26 ust. 6 ZUPPZ, który stanowi, że oferty składane przez uczestników po upływie wyznaczonego terminu nie są przyjmowane przez system Prozorro.

Przepisy ukraińskiej ustawy ustanawiają różne terminy minimalne na złożenie ofert w zależności od tego, czy zamówienie publiczne jest zamówieniem o wartości powyżej progów unijnych czy też poniżej tych progów, jak również od rodzaju wybranej procedury przetargowej. Podstawowe zestawienie terminów składania ofert w podziale na rodzaje postępowań o udzielenie zamówienia zostało przedstawione poniżej w formie tabelarycznej:

RODZAJ PROCEDURY PRZETARGOWEJ	TERMIN NA SKŁADANIE OFERT
Procedura uproszczona	nie mniej niż 5 dni roboczych od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień
Przetarg otwarty	nie mniej niż na 15 dni od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień
Przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	nie mniej niż na 30 dni od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień
Dialog konkurencyjny	nie mniej niż na 15 dni od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień
Dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	nie mniej niż na 30 dni od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień
Przetarg ograniczony	nie mniej niż na 30 dni od dnia publikacji ogłoszenia w elektronicznym systemie zamówień

Źródło: ustawa ZUPPZ

Warto również zaznaczyć, że do momentu upływu terminu składania ofert uczestnik ma prawo zmienić swoją ofertę lub wycofać ją bez ryzyka utraty wniesionego wadium.

Podobnie jak w przypadku zmian dokonywanych przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej, historia zmian oferty zostaje zarejestrowana oraz wyświetlana w systemie Prozorro w kolejności chronologicznej. Wycofana oferta przetargowa uczestnika jest wyświetlana jako przekreślony plik, natomiast poprawiona jako nowy.

Публічні документи		
Листи-відгуки.pdf		14 травня 2020 17:48
sign.p7s		13 травня 2020 12:16
Пропозиція (оновлена).pdf		13 травня 2020 12:14
sign.p7s		10 травня 2020 12:26
Договор про закупівлю (проект).pdf		10 травня 2020 12:23
Реєстр документів.pdf		10 травня 2020 12:23
Документи.pdf		10 травня 2020 12:23
Пропозиція.pdf		10 травня 2020 12:23

Приклад zmian oferty opublikowanych na portalu Prozorro

Źródło: www.prozorro.gov.ua, Методичний посібник з публічних закупівель

3.4.4. Wadium

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ukraińscy zamawiający mają prawo wymagać od uczestników wniesienia wadium zabezpieczającego ofertę. Ustawa ZUPPZ definiuje wadium jako ustanowione zabezpieczenie wykonania zobowiązań przez uczestnika postępowania, wynikających ze złożenia przez niego oferty, w formie gwarancji.

Instytucja wniesienia wadium, analogicznie jak w naszym rodzimym systemie zamówień publicznych, ma na celu ochronę zamawiającego przed niesumieinnym postępowaniem uczestników prowadzonej procedury. Omawianą kwestię szczegółowo regulują przepisy art. 25 ukraińskiej ustawy. Zastosowanie tego instrumentu jest dobrowolne i zależy tylko i wyłącznie od swobodnego uznania zamawiającego. Jednocześnie część komentatorów zwraca uwagę na potencjalnie negatywne jego skutki, w postaci ograniczenia konkurencji oraz wzrostu cen ofertowych, wskutek konieczności ponoszenia przez uczestników dodatkowych kosztów¹²⁰.

Jeżeli zamawiający wymaga wniesienia wadium, to wówczas dokumentacja przetargowa musi precyzyjnie określać warunki i okoliczności związane z dokonaniem tej czynności, w szczególności rodzaj zabezpieczenia, jego wysokość, okres ważności oraz zastrzeżenie dotyczące przypadków, w których wadium nie będzie podlegać zwrotowi. Ustawa stanowi, że wysokość wadium wyrażona w kwocie pieniężnej nie może przekroczyć 0,5 % szacunkowej wartości zamówienia w przypadku zamówień na roboty budowlane oraz 3 % w przypadku zamówienia na dostawę towarów lub świadczenie usług.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że podczas gdy przepisy polskiej ustawy Pzp zezwalają na wnoszenie wadium w różnych formach w zależności od wyboru wykonawcy, to w ukraińskim systemie zamówień publicznych jedyną przewidzianą w ustawie ZUPPZ formą jest gwarancja. Praktyka pokazuje, że zamawiający wymagają od uczestników przede wszystkim gwarancji bankowych, niemniej jednak wskazać trzeba również na możliwość posługiwania się gwarancjami ubezpieczeniowymi, czy też gwarancjami innych instytucji finansowych¹²¹.

Wniesione przez uczestnika zabezpieczenie co do zasady podlega zwrotowi. Ustawa ZUPPZ stanowi, że wadium zwraca się:

- 1) po upływie okresu związania ofertą oraz okresu ważności wadium określonego przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej;
- 2) w sytuacji zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego z uczestnikiem, który został zwycięzcą postępowania o udzielenie zamówienia (z wyjątkiem postępowania prowadzonego w trybie procedury negocjacyjnej);
- 3) w sytuacji wycofania oferty przed upływem terminu na składanie ofert;

¹²⁰ Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 12

¹²¹ *Ibidem*, s. 86

- 4) w przypadku zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia bez zawarcia umowy z żadnym z uczestników, którzy złożyli swoje oferty.

W razie zaistnienia jednej ze wskazanych powyżej przesłanek, na wniosek uczestnika zamawiający w ciągu 5 dni roboczych zawiadamia instytucję gwarantującą o wystąpieniu podstaw do anulowania wystawionej gwarancji.

Obowiązująca ustawa wskazuje także na okoliczności, w których zabezpieczenie nie podlega zwrotowi. Zamawiający zatrzymuje wadium uczestnika w następujących przypadkach:

- 1) uczestnik wycofał swoją ofertę po upływie terminu składania ofert, a w trakcie okresu związania ofertą, w którym ofertę uważa się za ważną;
- 2) uczestnik, który został zwycięzcą postępowania o udzielenie zamówienia, nie podpisał umowy w sprawie zamówienia publicznego;
- 3) uczestnik, który został zwycięzcą postępowania o udzielenie zamówienia, nie doręczył zamawiającemu w terminie dokumentów potwierdzających brak istnienia przesłanek do odmowy udziału w postępowaniu określonych w art. 17 ustawy ZUPPZ;
- 4) uczestnik, który został zwycięzcą postępowania o udzielenie zamówienia (z wyjątkiem postępowania prowadzonego w trybie procedury negocjacyjnej), nie wniósł zabezpieczenia wykonania umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli wniesienie takiego zabezpieczenia było przewidziane w dokumentacji przetargowej.

W razie wystąpienia jednej ze wskazanych wyżej sytuacji, zamawiający zwraca się do instytucji gwarantującej z roszczeniem z tytułu wystawionej gwarancji. Otrzymane środki pieniężne podlegają przekazaniu do odpowiedniego budżetu, a w przypadku udzielania zamówień bez wykorzystania środków budżetowych, przekazaniu na rachunek zamawiającego.

3.4.5. Okres związania ofertą

Informacja dotycząca okresu związania ofertą jest niezwykle istotna przede wszystkim z perspektywy wykonawców, ponieważ składając swoje oferty, oczekują wyboru ich propozycji jako najkorzystniejszej i w rezultacie zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Jeżeli po upływie pewnego czasu ich oczekiwania nie zostają spełnione, zaś postępowanie o udzielenie zamówienia z różnych przyczyn ulega przedłużeniu, to wówczas gotowość uczestnika oraz warunki na jakich początkowo zamierzał realizować określone zamówienie publiczne mogą ulec zmianom¹²².

¹²² Медведнікова Г., *Строк дії тендерної пропозиції та варіанти його продовження*, Радник у сфері публічних закупівель, 27.04.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/strok-dii-tendernoi-propozytzii-ta-varianty-joho-prodovzhennia/

Dlatego też ustawa ZUPPZ przewiduje instytucję okresu związania ofertą (przez ukraińskiego ustawodawcę nazwaną *okresem ważności oferty*), który jest definiowany na gruncie obowiązujących regulacji jako okres ustanowiony i wskazany przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej, po upływie którego ofertę uważa się za nieważną i podlegającą odrzuceniu.

Regulacja art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy ZUPPZ nakłada na zamawiającego obowiązek wskazania w treści dokumentacji przetargowej okresu związania ofertą, który nie może być krótszy niż 90 dni od dnia upływu terminu składania ofert. Wyznaczając omawiany okres, zamawiający powinien w każdym przypadku brać pod uwagę czas potrzebny na udzielanie wyjaśnień co do dokumentacji przetargowej, ocenę i weryfikację złożonych ofert, rozstrzygnięcie ewentualnych procedur odwoławczych oraz na sam proces zawierania umowy ze zwycięzcą postępowania. W trakcie trwania okresu związania ofertą przyjmuje się, że oferta jest aktualna i wiążąca, a sam uczestnik gotowy do zawarcia umowy z zamawiającym.

W trakcie trwania okresu związania ofertą, zamawiający może wymagać od uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jego przedłużenia. W odpowiedzi na wskazane żądanie zamawiającego uczestnik może:

- 1) odrzucić żądanie zamawiającego bez utraty wniesionego wadium;
- 2) wyrazić zgodę i dokonać czynności przedłużenia okresu związania ofertą wraz z przedłużeniem okresu ważności wniesionego wadium.

Na zakończenie trzeba zauważyć, że na podstawie obowiązujących regulacji ZUPPZ, po upływie omawianego okresu uczestnik nie ma możliwości zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Przepis art. 33 ust. 6 ukraińskiej ustawy w sposób wyraźny stanowi bowiem, że zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego z uczestnikiem, który został wybrany jako zwycięzca postępowania, *w trakcie trwania okresu związania jego ofertą*.

3.4.6. Badanie oraz ocena ofert

Celem przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia publicznego w jednym z uregulowanych ustawą ZUPPZ trybów konkurencyjnych jest wybór wykonawcy, który zrealizuje określone zamówienie publiczne i spełni uzasadnione potrzeby zamawiającego na możliwie najlepszych warunkach. Oferta uczestnika postępowania ostatecznie wybranego przez zamawiającego do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego musi zostać oceniona jako oferta najkorzystniejsza ekonomicznie i jednocześnie musi spełniać wszystkie wymagania ustalone przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej.

W związku z powyższym, na proces badania i oceny ofert, szczegółowo opisany w art. 29 ukraińskiej ustawy, składają się dwa główne elementy:

- 1) ocena ofert na podstawie kryteriów oceny ofert;
- 2) badanie ofert pod kątem zgodności z wymogami dokumentacji przetargowej

W myśl zasady obiektywnego i bezstronnego wyłonienia zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zamawiający obowiązany jest w każdym przypadku przeprowadzać czynność badania i oceny ofert w sposób obiektywny oraz w oparciu o wcześniej ustalone przez siebie kryteria.

3.4.6.1. Ocena ofert na podstawie kryteriów

3.4.6.1.1. Informacje ogólne

Ocena złożonych przez wykonawców ofert jest kluczowym elementem całego procesu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ponieważ prowadzi bezpośrednio do wyboru oferty, która z punktu widzenia zamawiającego będzie najkorzystniejsza ekonomicznie. Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ukraińskiej ustawy, czynność oceny ofert dokonywana jest automatycznie przez system Prozorro na podstawie ustalonych przez zamawiającego kryteriów i metody oceny, z wykorzystaniem aukcji elektronicznej. Natomiast jeżeli postępowanie prowadzone jest w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim, zgodnie z treścią art. 29 ust. 2 ustawy ZUPPZ oceniane są jedynie oferty, które nie podlegają odrzuceniu.

Z powyższego wynika, że w kwestii oceny ofert w kraju naszych wschodnich sąsiadów mamy do czynienia z konstrukcją, która odróżnia ukraiński system od powszechnie

przyjętej praktyki. Ocena jest bowiem dokonywana automatycznie w systemie elektronicznym, a sam zamawiający ma ograniczony wpływ na przebieg tej czynności.

3.4.6.1.2. Kryteria oceny ofert

Kryteria oceny ofert na gruncie ukraińskiego systemu można zdefiniować jako cechy towaru, roboty budowlanej albo usługi, które mają dla zamawiającego istotne znaczenie przy nabyciu i dalszym korzystaniu z przedmiotu zamówienia oraz na podstawie których zamawiający porównywać będzie oferty złożone przez różnych uczestników¹²³.

Ustawodawca w art. 29 ust. 3 ustawy ZUPPZ wskazuje, że kryteriami oceny są:

- 1) cena; albo
- 2) koszty cyklu życia; albo
- 3) cena wraz z innymi kryteriami oceny, którymi mogą być zwłaszcza: warunki płatności, termin wykonania, gwarancja, przekazanie technologii oraz szkolenie kadry kierowniczej, naukowej i produkcyjnej, stosowanie rozwiązań mających na celu ochronę środowiska i/lub ochronę społeczną, związanych z przedmiotem zamówienia.

Z konstrukcji wskazanego wyżej przepisu jasno wynika, że ustalanie kryteriów oceny ofert powinno opierać się o dwie istotne zasady:

- 1) po pierwsze, zamawiający dokonuje wyboru pomiędzy kryterium najniższej ceny i kryterium kosztów cyklu życia. Wybór jednego z wyżej wymienionych kryteriów cenowych jest w każdym przypadku obowiązkowy;
- 2) po drugie, jeżeli zamawiający w procesie oceny ofert zdecyduje się brać pod uwagę inne kryteria, nazywane również kryteriami pozacenowymi, to może je ustalić tylko i wyłącznie razem z kryterium ceny, zaś ich łączna waga nie może przekraczać 30 %.

Stosownie do art. 22 ust. 2 pkt 10 ustawy ZUPPZ ukraiński prawodawca obliguje zamawiającego do wskazania w dokumentacji przetargowej metody oceny ofert oraz wagi poszczególnych kryteriów. Metoda oceny ofert nie jest w praktyce niczym innym, jak sposobem porównywania złożonych ofert na podstawie ustalonych kryteriów, natomiast informacja jej dotycząca ma na celu wyjaśnienie uczestnikom postępowania zasad, na jakich ich oferty będą porównywane z ofertami konkurentów.

¹²³ Шимко Н., *Методика оцінки: як її описати в тендерній документації?*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.02.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/metodyka-otsinky-ia-k-ii-opysaty-v-tendernij-dokumentatsii/

Najpopularniejszą i najczęściej stosowaną przez ukraińskich zamawiających metodą oceny, na co wskazują ukraińscy autorzy, jest przyznawanie ofertom określonych wartości punktowych za spełnianie każdego z ustalonych kryteriów, a następnie sumowanie przyznanych punktów¹²⁴.

Natomiast w odniesieniu do wagi kryteriów, na podstawie obowiązujących przepisów wymaga się od zamawiających wskazania wagi nawet w przypadku zastosowania pojedynczego kryterium, przykładowo ceny. W takiej sytuacji waga kryterium wynosić będzie 100 %.

3.4.6.1.2.1. Cena

Dominującym i najszerzej stosowanym przez ukraińskich zamawiających kryterium oceny ofert jest kryterium najniższej ceny. W sytuacji jego zastosowania system Proorro dokonuje klasyfikacji ofert złożonych przez poszczególnych uczestników według ich cen, a zwycięzcą postępowania zostaje wykonawca, który proponuje najniższą cenę za wykonanie całości przedmiotu zamówienia.

O ile kryterium najniższej ceny ofertowej posiada swoje niewątpliwie zalety w postaci przejrzystości jego zastosowania oraz zapewnienia sprawnego i szybkiego procesu udzielania zamówień publicznych, o tyle trzeba zwrócić uwagę, że w przypadku zamówień o bardziej złożonym charakterze i bardziej złożonym przedmiocie, stosowanie tego kryterium nie pozwala na uwzględnienie aspektów jakościowych, czy też kosztów cyklu życia zamawianych towarów, usług i robót budowlanych, co w dłuższej perspektywie może doprowadzić do obniżenia ich jakości i ponoszenia przez zamawiającego dodatkowych kosztów, a w rezultacie, do niegospodarnego wydatkowania środków budżetowych.

3.4.6.1.2.2. Koszty cyklu życia

W praktyce zdarza się, że zamawiający wymaga przedmiotu zamówienia, którego cechą jest generowanie innych, oprócz kosztów samej dostawy tudzież wykonania, kosztów związanych z jego eksploatacją. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na pojęcie kosztów cyklu życia, zdefiniowanych przez ukraińskiego ustawodawcę w art. 1 pkt 4 ZUPPZ jako całość kosztów przedmiotu zamówienia lub jego części oraz innych wydatków, które będą ponoszone bezpośrednio przez zamawiającego, związanych z eksploatacją, utrzymaniem oraz wycofaniem przedmiotu zamówienia z użytkowania.

Kryterium kosztów cyklu życia jest bardziej złożoną i biorącą pod uwagę więcej czynników alternatywą dla kryterium najniższej ceny ofertowej. Doktryna stoi na stanowisku, że o ile wyczerpujący i dokładny opis wymogów technicznych co do przedmiotu zamówienia przeważnie wystarcza do ochrony zamawiającego przed otrzymaniem produktów czy też świadczeń o niskiej jakości, to jednak w przypadku

¹²⁴ *Ibidem*

gdy przedmiot zamówienia jest złożony i skomplikowany oraz przewiduje długotrwałą eksploatację i związane z nią konkretne koszty, sugeruje się zamawiającym możliwość skorzystania z omawianego kryterium¹²⁵.

Stosownie do treści art. 29 ust. 4 ukraińskiej ustawy, w razie dokonywania oceny ofert uczestników w oparciu o kryterium kosztów cyklu życia, oprócz samej ceny towarów, robót budowlanych, czy usług, omawiane kryterium może obejmować dodatkowe koszty zamawiającego, w szczególności związane z:

- 1) użytkowaniem przedmiotu zamówienia, np. zużycie energii oraz innych zasobów;
- 2) utrzymaniem i serwisem technicznym przedmiotu zamówienia;
- 3) odbiorem oraz utylizacją przedmiotu zamówienia;
- 4) wpływem zewnętrznych czynników środowiskowych podczas cyklu życia przedmiotu zamówienia, jeżeli można określić ich wartość pieniężną, zwłaszcza wpływ emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne wydatki związane z ograniczeniem wpływu przedmiotu zamówienia na środowisko.

Powyższa lista jest przykładowa i otwarta, toteż zamawiający mają prawo określać inne koszty powiązane z cyklem życia przedmiotu zamówienia w zależności od jego charakteru i według swojego swobodnego uznania. Ustawa stanowi jedynie, że w razie zastosowania tego kryterium wszelkie jego części składowe nie mogą zawierać wymagań ograniczających konkurencję oraz takich, które prowadziłyby do dyskryminacji uczestników¹²⁶.

Koszty cyklu życia są obliczane stosownie do metody ustalonej przez zamawiającego i opisanej w dokumentacji przetargowej. Metoda oceny oferty na podstawie omawianego kryterium musi zawierać szczegółowy opis wszystkich elementów, które składają się na koszt cyklu życia określonego przedmiotu zamówienia, a także wykaz stosownych dokumentów, danych i informacji, które powinni przedstawić uczestnicy postępowania w celu potwierdzenia elementów składowych.

W celu umożliwienia zamawiającym szerszego i zarazem zgodnego z obowiązującymi przepisami stosowania kryterium, Ministerstwo Gospodarki Ukrainy uchwaliło *Zarządzenie z dnia 28 września 2020 r. nr 1894 w sprawie zatwierdzenia przykładowej metodyki wyznaczania kosztów cyklu życia*¹²⁷, które wymienia przykładowe zamówienia właściwe dla zastosowania omawianego kryterium, kategorie ponoszonych kosztów

¹²⁵ Медведнікова Г., *Що таке вартість життєвого циклу?*, Радник у сфері публічних закупівель, 21.01.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/shcho-take-vartist-zhyttievoho-tsyklu/

¹²⁶ Руденко Т., *Закупівлі за неціновими критеріями*, Радник у сфері публічних закупівель, 28.07.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/zakupivli-za-netsinovymy-kryteriiamy/

¹²⁷ Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Примірної методики визначення вартості життєвого циклу» від 28.09.2020 № 1894

oraz, co najważniejsze, prezentuje wzorcowe formuły służące do prawidłowej kalkulacji wartości cyklu życia przedmiotu zamówienia.

3.4.6.1.2.3. Kryteria pozacenowe

Kryteria pozacenowe to pewne dodatkowe elementy, związane z przedmiotem zamówienia, na podstawie których zamawiający może dokonać oceny ofert uczestników w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia. Podobnie jak w polskim systemie, mają one na celu pomóc zamawiającemu w wyłonieniu oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, w oparciu o czynniki niezwiązane z najniższą ceną, która uwzględniać będzie cechy indywidualne przedmiotu zamówienia, mające dla zamawiającego istotne znaczenie.

Na gruncie ustawy ZUPPZ ukraiński prawodawca daje zamawiającym możliwość wyboru następujących kryteriów pozacenowych:

- 1) warunki płatności;
- 2) termin wykonania zamówienia;
- 3) warunki gwarancji;
- 4) przekazanie odpowiedniej technologii oraz szkolenie kadry kierowniczej, naukowej i produkcyjnej;
- 5) stosowanie rozwiązań mających na celu ochronę środowiska i/lub ochronę społeczną, związanych z przedmiotem zamówienia.

Warto podkreślić, że wskazany w treści art. 29 ust. 3 pkt 3 ustawy ZUPPZ katalog jest przykładowy i nie ma charakteru zamkniętego. Zamawiający dysponuje uprawnieniem, w razie uzasadnionej potrzeby, ustanowienia także innych dodatkowych kryteriów, niewymienionych w ukraińskiej ustawie, które z jego subiektywnego punktu widzenia mogą być istotne w kontekście konkretnego przedmiotu zamówienia, pod warunkiem, że nie będą one dyskryminujące ani sprzeczne z naczelnymi zasadami systemowymi¹²⁸.

Jeżeli zamawiający podejmuje decyzję o skorzystaniu kryteriów pozacenowych, to wówczas obowiązkowo zamieszcza w dokumentacji przetargowej:

- 1) nazwę wybranego kryterium, sformułowaną w sposób jednoznaczny i zrozumiały;
- 2) informację zawierającą ewentualne doprecyzowanie;
- 3) wagę kryterium oraz wagi wybranych wariantów jego spełniania przez uczestników,

¹²⁸ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо критеріїв оцінки тендерних пропозицій № 3304-04_20327-06 від 02.04.2021

так, aby uczestnik, wypełniając odpowiednie rubryki formularza ofertowego w systemie Prozorro, wskazał nie tylko swoją cenę ofertową, lecz również dokonał wyboru jednego z wariantów w odniesieniu do kryteriów pozacenowych¹²⁹. Poprzez przyznanie każdemu z kryteriów wybranej wagi, zamawiający wskazuje na stopień ich ważności w kontekście całości przedmiotu zamówienia, jak również ich udział w ostatecznym wyłonieniu oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Trzeba jednak pamiętać, że kryteria pozacenowe można wykorzystywać tylko i wyłącznie razem z towarzyszącym im kryterium ceny oraz łączna waga wszystkich wybranych kryteriów pozacenowych nie może przekraczać 30 % wagi całkowitej. W konsekwencji, za każdym razem waga kryterium ceny nie może być niższa niż 70 %. Wyjątek od tej ogólnej zasady stanowi postępowanie prowadzone w trybie dialogu konkurencyjnego. Takie proporcje wynikają z faktu, że w ukraińskim systemie, na co zwracają uwagę komentatorzy, kryteria pozacenowe nie mogą stanowić głównego czynnika oraz podstawy do wyboru zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia. Należy je traktować bardziej jak dodatkową korzyść zamawiającego, pozwalającą na realizację lepszych jakościowo zamówień, które lepiej spełniają jego potrzeby. Jest to dobre narzędzie, jeśli istnieją dodatkowe ważne czynniki, które można wziąć pod uwagę podczas procesu udzielania zamówienia i które mogą spowodować, że zwycięska oferta nie będzie wyłącznie ofertą najtańszą¹³⁰.

Критерії вибору переможця

Ціна:	85%	KRYTERIUM CENY
умови оплати:	15%	
строк відтермінування платежу від 91 і більше календарних днів:	15%	
строк відтермінування платежу від 46 до 90 календарних днів:	10%	WARUNKI PŁATNOŚCI
строк відтермінування платежу від 31 до 45 календарних днів:	5%	odroczenie terminu płatności za wykonanie zamówienia o określonej ilości dni kalendarzowych
строк відтермінування платежу від 0 до 30 календарних днів:	0%	

Przykładowe zastosowanie przez zamawiającego pozacenowych kryteriów oceny ofert na portalu Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

¹²⁹ Методичний посібник з публічних закупівель..., *op. cit.*, s. 50

¹³⁰ Груба О., «Нецінові критерії», Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 12.05.2021
<https://infobox.prozorro.org/articles/necinovi-kriteriji>

W przypadku oceny ofert w oparciu o kryterium cenowe oraz towarzyszące mu inne kryteria ukraiński ustawodawca przewiduje pojęcie tzw. obniżonej ceny. W myśl przepisu art. 1 pkt 23 ZUPPZ obniżoną ceną jest cena ofertowa wskazana przez uczestnika w formularzu ofertowym i następnie przeliczona za pomocą wzoru matematycznego z uwzględnieniem wskaźników innych kryteriów oceny ustalonych przez zamawiającego.

Najprościej rzecz ujmując, obniżona cena to cena ofertowa podzielona przez stosowny współczynnik korygujący. Jest ona wykorzystywana wyłącznie w trakcie trwania aukcji elektronicznej.

Obniżona cena = cena ofertowa uczestnika / współczynnik korygujący

Natomiast dla wyliczenia współczynnika korygującego istnieje stały wzór, który wygląda następująco:

$$WK = 1 = (W1 + W2 + ...) / WKC$$

gdzie:

WK – współczynnik korekcji

W1 – waga kryterium nr 1

W2 – waga kryterium nr 2

WKC – waga kryterium ceny

Zarówno obliczanie współczynnika, jak i obniżonej ceny odbywa się w systemie Prozorro automatycznie, bez jakiegokolwiek ingerencji użytkowników. Użytkownicy widzą już obniżoną, obliczoną stosownie do współczynnika cenę, która jest podawana do wglądu.

Aby lepiej zrozumieć istotę działania tego mechanizmu, w tym miejscu należy posłużyć się poniższym przykładem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym zamawiający ustalił kryteria pozacenowe:

Zamawiający dokonuje oceny ofert w oparciu o następujące kryteria oraz warianty ich spełniania:

Termin wykonania robót budowlanych waga 10 %	Okres gwarancji waga 10 %	Cena waga 80 %
mniej niż 30 dni – 10 %	Więcej niż 18 miesięcy – 10 %	Budżet zamawiającego: 15 000 UAH
Od 30 do 60 dni – 5 %	Od 6 do 18 miesięcy – 5 %	
Więcej niż 60 dni – 0 %	Mniej niż 6 miesięcy – 0 %	

Uczestnik postępowania składa swoją ofertę z ceną **10 000 UAH** oraz wskazuje w niej:

- termin wykonania robót budowlanych w wymiarze **25 dni** (co jest równoważne wadze 10 % w ramach tego kryterium)
- okres gwarancji w wymiarze **6 miesięcy** (co jest równoważne wadze 5 % w ramach tego kryterium).

W związku z tym współczynnik korygujący zostaje wyliczony na podstawie następującego wzoru:

$$WK = 1 + (0,10 + 0,05) / 0,8 = 1,19$$

Na podstawie współczynnika korygującego w wysokości 1,19 obniżona cena, na podstawie której uczestnik będzie brał udział w aukcji elektronicznej wyniesie:

$$10\ 000\ \text{UAH} / 1,19 = 8\ 403\ \text{UAH}$$

Uczestnicy postępowania biorą udział w aukcji elektronicznej w oparciu o obniżoną cenę, niemniej jednak umowa w sprawie zamówienia publicznego musi zostać podpisana w oparciu o ostateczną obniżoną cenę pomnożoną przez współczynnik korygujący. Tym samym, jeżeli w aukcji elektronicznej uczestnik zredukuje ostatecznie swoją obniżoną cenę do kwoty 7 000 UAH, to w przypadku zwycięstwa i uznania jego propozycji za najniższą, a następnie pozytywnej weryfikacji jego oferty przez zamawiającego, taki zwycięzca postępowania o udzielenie zamówienia zawrze umowę na kwotę **8 330 UAH**, która wynika z działania **7 000 UAH * 1,19 = 8 330 UAH**.

Raz jeszcze podkreślenia wymaga, że system elektroniczny oblicza wszystkie niezbędne wskaźniki oraz wartości całościowo samodzielnie. Od zamawiających wymaga się jedynie prawidłowego wypełnienia formularza ogłoszenia o zamówieniu oraz szczegółowego opisu pozacenowych kryteriów oceny ofert w dokumentacji przetargowej, natomiast od wykonawców poprawnego wypełnienia formularza ofertowego w odniesieniu do ceny ofertowej oraz ustalonych przez zamawiającego kryteriów.

Źródło: *Методичний посібник з публічних закупівель...*, *op. cit.*, s. 51

Реєстр пропозицій

Друквати реєстр отриманих тендерних пропозицій PDF • HTML

🕒 Дата і час розкриття: 11 квітня 2019 • 15:02

Учасник	Первинна пропозиція	Остаточна пропозиція	Коефіцієнт	Приведена ціна	Документи
Товариство з обмеженою відповідальністю "Укрбудремонтаж інжиніринг"	3 699 979,20 UAN з ПДВ	3 699 979,20 UAN з ПДВ	1.1764705882	3 144 982.32	Документи
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АРХІТЕКТУРНЕ БЮРО "ЯНКОР"	3 677 526,00 UAN з ПДВ	3 677 526,00 UAN з ПДВ	1.1764705882	3 125 897.10	Документи
ТОВ "ВВВ МОНТАЖ"	3 699 546,00 UAN з ПДВ	3 400 000,00 UAN з ПДВ	1.1176470588	3 042 105.26	Документи
Дочірнє підприємство "Рівненський облавтодор" Відкритого акціонерного товариства "Державна акціонерна компанія "Автомобільні дороги України"	3 610 966,00 UAN з ПДВ	3 578 823,52 UAN з ПДВ	1.1764705882	3 041 999.99	Документи

Приклад звичайного поступовання з ціною пропозиції обчисленою в опарцію о коефіцієнт коригування

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Na zakończenie warto nadmienić, że do najczęściej wybieranych przez ukraińskich zamawiających pozacenowych kryteriów oceny ofert należą: warunki opłaty, termin wykonania zamówienia oraz warunki dotyczące gwarancji¹³¹.

¹³¹ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо критеріїв оцінки тендерних пропозицій № 3304-04_20327-06 від 02.04.2021

3.4.6.1.3. Aukcja elektroniczna

Aukcja elektroniczna jest nieodłącznym oraz jednym z najważniejszych elementów postępowania o udzielenie zamówienia prowadzonego w trybach konkurencyjnych oraz w trybie procedury uproszczonej. W myśl obowiązujących w Ukrainie regulacji, to właśnie za jej pomocą dokonuje się czynności oceny ofert na podstawie kryteriów oraz wyłonienia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Należy zacząć od tego, że na etapie ogłoszenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający określa postąpienie aukcyjne w ujęciu pieniężnym albo procentowym, czyli minimalną kwotę, o jaką uczestnik może zredukować swoją cenę w trakcie trwania aukcji.

Data oraz godzina przeprowadzenia aukcji elektronicznej wyznaczane są automatycznie przez system Prozorro po upływie terminu na składanie ofert (lub po opublikowaniu protokołu z badania ofert w przypadku postępowania prowadzonego w trybie *europcedury*), przy czym aukcja może odbywać się jedynie w dni robocze w czasie godzin roboczych (nie wcześniej niż o godzinie 11)¹³². Aktywacja modułu aukcji jest możliwa jedynie w sytuacji, gdy oferty złożyła odpowiednia przewidziana dla danego trybu postępowania ilość uczestników.

код ДК 016:2010: 27.90.1 Устаткування електричне, інше, та його частини,
код ДК 021:2015: 31121110-4 Перетворювачі електричної енергії

Очікувана вартість
23 300 UAH

UA-2016-07-20-000157-c • 90f63178461a4ab382de1225e25fed52
Відкриті торги **Аукціон**

Електронний цифровий підпис накладено. [Перевірити](#)

Перейти на аукціон
Запланований на 10.08.2016 12:18

Контакти
Назаренко Сергій Віталійович
+380577243752
ntv_pz@ukr.net

Оголошення про проведення відкритих торгів
[Друквати форму оголошення PDF](#) • [HTML](#)

Приклад активованого і діючого модулю аукcji elektronicznej z możliwością wzięcia udziału na portalu Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

¹³² Методичний посібник з публічних закупівель..., *op. cit.*, s. 53

3.4.6.1.3.1. Otwarcie cen ofertowych

Do momentu rozpoczęcia aukcji uczestnicy postępowania nie widzą informacji o ilości złożonych ofert ani o propozycjach cenowych swoich konkurentów.

Regulacja art. 28 ust. 1 ustawy ZUPPZ stanowi, że przed rozpoczęciem aukcji elektronicznej następuje automatyczne otwarcie ofert, jednakże wyłącznie w zakresie cen proponowanych przez uczestników. System tworzy listę złożonych ofert i porządkuje je w kolejności od najniższej do najwyższej cenowo, bez ujawniania nazw oraz innych informacji dotyczących uczestników.

3.4.6.1.3.2. Przebieg aukcji elektronicznej

Jak stanowi art. 30 ust. 1 ZUPPZ przebieg aukcji elektronicznej polega na powtarzającym się procesie redukcowania swoich cen ofertowych (lub obniżonych cen w przypadku obecności kryteriów pozacenowych) przez uczestników w interaktywnym trybie w czasie rzeczywistym.

Po rozpoczęciu aukcji elektronicznej następuje pięciominutowa przerwa, podczas której system daje uczestnikom czas na zapoznanie się z propozycjami cenowymi swoich anonimowych konkurentów, rozmieszczonych w kolejności od najwyższej do najniższej.

Po upływie pięciu minut Prozorro uruchamia pierwszą rundę. Aukcja elektroniczna składa się z trzech rund z identycznymi zasadami: uczestnicy, zaczynając od tego, który złożył ofertę z najwyższą ceną, mają dwie minuty na dokonanie redukcji ceny swojej oferty, nie mniej niż o jedno postąpienie od wartości swojej poprzedniej propozycji cenowej. Uczestnicy mają także prawo pozostawić swoje ceny bez zmian, wówczas cena zaproponowana w ofercie zostanie uznana za cenę ostateczną. Druga i trzecia runda odbywają się analogicznie do pierwszej¹³³.

Ustawa ZUPPZ wyraźnie stanowi, że na każdym etapie prowadzonej aukcji uczestnicy mają zapewniony wgląd do jej przebiegu, zwłaszcza do informacji dotyczącej aktualnego sklasyfikowania ich oferty oraz ilości konkurentów na danym etapie bez wskazania ich nazw. Natomiast po zakończeniu trzeciej rundy następuje ogłoszenie wyników w postaci automatycznego utworzenia przez system Prozorro rankingu ofert uczestników wraz z podaniem ich pełnych nazw oraz firm. Możliwe jest również zapoznanie się z informacjami o cenach podawanych przez uczestników w każdej rundzie przeprowadzonej aukcji a także o ich początkowych cenach ofertowych.

¹³³ ДП "Прозорро", Аукціон в Прозорро для Постачальників, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-pracyuye-modul-aukcjon-dlya-uchasnikiv>

Раунд 1

☒	Учасник №2	5 919,05 грн
☐	Учасник №3	5 838,00 грн
☐	Учасник №4	5 775,00 грн
☐	Учасник №7	5 256,70 грн
☐	Учасник №6	4 800,00 грн
☐	Учасник №1	4 029,25 грн
☐	Учасник №5	3 725,50 грн
☐	Учасник №8	3 600,00 грн

Przebieg aukcji elektronicznej w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Оголошення результатів

☒	ФОП Брулевич Інна Іванівна	5 838,00 грн
☒	Приватне підприємство "Флагман -"7М "	5 775,00 грн
☒	Товариство з обмеженою відповідальністю "Безпечне місто Південь"	5 256,70 грн
☒	ФОП "Мищенко О. А."	4 800,00 грн
☒	ФОП Волошко Марина Олександрівна	3 500,00 грн
☒	Товариство з обмеженою відповідальністю "Український папір"	3 488,00 грн
☒	Товариство з обмеженою відповідальністю "САНТАРЕКС"	3 400,00 грн
☒	ООО" ТехноЮг"	3 399,00 грн мінімум

Ogłoszenie wyników przeprowadzonej aukcji elektronicznej w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

3.4.6.1.4. Rażąco niska cena

Wprowadzenie omawianego w tym miejscu mechanizmu podyktowane zostało w głównej mierze problemami, z którymi borykali się zamawiający, dotyczącymi braku możliwości odrzucenia nieproporcjonalnie niskich cenowo ofert w trakcie prowadzonego postępowania. Zdarzało się bowiem, że zwycięzcy procedur nie byli w stanie prawidłowo wywiązywać się ze swoich obowiązków umownych za zaproponowaną przez siebie cenę, w rezultacie czego dążyli do wypowiedzenia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub zawierania dodatkowych porozumień mających na celu podwyższenie ceny za towary tudzież materiały do realiów rynkowych¹³⁴. Doktryna wskazuje, że instytucja rażąco niskiej ceny jest w głównej mierze środkiem, który ma zabezpieczać system zamówień publicznych przed dumpingiem cenowym oraz możliwymi antykonkurencyjnymi działaniami uczestników¹³⁵.

Ukraiński prawodawca definiuje rażąco niską cenę jako cenę oferty, która została wybrana jako najkorzystniejsza ekonomicznie i jednocześnie:

- jest niższa o 40 % lub więcej od średniej arytmetycznej cen ofert pozostałych uczestników na początkowym etapie aukcji elektronicznej; i/lub
- jest niższa o 30 % lub więcej od ceny drugiej w kolejności najkorzystniejszej oferty po przeprowadzeniu aukcji elektronicznej.

Co istotne, system Prozorro samodzielnie identyfikuje wystąpienie rażąco niskiej ceny (pod warunkiem złożenia w postępowaniu co najmniej dwóch ofert) oraz informuje o tym fakcie zarówno zamawiającego, jak i uczestnika. Stwierdzenie rażąco niskiej ceny możliwe jest tylko i wyłącznie w postępowaniach prowadzonych w jednym z trybów konkurencyjnych. W związku z tym omawiana instytucja nie dotyczy postępowań prowadzonych w trybie procedury uproszczonej.

Na podstawie art. 29 ust. 14 ZUPPZ uczestnik, którego propozycja cenowa została uznana za rażąco niską, zobligowany jest przedstawić uzasadnienie dotyczące ceny lub kosztów odpowiednich towarów, robót budowlanych czy usług wskazanych w treści oferty, w terminie jednego dnia roboczego od dnia wyznaczenia oferty jako najkorzystniejszej ekonomicznie, czyli od dnia, w którym przeprowadzona została aukcja elektroniczna¹³⁶.

¹³⁴ Кулик Л., *Аномально низька ціна в Прозорро*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 07.02.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/anomalno-nizka-cina>

¹³⁵ Ференц, А., *Нова редакція закону про публічні закупівлі...*, *op. cit.*, s. 13

¹³⁶ Кулик Л., *Аномально низька ціна в Прозорро*, *op. cit.*

🕒 Дата і час розкриття: 22 червня 2020 • 15:24

Учасник	Первинна пропозиція	Остаточна пропозиція	Документи
ТОВ "Кассоне"	679 997,12 UAN з ПДВ	679 997,12 UAN з ПДВ	Документи
ТОВ "Еко Енерго Груп"	1 146 349,80 UAN з ПДВ	1 099 000,00 UAN з ПДВ	Документи
Фізична особа-підприємець Яковина Наталія Степанівна	1 163 564,00 UAN з ПДВ	1 100 000,00 UAN з ПДВ	Документи

Протокол розкриття

Друкувати протокол розкриття тендерних пропозицій [PDF](#) • [HTML](#)

🔔 Що робити після перемоги в аукціоні

Учасник	Рішення	Пропозиція	Опубліковано	Додатково
ТОВ "Кассоне" #38703110	Очікує рішення	⚠️ 679 997,12 UAN з ПДВ	22 червня 2020 • 15:24	Обґрунтування аномально низької ціни до 24 червня 2020 • 00:00 Повідомлення

Приклад ствердження раżąco niskiej ceny wraz z wyznaczonym terminem na doręczenie uzasadnienia opublikowane w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Zgodnie z treścią obowiązujących regulacji wyjaśnienia co do rażąco niskiej ceny mogą dotyczyć w szczególności informacji o:

- 1) osiągnięciu oszczędności wynikających ze stosowanego procesu technologicznego wytwarzania towarów, procedury świadczenia usług czy technologii wykonywania robót budowlanych;
- 2) korzystnych warunkach, na jakich wykonawca może dostarczać towary, świadczyć usługi czy wykonywać roboty budowlane, w szczególności o specjalnej ofercie cenowej (rabatu) wykonawcy;
- 3) otrzymania przez wykonawcę pomocy publicznej ze strony państwa zgodnie z przepisami prawa.

W przypadku kiedy zamawiający uzna przedłożone przez uczestnika informacje za niewystarczające dla uzasadnienia niskiego poziomu zaoferowanej ceny, może odrzucić jego ofertę. Natomiast jeżeli uczestnik nie złoży stosownych wyjaśnień we wskazanym terminie, to wówczas jego oferta podlega obligatoryjnemu odrzuceniu (art. 30 ust. 14 zdanie drugie ustawy ZUPPZ).

3.4.6.2. Otwarcie ofert

Od razu po zakończeniu aukcji elektronicznej system Prozorro automatycznie dokonuje czynności otwarcia ofert w przedmiocie informacji oraz dokumentów złożonych przez uczestników na potwierdzenie spełniania kryteriów kwalifikacyjnych oraz wymogów dotyczących przedmiotu zamówienia, jak również informacji oraz dokumentów, które zawierają opis techniczny przedmiotu zamówienia. Ustawodawca wskazuje, że w przypadku postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim automatyczne otwarcie ofert, z wyłączeniem informacji dotyczących propozycji cenowych uczestników, dokonuje się w momencie upływu wyznaczonego terminu na składanie ofert (art. 28 ust. 1 akapit 3 ustawy ZUPPZ).

Podczas otwarcia ofert dochodzi do ujawnienia wszystkich zawartych w nich danych, za wyjątkiem informacji wskazanych przez uczestników jako objętych tajemnicą, w szczególności tajemnicą przedsiębiorstwa, a także danych osobowych¹³⁷.

Ustawodawca wskazuje przy tym, że informacje dotyczące zaproponowanej ceny, pozacenowych kryteriów oceny ofert, warunki i specyfikacje techniczne oraz dokumenty, które potwierdzają spełnianie kryteriów kwalifikacyjnych i niepodleganie przesłankom odmowy udziału w postępowaniu nie mogą zostać objęte tajemnicą i pozostają jawne dla wszystkich użytkowników systemu.

Protokół z czynności otwarcia ofert sporządzany jest automatycznie w dniu ich otwarcia i zawiera informacje wskazane w treści art. 28 ust. 4 ustawy ZUPPZ.

3.4.6.3. Badanie ofert pod kątem zgodności z wymogami dokumentacji przetargowej

W odróżnieniu od oceny ofert na podstawie kryteriów, która przeprowadzana jest automatycznie w systemie Prozorro z zastosowaniem modułu aukcji elektronicznej, badanie ofert wymaga bezpośredniego zaangażowania samego zamawiającego. W ramach badania ofert sprawdzeniu i weryfikacji podlegają tak istotne z jego punktu widzenia kwestie jak spełnianie przez uczestnika kryteriów kwalifikacyjnych, niepodleganie przesłankom do odmowy udziału w postępowaniu, czy wreszcie spełnianie wszelkiego rodzaju warunków i wymagań technicznych dotyczących zaproponowanego przez uczestnika przedmiotu zamówienia. Jeżeli zamawiający zobowiązał uczestników do wniesienia wadium, na tym etapie weryfikuje również fakt i poprawność dokonania tej czynności, stosownie do określonych przez siebie warunków.

¹³⁷ Бровдій А. М., *Організація публічних закупівель: навч. посібник...*, *op. cit.*, s. 72-73

3.4.6.3.1. Przebieg badania

Zgodnie z treścią art. 29 ust. 9 ukraińskiej ustawy, po przeprowadzeniu aukcji elektronicznej oraz po otwarciu złożonych w postępowaniu ofert, zamawiający przeprowadza badanie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie pod kątem jej zgodności z wymogami dokumentacji przetargowej. Termin na zbadanie takiej oferty nie powinien być dłuższy niż 5 dni roboczych od dnia wyznaczenia badanej oferty jako najkorzystniejszej ekonomicznie, czyli od dnia, w którym przeprowadzona została aukcja elektroniczna. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, np. dotyczących postępowań o złożonym i skomplikowanym przedmiocie zamówienia, czy też w razie konieczności sprawdzenia znacznej ilości dokumentów, zamawiający może przedłużyć termin badania oferty maksymalnie do 20 dni roboczych. W takiej sytuacji, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, publikuje w systemie Prozorro stosowne zawiadomienie w ciągu 1 dnia od dnia podjęcia decyzji o przedłużeniu terminu.

Реєстр пропозицій

Друкувати реєстр отриманих тендерних пропозицій PDF • HTML

🕒 Дата і час розкриття: 19 лютого 2018 • 12:59

Учасник	Первинна пропозиція	Остаточна пропозиція	Документи
ТОВ Західна торгова компанія	2 251 440,00 UAH з ПДВ	2 169 988,00 UAH з ПДВ	Документи
ТОВ "Інтергума-2010"	2 253 130,00 UAH з ПДВ	2 170 000,00 UAH з ПДВ	Документи
ТОВ "ШИННИЙ КОМБІНАТ"	2 314 544,15 UAH з ПДВ	2 314 544,15 UAH з ПДВ	Документи

Протокол розкриття

Учасник	 Рішення	Пропозиція	Опубліковано
ТОВ Західна торгова компанія #39815883	Очікує рішення	2 169 988,00 UAH з ПДВ	19 лютого 2018 • 12:59

Przykładowa informacja o badaniu oferty uznanej za najkorzystniejszą ekonomicznie w rezultacie przeprowadzonej aukcji elektronicznej w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Jeżeli badana najkorzystniejsza ekonomicznie oferta w pełni spełnia wymagania określone przez zamawiającego w dokumentacji przetargowej, uczestnik, który ją złożył, zostaje uznany za zwycięzcę postępowania, zaś propozycje innych, dalszych w kolejności uczestników nie są nawet przez zamawiającego rozpatrywane. Natomiast w przypadku, gdy zamawiający dostrzeże rozbieżności oferty z konkretnymi ustalonymi przez siebie wymogami, odrzuca ofertę i przechodzi do badania kolejnej najkorzystniejszej w rankingu utworzonym w wyniku aukcji elektronicznej oferty, dokonując wobec niej czynności analogicznych w terminach określonych w treści

art. 29 ust. 10 ustawy ZUPPZ. Z brzmienia przepisów wynika, że opisany w tym miejscu proces powtarza się, aż do momentu ostatecznego wyłonienia zwycięzcy lub odrzucenia wszystkich złożonych ofert, co doprowadzi do unieważnienia postępowania.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 29 ust. 12 akapit pierwszy ukraińskiej ustawy, w przypadku *europcedury* badanie ofert przez zamawiającego pod kątem ich zgodności z wymogami dokumentacji przetargowej następuje przed ich oceną na podstawie kryteriów, zaś termin wskazany przez ustawodawcę wynosi nie więcej niż 20 dni roboczych.

3.4.6.3.2. Uchybienia formalne

Na mocy treści art. 22 ust. 2 pkt 19 ZUPPZ zamawiający w dokumentacji przetargowej wskazuje przykłady nieistotnych uchybień formalnych, których dopuszczenie się przez uczestników nie będzie skutkowało odrzuceniem oferty. Za tego rodzaju uchybienia uważa się różnorakie nieistotne błędy i omyłki związane ze sporządzeniem oferty, które nie mają wpływu na jej treść, przykładowo błędy i omyłki pisarskie, czy też rachunkowe.

Zazwyczaj zamawiający zaznaczają omawianą informację w rozdziale dokumentacji przetargowej dotyczącym instrukcji przygotowania i złożenia oferty lub poświęconym ocenie oferty¹³⁸. Pełną listę możliwych nieistotnych błędów i uchybień nieskutkujących odrzuceniem oferty zawiera *Zarządzenie Ministerstwa Gospodarki nr 710 z dnia 15 kwietnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia listy uchybień formalnych*¹³⁹.

3.4.6.3.3. Wezwanie uczestnika do usunięcia rozbieżności

Jeżeli w trakcie badania ofert zamawiający zauważy rozbieżności w informacjach albo dokumentach złożonych przez uczestnika postępowania, to na podstawie art. 29 ust. 16 ukraińskiej ustawy powinien zawiadomić o tym uczestnika i wezwać go do usunięcia rozbieżności. Wniosek należy opublikować w systemie Prozorro w terminie nie krótszym niż 2 dni robocze przed upływem terminu na badanie ofert.

W ramach omawianego mechanizmu uczestnik ma prawo do usunięcia drobnych błędów oraz innego rodzaju nieścisłości, które nie mają wpływu na cenę złożonej oferty ani na charakterystykę przedmiotu zamówienia¹⁴⁰.

¹³⁸ ДП "Прозорро", *Формальні помилки в тендерній пропозиції*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/formalni-pomilki-v-tenderniy-propoziciji>

¹³⁹ Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Переліку формальних помилок» від 15.04.2020 № 710

¹⁴⁰ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування 24 годин на усунення невідповідностей № 3304-04_6037-06 від 07.02.2022

W myśl ustawy ZUPPZ, wezwanie może dotyczyć usunięcia istniejących rozbieżności dotyczących jedynie wskazanych w treści przepisów informacji i dokumentów, tj.:

- 1) potwierdzających spełnianie przez uczestnika kryteriów kwalifikacji ustalonych zgodnie z art. 16 ustawy ZUPPZ;
- 2) potwierdzających upoważnienie do podpisania oferty i/lub umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Wezwanie powinno zawierać następujące elementy:

- 1) wskazanie zauważonych przez zamawiającego rozbieżności;
- 2) wskazanie konkretnych zapisów oraz wymogów dokumentacji przetargowej, w odniesieniu do których stwierdzono zaistnienie rozbieżności;
- 3) wskazanie wymaganych informacji i/lub dokumentów, które uczestnik ma przedłożyć w celu usunięcia stwierdzonych rozbieżności.

Co do zasady, zamawiający może zgłosić się z omawianym wezwaniem do danego uczestnika postępowania tylko jeden raz. Obowiązujące regulacje nie przewidują możliwości powtórnego wezwania, z wyjątkiem sytuacji związanych z wykonywaniem decyzji organu odwoławczego.

W odpowiedzi na wezwanie zamawiającego uczestnik w ciągu 24 godzin od momentu publikacji wezwania w systemie Prozorro obowiązany jest doręczyć zamawiającemu poprawione lub nowe informacje i/lub dokumenty wskazane w treści wezwania.

W przypadku kiedy uczestnik nie doręczy wymaganych informacji i dokumentów we wskazanym wyżej terminie, jego oferta podlega obowiązkowemu odrzuceniu.

3.4.6.3.4. Zwrócenie się o potwierdzenie informacji

Regulacja art. 29 ust. 16 ustawy ZUPPZ daje zamawiającemu możliwość zwrócenia się o potwierdzenie informacji przedstawionych przez wykonawcę do odpowiednich organów władzy państwowej, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, stosownie do ich kompetencji.

W razie potwierdzenia informacji w odpowiedzi na przesłane zapytanie, jak również w sytuacji otrzymania wiarygodnej informacji o niespełnieniu przez uczestnika kryteriów kwalifikacji, podlegania przesłankom do odmowy udziału w postępowaniu lub wskazaniu w ofercie jakichkolwiek nieprawdziwych informacji, które miały istotne znaczenie dla wyniku postępowania, zamawiający obowiązkowo odrzuca ofertę takiego wykonawcy.

3.4.6.3.5. Odrzucenie oferty

Przepis art. 31 ustawy ZUPPZ enumeratywnie oraz w sposób wyczerpujący wymienia sytuacje, w których oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlega obowiązkowemu odrzuceniu.

Z jego brzmienia wynika, że ustawodawca wyraźnie rozróżnia podstawy do odrzucenia oferty w zależności statusu wykonawcy na danym etapie postępowania, ponieważ operuje pojęciami zarówno *uczestnika* jak i *zwycięzcy*. Zamawiający powinni zatem uważnie zwracać uwagę na możliwość zaistnienia przesłanek na każdym etapie prowadzonej procedury, zwłaszcza postępowania w trybie przetargu otwartego *europejskiego*, w którym etap badania ofert następuje przed przeprowadzeniem aukcji elektronicznej.

Zgodnie z obowiązującymi w Ukrainie regulacjami zamawiający odrzuca ofertę wraz z obowiązkową publikacją stosownego uzasadnienia w sytuacji kiedy:

- 1) uczestnik postępowania:
 - a. nie spełnia kryteriów kwalifikacji ustalonych zgodnie z art. 16 ustawy ZUPPZ i/lub istnieją w stosunku do niego podstawy do odmowy udziału w postępowaniu określone w art. 17 tej ustawy;
 - b. nie przedstawił ustalonych przez zamawiającego i wymaganych w dokumentacji przetargowej dodatkowych informacji, które w myśl obowiązujących regulacji nie mają obowiązkowego charakteru, lecz których zamieszczenie zamawiający uznał za niezbędne na podstawie art. 22 ust. 3 akapit 1 ustawy ZUPPZ;
 - c. wskazał w swojej ofercie nieprawdziwe informacje, które mają istotne znaczenie dla wyniku postępowania;
 - d. nie wniósł wadium, w sytuacji kiedy zamawiający ustalił taki wymóg, i/lub wniesione wadium nie spełnia warunków określonych w dokumentacji przetargowej;
 - e. nie odpowiedział na wezwanie zamawiającego do usunięcia rozbieżności w ciągu 24 godzin od momentu publikacji takiego wezwania w systemie Proorro;
 - f. nie przedstawił uzasadnienia dotyczącego rażąco niskiej ceny w terminie przewidzianym w art. 29 ust. 14 ustawy ZUPPZ;
 - g. objął tajemnicą informacje, które zgodnie z art. 28 ust. 2 akapit drugi ustawy ZUPPZ nie podlegają takiemu objęciu i mają być jawne;
- 2) oferta uczestnika:
 - a. nie spełnia warunków specyfikacji technicznej i innych wymogów co do przedmiotu zamówienia określonych w dokumentacji przetargowej;
 - b. została złożona w języku innym niż język wskazany w dokumentacji przetargowej;
 - c. jest nieważna ze względu na upływ terminu związania;

3) zwycięzca postępowania:

- a. odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego zgodnie z wymaganiami dokumentacji przetargowej lub zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego;
- b. nie doręczył zamawiającemu w sposób wskazany w dokumentacji przetargowej dokumentów na potwierdzenie braku istnienia przesłanek do odmowy udziału w postępowaniu określonych w art. 17 ustawy ZUPPZ;
- c. nie doręczył zamawiającemu kopii licencji albo innego dokumentu zezwalającego na prowadzenie określonego typu działalności gospodarczej, jeżeli otrzymanie takiej licencji lub zezwolenia zostało przewidziane przepisami prawa i w sytuacji kiedy taki wymóg został wskazany przez zamawiającego;
- d. nie wniósł zabezpieczenia wykonania umowy, w sytuacji kiedy zamawiający ustalił taki wymóg.

Informacja o odrzuceniu oferty wraz ze szczegółowym uzasadnieniem prawnym i faktycznym (ze wskazaniem stosownych przepisów ustawy ZUPPZ, a także zapisów dokumentacji przetargowej, z którymi oferta i/lub uczestnik nie są zgodne i na czym konkretnie ta niezgodność polega) jest publikowana w systemie Prozorro oraz automatycznie doręczana uczestnikowi/zwycięzcy postępowania w ciągu jednego dnia od dnia podjęcia przez zamawiającego decyzji o odrzuceniu oferty.

Ustawa stanowi ponadto, że jeżeli uczestnik postępowania, którego oferta została odrzucona, uzna uzasadnienie zamieszczone w informacji oraz protokole z czynności badania ofert za niewystarczające, to może on zwrócić się do zamawiającego z wnioskiem o przedstawienie dodatkowych informacji co do przyczyn niezgodności jego oferty z warunkami dokumentacji przetargowej, w szczególności ze specyfikacją techniczną i/lub kryteriami kwalifikacji. Zamawiający udziela odpowiedzi na wniosek wykonawcy w terminie nie dłuższym niż 5 dni od dnia otrzymania takiego wniosku w systemie Prozorro.

Що робити після перемоги в аукціоні

Учасник	Рішення	Пропозиція	Опубліковано
ФОП "СВЕРЕДЮК АЛЛА ІГОРІВНА" #3417409322	Відхилено	293 940,00 УАН з ПДВ	05 жовтня 2021 · 10:30
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАРАШРЕМБУД" #44314547	Переможець	393 000,00 УАН з ПДВ	06 жовтня 2021 · 14:21

Przykładowa informacja o odrzuceniu oferty w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

3.4.6.3.6. Protokół z czynności badania ofert

O ile specyfika przetargu otwartego *ukraińskiego* polega na badaniu ofert we wskazanej kolejności, począwszy od oferty wyłonionej jako najkorzystniejsza ekonomicznie, a decyzja zamawiającego o wyborze zwycięzcy postępowania (albo co do odrzucenia oferty) podejmowana jest odrębnie w formie wewnętrznego protokołu osoby upoważnionej, o tyle w przypadku zamówień, których wartość przewyższa progi unijne i w których badanie ofert poprzedza aukcję elektroniczną, ustawodawca nakłada na zamawiającego obowiązek sporządzenia oraz opublikowania w systemie Proorro protokołu z czynności badania ofert.

Protokół należy opublikować w systemie Proorro w terminie 1 dnia od dnia jego zatwierdzenia przez zamawiającego. Ukraińska ustawa wskazuje przy tym na obligatoryjne elementy takiego protokołu (art. 29 ust. 12 akapit trzeci ustawy ZUPPZ). Przede wszystkim protokół musi zawierać listę wszystkich złożonych w postępowaniu ofert oraz wynik badania każdej z nich, który należy rozumieć jako decyzję zamawiającego w przedmiocie odrzucenia oferty niespełniającej wymogów lub dopuszczenia oferty do etapu aukcji elektronicznej. W przypadku odrzucenia oferty, zamawiający wskazuje szczegółowe uzasadnienie prawne i faktyczne, na podstawie art. 31 ustawy ZUPPZ.

Jak stanowi ustawa, w następstwie zbadania wszystkich ofert oraz opublikowania protokołu z dokonanej czynności, system Proorro automatycznie zawiadamia o tym fakcie wszystkich uczestników oraz publikuje listę uczestników, których oferty nie podlegały odrzuceniu i zostały dopuszczone do aukcji elektronicznej. Jeżeli zamawiający zakwalifikował przynajmniej dwóch uczestników, system automatycznie wyznaczy datę i godzinę aukcji, jednakże nie wcześniej niż w terminie 5 dni od dnia opublikowania protokołu z czynności badania ofert. Termin ten ma na celu umożliwić uczestnikom skuteczne skorzystanie ze środka odwoławczego.

3.4.7. Przebieg czynności w ramach badania oraz oceny ofert

Kolejność czynności podejmowanych przez zamawiającego w odniesieniu do złożonych przez uczestników ofert, celem wyboru zwycięzcy postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego, jest w każdym przypadku zdeterminowana wartością udzielanego zamówienia publicznego.

W sytuacji kiedy szacunkowa wartość zamówienia nie przewyższa progów unijnych, zamawiający wybiera przetarg otwarty ukraiński, który w myśl obowiązujących przepisów ustawy ZUPPZ przewiduje przeprowadzenie w pierwszej kolejności aukcji elektronicznej, a następnie zbadanie oferty i oceny kwalifikacji podmiotowej uczestnika, którego oferta w wyniku przeprowadzonej aukcji została uznana za najkorzystniejszą ekonomicznie.

Natomiast jeżeli zamawiający udziela zamówienia, którego wartość szacunkowa przewyższa progi unijne, korzysta wówczas z przetargu otwartego europejskiego, w którym najpierw dokonuje czynności badania ofert i weryfikacji kwalifikacji podmiotowej uczestników, a dopiero w dalszej kolejności system przeprowadza aukcję elektroniczną prowadzącą do wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

3.5. Zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

Повідомлення про намір укласти договір

🕒 Дата і час публікації: 19 жовтня 2020 • 16:42

Друкувати повідомлення про намір укласти договір [PDF](#) • [HTML](#)

Учасник	Пропозиція	Документи
ТОВ "Автомагістраль-Південь" #34252469	10 629 999 998,00 УАН з ПДВ	Документи

Przykładowe powiadomienie o zamiarze zawarcia umowy w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Na podstawie art. 33 ust. 1 ukraińskiej ustawy zamawiający podejmuje decyzję o zamiarze zawarcia umowy w dzień wskazania danego uczestnika jako zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zarówno sam zwycięzca jak i pozostali uczestnicy postępowania zostają o tym fakcie informowani przez system Prozorro. Następnie, w terminie 1 dnia od dnia podjęcia takiej decyzji, zamawiający publikuje sformułowane automatycznie w systemie zawiadomienie o zamiarze zawarcia umowy, które powinno zawierać informacje wskazane w treści art. 33 ust. 2 ustawy ZUPPZ, w szczególności nazwę zwycięskiego uczestnika oraz propozycję cenową jego oferty.

Z dokonaniem czynności opublikowania zawiadomienia związane są dwie istotne kwestie, które znacząco wpływają na dalszy przebieg oraz na ostateczny rezultat przeprowadzonego postępowania.

Po pierwsze, moment publikacji zawiadomienia rozpoczyna bieg 10-dniowego terminu dla zwycięzcy postępowania, w którym powinien doręczyć zamawiającemu dokumenty potwierdzające brak podstaw do odmowy udziału w postępowaniu. Pozostali uczestnicy mają prawo zwrócić się do zamawiającego w systemie Prozorro z wnioskiem o udzielenie informacji dotyczących oferty złożonej przez zwycięzcę postępowania, w tym ze wskazaniem jej przewagi w stosunku do ich ofert, zaś zamawiający powinien udzielić odpowiedzi w terminie 5 dni od dnia otrzymania takiego wniosku.

Po drugie, w treści art. 33 ust. 5 ZUPPZ ustawodawca wyraźnie stanowi, że umowa w sprawie zamówienia publicznego nie może zostać zawarta wcześniej niż po upływie 10 dni od daty publikacji zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy. Regulacja ta w połączeniu ze wskazanym wyżej prawem do uzyskania informacji o ofercie

najkorzystniejszej ekonomicznie ma na celu zapewnienie pozostałym uczestnikom realnej możliwości skutecznego zaskarżenia decyzji zamawiającego do AMKU.

3.6. Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego

3.6.1. Umowa w sprawie zamówienia publicznego

Ukraińska ustawa definiuje umowę w sprawie zamówienia publicznego jako umowę gospodarczą, zawieraną pomiędzy zamawiającym a wykonawcą wybranym w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (albo przeprowadzonej procedury uproszczonej), która przewiduje odpłatne świadczenie usług, wykonanie robót budowlanych albo nabycie towarów (art. 1 ust. 1 pkt 6 ustawy ZUPPZ).

Projekt umowy powinien być dostępny dla wykonawców już na etapie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, bowiem zgodnie z art. 22 ustawy ZUPPZ stanowi on integralną część dokumentacji przetargowej. W związku z tym wszystkie warunki oraz postanowienia umowne są formułowane przez zamawiającego w trakcie czynności związanych z przygotowaniem postępowania.

Zgodnie z brzmieniem art. 41 ust. 1 ukraińskiej ustawy umowa w sprawie zamówienia publicznego jest zawierana stosownie do norm kodeksu cywilnego oraz kodeksu handlowego Ukrainy z uwzględnieniem regulacji ustawy ZUPPZ.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że w oparciu o wskazane wyżej ukraińskie regulacje, umowa w sprawie zamówienia publicznego obligatoryjnie powinna zawierać następujące istotne elementy:

- 1) warunki dotyczące przedmiotu zawartej umowy;
- 2) określenie ceny;
- 3) określenie czasu trwania umowy;
- 4) warunki określone przepisami prawa jako istotne lub niezbędne dla umów określonego rodzaju, a także wszystkie te warunki co do których na wniosek przynajmniej jednej ze stron musi zostać osiągnięte porozumienie¹⁴¹.

Dodatkowo w każdym przypadku należy mieć na względzie treść art. 41 ust. 4 ustawy ZUPPZ, który stanowi, że warunki umowy o zamówienie publiczne zawieranej ze zwycięzcą postępowania nie mogą różnić się od warunków zaproponowanych przez zwycięzcę w ramach oferty złożonej przez niego w oparciu o opublikowaną dokumentację przetargową, z wyjątkiem dwóch sytuacji: pierwszą z nich jest ustalenie pieniężnego ekwiwalentu zobowiązania w walucie obcej, natomiast drugą przeliczanie

¹⁴¹ Кулик Л., *Умови договору про закупівлю, строки укладення та оприлюднення договору*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-uklasti-dogovir-pro-zakupivlyu>

ceny w wyniku przeprowadzonej aukcji elektronicznej bez zmniejszania zakresu zamówienia.

3.6.2. Zabezpieczenie wykonania umowy

Przepisy art. 27 ustawy ZUPPZ regulują kwestie związane z zabezpieczeniem wykonania umowy w sprawie zamówienia publicznego. Ukraiński prawodawca stanowi, że zamawiający ma prawo wymagać od zwycięzcy postępowania o udzielenie zamówienia/procedury uproszczonej wniesienia, nie później niż do daty zawarcia umowy, stosownego zabezpieczenia jej wykonania, jeżeli taki wymóg został uprzednio przewidziany w dokumentacji przetargowej lub ogłoszeniu o zamówieniu udzielanym w trybie procedury uproszczonej.

W odróżnieniu od instytucji wadium ustawa ZUPPZ nie określa sposobu ani charakteru wnoszonego zabezpieczenia, stąd też zamawiający może wymagać zabezpieczenia w dowolnej, wybranej przez siebie formie, np. depozytu, gwarancji bankowej, weksła, poręczenia, i innych¹⁴².

Z powyższego wynika, że jeżeli zamawiający wymaga wniesienia zabezpieczenia wykonania zobowiązań umownych wynikających z umowy w sprawie zamówienia publicznego, to wówczas dokumentacja przetargowa określać warunki i okoliczności związane z dokonaniem tej czynności. Dodatkowo informacja o zabezpieczeniu wykonania umowy powinna zawierać się także w treści samej umowy. Biorąc pod uwagę, że wniesienie zabezpieczenia jest czynnością ściśle związana z zawarciem umowy, jej dokonanie następuje poza system Prozorro¹⁴³.

Na podstawie art. 27 ust. 3 ukraińskiej ustawy wysokość zabezpieczenia wykonania umowy nie może przewyższać 5 % jej wartości.

Wniesione zabezpieczenie, co do zasady, podlega zwrotowi w następujących sytuacjach:

- 1) po wykonaniu zamówienia przez zwycięzcę;
- 2) na podstawie orzeczenia sądu o zwrocie zabezpieczenia w przypadku stwierdzenia nieważności wyników postępowania albo nieważności umowy;
- 3) w przypadku stwierdzenia nieważności umowy na podstawie przesłanek określonych w art. 43 ustawy ZUPPZ;
- 4) stosownie do warunków określonych w umowie, ale nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wystąpienia wskazanej okoliczności stanowiącej podstawę do zwrotu zabezpieczenia.

¹⁴² Яременко С., Шатковський О., *Коментарі до законодавства...*, *op. cit.*, s. 89

¹⁴³ ДП "Прозорро", *Тендерне забезпечення*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020
<https://infobox.prozorro.org/articles/tenderne-zabezpechennya>

3.6.3. Zawarcie umowy

Na podstawie art. 41 ust. 2 ZUPPZ na etapie zawierania umowy zwycięzca postępowania powinien doręczyć zamawiającemu:

- 1) odpowiednią informację dotyczącą prawa do podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego;
- 2) kopię licencji lub albo innego dokumentu zezwalającego na prowadzenie określonego typu działalności gospodarczej, jeżeli otrzymanie takiej licencji lub zezwolenia zostało przewidziane przepisami prawa i w sytuacji kiedy taki wymóg został ustanowiony przez zamawiającego.

W przypadku kiedy zwycięzcą postępowania zostało konsorcjum wykonawców, wówczas wystarczy doręczenie kopii albo innego dokumentu przez jednego z członków konsorcjum.

Przepisy ustawy nie precyzują formy, w jakiej zamawiający żąda wskazanych wyżej dokumentów, wobec czego zależy to od jego swobodnego uznania. Przykładowo, zamawiający ma prawo wymagać ich w formie papierowej w trakcie uzgadniania warunków i podpisywania umowy, może również zwrócić się do wykonawcy o dokumenty elektroniczne (bez korzystania z systemu Prozorro), jeżeli wskazane wyżej czynności odbywają się w reżimie *online*¹⁴⁴.

3.6.4. Terminy na zawarcie umowy

Co się tyczy terminów, w jakich zamawiający powinien zawrzeć umowę ze zwycięzcą, to w myśl ukraińskich regulacji różnią się one w zależności od trybu prowadzonego postępowania.

Ustawa stanowi, że w razie złożenia skargi do Antymonopolowego Komitetu Ukrainy po opublikowaniu w systemie Prozorro zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy, bieg omawianych terminów ulega zawieszeniu. Należy również podkreślić, że zgodnie z treścią art. 43 ust. 1 pkt 4) ukraińskiej ustawy zawarcie umowy z naruszeniem przewidzianych przepisami prawa terminów prowadzi do nieważności umowy w sprawie zamówienia publicznego z mocy samego prawa.

Terminy na zawarcie umowy zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej:

¹⁴⁴ *Методичний посібник з публічних закупівель..., op. cit, s. 68*

RODZAJ PROCEDURY PRZETARGOWEJ	TERMIN NA ZAWARCIE UMOWY
Procedura uproszczona	Zamawiający zawiera umowę z uczestnikiem, który został wyłoniony jako zwycięzca procedury uproszczonej w terminie 20 dni od dnia podjęcia decyzji o zamiarze zawarcia umowy
Przetarg otwarty <i>ukraiński</i>	Zamawiający zawiera umowę z uczestnikiem, który został wyłoniony jako zwycięzca, w trakcie trwania okresu związania jego ofertą, nie później niż w terminie 20 dni od dnia podjęcia decyzji o zamiarze zawarcia umowy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten można przedłużyć maksymalnie do 60 dni
Przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	
Przetarg ograniczony	
Dialog konkurencyjny	
Dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim	
Procedura negocjacyjna	Zamawiający ma prawo zawarcia umowy z wybranym uczestnikiem nie wcześniej niż w terminie 10 dni (5 dni w przypadku procedury negocjacyjnej skróconej) i nie później niż 35 dni

(20 dni w przypadku procedury negocjacyjnej skróconej)
od dnia opublikowania w systemie
zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy

3.6.5. Opublikowanie umowy

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 10 ukraińskiej ustawy zawarta umowa wraz ze wszelkimi dodatkami do niej, takimi jak przykładowo aneksy, podlega obowiązkowej publikacji w systemie Prozorro w terminie 3 dni roboczych od dnia jej zawarcia.

Po opublikowaniu przez zamawiającego zawartej umowy w sprawie zamówienia publicznego, zgodnie z art. 19 ust. 2 ZUPPZ, system Prozorro automatycznie formułuje informację o wyniku przeprowadzonego postępowania, natomiast status procedury zmienia się na *zakończona*.

Укладений договір

Контракт	Статус	Опубліковано
Електронний підпис	укладений	🕒 03 січня 2023 • 11:48
55.pdf	укладений	🕒 03 січня 2023 • 11:46
Електронний підпис	зміни до договору	🕒 05 січня 2022 • 14:13
55.pdf	зміни до договору	🕒 05 січня 2022 • 14:10
Електронний підпис	зміни до договору	🕒 28 грудня 2020 • 16:58
55.pdf	зміни до договору	🕒 28 грудня 2020 • 16:52
Електронний підпис	укладений	🕒 15 травня 2019 • 12:01
дог.55.PDF 	укладений	🕒 15 травня 2019 • 12:00

Przykładowa informacja dotycząca opublikowania umowy wraz ze wskazaniem treści umowy w formacie pdf w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Код ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 Капітальний ремонт дороги по вул. Набережна с. Вищетарасівка Томаківського району Дніпропетровської області

UA-2019-04-04-001509-a • 429e0857d3894efeadc6a7f83047dc6e

Відкриті торги **Завершена**

Електронний підпис накладено. [Перевірити](#)

Всі закупівлі замовника

На що звернути увагу потенційному постачальнику

очікувана вартість
4 446 630,00
UAH

Як працює модуль Аукціон

[Перейти на аукціон](#)
Завершений

23 квітня 2019 • 13:04

[Протокол розкриття](#)

[Контакти](#)

Владислав Грива

+380567428217
tender_jkh@ukr.net

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

Знайшли порушення
законодавства у сфері закупівель?

[Інформувати про порушення](#)

Оголошення про проведення

Друквати оголошення [PDF](#) • [HTML](#)

Друквати звіт про результати проведення процедури [PDF](#) • [HTML](#)

**інформація о wyniku
przeprowadzonej procedury**

Przykładowa informacja o wyniku przeprowadzonego postępowania w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

3.7. Unieważnienie postępowania oraz uznanie postępowania za niebyłe

Mimo że nadrzędnym celem każdego wszczętego i prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest wyłonienie najlepszego wykonawcy i zawarcie z nim umowy o realizację tego zamówienia, to jednak jednym z możliwych wariantów zakończenia procedury może być jej unieważnienie albo uznanie za niebyłą. Kwestie związane z tym zagadnieniem są przedmiotem regulacji art. 32 ukraińskiej ustawy.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ZUPPZ zamawiający unieważnia postępowanie w sytuacji:

- 1) braku dalszej potrzeby nabycia towarów, robót budowlanych czy usług;
- 2) braku możliwości usunięcia nieprawidłowości powstałych w wyniku naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych.

Poza tym, na podstawie regulacji ust. 2 omawianego przepisu, postępowanie zostaje unieważnione automatycznie przez system Prozorro w następujących sytuacjach:

- 1) złożenia w postępowaniu:
 - a. mniej niż 2 ofert – w przypadku postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego;

- b. mniej niż 3 ofert – w przypadku postępowania prowadzonego w trybie dialogu konkurencyjnego oraz przetargu otwartego prowadzonego w celu zawarcia umowy ramowej;
 - c. mniej niż 4 ofert – w przypadku pierwszego etapu postępowania prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego;
- 2) dopuszczenia do etapu oceny mniej niż 2 ofert w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim;
 - 3) dopuszczenia do etapu oceny mniej niż 3 ofert w postępowaniu prowadzonym w trybie dialogu konkurencyjnego, na drugim etapie postępowania prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego oraz w przypadku zawierania umowy ramowej z kilkoma uczestnikami;
 - 4) odrzucenia wszystkich złożonych w postępowaniu ofert.

Ustawa stanowi, że dokonanie czynności unieważnienia postępowania z powodu zaistnienia wskazanych wyżej przesłanek musi być wyraźnie wskazana w treści dokumentacji przetargowej. Dodatkowo, w przypadku udzielania zamówienia podzielonego na części, dopuszcza się możliwość unieważnienia postępowania w odniesieniu do odpowiedniej jego części.

Капітальний ремонт автомобільної дороги Н-22 Устилуґ – Луцьк – Рівне на ділянці км 150+500 – км 156+700

Overhaul of motor road N-22 Ustylyg - Lutsk - Rivne on section km 150+500 - km 156+700

UA-2020-04-17-008014-b • 478ac8a5b3f741fe8113e0ec0e4e7fe8

Відкриті торги з публікацією англійською мовою **Торги відмінено** ← **procedura unieważniona**

Електронний підпис накладено. [Перевірити](#)

Всі закупівлі замовника

На що звернути увагу потенційному постачальнику

очікувана вартість
524 754 900,00
UAH

Контакти
Костюк Іван Олегович
0503752875
tender07@meta.ua

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Знайшли порушення законодавства у сфері закупівель?
[Інформувати про порушення](#)

У яких випадках інформувати Держаудитслужбу

Przykładowa informacja o unieważnieniu postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim w systemie ProZorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Natomiast w myśl art. 32 ust. 5 ZUPPZ zamawiający ma prawo uznania postępowania za niebyłe, jeżeli:

- 1) realizacja zamówienia publicznego stała się niemożliwa wskutek zaistnienia siły wyższej;

- 2) zredukowania wysokości środków przeznaczonych na udzielenie zamówienia towarów, robót budowlanych, czy usług.

Analogicznie jak w przypadku unieważnienia, w sytuacji udzielania zamówienia podzielonego na części, zamawiający może uznać postępowanie za niebyłe w odniesieniu do odpowiedniej jego części.

W tym miejscu, w ślad za ukraińskimi komentatorami, należy zwrócić uwagę na różnicę pomiędzy opisanymi wyżej instytucjami. Trzeba zauważyć, że z brzmienia przepisów ustawy ZUPPZ wynika obowiązek każdorazowego unieważnienia postępowania w razie wystąpienia wymienionych przez ustawodawcę przesłanek. Natomiast jeżeli chodzi o uznanie postępowania za niebyłe, w przeciwieństwie do imperatywnego charakteru przepisów art. 32 ust. 1-2 ustawy ZUPPZ, dokonanie tej czynności jest prawem zamawiającego, z którego, w przypadku zaistnienia wskazanych w treści regulacji okoliczności może, lecz nie musi skorzystać¹⁴⁵.

W związku z unieważnieniem lub uznaniem postępowania za niebyłe ustawodawca nakłada na zamawiającego obowiązek informacyjny. Zamawiający w ciągu 1 dnia roboczego od dnia podjęcia decyzji powinien zamieścić w systemie Prozorro informację dotyczącą uzasadnienia dokonania przez niego takiej czynności (art. 32 ust. 7 ustawy ZUPPZ).

Інформація про відміну

Виконано

Дата відміни:

🕒 18 травня 2020 - 16:33

Коментар щодо відміни:

Згідно з ч.1 ст.31 Закону України «Про публічні закупівлі» - неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель

Документи:

🕒 18 травня 2020 - 16:33

[Рішення про відміну.pdf](#)

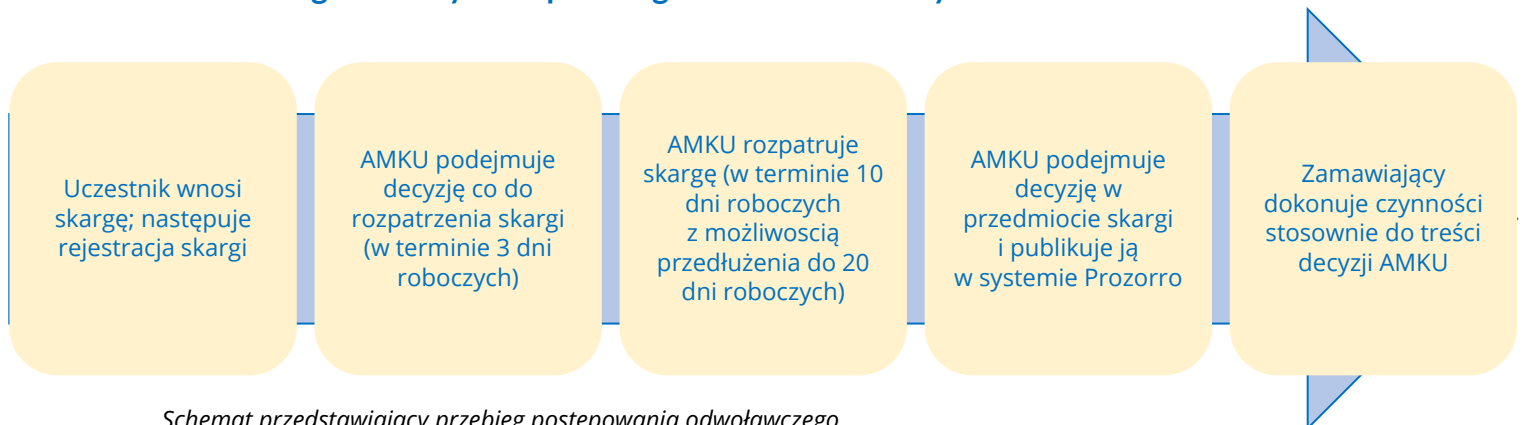
Прикладова інформація o unieważnieniu postępowania wraz z krótkim uzasadnieniem w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

¹⁴⁵ Редакція, *Різниця між відміною тендеру та визнанням тендеру таким, що не відбувся*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.03.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/riznytsia-mizh-vidminoiu-tenderu-ta-vyznanniam-tenderu-takym-shcho-ne-vidbuvsia/

3.8. Postępowanie odwoławcze

3.8.1. Skarga do Antymonopolowego Komitetu Ukrainy

Schemat przedstawiający przebieg postępowania odwoławczego

Źródło: ustawa ZUPPZ, *Методичний посібник з публічних закупівель...*, op. cit, s. 59

Prawo do zaskarżenia poszczególnych decyzji podjętych przez zamawiającego jest jednym z najważniejszych elementów ukraińskiego systemu zamówień publicznych. Doktryna zwraca uwagę, że środki ochrony prawnej nie tylko pozwalają na skuteczną walkę z przejawami dyskryminacji, nierównego traktowania, a także korupcji w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, lecz także pomagają konsolidować system oraz pogłębiać zaufanie do niego jego uczestników w osobach przede wszystkim zamawiających oraz wykonawców¹⁴⁶.

Środki ochrony prawnej oraz szczegółowy przebieg samej procedury odwoławczej zostały uregulowane przez ukraińskiego ustawodawcę w art. 18 ustawy ZUPPZ.

Organem odwoławczym, który ma czuwać nad bezstronną i skuteczną ochroną praw i interesów osób związanych z udziałem w postępowaniach o udzielenie zamówienia, jest Antymonopolowy Komitet Ukrainy. W celu skutecznego wykonywania swoich kompetencji wynikających z przepisów ustawy ZUPPZ, w strukturach Komitetu wyznacza się komisję (lub kilka komisji), która jest odpowiedzialna za przyjmowanie oraz rozpatrywanie skarg dotyczących naruszeń przepisów zamówień publicznych.

Należy mieć przy tym na uwadze, że z procedury odwoławczej opisanej w art. 18 ZUPPZ można skorzystać jedynie w sytuacji uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego wartość przewyższa progi krajowe, a zatem prowadzonego w ramach jednej konkurencyjnych procedur udzielania zamówień publicznych przewidzianych przepisami obowiązującej ustawy.

¹⁴⁶ Шатковський О., Шимко Т., *Як оскаржувати публічні закупівлі?*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-oskarzhuvati-proceduri-publicnih-zakupivel>

Zaskarżeniu podlegają następujące procedury:

- 1) przetarg otwarty
 - przetarg otwarty ukraiński
 - przetarg otwarty z publikacją ogłoszenia w języku angielskim
- 2) dialog konkurencyjny
 - dialog konkurencyjny ukraiński
 - dialog konkurencyjny z publikacją ogłoszenia w języku angielskim
- 3) przetarg ograniczony
- 4) procedura negocjacyjna
 - procedura negocjacyjna standardowa
 - procedura negocjacyjna skrócona
- 5) przetarg otwarty prowadzony w celu zawarcia umowy ramowej

3.8.2. Wniesienie skargi

3.8.2.1. Pojęcie skarżącego

Skarżącym w rozumieniu przepisów ustawy jest osoba fizyczna lub osoba prawna, która zwróciła się do organu odwoławczego w celu ochrony swoich praw i prawnie chronionych interesów w związku z decyzją, działaniem lub zaniechaniem zamawiającego, niezgodnym z przepisami prawa zamówień publicznych, w wyniku którego doszło do naruszenia praw lub prawnie chronionych interesów takiej osoby.

Z przytoczonej definicji wynika zatem, że prawo do wniesienia skargi do AMKU przysługuje właściwie każdej osobie, niezależnie od jej statusu prawnego, będącej uczestnikiem rynku zamówień publicznych, która jednakże może skutecznie udowodnić, że jej prawa lub prawnie chronione interesy zostały naruszone, w szczególności:

- 1) wykonawca, który rozważa możliwość wzięcia udziału w postępowaniu, lecz zostaje takiej możliwości pozbawiony wskutek dyskryminującego charakteru zapisów dokumentacji przetargowej;
- 2) uczestnik postępowania, którego oferta została odrzucona z powodu niespełnienia kryteriów kwalifikacyjnych oraz innych warunków dokumentacji przetargowej, zwłaszcza specyfikacji technicznej;
- 3) uczestnik postępowania, którego oferta nie została wyłoniona jako oferta najkorzystniejsza ekonomicznie i który nie został wybrany zwycięzcą postępowania¹⁴⁷.

¹⁴⁷ *Ibidem*

3.8.2.2. Przedmiot skargi oraz terminy na jej wniesienie

Skargę składa się w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu Prozorro. Na podstawie obowiązujących przepisów skarżący wnosi swoją skargę opatrzoną kwalifikowanym podpisem elektronicznym w wyznaczonym przepisami prawa terminie, poprzez wypełnienie formularza elektronicznego z odrębnymi polami, w których należy wyczerpująco wskazać wszystkie informacje, które stanowią obowiązkowe elementy skargi przewidziane w regulacjach art. 18 ust. 5 ukraińskiej ustawy.

Dotrzymanie wyznaczonych na gruncie ustawy ZUPPZ terminów jest niezwykle istotne, ponieważ w myśl obowiązujących przepisów po upływie terminu system Prozorro nie przyjmie składanej skargi.

Co prawda ukraiński ustawodawca nie dokonuje wyraźnego podziału na poszczególne typy czy rodzaje wnoszonych skarg, niemniej jednak z brzmienia przepisów jasno wynika, że przedmiot zaskarżenia zmienia się w zależności od etapu prowadzonej procedury, na którym skarga może zostać złożona. Na podstawie ustawy ZUPPZ możemy wyróżnić następujące rodzaje skarg:

TERMINY NA ZŁOŻENIE SKARGI W ZALEŻNOŚCI OD PRZEDMIOTU ZASKARŻENIA

Skargi dotyczące dokumentacji przetargowej można składać od momentu publikacji ogłoszenia o zamówieniu, ale nie później niż na 4 dni do dnia upływu pierwotnie wyznaczonego terminu składania ofert.

Co do zasady na tym etapie skarżący dysponują prawem zaskarżenia niezgodnych z prawem warunków oraz wymogów określonych w dokumentacji przetargowej, przykładowo specyfikacji technicznych, które prowadzą do dyskryminacji uczestników. Omawiana w tym miejscu podstawa jest o tyle istotna, że na dalszych etapach zaskarżenie dokumentacji przetargowej w jej pierwotnej redakcji nie jest możliwe.

Skargi dotyczące decyzji, działań lub zaniechań podejmowanych przez zamawiającego przed upływem terminu składania ofert można składać w terminie 10 dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się albo mógł się dowiedzieć

o naruszeniu swoich praw, ale nie później niż na 4 dni do dnia upływu terminu ofert wyznaczonego w momencie dokonywania czynności naruszającej prawo.

Wskazana podstawa dotyczy decyzji, działań i zaniechań zamawiającego związanych przede wszystkim ze zmianami wnoszonymi do dokumentacji przetargowej. Wraz z przedłużeniem terminu składania ofert wskutek wniesionych zmian dochodzi również do przedłużenia terminu na złożenie skargi, tak aby zapewnić wykonawcom odpowiedni czas oraz realną możliwość reakcji na wprowadzone zmiany. Trzeba mieć na uwadze, co wynika wprost z konstrukcji przepisów, że na tym etapie możliwe jest złożenie skargi jedynie w odniesieniu do konkretnych czynności zamawiającego związanych ze zmianami wnoszonymi do dokumentacji przetargowej, nie jest natomiast możliwe zaskarżenie jej pierwotnej redakcji.

Skargi dotyczące decyzji, działań lub zaniechań podejmowanych przez zamawiającego po dokonaniu oceny ofert na podstawie kryteriów składa się w terminie 10 dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się albo mógł się dowiedzieć o naruszeniu swoich praw, do dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Co do zasady na tym etapie uczestnicy składają skargi na czynności dotyczące dokonania wyboru zwycięzcy postępowania oraz odrzucenia swoich ofert.

Skargi dotyczące decyzji, działań lub zaniechań podejmowanych przez zamawiającego po dokonaniu czynności badania ofert w ramach prekwalfikacji uczestników składa się w terminie 5 dni od dnia opublikowania w systemie Prozorro protokołu z czynności badania ofert.

Omawiana w tym miejscu podstawa dotyczy postępowania prowadzonego w trybie przetargu otwartego z publikacją ogłoszenia w języku angielskim. Co do zasady na tym etapie uczestnicy postępowania składają skargi na czynności odrzucenia swoich ofert, jak również niedopuszczenia ich do aukcji elektronicznej.

Skargi dotyczące unieważnienia postępowania oraz uznania postępowania za niebyłe składa się w terminie 10 dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się albo mógł się dowiedzieć o naruszeniu swoich praw, czyli w terminie 10 dni od dnia unieważnienia albo uznania postępowania za niebyłe przez zamawiającego.

Źródło: ustawa ZUPPZ oraz Шатковський О., Шимко Т., *Як оскаржувати публічні закупівлі?*, *op. cit.*

3.8.2.3. Elementy skargi

Treść skargi powinna być zrozumiała oraz spełniać wymogi przewidziane przepisami prawa. Na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy ZUPPZ skarga powinna zawierać następujące obligatoryjne elementy:

- 1) dane identyfikujące zamawiającego, którego działania lub zaniechania są przedmiotem skargi;
- 2) dane identyfikujące skarżącego;
- 3) podstawę wniesienia skargi, ze wskazaniem naruszeń przepisów procedury udzielania zamówień publicznych albo podjętych decyzji, działań lub zaniechań zamawiającego oraz okoliczności faktyczne na potwierdzenie podstaw wniesienia skargi;
- 4) uzasadnienie istnienia naruszonych praw i prawnie chronionych interesów w związku z decyzją, działaniem lub zaniechaniem zamawiającego niezgodnymi z przepisami prawa zamówień publicznych, w wyniku których te prawa lub interesy prawne skarżącego zostały naruszone;
- 5) wykaz dokumentów (dowodów) potwierdzających istnienie naruszonych praw i prawnie chronionych interesów w związku z decyzją, działaniem lub zaniechaniem zamawiającego niezgodnymi z przepisami prawa zamówień publicznych, w wyniku których te prawa lub interesy prawnie chronione skarżącego zostały naruszone, związane z jego udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w przypadku gdy skarga dotyczy dokumentacji przetargowej i/lub podjętych decyzji, działań lub zaniechań zamawiającego, które nastąpiły przed upływem terminu składania ofert;
- 6) żądania skarżącego oraz ich uzasadnienie.

Ponadto ustawa stanowi, że w sytuacji, kiedy przedmiotem skargi są zapisy i warunki dokumentacji przetargowej, wraz ze skargą należy obowiązkowo doręczyć stosowne dokumenty oraz dowody na potwierdzenie swojego stanowiska.

Skarżący jest w każdym przypadku odpowiedzialny za dokładność oraz wiarygodność informacji, które doręcza AMKU w ramach składanej skargi, a także ponosi ryzyko

wszelkich negatywnych konsekwencji, które mogą powstać w wyniku przedstawienia nierzetelnych czy też niewiarygodnych informacji.

3.8.2.4. Opłata za wniesienie skargi

Skuteczne wniesienie skargi wymaga od uczestnika uiszczenia stosownej opłaty, której wysokość oraz inne szczegóły uregulowane zostały na mocy przepisów *Uchwały Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 22 kwietnia 2020 r. nr 292*¹⁴⁸. Opłaty dokonuje się za pośrednictwem systemu Prozorro w dzień wnoszenia skargi. Podkreślenia wymaga, że tylko prawidłowo opłacona skarga będzie podlegać rejestracji oraz dalszemu przekazaniu do AMKU¹⁴⁹.

Opłata wynosi:

- 1) 0,3 % szacunkowej wartości zamówienia (albo jego części w przypadku udzielania zamówienia w częściach), ale nie mniej niż 2 tys. UAH i nie więcej niż 85 tys. UAH w sytuacji, kiedy przedmiotem zaskarżenia jest dokumentacja przetargowa oraz decyzje, działania lub zaniechania podejmowane przez zamawiającego przed upływem terminu składania ofert;
- 2) 0,6 % szacunkowej wartości zamówienia (albo jego części w przypadku udzielania zamówienia w częściach), ale nie mniej niż 3 tys. UAH i nie więcej niż 170 tys. UAH w sytuacji, kiedy przedmiotem zaskarżenia są decyzje, działania lub zaniechania podejmowane przez zamawiającego odnośnie do wyboru zwycięzcy postępowania, odrzucenia oferty uczestnika albo unieważnienia postępowania.

Wysokość opłaty zostaje obliczona automatycznie przez system Prozorro.

Skarżący otrzymuje zwrot opłaty w następujących sytuacjach:

- 1) Komitet podjął decyzję o uwzględnieniu lub częściowym uwzględnieniu wniesionej skargi;
- 2) Komitet pozostawił skargę bez rozpoznania, w przypadku kiedy zamawiający zgodnie z przepisami ustawy usunął naruszenia będące przedmiotem skargi;
- 3) Komitet umorzył postępowanie odwoławcze, w przypadku kiedy zamawiający zgodnie z przepisami ustawy usunął naruszenia będące przedmiotem skargi.

¹⁴⁸ Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єкту оскарження» від 22.04.2020 № 292

¹⁴⁹ *Методичний посібник з публічних закупівель...*, *op. cit.*, s. 59

3.8.2.5. Rejestracja skargi

Po prawidłowym złożeniu opłaconej skargi zostaje ona automatycznie zarejestrowana, zaś system Prozorro generuje informację o dokonanej rejestracji, która wraz z treścią samej skargi podlega publikacji. Moment wniesienia skargi do rejestru oraz opublikowania informacji jest początkiem postępowania odwoławczego; od tej chwili skarżący nie ma możliwości wycofania skargi, natomiast Komitet w terminie 3 dni roboczych powinien zbadać skargę oraz podjąć decyzję co do:

- 1) przyjęcia skargi do rozpoznania wraz ze wskazaniem daty, godziny oraz miejsca jej rozpoznania; albo
- 2) pozostawienia skargi bez rozpoznania wraz z uzasadnieniem.

Komitet pozostawia skargę bez rozpoznania, jeżeli:

- 1) skarżący wnosi skargę dotyczącą tego samego naruszenia w tym samym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i na tej samej podstawie, które było już przedmiotem rozpoznania przez AMKU i co do którego została już wydana stosowna decyzja;
- 2) wniesiona skarga nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 18 ust. 2, 5, 8-9 ustawy ZUPPZ;
- 3) zamawiający zgodnie z przepisami ustawy usunął naruszenia będące przedmiotem skargi;
- 4) do momentu opublikowania skargi w systemie zamawiający podjął decyzję o unieważnieniu postępowania lub uznania postępowania za niebyłe albo o unieważnieniu postępowania prowadzonego w trybie negocjacyjnym z wyjątkiem przypadku skargi dotyczącej wyżej wymienionych decyzji.

Elektroniczny system zamówień automatycznie publikuje decyzje podjętą przez organ odwoławczy oraz wysyła stosowne powiadomienia skarżącemu i zamawiającemu.

Скарги до процедури

Номер скарги: UA-2022-01-11-000410-b.a1

Статус: Залишено без розгляду

← скарга позоставiona без розпознаня

Скаржник: Товариство з обмеженою відповідальністю "ВОЛИНИГАЗ ЗБУТ", Код ЄДРПОУ:39589216

Дата подання: 18 січня 2022 • 15:18

СКАРГА

СКАРГА НА НЕПРАВМИРНІ ВИМОГИ ТЕНДЕРНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

[Документи](#)

Рішення органу оскарження: Скарга не відповідає вимогам частин 2-5 та 9 статті 18 Закону про публічні закупівлі

nie spełnia wymogów określonych w art. 18 ust. 2-5 i 9 ustawy ZUPPZ

[Рішення від 20.01.2022 № 1162.pdf](#)

Дата публікації: 21 січня 2022 • 10:01

Przykładowa informacja o pozostawieniu skargi bez rozpoznania wraz z krótkim uzasadnieniem w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

3.8.3. Rozpoznanie skargi

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 14 ustawy ZUPPZ datą rozpoczęcia postępowania odwoławczego jest data opublikowania informacji o dokonanej rejestracji wniesionej skargi. Od tego momentu prowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w szczególności bieg odpowiednich, wyznaczonych przepisami prawa terminów, zostają zawieszane aż do momentu wydania przez Komitet rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi, natomiast zamawiającemu zabrania się podejmowania jakichkolwiek decyzji dotyczących zaskarżonej procedury.

System Prozorro automatycznie blokuje możliwość przeprowadzenia aukcji elektronicznej oraz nie dopuszcza możliwości publikacji decyzji zamawiającego o unieważnieniu postępowania albo uznania go za niebyłe. Zabronione jest również zawieranie umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Wyjątkiem od powyższej reguły są czynności zamawiającego, mające na celu usunięcie naruszeń, będących przedmiotem zaskarżenia. Na podstawie obowiązujących regulacji, w razie usunięcia przez zamawiającego naruszeń wskazanych w treści skargi, zamawiający w terminie 1 dnia roboczego zawiadamia Komitet o usunięciu naruszeń oraz zamieszcza stosowne potwierdzenie w systemie Prozorro. W takim przypadku AMKU wyda decyzję o umorzeniu postępowania odwoławczego.

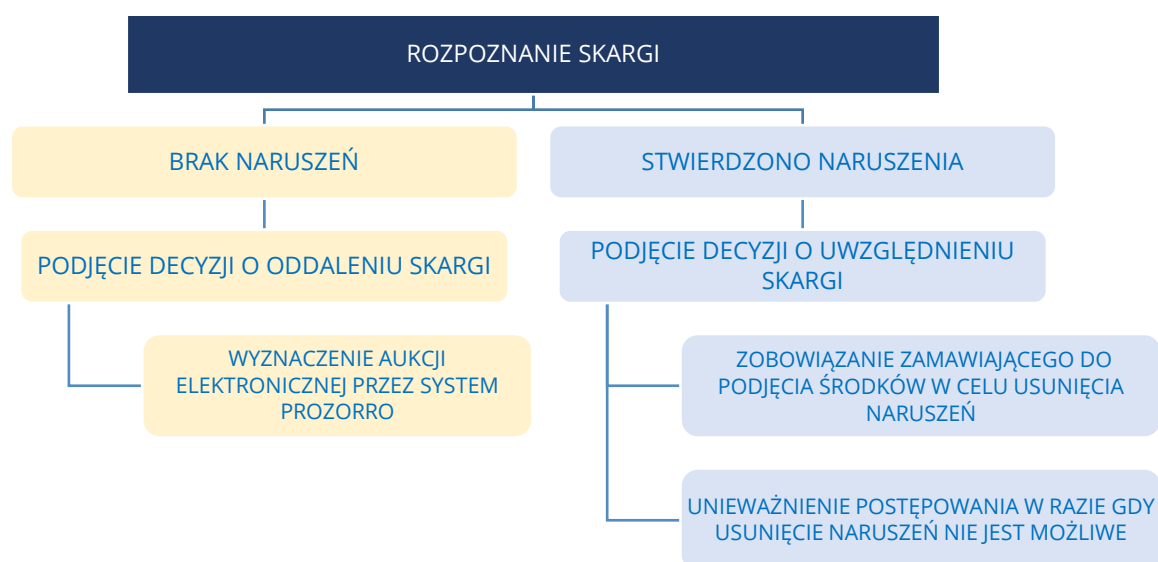
Termin na merytoryczne rozpoznanie skargi co do istoty sprawy oraz wydanie decyzji przez AMKU, zgodnie z treścią art. 18 ust. 14 akapit drugi ZUPPZ, wynosi 10 dni od dnia przyjęcia skargi do rozpoznania i w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużony do 20 dni roboczych.

Posiedzenia Komisji dotyczące rozpatrywania skarg są jawne. Skarżący oraz zamawiający mogą brać w nich aktywny udział za pomocą środków komunikacji elektronicznej w interaktywnym reżimie czasu rzeczywistego. Jeżeli skarżący ma zamiar wziąć udział w posiedzeniu, do składanej za pośrednictwem systemu Prozorro skargi załącza dodatkowo odpowiedni wniosek.

3.8.4. Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniesionej skargi

Jak stanowi ukraińska ustawa, decyzja w przedmiocie skargi podejmowana jest w oparciu o informacje zamieszczone w systemie Prozorro na dzień jej złożenia oraz informacje i dowody otrzymane w związku z jej złożeniem.

3.8.4.1. Decyzja Komitetu w przedmiocie wniesionej skargi

Źródło: ustawa ZUPPZ, ДП "Прозорро", *Особливості оскарження закупівель в Прозорро*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 14.07.2023

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 18 ustawy ZUPPZ w wyniku rozpatrzenia złożonej skargi organ odwoławczy może podjąć następujące decyzje w kwestii:

- 1) stwierdzenia naruszeń lub braku naruszeń w ramach prowadzonej procedury udzielenia zamówienia publicznego (w tym naruszeń związanych z publikacją informacji dotyczących procedury przewidzianych ustawą);
- 2) środków, które należy podjąć w celu usunięcia naruszeń, w szczególności zobligowania zamawiającego do całkowitego lub częściowego unieważnienia jego decyzji, doręczenia niezbędnych dokumentów czy też wyjaśnień, usunięcia wszelkiego rodzaju dyskryminujących zapisów (w tym zapisów specyfikacji technicznej będącej integralną częścią dokumentacji przetargowej), dostosowania dokumentacji przetargowej do wymogów obowiązującego prawa lub – w przypadku kiedy usunięcie naruszeń nie jest możliwe – do unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia.

Ustawa stanowi, że w ciągu 1 dnia roboczego od dnia podjęcia decyzji w przedmiocie wniesionej skargi Komitet zamieszcza w systemie Prozorro informację dotyczącą sentencji decyzji. Sentencja decyzji zawiera najważniejsze informacje, które odnoszą się do kwestii uwzględnienia skargi w całości lub w części, stwierdzenia naruszeń lub ich braku oraz ewentualnych czynności, które powinien podjąć zamawiający celem ich usunięcia¹⁵⁰.

Następnie, w terminie 3 dni roboczych od dnia podjęcia decyzji, Komitet publikuje w systemie Prozorro pełną jej treść, wraz ze szczegółowym uzasadnieniem prawnym i faktycznym.

Decyzja Komitetu zawiera następujące elementy:

- 1) rozstrzygnięcie w kwestii stwierdzenia naruszeń lub ich braku;
- 2) rozstrzygnięcie co do uwzględnienia skargi w całości lub w części albo jej oddalenia;
- 3) podstawy oraz uzasadnienie przyjętego rozstrzygnięcia;
- 4) w przypadku uwzględnienia skargi w całości lub w części – zobowiązanie zamawiającego do usunięcia stwierdzonych naruszeń i/lub wznowienia prowadzonej procedury od momentu poprzedniej podjętej decyzji, czy też działania zamawiającego, które były zgodne z prawem.

System automatycznie publikuje decyzję rozstrzygającą co do istoty sprawy oraz doręcza ją skarżącemu i zamawiającemu.

Decyzje AMKU nabierają mocy obowiązującej z dniem ich podjęcia oraz są obowiązkowe do wykonania przez zamawiających i inne osoby, których dotyczą. Jeżeli decyzja nie została zaskarżona do sądu, wówczas powinna zostać wykonana w terminie nie dłuższym, niż 30 dni od dnia jej podjęcia przez Komitet.

W przypadku podjęcia przez AMKU decyzji o oddaleniu skargi, umorzeniu postępowania odwoławczego lub pozostawieniu skargi bez rozpoznania, system Prozorro automatycznie, nie wcześniej niż w terminie 2 dni od dnia publikacji takiej decyzji, wyznacza datę i godzinę przeprowadzenia aukcji elektronicznej oraz doręcza stosowne powiadomienia wszystkim uczestnikom prowadzonego postępowania.

¹⁵⁰ ДП "Прозорро", *Особливості оскарження закупівель в Прозорро*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 14.07.2023 <https://infobox.prozorro.org/articles/oskarzhennya-pri-zdiysnenni-ponadporogovih-zakupivel>

Скарги до процедури

Номер скарги: UA-2022-12-08-005486-a.b2

Статус: **Порушення усунуто**

informacja o usunięciu przez zamawiającego naruszeń będących przedmiotem zaskarżenia

Скаржник: ТОВ «АВТОЦЕНТР «ЄВРОПА», код ЄДРПОУ:36555734

Дата подання: 26 грудня 2022 • 11:10

Скарга на на протокольне рішення уповноваженої особи, відповідальної за організацію та проведення закупівель Державного підприємства «Інформаційний центр персоналізованого обліку Пенсійного фонду України», про визнання переможцем відкритих торгів ТОВ «АТЦ «ЛІВОБЕРЕЖНИЙ» від 21 грудня 2022 року

Державним підприємством «Інформаційний центр персоналізованого обліку Пенсійного фонду України» (надалі по тексту – ДП ІЦПО ПФУ, Замовник) в порядку, передбаченому Законом України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (далі – Закон № 922-VIII) та Постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178

[Розгорнути](#)

Документи

Рішення Органу оскарження: Задоволено

Прийнято до розгляду: 28 грудня 2022 • 13:41

informacja o uwzględnieniu skargi

[Рішення від 28.12.2022 №7786.pdf](#)

Дата публікації: 28 грудня 2022 • 13:40

[Інформація про резолютивну частину рішення від 04.01.2023 № 109.pdf](#)

Дата публікації: 04 січня 2023 • 16:10

[Рішення від 04.01.2022 №109.pdf](#)

Дата публікації: 06 січня 2023 • 11:32

opublikowana decyzja w przedmiocie rozstrzygnięcia wniesionej skargi

Коментар замовника щодо усунення порушення: Скасовано протокольне рішення від 21.12.2022 № 28 про визначення ТОВ «АТЦ «ЛІВОБЕРЕЖНИЙ» переможцем процедури закупівлі — Послуги з ремонту і технічного обслуговування мототранспортних засобів і супутнього обладнання за лотом №1

Дата виконання рішення замовником: 09 січня 2023 • 13:08

informacja o wykonaniu decyzji przez zamawiającego

Przykładowa informacja o wydaniu przez Komitet decyzji w przedmiocie uznania wniesionej skargi wraz z sentencją oraz uzasadnieniem w systemie ProZorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

3.8.4.2. Umorzenie postępowania odwoławczego

Oprócz zakończenia postępowania odwoławczego wydaniem przez Komitet decyzji merytorycznej, obowiązujące regulacje przewidują także możliwość jego umorzenia. AMKU podejmuje decyzję o umorzeniu postępowania odwoławczego w sytuacji, kiedy już po dokonaniu czynności zarejestrowania oraz przyjęcia skargi do rozpoznania, wystąpi jedna z przesłanek prowadzących do pozostawienia skargi bez rozpoznania.

3.8.5. Zaskarżenie rozstrzygnięcia Komitetu do sądu

Jak stanowi art. 18 ust. 23 ukraińskiej ustawy, rozstrzygnięcia wydane przez AMKU podlegają zaskarżeniu na drodze sądowej. Strony zakończonego postępowania odwoławczego mogą w terminie 30 dni od dnia opublikowania decyzji Komitetu w systemie ProZorro wnieść skargę na decyzję Komitetu do sądu administracyjnego w Kijowie.

ROZDZIAŁ 4

UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W CZASIE WOJNY

4.1. Wprowadzenie

Документ **1178-2022-п**, чинний, поточна редакція – Редакція від **07.09.2023**, підстава - [952-2023-п](#)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 12 жовтня 2022 р. № 1178
Київ

Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування

Uchwała Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 12 października 2022 r. nr 1178

Źródło: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#Text>

W związku z agresją wojsk rosyjskich, która rozpoczęła się 24 lutego 2022 roku, mocą *Dekretu Prezydenta Ukrainy nr 64/2022*¹⁵¹ na terytorium kraju został wprowadzony stan wojenny, który do tej pory nie został odwołany.

Ukraińska ustawa o zamówieniach publicznych w pkt 3⁷ Rozdziału X., dotyczącego przepisów końcowych i przejściowych, stanowi wprost, że w czasie trwania stanu wojennego w Ukrainie oraz w ciągu 90 dni od dnia jego zakończenia lub odwołania Gabinet Ministrów Ukrainy określa odrębności udzielania zamówień na towary, roboty budowlane i usługi dla zamawiających określonych w ustawie ZUPPZ, zapewniając jednocześnie takim zamawiającym ochronę przed zagrożeniami wojennymi.

Na podstawie wskazanej wyżej delegacji ustawowej, od dnia 19 października 2022 roku zamówienia publiczne w kraju naszych wschodnich sąsiadów udzielane są w głównej mierze w oparciu o *Uchwałę Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 12 października 2022 r. nr 1178 w sprawie zatwierdzenia odrębności udzielania zamówień publicznych na towary, roboty budowlane i usługi dla zamawiających określonych w ustawie Ukrainy*

¹⁵¹ Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022

o zamówieniach publicznych w czasie trwania stanu wojennego w Ukrainie oraz w ciągu 90 dni od dnia jego zakończenia lub odwołania¹⁵², nazywaną w doktrynie odrębnościami.

Należy zauważyć, że ustawa ZUPPZ nie utraciła swojej mocy obowiązującej. Jednakże zaistniała w kraju naszych wschodnich sąsiadów sytuacja zmusiła prawodawcę do wprowadzenia pewnych ograniczeń, modyfikacji oraz specyficznych mechanizmów na czas trwania stanu wojennego.

Dlatego też wszystkie podmioty zobowiązane do stosowania ustawy ZUPPZ w dalszym ciągu przestrzegają zawartych w niej postanowień, jednakże z należyтым uwzględnieniem przepisów szczególnych wprowadzonych do systemu na mocy uchwalonych przez Gabinet Ministrów Ukrainy przepisów¹⁵³.

4.2. Analiza wprowadzonych zmian

Jak informuje Ministerstwo Gospodarki w swoim piśmie z dnia 20 października 2022 r.¹⁵⁴, Uchwała nr 1178 zawiera w swojej treści szereg postanowień i rozwiązań, mających na celu szybkie, efektywne i elastyczne zaspokajanie potrzeb ukraińskich zamawiających w zaistniałych warunkach stanu wojennego, poprzez prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia w sposób przejrzysty i konkurencyjny z wykorzystaniem już istniejących mechanizmów i narzędzi oferowanych przez elektroniczny system Prozorro.

4.2.1. Wartości progowe

W warunkach stanu wojennego modyfikacji uległy progi kwotowe, od których uzależniony jest obowiązek stosowania procedur udzielania zamówień publicznych przewidzianych przepisami ustawy ZUPPZ z wykorzystaniem systemu Prozorro. Nowe progi kwotowe zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej:

¹⁵² Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» від 12.10.2022 № 1178

¹⁵³ Артеменко О.В., Волкова Л.О., Світличний О.П., *Деякі особливості публічних закупівель під час воєнного стану*, Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство № 1 (2023), 2023» <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/276877/271675>

¹⁵⁴ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо особливостей здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування № 3323-04_70997-06 від 20.10.2022

PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
towary i usługi (z wyłączeniem usług bieżącego remontu)	jest równa albo przewyższa 100 tys. UAH
usługi bieżącego remontu	jest równa albo przewyższa 200 tys. UAH
roboty budowlane	jest równa albo przewyższa 1,5 mln. UAH

Zgodnie z treścią pkt 10 *odrębności*, zamawiający, niezależnie od ich rodzaju, w tym scentralizowane organizacje zamawiające, dokonują nabycia towarów i usług (za wyjątkiem usług bieżącego remontu), których szacunkowa wartość jest równa albo przewyższa kwotę 100 tys. UAH, usług bieżącego remontu, których szacunkowa wartość jest równa albo przewyższa kwotę 200 tys. UAH oraz robót budowlanych, których szacunkowa wartość jest równa albo przewyższa kwotę 1,5 mln UAH w drodze przetargu otwartego z uwzględnieniem *odrębności* przewidzianych regulacjami Uchwały nr 1178 i/lub z wykorzystaniem katalogu elektronicznego w przypadku nabywania towarów.

Natomiast jeżeli wartość zamówienia jest niższa niż ustalone w Uchwale nr 1178 progi kwotowe, wówczas zamawiający mogą wykorzystywać elektroniczny system zamówień stosownie do warunków określonych przez jego administratora, w szczególności katalog elektroniczny do nabywania towarów oraz bezpośrednio zawierać umowy z wybranymi wykonawcami i następnie publikować informację o zawarciu umowy. Kwestie związane z udzielaniem zamówień o wartości poniżej ustalonych progów przy pomocy systemu Prozorro szczegółowo reguluje *Zarządzenie przedsiębiorstwa państwowego Prozorro nr 25 z dnia 20 października 2022 roku*¹⁵⁵.

¹⁵⁵ Наказ ДП "Прозорро" «Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в особливостях здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування та зупинення дії наказу ДП «Прозорро» від 19.03.2019 року №10 (зі змінами)» № 25 від 20.10.2022

4.2.2. Procedury udzielania zamówień publicznych

4.2.2.1. Informacje ogólne

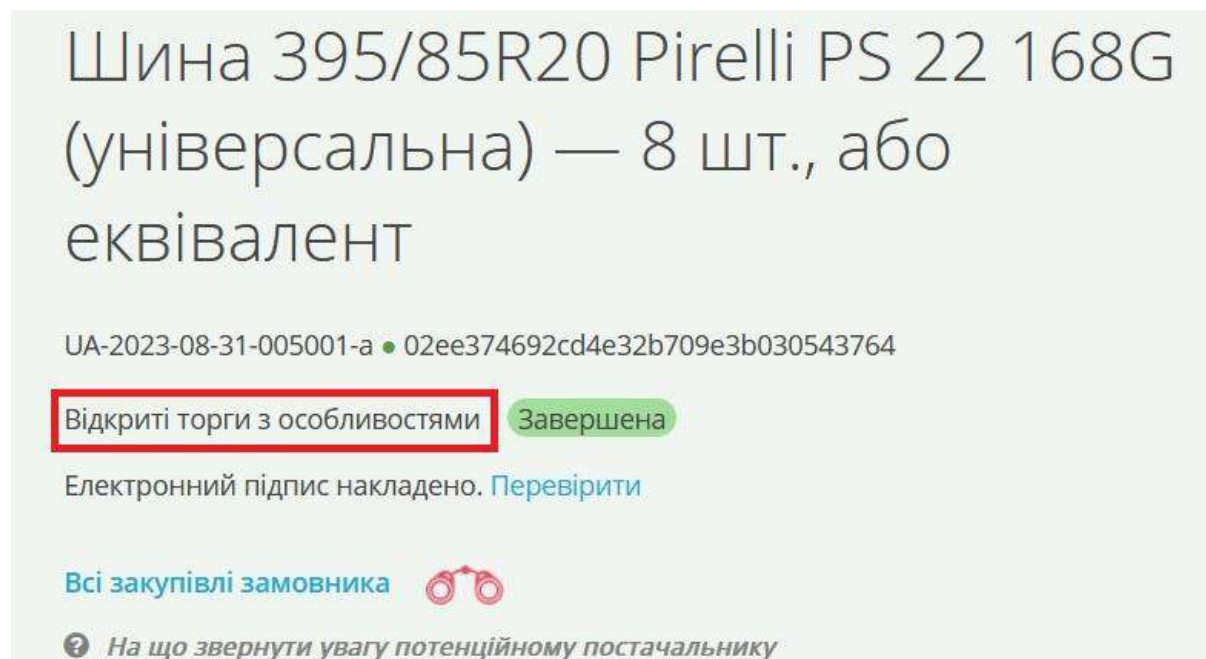
Zgodnie z *odrębnościami* ukraińscy zamawiający mają do dyspozycji cztery procedury udzielania zamówień:

- 1) przetarg otwarty z uwzględnieniem regulacji Uchwały nr 1178, tzw. *przetarg otwarty z odrębnościami*;
- 2) elektroniczny katalog Prozorro Market (tylko dla nabywania towarów);
- 3) procedura uproszczona;
- 4) bezpośrednie zawarcie umowy.

Głównymi procedurami, które mają na celu przede wszystkim zachowanie konkurencyjnego środowiska, a także przestrzeganie naczelnych zasad systemowych mimo trwającego stanu wojennego są *przetarg otwarty z odrębnościami* oraz jako istniejąca alternatywa – nabywanie towarów za pośrednictwem *e-katalogu*.

Natomiast pozostałe procedury przewidziane ustawą ZUPPZ, w tym postępowania w trybach z publikacją ogłoszenia w języku angielskim aktualnie nie są w Ukrainie prowadzone.

4.2.2.1. Charakterystyka tzw. *przetargu otwartego z odrębnościami*

Шина 395/85R20 Pirelli PS 22 168G
(універсальна) — 8 шт., або
еквівалент

UA-2023-08-31-005001-a • 02ee374692cd4e32b709e3b030543764

Відкриті торги з особливостями Завершена

Електронний підпис накладено. [Перевірити](#)

[Всі закупівлі замовника](#)

 На що звернути увагу потенційному постачальнику

Przykładowa informacja o prowadzonym przetargu otwartym z odrębnościami w systemie Prozorro

Źródło: <https://prozorro.gov.ua/>

Podobnie jak w czasie pokoju, tak również i w realiach stanu wojennego przetarg otwarty jest naczelną i dominującą procedurą udzielania zamówień publicznych.

Uchwałą nr 1178 do postępowania prowadzonego w omawianym trybie, ukraiński prawodawca wprowadził następujące modyfikacje:

- 1) skrócenie terminów na dokonywanie określonych czynności zarówno przez zamawiającego jak i przez uczestników postępowania, co w rezultacie prowadzi do zredukowania czasu potrzebnego na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia. Zgodnie z *odrębnościami* publikacja ogłoszenia o zamówieniu oraz dokumentacji przetargowej powinna zostać dokonana nie później niż na 7 dni przed upływem terminu składania ofert, natomiast wykonawcy mogą zwracać się do zamawiającego z wnioskami o udzielenie wyjaśnień, dokonanie zmian, czy też usunięcie naruszeń nie później niż na 3 dni do dnia upływu terminu na składanie ofert. W razie wniesienia zmian do dokumentacji przetargowej zamawiający przedłuża termin na składanie ofert w taki sposób, aby od momentu zmiany dokumentacji do upływu terminu składania ofert pozostało nie mniej niż 4 dni. Co się tyczy zawarcia umowy, nie może zostać zawarta wcześniej niż po upływie 5 dni od daty publikacji zawiadomienia o zamiarze zawarcia umowy i jednocześnie nie później niż w terminie 15 dni od dnia podjęcia decyzji o zamiarze zawarcia umowy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten można przedłużyć maksymalnie do 60 dni;
- 2) skrócenie terminu na wnoszenie oraz rozpoznawanie skarg przez Antymonopolowy Komitet Ukrainy, który to termin w czasie trwania stanu wojennego wynosi 7 dni roboczych z możliwością przedłużenia do 12 dni roboczych w szczególnie uzasadnionych przypadkach;
- 3) możliwość dalszego prowadzenia procedury w systemie Proorro w sytuacji, kiedy ofertę złożył tylko jeden wykonawca; na podstawie uregulowań *odrębności* może on zostać wybrany zwycięzcą postępowania;
- 4) możliwość składania ofert z propozycją cenową, która przekracza szacunkową wartość przedmiotu zamówienia określoną przez zamawiającego, pod warunkiem, że takie prawo uczestników, a także ustalony i dopuszczalny przez zamawiającego procent przekroczenia szacunkowej wartości przedmiotu zamówienia zostały wyraźnie przewidziane w dokumentacji przetargowej; takie rozwiązanie ma na celu zapewnienie udzielenia zamówienia publicznego w obliczu niestabilności cen rynkowych, które podczas trwania stanu wojennego mogą podlegać dynamicznym wzrostom w trakcie prowadzonej procedury;
- 5) postępowanie może zostać przeprowadzone bez wykorzystania aukcji elektronicznej w szczególnie uzasadnionych przez zamawiającego przypadkach;
- 6) rozszerzenie mechanizmu usuwania przez uczestnika postępowania rozbieżności w informacjach albo złożonych dokumentach;
- 7) brak wymogu potwierdzania dokumentami niepodlegania przesłankom do odmowy udziału w postępowaniu; na etapie składania ofert uczestnicy potwierdzają brak istnienia podstaw w drodze samodzielnej deklaracji, poprzez wypełnienie stosownych pól w systemie Proorro. Natomiast zwycięzca postępowania w terminie nieprzekraczającym 4 dni od dnia opublikowania

ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy powinien doręczyć zamawiającemu dokumenty na potwierdzenie wskazanych w treści *odrębności* podstaw do odmowy, przy czym zamawiający nie wymaga dokumentów na potwierdzenie informacji publicznych opublikowanych w formie otwartych danych zgodnie z *Ustawą Ukrainy o dostępie do informacji publicznej* i/lub zawartych w otwartych stosownych rejestrach państwowych, do których dostęp jest bezpłatny lub informacji publicznych, które są dostępne w ramach elektronicznego systemu zamówień za wyjątkiem sytuacji, w których dostęp do wskazanych wyżej informacji jest ograniczony w momencie publikowania ogłoszenia o zamówieniu.

4.2.2.2. Elektroniczny katalog

W warunkach trwającego w Ukrainie stanu wojennego przewidziano możliwość dokonywania czynności nabywania towarów z wykorzystaniem elektronicznego katalogu niezależnie od granicznych wartości przedmiotu zamówienia¹⁵⁶.

Z treści przepisu pkt 10 Uchwały nr 1178 wynika wprost, że zamawiający mogą zastosować *e-katalog* albo jako alternatywę dla *przetargu otwartego z odrębnościami*, albo równocześnie z nim. Takie szerokie możliwości korzystania z tego rodzaju funkcjonalności nie powinny specjalnie dziwić, ponieważ ze względu na swoją specyfikę, w obecnej sytuacji Prozorro Market okazuje się skutecznym narzędziem do szybkiego, wygodnego, bezpiecznego i znacząco odformalizowanego nabywania towarów, w szczególności standardowych towarów konsumpcyjnych¹⁵⁷.

W ramach Prozorro Market zamawiający nabywają towary na dwa sposoby:

- 1) w przypadku kiedy szacunkowa wartość jest niższa niż kwota 100 tys. UAH zamawiający dokonują bezpośredniego zakupu;
- 2) w przypadku kiedy szacunkowa wartość jest równa albo przewyższa kwotę 100 tys. UAH zamawiający obowiązkowo stosują zapytanie ofertowe.

¹⁵⁶ Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо особливостей здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування № 3323-04_70997-06 від 20.10.2022, *op. cit*

¹⁵⁷ Редакція, *Закупівлі на період дії воєнного стану*, Державна установа "Професійні закупівлі", 2022
<https://cpb.org.ua/zakupivli-u-voennyi-chas>

4.2.2.3. Procedura uproszczona

Biorąc pod uwagę, że ten rodzaj procedury jest z reguły stosowany przez zamawiających dobrowolnie, ani ustawa ZUPPZ ani *odrębności* nie przewidują zapisów, które obligowałyby zamawiających do udzielania zamówienia w trybie procedury uproszczonej. Niemniej jednak, w sytuacji kiedy szacunkowa wartość zamówienia nie przewyższa progów wskazanych w pkt 10 *Uchwały nr 1178*, zamawiający może przeprowadzić procedurę uproszczoną, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w *Zarządzeniu przedsiębiorstwa państwowego Prozorro nr 25*.

4.2.2.4. Bezpośrednie zawarcie umowy

Aktualnie obowiązujące regulacje znacząco rozszerzyły możliwość bezpośredniego zawarcia umowy z wybranym przez zamawiającego wykonawcą bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia.

Po pierwsze, omawiana sytuacja dotyczy zamówień, których szacunkowa wartość nie przewyższa progów dla zastosowania *przetargu otwartego z odrębnościami* i/lub wykorzystania katalogu elektronicznego do nabywania towarów.

Po drugie, zamawiający może dokonać czynności bezpośredniego zawarcia umowy w razie wystąpienia jednej z przesłanek wymienionych w treści pkt 13 *Uchwały nr 1178*. Dotyczy to głównie przypadków przewidzianych w ustawie ZUPPZ dla zastosowania procedury negocjacyjnej, a także niektórych okoliczności bezpośrednio związanych z sytuacją stanu wojennego w Ukrainie, takich jak udzielanie zamówień przez zamawiającego znajdującego się na terenie trwających działań bojowych, czy też udzielanie zamówień mających na celu budowę, przebudowę, czy też remont obiektów infrastruktury krytycznej.

Warto zwrócić uwagę, że sformułowanie przepisu pkt 13 *odrębności* wskazuje na prawo zamawiającego, nie zaś obowiązek bezpośredniego zawierania umowy, a zatem obowiązujące regulacje nie stoją na przeszkodzie udzielania takich zamówień w drodze *przetargu otwartego z odrębnościami* czy też skorzystania z nabywania towarów w elektronicznym katalogu Prozorro Market.

4.2.2.5. Podsumowanie

WARTOŚĆ ZAMÓWIENIA	PROCEDURA UDZIELENIA ZAMÓWIENIA
POWYŻEJ PROGÓW	<i>Przetarg otwarty z odrębnościami</i> Prozorro Market (tylko towary) Bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą
PROGI KWOTOWE STOSOWNIE DO PKT 10 UCHWAŁY NR 1178: 100 TYS. UAH DLA TOWARÓW I USŁUG 200 TYS. UAH DLA USŁUG BIEŻĄCEGO REMONTU 1,5 MLN UAH DLA ROBÓT BUDOWLANYCH	
PONIŻEJ PROGÓW	Bezpośrednie zawarcie umowy z wybranym przez siebie wykonawcą Prozorro Market (tylko towary) Procedura uproszczona

Źródło: Uchwała nr 1178

4.2.3. Ograniczenia w stosunku do podmiotów z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi

Mocą postanowień Uchwały nr 1178 ukraińskim zamawiającym zabrania się dokonywania zamówień na towary, roboty budowlane oraz usługi od obywateli Federacji Rosyjskiej/Republiki Białorusi (z wyjątkiem osób, które w świetle prawa legalnie przebywają na terytorium Ukrainy); osób prawnych utworzonych oraz zarejestrowanych na podstawie przepisów obowiązujących w Federacji Rosyjskiej/Republice Białorusi, a także od osób prawnych utworzonych oraz zarejestrowanych na podstawie przepisów obowiązujących w Ukrainie, których beneficjentem rzeczywistym, członkiem lub akcjonariuszem posiadającym więcej niż 10 % kapitału zakładowego takiej spółki jest Federacja Rosyjska/Republika Białorusi

albo obywatel Federacji Rosyjskiej/Republiki Białorusi (z wyjątkiem osób, które w świetle prawa legalnie przebywają na terytorium Ukrainy).

Zabronione jest także nabywanie przez ukraińskich zamawiających jakichkolwiek towarów pochodzących z Federacji Rosyjskiej/Republiki Białoruś (z wyjątkiem towarów niezbędnych do przeprowadzenia remontu czy obsługi przedmiotów zamówienia nabytych przed wejściem w życie Uchwały nr 1178).

Dodatkowo, w związku z powyższym, *odrębności* wprowadzają obligatoryjną przesłankę odrzucenia oferty złożonej w postępowaniu przez uczestnika, będącego jedną z osób wskazanych powyżej lub uczestnika, który proponuje towary pochodzące z Federacji Rosyjskiej/Republiki Białorusi.

Wykorzystane źródła

ŹRÓDŁA PRAWA

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94 z 28.3.2014)

Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1605)

Закон України «Про оборонні закупівлі» від 17.07.2020 № 808-IX

Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель» від 19.09.2019 № 114-IX

Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII

Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 № 1197-VII

Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР

Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 № 3659-XII

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» від 12.10.2022 № 1178

Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єкту оскарження» від 22.04.2020 № 292

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» від 24.02.2016 № 166

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Стратегію реформування системи публічних закупівель («дорожню карту»)» від 24.02.2016 № 175-р

Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022

Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» від 12.01.2015 № 5/2015

Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Примірної методики визначення вартості життєвого циклу» від 28.09.2020 № 1894

Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Переліку формальних помилок» від 15.04.2020 № 710

Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження примірної тендерної документації» від 13.04.2016 №680

Наказ ДП "Прозорро" «Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в особливостях здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування та зупинення дії наказу ДП «Прозорро» від 19.03.2019 року №10 (зі змінами)» № 25 від 20.10.2022

Наказ ДП "Прозорро" «Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах 2 та 3 частини 1 статті 2 ЗУ «Про публічні закупівлі» № 10 від 19.03.2019

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 № 984_011

MONOGRAFIE, PODRĘCZNIKI I OPRACOWANIA

Nowak H., Winiarz M. (red.), *Prawo Zamówień Publicznych. Komentarz. Wydanie II.*, Warszawa 2023, <https://ekomentarzpzp.uzp.gov.pl/> (dostęp: 01.10.2023)

Бровдій А. М. Організація публічних закупівель : навч. посібник / А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018,

<http://eprints.kname.edu.ua/50087/1/2017%2047%D0%9D%20%D0%9D%D0%B0>

[%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%9F%D0%97.pdf](#) (dostęp: 01.10.2023)

ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна" у співпраці з ДП «Прозорро» за підтримки Європейського Союзу і його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції в рамках Програми «U-LEAD з Європою», *Методичний посібник з публічних закупівель*, 2020, <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/575/1.pdf> (dostęp: 01.10.2023)

Одарченко А.М., Лісніченко О.О., Василюк К.К., *Опорний конспект лекцій «Публічні закупівлі»*, Харків: Харківський державний ун-т харчування та торгівлі, 2018, https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/8687/1/Opornij_konsp_lekcij_Publichni_zakupivli_2018.pdf (dostęp: 01.10.2023)

Ференц. А., *Нова редакція закону про публічні закупівлі: посібник для замовників*, 2020, <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Manual-procurement-web-final.pdf> (dostęp: 01.10.2023)

Яременко С., Шатковський О. Коментарі до законодавства України про державні закупівлі. Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС, 2016, <https://infobox.prozorro.org/news-mert/komentari-do-zakonodavstva-ukrajini-pro-publichni-zakupivli-1> (dostęp: 01.10.2023)

ARTYKUŁY

Potapenko K., Przeciwdziałanie korupcji w zamówieniach publicznych i nowy system e-zamówień „Prozorro” na Ukrainie, *Zeszyty naukowe Towarzystwa Doktorantów UJ, nauki społeczne nr 17 (2/2017)*, s. 9-27 <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/13731/Khrystyna%20Potapenko%20Przeciwdzia%c5%82anie%20korupcji%20w%20zam%c3%b3wieniach%20publicznych.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (dostęp: 01.10.2023)

Yukins Ch. R., Kelman S., *Overcoming Corruption and War – Lessons from Ukraine's ProZorro Procurement System*, *NCMA Contract Management Magazine*, July 2022, s. 22-27, https://scholarship.law.gwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2887&context=faculty_publications (dostęp: 01.10.2023)

Артеменко О.В., Волкова Л.О., Світличний О.П., *Деякі особливості публічних закупівель під час воєнного стану*, Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство № 1 (2023), 2023», <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/276877/271675>

(dostęp: 01.10.2023)

Байов Д., *Відхиляємо пропозиції учасників правомірно: як правильно обрати підставу*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 27.09.2021 <https://infobox.prozorro.org/articles/vidhilyayemo-propoziciji-uchasnikiv-pravomirno-yak-pravilno-obrati-pidstavu> (dostęp: 01.10.2023)

Гавриш О., *Стаття 16. Кваліфікаційні критерії: що змінилось, як і коли їх установлювати та які документи вимагати?*, Радник у сфері публічних закупівель, 05.08.2016 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/stattia-16-kvalifikatsijni-kryterii-shcho-zminylos-iak-i-koly-ikh-ustanovliuvaty-ta-iaki-dokumenty-vymahaty/ (dostęp: 01.10.2023)

Груба О., *«Нецінові критерії»*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 12.05.2021 <https://infobox.prozorro.org/articles/necinovi-kriteriji> (dostęp: 01.10.2023)

Груба О., *Міфи Замовника щодо спрощених закупівель*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 06.08.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/mifi-zamovnika-shchodo-sproshchenih-zakupivel>

(dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", *Оновлені тарифи у тендерах відповідно до змін в Постанові КМУ №166*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 14.07.2023 <https://infobox.prozorro.org/articles/onovleni-tarifi-u-tenderah-vidpovidno-do-zmin-v-postanovi-kmu-166> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", *Аукціон в Прозорро для Постачальників*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-pracyuye-modul-aukcion-dlya-uchasnikiv> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", *Відкриті торги: строки проведення*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/procedura-vidkriti-torgi>

ДП "Прозорро", *Довідка по статті 17*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/dovidka-po-statti-17> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", Конкурентний діалог, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/procedura-konkurentniy-dialog> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", *Особливості оскарження закупівель в Прозорро*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/oskarzhennya-pri-zdiysnenni-ponadporogovih-zakupivel> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", Скарги, вимоги: Як впливати на якість тендерної документації, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-uchasnik-mozhe-vplivati-na-yakist-tendernoji-dokumentaciji> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", Тендерна документація, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/tenderna-dokumentaciya> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", Тендерна пропозиція: як підготувати, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-podati-propoziciyu-yaka-minimizuye-rizik-vidhilennya> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", Тендерне забезпечення, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/tenderne-zabezpechennya> (dostęp: 01.10.2023)

ДП "Прозорро", *Формальні помилки в тендерній пропозиції*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/formalni-pomilki-v-tenderniy-propoziciji> (dostęp: 01.10.2023)

Драпогуз О., *Особливості підготовки тендерної пропозиції*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020 <https://infobox.prozorro.org/articles/osoblivosti-pidgotovki-tendernoji-propoziciji> (dostęp: 01.10.2023)

Загребельська А., *Пастки «євроторгів»*, Радник у сфері публічних закупівель, 08.06.2018 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/pastky-ievrotorhiv/

Здирко Н.Г., *Принципи здійснення публічних закупівель в Україні*, Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2020. Т. 31 (70). № 1., s. 231–237 http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/41.pdf (dostęp: 01.10.2023)

Карабін Т.О., *Принципи здійснення публічних закупівель*, Закарпатські правові читання. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2021 р., м. Ужгород) За редакцією Я.В. Лазура, М.В. Савчина, М.В.

Менджул, І.В. Хохлової. Том 2., Ужгород: PIK-У, 2021., с. 212-216

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39004/1/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%202021%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>

(dostęp: 01.10.2023)

Качуровський В., *Участь об'єднання учасників у тендерах: що треба знати замовнику*, Електронний журнал «Держзакупівлі» № 3 Березень 2020 року, марзес 2020, <https://edz.mcfр.ua/797279> (dostęp: 01.10.2023)

Ключник Ю., *Поняття «аналогічний договір» у закупівлях*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.05.2021

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/dohovir/poniattia-analohichnyj-dohovir-u-zakupivliakh/ (dostęp: 01.10.2023)

Коріненко Т., *Наявність в учасника працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід: практика замовників*, Радник у сфері публічних закупівель, 24.09.2021

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/naiavnist-v-uchasnyka-pratsivnykiv-vidpovidnoi-kvalifikatsii-iaki-maiut-neobkhidni-znannia-ta-dosvid-praktyka-zamovnykiv/ (dostęp: 01.10.2023)

Костенко О. М., *Принципи здійснення публічних закупівель та їх структура*, «Актуальна Юриспруденція», Науково-практична Інтернет-конференція 28.02.2018 - СЕКЦІЯ №2, legalactivity.com.ua,

https://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1784%3A010318-07&catid=204%3A2-0218&Itemid=253&lang=ru (dostęp: 01.10.2023)

Кулик Л., *Обов'язковість накладання електронного підпису на пропозицію учасника*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 24.03.2021

<https://infobox.prozorro.org/articles/obov-yazkovist-nakladannya-elektronnogo-pidpisu-na-propoziciyu-uchasnika-1> (dostęp: 01.10.2023)

Кулик Л., *Умови договору про закупівлю, строки укладення та оприлюднення договору*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020

<https://infobox.prozorro.org/articles/yak-uklasti-dogovir-pro-zakupivlyu> (dostęp: 01.10.2023)

Кулик Л., *Що таке спрощені закупівлі і чим вони відрізняються від допорогових*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 11.02.2020

<https://infobox.prozorro.org/articles/shcho-take-sproshcheni-zakupivli-i-chim-voni-vidriznyayutsya-vid-doporogovih> (dostęp: 01.10.2023)

Кулик Л., *Аномально низька ціна в Прозорро*,

Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 07.02.2020

<https://infobox.prozorro.org/articles/anomalno-nizka-cina> (dostęp: 01.10.2023)

Лісова Ю., *Використання ЕЦП при поданні тендерної пропозиції*, Радник у сфері публічних закупівель, 13.03.2017

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/vykorystannia-etsp-pry-podanni-tendernoi-propozytsii/ (dostęp: 01.10.2023)

Медведнікова Г., *Що таке вартість життєвого циклу?*, Радник у сфері публічних закупівель, 21.01.2021

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/shcho-take-vartist-zhyttievoho-tsyklu/ (dostęp: 01.10.2023)

Медведнікова Г., *Строк дії тендерної пропозиції та варіанти його продовження*, Радник у сфері публічних закупівель, 27.04.2021

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/strok-dii-tendernoi-propozytsii-ta-varianty-joho-prodovzhennia/ (dostęp: 01.10.2023)

Мішта Т., *Чи можна замовникам спілкуватися з ринком (потенційними учасниками процедур закупівель і потенційними контрагентами) та на якому етапі?*, Радник у сфері публічних закупівель, 16.07.2019

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/chy-mozhna-zamovnykam-spilkuvatysia-z-ryнком-potentsiinymy-uchasnykamy-protsedur-zakupivel-i-potentsiinymy-kontrahentamy-ta-na-iakomu-etapi/ (dostęp: 01.10.2023)

Некlesa О. В., Юр'єв Д. С., *Корупція в сфері публічних закупівель та шляхи її подолання*, Збірник тез міжнародної конференції «Протидія злочинності і корупції: міжнародні стандарти та досвід України», (м. Харків, 22 вересня 2021 р.), Харків: Юрайт, 2021,

https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2545/zbirnyk_konf_forum_20210922.pdf?sequence=1&isAllowed=y (dostęp: 01.10.2023)

Нікітєнков О., *Матеріально-технічна база. Як правильно користуватися цим кваліфікаційним критерієм?*, Радник у сфері публічних закупівель, 30.04.2020

<https://radnuk.com.ua/zhurnaly/materialno-tekhnichna-baza-iaк-pravylno-korystuvatysia-tsym-kvalifikatsijnym-kryteriim/> (dostęp: 01.10.2023)

Нос О., *Prozorro Market - інтернет магазин для державних замовників*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020

<https://infobox.prozorro.org/articles/e-katalog-v-prozorro-internet-magazin-dlya-derzhavnih-zamovnikiv> (dostęp: 01.10.2023)

Павленко М., *Алгоритм проведення відкритих торгів з публікацією оголошення англійською мовою*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.05.2020

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/alhorytm-provedennia-vidkrytykh-torhiv-z-publikatsiieiu-oholoshennia-anhlijskoiu-movoiu/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Проект договору про закупівлю як основна складова тендерної документації*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.10.2022
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/dohovir/proiekt-dohovoru-pro-zakupivliu-iaak-osnovna-skladova-tendernoi-dokumentatsii/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Внесення змін до тендерної документації: що слід врахувати замовникам*, Радник у сфері публічних закупівель, 30.07.2022
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/monitoring-zakupivel/vnesennia-zmin-do-tendernoi-dokumentatsii-shcho-slid-vrakhuvaty-zamovnykam/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Внесення змін до тендерної документації за новим Законом*, Радник у сфері публічних закупівель, 15.06.2020
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/vnesennia-zmin-do-tendernoi-dokumentatsii-za-novym-zakonom/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Кваліфікаційні критерії за новим Законом України «Про публічні закупівлі»*, Радник у сфері публічних закупівель, 22.05.2020
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/kvalifikatsijni-kryterii-za-novym-zakonom-ukrainy-pro-publichni-zakupivli/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Різниця між відміною тендеру та визнанням тендеру таким, що не відбувся*, Радник у сфері публічних закупівель, 04.03.2021
https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/nadporogi/riznytsia-mizh-vidminoiu-tenderu-ta-vyznanniam-tenderu-takym-shcho-ne-vidbuvsia/ (dostęp: 01.10.2023)

Редакція, *Закупівлі на період дії воєнного стану*, Державна установа "Професійні закупівлі", 2022 <https://cpb.org.ua/zakupivli-u-voennyi-chas> (dostęp: 01.10.2023)

Редакція журналу КОНСАЛТ ІНФО, *Олександр Шатковський: Єврокурс українських закупівель*, КОНСАЛТ ІНФО №2 (8), агентство КОНСАЛТ, luty 2019
<https://konsaltua.com/product/konsalt-info-%E2%84%962-8/> (dostęp: 01.10.2023)

Руденко Т., *Закупівлі за неціновими критеріями*, Радник у сфері публічних закупівель, 28.07.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/praktika-oskarzhennja/zakupivli-za-netsinovymy-kryteriiamy/ (dostęp: 01.10.2023)

Руденко Т., *Чому визначення очікуваної вартості предмета закупівлі набуває особливого значення саме зараз*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 26.06.2022,
<https://infobox.prozorro.org/articles/chomu-viznachennya-ochikuvanoji-vartosti-predmeta-zakupivli-nabuvaye-osoblivogo-znachennya-same-zaraz> (dostęp: 01.10.2023)

Русін В., *Контроль у сфері публічних закупівель*, Ефективна економіка, 2020. № 12,
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8454> (dostęp: 01.10.2023)

Тендерне агентство «Радник», *Кваліфікаційний критерій «наявність обладнання, матеріально-технічної бази та технологій»*, Блог про публічні закупівлі, 22.01.2021, <https://goszakupka.com.ua/blog/kvalifikacijnij-kriterij-nayavnist-obladnannya-materialno-tehnichnoyi-bazi-ta-tehnologij> (dostęp: 01.10.2023)

Шатковський О., Шимко Т., *Як брати участь в тендерах: Постачальник, Замовник, процедури закупівлі*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-brati-uchast-u-publichnih-zakupivlyah-v-ukrajini-osnovni-fakti> (dostęp: 01.10.2023)

Шатковський О., Шимко Т., *Як оскаржувати публічні закупівлі?*, Інформаційний ресурс – Інфобокс Прозорро, 10.04.2020, <https://infobox.prozorro.org/articles/yak-oskarzhuvati-proceduri-publichnih-zakupivel> (dostęp: 01.10.2023)

Шевчук Л., *Субпідрядники/співвиконавці у новому законі*, Радник у сфері публічних закупівель, 23.04.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/subpidriadnyky-spivvykonavtsi-u-novomu-zakoni/ (dostęp: 01.10.2023)

Шевчук Л., *Особливості участі об'єднання учасників у закупівлях: що нового з 19 квітня?*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.03.2020 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/osoblyvosti-uchasti-ob-iednannia-uchasnykiv-u-zakupivliakh-shcho-novoho-z-19-kvitnia-2/ (dostęp: 01.10.2023)

Шимко Н., *Методика оцінки: як її описати в тендерній документації?*, Радник у сфері публічних закупівель, 25.02.2021 https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/tenderna_dokumentatsiya/metodyka-otsinky-iaak-ii-opysaty-v-tendernij-dokumentatsii/ (dostęp: 01.10.2023)

POZOSTAŁE

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо особливостей здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування № 3323-04_70997-06 від 20.10.2022

<https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=b8944982-d391-468b-982d-080fc5e5dd52> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування 24 годин на усунення невідповідностей № 3304-04_6037-06 від 07.02.2022 <https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=79dc2631-3417-4f58-8478-db98ee221d73> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо критеріїв оцінки тендерних пропозиції № 3304-04_20327-06 від 02.04.2021 <https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=5677c14a-3560-4ce3-9feb-8b2563742d5b> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо застосування статті 17 Закону № 3304-04_34835-06 від 03.06.2020 <https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=65b4bd29-1edd-4d4b-9d51-cd645cad4569> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо визначення замовників № 3304-04/32275-06 від 21.05.2020 <https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=55feb4ef-7c2c-4430-848b-b1d2d8b8b44f> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель – Узагальнені відповіді - Щодо розробки тендерної документації № 3302-06_3812-06 від 07.02.2017 <https://www.me.gov.ua/Files/Download?id=1890374f-7ba1-41fd-98d3-80e82fdcd395> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель - Відповідь на запит 1126/2020 <https://www.me.gov.ua/InfoRez/Details?id=269393bd-4ae4-4f85-8c55-25c3886d0c34&lang=uk-UA> (dostęp: 01.10.2023)

Мінекономіки – Консультації з питань публічних закупівель - Відповідь на запит 2725/2020 <https://me.gov.ua/info rez/Details?lang=uk-UA&id=e7c5ac44-5894-44cc-9387-74e88cb84390> (dostęp: 01.10.2023)

Постанова від 13.05.2019 № 918/843/17 Верховний Суд, Велика Палата https://verdictum.ligazakon.net/document/81799994?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress05 (dostęp: 01.10.2023)

ISBN: 978-83-67800-05-1

Urząd Zamówień
Publicznych
